

༡༡། རྩེ་བཙུན་ཚེས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་བསྟུར་
མ་སྐབས་བཞི་པའི་སྟེ་དོན་བཞུགས་སོ།།

སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཚང་གིས་བསྐྱེད་གསུང་
། གསུང་འབུམ་ཅ་པ། །

ཨྲ།བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྩམ་བཤད་
 རྩམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་
 གྲུ་བཟང་གྲུ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
 གྲུ་བཟང་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

།ཅ།

མཛད་པ་པོ། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

2015

ཨ་མ་འདི་གས་ནམ་བཞི་འཛིན་མེད་ཀྱི་ཉིང་བཀྲུགས་ནས། །ཕྱང་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གཡོ་མིང་འདི་ན། །
 དཔལ་ལྷན་འབྲིན་ལས་བཟང་པོ་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི། །བཟུན་པའི་བདག་པོ་ནམ་ཐོས་སྤྲུལ་དེར་འདུད། །
 བཀའ་ཆེན་བདེ་ཡིགས་ཉི་མས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་གྲུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

བྱ་གར་མེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

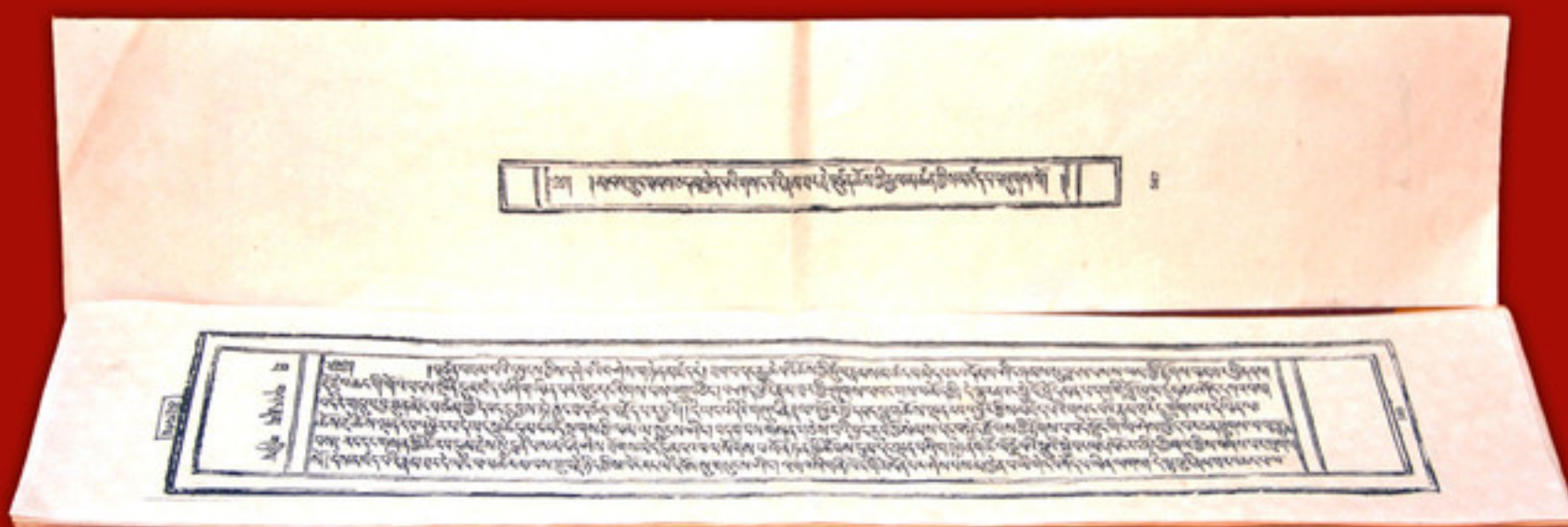
བྱ་གར་ལྷག་ས་ཚོས་ལྷར་བྱ་བར་སྦྱར་བྱེས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ།

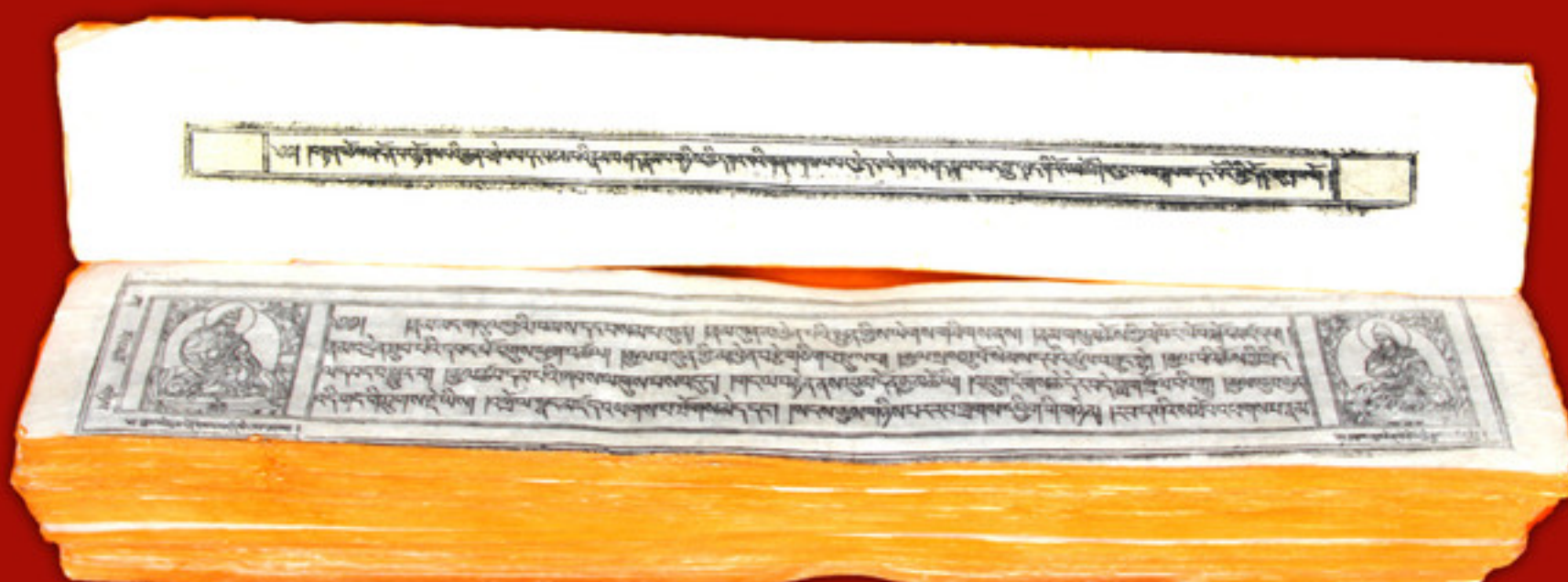
འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གྲས།

ཐུ་གར་ཇི་ཡིར་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་གྲས་སྤྱོད་བཞག་ས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

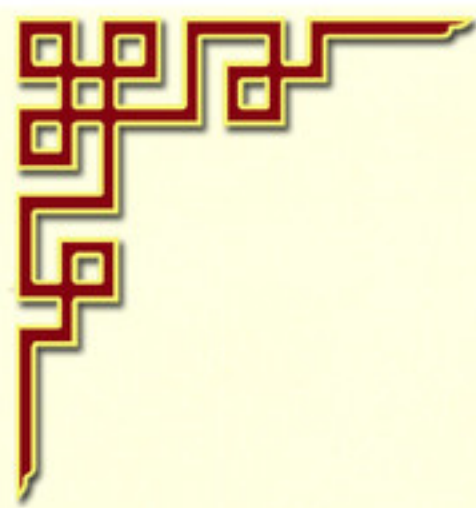
སྤྱོད་བཞག་ནས་པར་སྒྱུན་བྱས་པའི་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

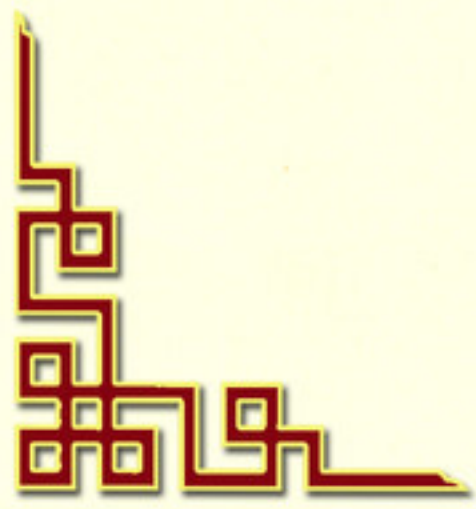
༡༡། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུལ་སྤྲོད་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལྷན་པའི་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱོད་འགོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུལ་གི་པན་བདེའི་ཅ་བར་གྱུར་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་བ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མཛོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་བ་བཅས་མཛད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་
 པར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཕྱིས་སྟོན་པ་སྤྲུང་ན་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྤྱི་སྤྱོད་
 གཙོས་དཔལ་རྣམས་ཀྱི་བཟུང་བ་ལྟར་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱོད་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་ཐུར་རྒྱལ་བོད་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ་པཎ་བཀའ་བློན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཇི་སྟེད་ཅིག་བོད་རང་སྐད་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་བྱེད་དར་རྒྱས་སྤྲོད་སྤྲུལ་ཆོགས་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སུ་འདྲེས་པས་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་སྤྲོ་མེད་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱབས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་བ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་བྱུག་དང་། སྤྱི་དོན་མཛོན་ཏྲོགས་ཀྱི་རིམ་བ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་ཏྲོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་བ་ལ་འཕགས་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་གིས་དུ་མང་བ་ལས་ཇི་
 བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་དབྱ་པར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཞག་པ་ཆང་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའ་གཙོང་པ་སོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱུས་རར་གྲགས་
 བའང་རྒྱས་བསྐྱུས་འཆ་མ་ཞིང་སློ་གསར་ནམས་ཀྱི་རིགས་ལམ་ཀྱི་སློ་འབྱེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཟབ་
 བས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་བན་བ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལམ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲ་ཆང་ནས་ཐེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་པོད་ལྔ་སོགས་ཡིག་ཆ་
 ཁག་གི་མ་དཔེ་སྔ་ཕྱི་གང་བྱུང་སྐྱར་ཞིབ་ཀྱིས་ཁུ་དག་ངས་འདྲོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྒྲིག་པར་སྐྱོན་
 བགྱིས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱགས་བཞེད་དང་། འབད་བས་བསགས་པའི་ལེགས་
 བྱས་ལ་བསྔོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱོན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
 ཆེར་ཡོང་བའི་སློན་ལམ་དང་བཅས། ཏུ་ལའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱོན་
 འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཆུ་སྤྱུལ་ལྷ་ ༤ ཆེས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
 ཆེས་ ༥ ལ།

༡༡། རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མཛོད་བསྟར།

འདིར་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་འབྱུང་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
 པོའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་རྙིང་ཁག་དང་ཞིབ་བསྟར་དང་འབྲེལ་པོད་གསར་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་ལས་རིམ་ཁག་དོན་
 ཆེན་བཙུ་གཅིག་གི་སྟོན་པ་དོ་སྟོན་ཐུང་ཅམ་ཞུ།

༡། བྱ་བ་འདི་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཆོན་ནི། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༩༩) ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་
 རྗེ་བཙུན་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དེ་བ་གཞུགས་སྟོན་སྤྱད་གཉིས་དང་། དེའི་ཙུ་བ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་འབུམ་པར་མ་བཅས་སུ།
 སྤྱི་མོར་སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དང་། འབྲས་སྟོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་
 ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱོད་དཔེ་རྙིང་བཅས་དང་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཡང་ཆོག་ལོར་ཅམ་
 མིན་པར་དོན་ལོར་མཛོད་གསལ་ཅན་བྱུང་བའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལ་མ་འཇུག་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ཡང་
 དཔེར་མཆོན་ཅམ་ཞིག་འགོད་ན། སྐབས་དང་པོའི་སྤྱོད་དུ་ཡང་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་པའི་སྐབས་
 སུ། སེར་བྱས་བྲལ་ཆང་དང་འབྲས་སྟོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་བཅས་སུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྙིང་ཡིག་ཆ་ཁག་ལས།
 ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞིག་ཅེས་གསུངས་ཀྱང་། སྐྱེ་འབུམ་དང་མཆོ་སྟོན་པར་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ། ཡང་ལོག་
 གང་རུང་གང་ཞིག་ཅེས་གསལ། འདི་ལྟར་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་ལོག་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བ་
 ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རིགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། དང་པོ་
 ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་
 གནས་རིགས་དང་དོན་གཅིག་ཅེས་གསལ་ཡང་། སྐྱེ་འབུམ་པར་མའི་ནང་དུ། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་
 རིགས་ངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་སྟོང་བའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་། ཅེས་གསལ།
 འདི་ལྟར་ན་དེ་འདྲིའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་སྤྱོད་ལས་བདེན་འཛིན་སྟངས་གི་ཆོས་ཉིད་རང་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နေပြည်တော်၊ နေပြည်တော်၊ နေပြည်တော်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་བ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་སྟ་བུ་དང་།

ཡང་གྲ་ཆང་དང་འབྲས་སྒྲིངས་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་རྗེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་བྱབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་བྱབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཅིང་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱུང་པར་གྱི་དཔེ་རྒྱན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། འདི་པར་ཤིང་གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཁྱེ་བཅོས་བྲས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། རྩེ་བཅུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་རྩེ་རི་རྣམ་ཐར་གཙང་བཟ་ཤིས་ལྟན་པོར་པར་སྐྱོན་བྲས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱོན་བྲས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མངོན་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་པར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་ཀྱང་བལྟས་ཅམ་གྱིས་ཤེས་རུས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྒྲིང་། འདིར་བྱར་ཅམ་ཞིག་བཟིས་ལྟན་པོའི་པར་མ་ལ་བཟར་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྲས་ཏེ་འགོད་ན། བཟར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། རྩེ་བཅུན་གྱིས་གསུང་གིས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱས་གཞན་ཡང་སྒྲིང་སྟེ། གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྲས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བཟར། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། ཡང་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བརྒྱད་གྱི་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འབྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཅུ་གཅིག་ཆིག་ལྟག་བཅུག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཞིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུའི་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟེའི་ཡིག་ཆ་ཇི་ཡོད་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་སེར་གྲེས་གྲ་ཆ་དང་དུ་སྒར་བོད་ནས་
གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྣམས་ལྟ། བྱང་ངེས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུ་ཤེས་ལེན་པ་ཞུ་གཞིའི་ལྟུང་།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

སྤྱི་དོན་དང་། སྦྱོར་ལམ་སྤྱི་དོན་བཅས་ལུང་པས། གཞན་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་དང་། དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་།
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དགོངས་རྒྱུན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ལུན་སེལ་
དང་། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གཉིས་པ་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་རྒྱུ་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་
ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་མཐའ་ཟུར་བཀོལ་མཐའ་དཔྱོད་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། དབུ་མ་དང་།
འདུལ་བ་དང་། མཛོད་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། དགག་ལན་གཞུང་ཆོན་གསུམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་
ཆའི་རྣམ་ཐར་དད་པའི་རོལ་མཆོ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

གསུམ་པ་རྒྱ་གར་སྤྱོད་སྤྱོད་སེལ་གྱིས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རིང་གས་སུ། བར་ཕྱིན་སྤྱི་
མཐའ་དཔྱོད་ཟུར་བཀོལ་ཆ་ཆང་དང་། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་བཅས་ཆ་ཆང་བཞུགས།

བཞི་པ་སྤྱི་འབྲུམ་པར་མ་དཔེ་རིང་གས་ནས་སྐབས་དང་པོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་བར་གྱི་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་བཞུགས་
བསྐྱར་མཆོད་དུ་བཀོད་ཡོད། འདི་འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་དཔེ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གྱིས་གྲུ་ཆང་དུ་སྤྱར་བོད་ནས་གདན་ཁྱེད་གནང་བའི་གས་དང་། དཔེ་མཛོད་
དུ་བཞུགས་པའི་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་དང་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་སྤྱར་དཔེ་ར་
མཆོན་ཅམ་ཁྱེད་ཐེན་པ་དེ་ཡིན།

ལྷ་པ་ལྷེ་ཡིའི་པར་མའི་གས་ནས་གསུང་ལན་སྤྱི་དོན་དགོངས་རྒྱུན་དང་། རྒྱལ་ལན་ལྷ་ངན་ལུན་སེལ་དང་།
གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་དང་གསུམ་བསྐྱར་གཞིའི་གས་སུ་བཞུགས།

དུག་པ་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆ་ནི། མཆོ་སྤྱོད་པར་མ་པར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ཆ་ཆང་དང་། ལྷ་ས་ནས་པར་སྤྱོད་གྲས་
པའི་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཆ་ཆང་དང་། སེར་གྱིས་གྲུ་ཆང་དང་དགའ་བྱང་གྲུ་ཆང་བཅས་ནས་སྤྱི་ཕྱིར་པར་
སྤྱོད་གནང་བའི་གས་ནས་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་དང་། ཐེན་མན་ནས་པར་སྤྱོད་གྲས་པའི་དགག་ལན་སྤྱོད་དང་གྲུབ་དོན་
ས་གསུམ་ལྷ་བུ་ལས་གཞན་པོད་ལྷ་ཆ་ཆང་བཅས་ཟུར་ལྷའི་ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་ཡོད།

བདུན་པ་འདིར་བསྐྱར་གཞི་དང་ཟུར་ལྷའི་གས་སུ་མ་འཁོད་པར་ཇི་བཅུན་ཡིག་ཆ་ཆང་ཞིག་ཉིན་ཉིད་དུ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

**Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice**

Supreme Spiritual Head :
His Holiness The 14th Dalai Lama

འདྲེན་པ་ལེན་པ་ཞུགས་པའི་ཡུལ་།

Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲ་ཆང་དུ་
བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཛུངས་ཡིན་ནེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྟར་གཞི་དང་བྱར་མཆན་གང་གི་གས་སྤྱུང་མེད།

༣༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་ལྟ་བུར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེབ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་ཚུམ་
པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ལོག་གངས་ཡིག་སྤྱེད་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ལ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟ་འདས། ཉི་མེ། ༤༡༥། ལྷ་བུ་ཡིན། འདིས་
བསྟན་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་བྱས། གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བརྩམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟ་བུ་ལ་
མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་ཚུམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
བཞི་པ་བསྟན་བཙུན་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ལོག་གངས་ཐིག་སྤྱེད་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཅ། རྩི་ཅོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་སྤྱེད། ༡༤༥། ལྷ་བུ་ཡིན།

༤༽ བསྟར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྟར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱུ་དགོས་རིགས་
ལ་མདུན་རྟགས་ (ན) དང་རྒྱུ་རྟགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྟར་གྲང་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་གྲང་
ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་དོས་ནས་ལྷ་ག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྱངས་པའི་མདོ་
བསྟན་བཙུན་རྩི་ཡོད་འོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དཔེགས་བསལ་མཁུན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩི་བཙུན་པའི་
པར་སྤྱོད་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་བར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལེུ་བརྒྱུད་མར་བྱངས་པ་རྣམས་
ཡིན་ཡང་། འདིར་ལུས་བར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་པལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
བཀོད་ཡོད་པས་འགྲུར་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱར་སྤང་།

༥༽ དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོར། སྟར་པོད་ནས་གདན་ཁྱུ་གནང་བའི་གས། སེར་
གྲེས་གྲ་ཆང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཞིམ་རྒྱུད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་༼ག༽དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་༼པ༽དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
ཆ་ལ་༼ཏ༽དང་། ལྷ་པའི་པར་མ་ལ་༼ད༽དང་། ལྷ་འབྲུམ་པར་མ་ལ་༼ག༽དང་། ལྷ་པའི་པར་མ་ལ་༼བ༽རྟགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်၊ ၁၉၇၄ ခု၊ ၁၁ မတ်လ

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པར་བྱང་བའི་མཆམས་སུ་གྲ་ཆང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་རྙིང་བཅས་གཞི་རྩར་བབྱང་སྟེ་གཞུང་དགྲས་སུ་བཀོད་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞན་
 རི་ཡོད་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། བར་མ་པན་ཚུན་བསྐྱར་འབྲས་སུ། ཡི་གེ་ཆད་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆད་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་འཆད་ཉན་སྟབས་བདེའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆིག་
 རིས་དང་སྐྱར་ནས་ཆིག་གསལ་པོར་བཀོད་པ་ལས་ཆད་ཉགས་དང་ལྷག་ཉགས་གང་ཡང་བཀོལ་སྟོང་བྱས་མེད།
 ཁོར་མཆན་དང་ལྷང་མཆན་དང་དཔེ་བསྐྱར་མའི་མཆན་བཅས་ལ་ཨང་ཉགས་སྟོར་བྱིམ་མ་འདི་(❶ ❷)བེད་སྟོང་
 བྱས་ཡོད།

༦༥ འོ་ར་མཆན་བཏགས་སྒངས་ཀྱི་སྒྲོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁྱུན་དང་། ས་མཆམས་ལ་འཁྱུན་དང་། སྒྲོར་བ་སོགས་འོ་ར་བ་རྒྱན་འབྲམས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆག་སྒྲོན་བྱང་བ་ཁག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གྲངས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་འོ་ར་ངེས་ཅན་མཐུན་སྒང་དུ་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་བྱེན་པ་བཏག་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གྲང་འབྲུར་བ་བཏང་མེད། འོ་ར་བ་ངོ་ཤེས་ངེས་ཅན་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་མཆན་སྒྱར་བྲས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་གྲང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་བྱེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་འོ་ར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་བའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆམས་ལ་ས་འཆམས་བྲིས་པ་ལྟ་བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་བྱང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆན་དུ་བཀོད་མེད། རྩ་ཆོག་ཡིག་གཟུགས་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སུ་བསྐྱར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གྲགས་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་དཔྱུས་སུ་བཀོད་ནས་གཞན་རྣམས་འོག་མཆན་བཏགས་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་ལྷང་ལ་ཆད་ལྟག་འོ་ར་གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་བྱང་བའི་སྐབས་སུ་གང་བྲངས་རྒྱའི་ལྷང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་དེའི་འོག་གྲངས་ཐོག་སྤོང་བཅས་བྱར་དུ་བཀོད་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལྷང་མིང་འོ་ར་བའི་རིགས་ལ་གསལ་བཤད་ཉུང་ཅུ་ལྟ་བུ་མཆོན་པར་བྲས་ཡོད།

༡༽ དག་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྒོར། སྒྱིར་རྗེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་བོད་ལྗེ་ནང་གསེས་ལ་དག་གཅིག་འགྱུར་མ་

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ཡུལ་ལྟེན་གྱི་ལུང་།

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele:+91-8223-258435
 Fax :+91-8223-258781
 Email:office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བྱུང་བར་མ་ཟད། སར་བྱེན་སྤྱི་དོན་ལྷ་བྱ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་འོག་ལའང་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་
 བ། ཏྲགས་བསལ་ཏྲགས་གསལ། རོས་སྐལ་དོ་སྐལ། མངོན་འགྱུར་བ་མངོན་གྱུར་པ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་པ། མཐའ་
 དབྱེད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ས། རྒྱུ་རྒྱུ། ཅིག་ཆར་ཅིག་ཆར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤང་། འདི་ནི་རྩེ་
 བཅུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ས་བྱ་བ་རྩོམ་པ་
 ལྷ་བྱར་སྤང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞོན་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་བྲིད་དག་
 གན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འཛོག་ན་དག་མཆན་ཆེ་བའི་སྟོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་སྤར་
 བཅོས་ཟིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་བྱུད་གཞན་པར་རྟོང་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༽ བོད་གངས་སྤྱིག་སྤངས་ཀྱི་སྟོར། གསུང་འབྲུམ་སྤྱིགས་སྤྱིག་སྐབས་སུ་བོད་གངས་གོ་རིམ་འགོད་
 སྤངས་ཐད་མདོ་སྤྱིགས་གཉིས་ལས་སྤྱིགས་དང་པོ། བོད་ལྷ་ལས་དབྱུ་མ་དང་པོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱི་
 ཆོགས་ཤིག་སྤང་ཡང་། འདིར་བོད་ལྷ་འི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་བྱས་བྱ་ཆང་གི་ཚོད་པའི་བང་རིམ་ལྷར་
 བསྤྱིགས་པ་ཡིན། བསྐྱུས་བྱ་གསུམ་སྟོ་ཏྲགས་གཉིས་བཅས་རྩེ་བཅུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་བྱས་བྱ་ཆང་གི་
 ཡིག་ཆའི་གས་སུ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་བོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྤྱིགས་འཇུག་བྱས་ཡོད། རྩེ་བཅུན་
 ཡིག་ཆ་དཔེ་རྟོང་ཁག་ཏུ་པར་བྱེན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་བོད་ཀ་པ་ནས་ཏ་པའི་བར་བོད་དགྲ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
 བོད་ཀ་པ་ནས་ང་པའི་བར་བོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱུ་མ་བྱུར་བཞོལ་སོགས་ལ་བོད་ཏྲགས་མ་མཛད་
 གྲང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱུར་མ་བོད་གསར་བསྤྱིགས་སྐབས་སུ་བོད་ཀ་པ་ནས་མ་པའི་བར་བོད་བཅུ་དྲུག་
 བྱས་ནས་བསྤྱིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་བོད་དང་པོའི་ནང་རྩེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་གྲུབ་རྩེ་རྣམ་ཐར། གྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
 བཅས་བཞུགས། བོད་གཉིས་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་དབྱུ་ནས་སྤྱིན་ལྷ་མངོན་ཤེས་བར་དང་།
 བོད་གསུམ་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་དང་པོ་སྟོར་ལམ་སྤྱི་དོན་ནས་སྐབས་དང་པོ་མ་རྩོགས་བར་དང་། བོད་བཞི་
 པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་ལྷ་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་
 དོན་དང་། བོད་དྲུག་པའི་ནང་པར་བྱེན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་ཆོས་སྤྱི་དོན་བཅས་ཆ་ཆང་དང་། བོད་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

བདུན་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་བྲང་ངེས་སྤྱི་དོན་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱད་པའི་ནང་
པར་སྤྱོད་སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱེད་དང་། བོད་དབྱུ་པའི་ནང་པར་སྤྱོད་སྐབས་གཉིས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་བར་
ཀྱི་མཐའ་དཔྱེད་དང་འགོག་སྦྲེལ་མཐའ་དཔྱེད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་པའི་ནང་བསམ་གཟུགས་རྟེན་འབྲེལ་དགེ་
འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱེད་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ནང་དབྱུ་མའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གཉིས་པའི་ནང་
འདུལ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་མཛོད་སྤྱི་དོན་དང་། བོད་བརྒྱ་བཞི་པའི་ནང་རྣམ་འབྲེལ་འབྲེལ་
པ་རྒྱལ་ཚབ་དགོངས་པ་རབ་གསལ། མཉན་བྱ་བྱར་བཀོལ། འབྲས་རྟོག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་མཐའ་དཔྱེད།
ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱེད། ལྷོགས་ཆོས་འཁོར་ལོ་བཅས་དང་། བོད་བཙེ་ལྷ་པའི་ནང་གསུང་ལན་སྟུ་སྟུབ་
དགོངས་རྒྱ། ལྷ་ཀ་ལན་ལྷ་ངན་སྟུན་སེལ། གོ་ལན་གནམ་ལྷགས་ཐོག་འབབས་བཅས་དང་། བོད་བརྒྱ་དྲུག་
པའི་ནང་བསྐྱས་བྲ་ཆེ་ཆུང་གསུམ། ལྷོ་རྟགས་གཉིས་བཅས་བསྐྱེམས་བོད་གངས་བརྒྱ་དྲུག་ཐོག་བསྐྱིགས་
བཀོད་བྱས་ཡོད།

༤༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ཀྱི་སྒྲིག་སྒྲིག་སྒྲུང་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཚོད་
པའི་གཞུང་ཆོས་ཁག་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་སྒྲིག་སྒྲུང་བསྒྲིགས་པ། དཔེར་ན། དབྱ་མ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། རྒྱལ་སྐུ་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྐུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་སྐུ་ལས་སུ། རྟགས་གཞན་བཞི་བ་དང་། ལྷན་ཁུང་བུ་མ་གཟུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་དུ་ཐ་སྙད་གྲགས་ཆེ་བ་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་ལྟར་ས་བཅད་
དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་ཡོངས་གྲགས་བཟོད་བྱའི་སྟེ་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
བོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྟེ་མ་ལྟར་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་ཏུ་ས་བཅད་བཀྲམ་པའི་སྐུ་ལས་སུ། མ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཀྱུས་སུ་གཉིས་
ལས་དང་། གཉིས་སོ་དང་། གཉིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་ཏུ་འང་རང་སོར་འཛོག་པ་ལས་ཆོག་བདེ་མིན་
དང་། གཅིག་འགྱུར་དགོས་ཤིག་གིས་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་དུ་དགག་གཞན་སྤོང་
གསུམ་དང་། སྟེ་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་འིགས་དཀར་ཆག་ཏུ་བཀྲམ་ཡོད།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၁ နေပြည်တော်မြို့နယ်

**Bylakuppe 571104
Mysore Dist.(KS) INDIA
Tele:+91-8223-258435
Fax :+91-8223-258781
Email:office@serajeymonastery.org
Website: serajeymonastery.org**

༡༠༥ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྐྱབས་ཀྱི་སྒོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཚན་ལྔ་ལྟར་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་
 འཛོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོག་ལྷན་དུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་
 སྟོག་མཁན། ལྔ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོག་མཁན་དང་ལྔ་པ་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཛོལ་བ་དང་དཔེ་བསྐྱར་བ་པལ་
 ཆེ་བ་བྱེ་ལོ་ (༣༠༡༣) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་རྟོང་དང་དབྱེ་མ་གསར་རྟོང་དང་པར་བྱེན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྔའི་ནང་
 ནས་ལོ་སྔ་མའི་རྒྱགས་སྟོད་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོག་མཁན་བྱེ་ལོ་
 (༣༠༡༣)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། གོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་དང་
 པན་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་ལེགས་པར་བེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགོ་ཀན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་
 འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོག་ལྷན་དུ་འཇུག་བསྟོགས་ལེགས་པར་བེན་རྗེས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་
 བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་སྟོག་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡ ། ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༠༡) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་ཇེ་མཁན་
 རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབུ་ཚས་ནམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་ཕྱག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དག་གན་ནམ་པ་
 དང་། དཔེ་བསྐྱར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆང་ལྟན་ཆོགས་གྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྐྱར་ལྟུག་པོར་གནང་སྟེ་
 ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ (༡༩༠༡) ལོར་གྲུ་ཆང་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་ཇེ་
 མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབུར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དག་གན་ནམ་པ་ལྟན་ཆོགས་གྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་
 དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱུན་བྱེད་སྟུགས་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐ་ན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་
 འགོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྐྱར་ལྟུག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༣༡༥༣ ངང་བྱི་ལོ་ ༣༠༡༥.༤.༡༩ ཉིན་

སེར་བྱེས་དགོ་བཤེས་ཡ་ཐ་བསོད་ནམས་གྱིས།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1970 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་དོ་སྟོན་མདོར་བསྟུས།ཀ

སྐབས་བཞི་པའི་སྒྲིལ་

གཉིས་པ་འཇུག་པ་སྒྲིལ་བཞིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།1

༡༽ དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།1

༢༽ བཅུན་པ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། སྐབས་ཐུག་པ་བཅུན་པ།0

དང་པོ་དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།1

༡༽ དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།1

༢༽ དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་སྒྲིལ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། སྐབས་ལྔ་པ།0

དང་པོ་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།1

༡༽ འབྲེལ་བཟོད་པས་མཆོམས་སྒྲིལ།1

༢༽ རྣམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།5

༣༽ སྐབས་བསྟུ་བའོ། 328

སྒྲིལ་བའི་རྣམ་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་ཀུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།5

༡༽ སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྒྲིལ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིལ་བ་དང་།
.....6

༢༽ རྒྱུད་ལ་བསྒྲིལ་ནས་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་གཉིས།210

དང་པོ་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྟོགས་སྒྲིལ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་
སྒྲིལ་བ་ལ།6

༡༽ སྒྲིལ་བའི་རྣམ་པ། 6

༢༽ སྒྲིལ་བ་སྒྲོམ་པ་པོའི་གང་ཟག།102

༣༽ སྒྲིལ་བ་རང་གི་ངོ་བོ། 105

༤༽ སྒྱུར་བའི་སྒྲིན་འགྲེའི་ཆོས་དང་བཞི།	117
དང་པོ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་ལ།	6
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	6
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	7
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	7
༡༽ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	7
༢༽ རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	16
༣༽ རོན་བསྟུ་བའོ།	100
དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	7
༡༽ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	7
༢༽ འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས།	7
དེས་ན།	14
༡༽ རྣམ་པའི་ངོས་འཛིན།	14
༢༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	15
༣༽ བསྟན་བཅོས་སུ་བསྟུས་ཚུལ།	15
༤༽ རི་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ་ལོ།	16
གཉིས་པ་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	16
༡༽ མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་།	16
༢༽ རོན་བཤད་པ་གཉིས།	17
གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ།	17
༡༽ གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	17
༢༽ ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	27

༣༽ རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ།	33
གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ།	
དང་པོ་གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	17
༡༽ མཚམས་སྒྲུབ།	17
༢༽ མདོར་བསྟན།	17
༣༽ རྒྱས་བཤད།	17
༤༽ རོན་བསྐྱབས།	19
གསུམ་པ་རྒྱས་བཤད་ལ།	17
༡༽ བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་།	17
༢༽ ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལོ།	17
གཉིས་པ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ།	17
༡༽ རྟེན་ལམ་གྱི་རབ་དབྱེ་དང་།	18
༢༽ བརྟེན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།	18
༣༽ གངས་གྱི་སྒྲོ་ནས་རོན་བསྐྱབས་གསུམ།	19
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ།	18
༡༽ བཞིར་དབྱེ་བ།	18
༢༽ ལྷར་དབྱེ་བ།	18
༣༽ ལྷག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ།	18
ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ།	
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	27
༡༽ མཚམས་སྒྲུབ།	27
༢༽ མདོར་བསྟན་པ།	27

༣༽ རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	28
༤༽ རོན་བསྐྱ་བ་དང་བཞི།	30
གསུམ་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ།	28
༡༽ གོ་རིམ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་བ་དང་།	28
༢༽ གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལོ།	28
གཉིས་པ་གོ་རིམ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་ལ།	28
༡༽ གངས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་།	28
༢༽ རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་ཆོས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་གཉིས།	28
གཉིས་པ་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་ཆོས་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ།	28
༡༽ ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱུད་སྤང་གཉིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་དང་།	28
༢༽ ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་དང་།	29
༣༽ ལྷག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལྷ་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་དང་།	29
༤༽ འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལོ།	29
རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ།	
གསུམ་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ།	33
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར།	33
༢༽ ཅ་བ།	33
༣༽ འབྲེལ་པ་གསུམ།	33
གསུམ་པ་འབྲེལ་པ་ལ།	33
༡༽ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	33
༢༽ རྒྱལ་པར་བཤད་པ།	34
༣༽ རོན་བསྐྱ་བ་དང་གསུམ།	34

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	34
༡༽ སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་།	34
༢༽ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་།	34
༣༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ།	34
གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ།	34
༡༽ རོ་སྒོའི་དོན་བསྟུ་བ་དང་།	34
༢༽ བྱངས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་དང་གཉིས།	35
འོ་ན་སྡེ་ཆོན་བདུན་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ།	37
༡༽ བྱང་ཆོས་སོ་བདུན་སྒྱིར་བསྟན་པ།	37
༢༽ སོ་སྒོའི་རོ་བོ་བཤད་པ་དང་གཉིས།	39
དང་པོ་བྱང་ཆོས་སོ་བདུན་སྒྱིར་བསྟན་པ་ལ།	37
༡༽ ཁམས་དང་སའི་གོ་རིམ།	37
༢༽ ལམ་གང་དུ་སྒྲིམ་པ།	38
༣༽ དབྱེ་བ།	38
༤༽ བསྟུ་བའམ་རྗེས་བཏགས་ཀྱི་བྱང་པར།	38
༥༽ བྱངས་ངེས་པ།	39
༦༽ སྒྲ་བཤད་པའོ།	39
གཉིས་པ་སོ་སྒོའི་རོ་བོ་བཤད་པ་ལ།	39
༡༽ དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་དང་།	39
༢༽ རྩིས་བཤུ་བྱང་བའི་ལམ་དང་།	44
༣༽ ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་།	45

༤༽ མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྒྱུར་བའི་ལམ་དང་།	48
༥༽ མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་།	50
༦༽ མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་།	51
༧༽ རྣམ་པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་དང་བདུན།	55
དང་པོ་དངོས་པོ་ལ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ། རྣམ་པ་ཉེར་བཞག།	39
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	39
༢༽ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	40
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	40
༡༽ དམིགས་ལུལ།	40
༢༽ སྒྲོམ་ཚུལ།	41
༣༽ བསྒྲོམས་པའི་དགོས་པ།	42
༤༽ རོ་བོ།	42
༥༽ དབྱེ་བ།	43
༦༽ ས་མཚམས།	43
༧༽ སྒྲ་བཤད།	43
༨༽ ཐེག་ཆེན་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་བཞག་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའོ།	43
གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ལ།	41
༡༽ ཐུན་མོང་བ་དང་།	41
༢༽ ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས།	41
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ།	41
༡༽ དམིགས་པ་དང་།	41
༢༽ ཡིད་བྱེད་དང་།	41

༣༽ འཛོལ་བ་དང་གསུམ།	41
གཉིས་པ་རྩེ་ལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ལ། ཡང་དག་སྒྲིང་བ།	44
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	44
༢༽ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	44
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	44
༡༽ དམིགས་ལུལ།	44
༢༽ རི་ལྟར་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ།	44
༣༽ དགོས་པ།	45
༤༽ རོ་བོ།	45
༥༽ དབྱེ་བ།	45
༦༽ ས་མཆམས།	45
༧༽ སྒྲ་བཤད་པ།	45
༨༽ ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡང་དག་སྒྲིང་བ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའོ།	45
གསུམ་པ་ཉིང་ངེས་འཛིན་སྒྲིང་བའི་ལམ་ལ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཀླང་བ།	45
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	46
༢༽ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	46
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	46
༡༽ དམིགས་ལུལ།	46
༢༽ སྒྲིམ་ཚུལ།	46
༣༽ དགོས་པ།	47
༤༽ རོ་བོ།	47
༥༽ དབྱེ་བ།	48

༤༥ ས་མཚམས།	48
༤༦ སྒྲ་བཤད་པ།	48
༤༧ ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་ལྡན་གྱི་སྒྲ་བཤད་པ།	48
བཞི་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྦྱར་བའི་ལམ་ལ། དབང་པོ་ལ།	48
༡༥ གཞུང་དོན་དང་།	49
༡༦ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	49
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	49
༡༧ དམིགས་ལུལ།	49
༡༨ སྒྲ་བཤད་པ།	49
༡༩ དགོས་པ།	49
༢༠ རྩོམ་པ།	50
༢༡ དབྱེ་བ།	50
༢༢ ས་མཚམས།	50
༢༣ སྒྲ་བཤད་པ།	50
ལྔ་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ། སྒྲ་བཤད་པ།	50
༡༥ གཞུང་དོན་དང་།	50
༡༦ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	51
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	51
༡༧ དམིགས་ལུལ།	51
༡༨ སྒྲ་བཤད་པ།	51
༡༩ དགོས་པ།	51
༢༠ རྩོམ་པ།	51

༥༽ དབྱེ་བ།	51
༦༽ ས་མཆམས།	51
༧༽ སྒྲ་བཤད་བཞོ།	51
བྱུག་བ་མངོན་བར་རྟོགས་བའི་ལམ་ལ། བྱང་རྒྱལ་ཡན་ལག།	51
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	52
༢༽ མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས།	52
གཉིས་བ་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ།	52
༡༽ དམིགས་ལུལ།	52
༢༽ སྒྲིམ་ཚུལ།	52
༣༽ དགོས་བ།	53
༤༽ རོ་བོ།	53
༥༽ དབྱེ་བ།	53
༦༽ ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ།	53
༧༽ ས་མཆམས།	54
༨༽ སྒྲ་བཤད།	54
༩༽ ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྒྱུར་བཞོ།	54
བདུན་བ་རྣམ་བར་ངེས་བར་འབྱེན་བའི་ལམ་ལ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག།	55
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	55
༢༽ མཐའ་དབྱེད་བ་གཉིས།	55
གཉིས་བ་མཐའ་དབྱེད་བ་ལ།	55
༡༽ དམིགས་ལུལ།	55
༢༽ སྒྲིམ་ཚུལ།	55

༣༽ དགོས་པ།	55
༤༽ རོ་བོ།	56
༥༽ དབྱེ་བ།	56
༦༽ ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་ཚུལ།	56
༧༽ ས་མཆོམས།	57
༨༽ སྒྲ་བཤད།	57
༩༽ ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྒྲུབ་བཞི།	58
དགུ་བ་ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྒྲུབ་བཤད།	58
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	58
༢༽ རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས།	58
གཉིས་བ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟོན་བཤད།	59
༡༽ སོ་སོར་བཤད་བཤད་དང་།	59
༢༽ དོན་བསྟུ་བ་གཉིས།	59
དང་པོ་སོ་སོར་བཤད་བཤད་པཤད།	59
༡༽ གཉེན་པོའི་ལམ།	59
༢༽ སྤྱལ་པོའི་ལམ།	62
༣༽ མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་ཀྱི་ལམ།	64
༤༽ འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ།	64
༥༽ སྤྱོད་བའི་ལམ།	85
༦༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་དྲུག།	85
དང་པོ་གཉེན་པོའི་ལམ་ལ།	59
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	60

༡༥ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	60
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	60
༡༦ མཛོད་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	60
༡༧ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	61
༡༨ གྲུག་བཏུས་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་གསུམ།	61
གཉིས་པ་སྐྱུལ་པའི་ལམ་ལ།	62
༡༩ གཞུང་དོན་དང།	62
༢༠ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	62
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	62
༢༡ རྣམ་ཐར་གྱི་རྟེན།	62
༢༢ བརྟེན་པ་རྣམ་ཐར་གྱི་རང་བཞིན།	63
༢༣ དེའི་སྒྲིམ་ཚུལ།	63
༢༤ དེས་ཆོག།	63
༢༥ དགོས་པའོ།	64
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་རྣམ་ཐར་གྱི་རང་བཞིན་ལ།	63
༢༦ མཆོན་ཉིད།	63
༢༧ དབྱེ་བ།	63
༢༨ ས་མཆོམས་དང་གསུམ།	63
བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དགུ་ལ།	64
༢༩ གཞུང་དོན་དང།	65
༣༠ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	65
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	65

༡༽ ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་དང་།	65
༢༽ སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་དང་།	70
༣༽ ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་དང་།	74
༤༽ རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་དང་བཞི།	74
དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལ།	65
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།	65
༢༽ ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	65
གཉིས་པ་ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ།	65
༡༽ འདུཤེས་མེད་པ་ལ།	65
༢༽ འདུཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག།	66
༣༽ འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་དང་གསུམ།	66
གསུམ་པ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ།	66
༡༽ དགག་བྱ་གང་འགོག་པ།	66
༢༽ ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ།	67
༣༽ ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ།	67
༤༽ དག་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།	67
༥༽ སྤང་འགྱུར་གསུམ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།	67
༦༽ རྒྱུ་འཕགས་སུའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་དཔྱད་པ།	67
༧༽ ཐོབ་ཚུལ།	68
༨༽ ཁམས་གང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དཔྱད་པའོ།	68
གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	70
༡༽ བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་།	70

༡༥ དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས།	70
གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	70
༡༦ འདུཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་།	70
༡༧ འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་གཉིས།	70
གཉིས་པ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་ལ།	70
༡༨ གང་ཟག་གང་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ།	71
༡༩ ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ།	71
༢༠ ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ།	72
༢༡ ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ།	72
༢༢ དགག་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་འགོག་པ།	72
༢༣ རོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ།	73
གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ།	74
༡༥ འགོག་སྟོམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དང་།	74
༡༦ འགོག་སྟོམས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ།	74
བཞི་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་བཤད་པ་ལ།	74
༡༥ འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་།	74
༡༦ བརྟེན་པ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས།	77
དང་པོ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ།	74
༡༥ ལུས་རྟེན།	74
༡༦ སེམས་རྟེན་གཉིས།	75
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	77
༡༥ མཆན་ཉིད།	77

༡༽ དབྱེ་བ།	77
༢༽ ས་མཆོམས།	77
༣༽ འགོག་སྒྲུམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ།	77
བཞི་པ་འགོག་སྒྲུམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	77
༡༽ གང་ཟག་གང་གིས་སྒྲུམས་པར་འབྱུག་པ།	78
༢༽ ས་གང་ལ་བརྟེན་པ།	78
༣༽ ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པ།	78
༤༽ ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས།	78
༥༽ དགག་བྱ་གང་འགོག་པ།	78
༦༽ རོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ།	78
༧༽ དུས་རིམ་སྤྱི་དུ་སྒྲུམས་པར་འབྱུག་པ།	79
༨༽ ཁམས་གང་དུ་སྒྲུམས་པར་འབྱུག་པའོ།	85
གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་པོ་དེ་འཆད་	
པ་ལ་གསུམ།	86
༡༽ མདོར་བསྟན།	86
༢༽ རྒྱས་བཤད།	88
༣༽ རོན་བསྟུ་བའོ།	100
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	88
༡༽ ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དབྱེ།	88
༢༽ དེ་དག་གི་རང་བཞིན།	100
༣༽ དེ་གང་ཡིན་པ།	100
༤༽ དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའོ།	100

དང་པོ་ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དབྱེ་ལ།	88
༡༽ སྟོབས་བཅུ།	88
༢༽ མི་འཇིགས་པ་བཞི།	90
༣༽ སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི།	91
༤༽ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཞི།	92
འདིའི་སྐབས་སུ།	93
༡༽ སྦྱར་བསྟན་པ་དང་།	93
༢༽ དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས།	95
དུས་གསུམ་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	
གཉིས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	95
༡༽ དབུས་མཐའ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	95
༢༽ ཀུན་བདུས་ལས་གསུངས་ཚུལ།	96
༣༽ རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	96
༤༽ རང་ལུགས་དང་བཞི།	97
སྦྱར་བ་པོའི་གང་ཟག །	
གཉིས་པ་སྦྱར་བ་པོའི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ།	102
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	102
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	102
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	102
༡༽ མཆོམས་སྦྱར།	102
༢༽ རྩ་བ།	102
༣༽ འགྲེལ་པ་གསུམ།	102

སྒྲུང་བ་རང་གི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་སྒྲུང་བ་རང་གི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ལ་གཉིས།	105
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	105
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལོ།	106
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	106
༡༽ མཆམས་སྒྲུང་བ།	106
༢༽ ཅ་བ།	106
༣༽ འབྲེལ་བའོ།	106
འདིའི་སྐབས་སུ།	106
༡༽ སྒྲུང་བ་སྐྱེད་ཚུལ་དང།	106
༢༽ སྐྱེས་པའི་སྒྲུང་བ་གཉིས།	107
འདིའི་སྐབས་སུ།	113
༡༽ གཞུང་དོན་དང།	113
༢༽ སྐྱེད་དོན་གཉིས།	114
གཉིས་པ་སྐྱེད་དོན་ལ།	114
༡༽ མཆམ་ཉིད།	114
༢༽ དབྲེ་བ།	114
༣༽ གོ་རིམ།	115
༤༽ ས་མཆམས་སོ།	116
བཞི་པ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ།	117
༡༽ ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན།	117
༢༽ དོར་བྱ་སྒྲོན།	126

༣༽ ཤེས་བྱ་མཆན་ཉིད།	142
༤༽ རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་དང་བཞི།	200
སྒྲུང་བའི་ཡོན་ཏན།	
དང་པོ་ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་ལ།	117
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	117
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལོ།	118
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	118
༡༽ མཆམས་སྒྲུང་བ།	118
༢༽ ཅ་བ།	118
༣༽ འབྲེལ་བལོ།	118
འདི་ལ་ཡང་།	118
༡༽ ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ།	118
༢༽ རྒྱ་མཆན་ནོ།	118
འདིའི་སྐབས་སུ།	123
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	123
༢༽ སྤྱི་དོན་གཉིས།	123
གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ།	123
༡༽ མཆན་ཉིད།	123
༢༽ དབྱེ་བ།	123
༣༽ ས་མཆམས་དང་གསུམ།	124
སྒྲུང་བའི་སྒྲིན།	
གཉིས་པ་དོར་བྱའི་སྒྲིན་འཆད་པ་ལ་གཉིས།	126

༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	126
༡༥ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལོ།	126
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	126
༡༥ མཆོམས་སྤྱར་བ།	126
༡༥ ཅ་བ།	126
༡༥ འབྲེལ་བལོ།	127
འདི་ལ་ཡང་།	127
༡༥ སྤྱོད་བ་མ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་བ་དང་སྤྱོད་བ་གནས་བ་ལ་འགལ་སྤྱོད་ཉེ་བར་གནས་བ་ཉེར་གསུམ་དང་།	127
༡༥ མཐུན་སྤྱོད་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ།	132
དང་པོ་སྤྱོད་བ་མ་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་བ་དང་སྤྱོད་བ་གནས་བ་ལ་འགལ་སྤྱོད་ཉེ་བར་གནས་བ་ཉེར་གསུམ་ལ།	127
༡༥ རང་ལ་བརྟེན་བ་དང་།	127
༡༥ གཞན་ལ་བརྟེན་བ་གཉིས།	131
གཉིས་པ་མཐུན་སྤྱོད་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ་ལས།	132
༡༥ རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་བ་དང་།	132
༡༥ རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་བ་དང་གཉིས།	137
དང་པོ་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་བ་ལ།	132
༡༥ སྤྱི་མ་ཉན་བ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་དང་།	132
༡༥ སྤྱི་མ་འཆད་བ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས།	135
ཤེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད།	
གསུམ་པ་ཤེས་བྱའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་ལ།	142

༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	143
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	143
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གཉིས།	143
༡༽ མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང་།	143
༢༽ དོན་བཤད་པ་གཉིས།	143
གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ།	143
༡༽ རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན།	144
༢༽ དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད།	152
༣༽ གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྟུ་བའོ།	199
དང་པོ་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	144
༡༽ ཅ་བ།	144
༢༽ འབྲེལ་པ་གཉིས།	144
འདིའི་སྐབས་སུ།	144
༡༽ གཞུང་དོན་དང་།	144
༢༽ སྤྱི་དོན་གཉིས།	144
གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་ལ།	144
༡༽ མཆོན་མཆོན་གྱི་རྣམ་གཞག།	144
༢༽ མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་ཚུལ།	152
༣༽ དེའི་ས་མཆོམས་བསྟན་པ་དང་གསུམ།	152
དང་པོ་མཆོན་མཆོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ།	144
༡༽ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	144
༢༽ རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས།	149

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ།	149
༡༽ མཚན་གཞི།	149
༢༽ མཚན་བྱ།	149
༣༽ མཚན་ཉིད།	149
༤༽ ཇི་ལྟར་མཚན་ཚུལ་ལོ།	150
གཉིས་པ་མཚན་བྱ་ལ།	149
༡༽ སྤྱི་དང།	149
༢༽ བྱད་པར་གཉིས།	149
གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ལ།	149
༡༽ སྤྱི་དང།	149
༢༽ བྱེ་བྲག་གཉིས།	149
བཞི་པ་ཇི་ལྟར་མཚན་ཚུལ་ལ།	150
༡༽ སྤྱི་འོས་འཛིན་དང།	150
༢༽ སོ་སོ་འོས་འཛིན་གཉིས།	150
གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	152
༡༽ ཞེས་མཚན།	152
༢༽ བྱད་མཚན།	180
༣༽ བྱེ་མཚན།	188
༤༽ རོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་བཞི།	193
དང་པོ་ཞེས་མཚན་ལ།	152
༡༽ གཞི་ཞེས་སྒྱུར་བའི་ཞེས་མཚན།	153
༢༽ ལམ་ཞེས་སྒྱུར་བའི་ཞེས་མཚན།	170

༣༽ རྣམ་མཁུན་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་དང་གསུམ།	174
གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།	
དང་པོ་གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་ལ།	153
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	153
༢༽ ཅ་བ།	153
༣༽ འགྲེལ་བ་གསུམ།	153
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ།	
གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་བ་ནས། དེའི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ་	
སྒྱི་དོན་ལ།	159
༡༽ ལྟ་བུ་གྱི་དབྱེ་བ།	159
༢༽ བསྟུ་བ།	164
༣༽ གང་ཟག་གང་གི་ཡིན་པ།	164
༤༽ སྒྲ་བཤད་པའོ།	165
ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།	
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	170
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	170
༢༽ ཅ་བ།	170
༣༽ འགྲེལ་པའོ།	170
རྣམ་མཁུན་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན།	
གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཚན་དེ་སྟོན་པ་ལ།	174
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	174

༡༥ ཅ་བ།	174
༡༦ འགྲེལ་བ་གསུམ།	174
བྱད་མཆན།	
གཉིས་པ་བྱད་མཆན་བཤད་པ་ལ།	180
༡༥ མཆམས་སྒྱུར་བ་དང།	180
༡༦ རོན་བཤད་པ་གཉིས།	180
གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ།	180
༡༥ བྱད་ཆས་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ།	180
༡༦ དེ་ཉིད་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	181
༡༧ དམན་ལམ་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པ་བཤད་པའོ།	187
དང་པོ་བྱད་ཆས་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	180
༡༥ ཅ་བ་དང།	180
༡༦ འགྲེལ་བ་གཉིས།	180
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	181
༡༥ མཆམས་སྒྱུར་བ།	181
༡༦ ཅ་བ།	181
༡༧ འགྲེལ་བའོ།	181
འདི་ལ་ཡང།	181
༡༥ བྱད་པར་གྱི་ངོ་བོ་དང།	181
༡༦ བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཉིས།	187
བྱེད་མཆན།	
གསུམ་པ་བྱེད་མཆན་སྟོན་པ་ལ་གསུམ།	188

༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	188
༢༽ ཅ་བ།	188
༣༽ འགྲེལ་བཤོ།	189
ངོ་བོ་ཉིད་མཚན།	
བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	193
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	193
༢༽ ཅ་བ།	193
༣༽ འགྲེལ་བཤོ།	193
ཅ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལ།	193
༡༽ ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་།	193
༢༽ དོན་བསྐྱུས་ཏེ་མཚན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གཉིས།	199
དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ།	193
༡༽ གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན།	193
༢༽ ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན།	194
༣༽ རྣམ་མཐུན་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཚན་དང་གསུམ།	196
བཞི་པ་རྒྱད་ལ་བརྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ།	200
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	200
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	201
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	201
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	201
༢༽ དོན་བཤད་པ་གཉིས།	201
གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ།	201

༡༽ རོ་ཐོ་དང་།	201
༡༽ དབྱེ་བ་གཉིས།	202
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ།	202
༡༽ མཚམས་སྒྲུབ་བ།	202
༡༽ ཅ་བ།	202
༡༽ འབྲེལ་བའོ།	202
གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ།	205
༡༽ སྤྱི་དོན་དང་།	205
༡༽ གཞུང་དོན་གཉིས།	208
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ལ།	205
༡༽ ཚོགས་ལམ་གྱི་རྟེན།	205
༡༽ བརྟེན་པ་ཚོགས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན།	206
༡༽ རྟགས།	207
༡༽ སྐྱབ་བཤད་པའོ།	208
དང་པོ་ཚོགས་ལམ་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ།	205
༡༽ ལུས་རྟེན་དང་།	205
༡༽ སེམས་རྟེན་གཉིས།	206
གཉིས་པ་སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུ་ལ་སྦྱེས་པའི་སྒྲིམ་རིམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	210
༡༽ སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་དུས་དང་།	210
༡༽ སྦྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་།	224
༡༽ གང་ཟག་དེའི་སྒྲིམ་རིམ་དང་གསུམ།	304
དང་པོ་སྦྱོར་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་དུས་ལ།	210

༡༥ དངོས་དང་།	210
༡༥ ལྷོས་པ་སྤང་བ་གཉིས།	217
དང་པོ་དངོས་ལ།	210
༡༥ མཚམས་སྤྱར་བ།	210
༡༥ ཅ་བ།	210
༡༥ འབྲེལ་བ་གསུམ།	211
གཉིས་པ་ཅ་བ་ལ།	210
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	210
༡༥ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	211
གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ།	211
༡༥ སོ་སོར་བཤད་པ་དང་།	211
༡༥ དོན་བསྟུ་བ་གཉིས།	214
གཉིས་པ་ལྷོས་པ་སྤང་བ། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། འདིའི་སྐབས་སུ།	218
༡༥ ཐོགས་སྡུ་མ་འགོད་པ་དང་།	218
༡༥ དེ་དགག་པའོ།	218

བྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས།

གཉིས་པ་སྤྱིར་བ་བྱུང་པར་ཅན་སྤྱིས་པའི་རྟགས་ཀྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ།	224
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	224
༡༥ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	224
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	224
༡༥ མཚམས་སྤྱར་བ་དང་།	224

༡༥ རྟོག་བཤད་པ་གཉིས།	225
གཉིས་པ་རྟོག་བཤད་པ་ལ།	225
༡༥ རྟགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒྲིན་ས་མདོར་བསྟན།	225
༡༥ ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	232
༡༥ རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་བསྟུས་པ་དང་གསུམ།	304
དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒྲིན་ས་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	225
༡༥ ཅ་བ།	225
༡༥ འགྲེལ་པ་གཉིས།	225
རྟགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒྲིན་ས་མདོར་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ།	225
༡༥ གཞུང་རྟོག་དང་།	225
༡༥ སྤྱི་རྟོག་ནོ།	225
གཉིས་པ་སྤྱི་རྟོག་ལ།	225
༡༥ ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ།	225
༡༥ དབྱེ་བ།	226
༡༥ ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དོན།	229
༡༥ ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།	230
༡༥ རྟགས་དེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་མཆོན་ཚུལ་བཤད་པའོ།	230
གཉིས་པ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	232
༡༥ མཚམས་སྦྱར་བ།	232
༡༥ རྟོག་བཤད་པ་གཉིས།	232
གཉིས་པ་རྟོག་བཤད་པ་ལ།	232
༡༥ སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།	232

༡༥ མཐོང་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།	242
༡༦ ལྟོམ་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་དང་གསུམ།	274
སྦྱར་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།	
དང་པོ་སྦྱར་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ།	232
༡༥ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	232
༡༦ རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	233
དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།	232
༡༥ མཆམས་སྦྱར་བ།	232
༡༦ ཅ་བ།	232
༡༧ འབྲེལ་བའོ།	233
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	233
༡༥ མཆམས་སྦྱར་བ།	233
༡༦ ཅ་བ།	233
༡༧ འབྲེལ་བའོ།	233
མཐོང་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།	
གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ།	242
༡༥ མཆམས་སྦྱར་བ།	242
༡༦ རོན་བཤད་པ་གཉིས།	242
གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ།	242
༡༥ རྟགས་ཀྱི་གྲངས་མདོར་བསྟན་པ།	242
༡༦ རོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	243
དང་པོ་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་མདོར་བསྟན་པ་ལ།	242

༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	242
༢༽ ཅ་བ།	242
༣༽ འགྲེལ་བ་གསུམ།	242
གཉིས་པ་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	243
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	243
༢༽ ཅ་བ།	243
༣༽ འགྲེལ་བ་གསུམ།	243
འདིའི་སྐབས་སུ།	243
༡༽ བདེན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	243
༢༽ དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་གཟུང་བའོ།	249
གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་གཟུང་བའི་སྐབས་སུ།	249
༡༽ གཞུང་དོན།	249
༢༽ མཐའ་དབྱེད་པ་གཉིས།	250
གཉིས་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	250
༡༽ ཐུར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དངོས་དང་།	250
༢༽ དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།	255
དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	
གཉིས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ།	255
༡༽ དགག་བྱ་དབང་པོའི་ངོ་བོ།	255
༢༽ ཁམས་གང་ཏུ་འགོག་ཚུལ་དང་གཉིས།	272
དང་པོ་དགག་བྱ་དབང་པོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ།	255
༡༽ དབང་པོ།	255

༡༥ དབང་རྟེན།	272
༡༦ དབང་ལུལ།	272
༡༧ བདག་རྩ་འཛིན་པ་དང་བཞི།	272
དང་པོ་དབང་པོ་ལ།	255
༡༥ དབྱེ་བ།	255
༡༦ སྤྱི་མཐོང་པོ།	257
༡༧ བསྐྱེད་པ།	260
༡༨ སྤྱི་བཤུད་པ།	261
༡༩ གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན།	262
༢༠ དབང་པོ་ཐོབ་གཏོང་།	263
༢༡ དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ།	267
༢༢ ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་བཤུད་པ་དང་བརྒྱད།	269
བྱུག་པ་དབང་པོ་ཐོབ་གཏོང་བཤུད་པ་ལ།	263
༡༥ ཐོབ་ཚུལ།	263
༡༦ གཏོང་ཚུལ་བཤུད་པ་གཉིས།	264
བདུན་པ་དབང་པོ་ལྡན་ཚུལ་ལ།	267
༡༥ ངེས་ལྡན་དང་།	267
༡༦ སྤྱི་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་གཉིས།	268
བརྒྱད་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཚམས་བཤུད་པ་ལ།	269
༡༥ མཛོད་ལས་གསུངས་ཚུལ།	269
༡༦ ཀྱན་བཅུས་ལས་གསུངས་ཚུལ།	269
༡༧ ཉི་མེ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	270

༤༥ བསྐྱ་བ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལོ།།	271
བཞི་བ་བསྐྱ་བ་ལས་བཤད་ཚུལ་ལ།	271
༡༥ ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་།	271
༡༦ ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས།	272
སྒྲིམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས།	
གསུམ་པ་སྒྲིམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ།	274
༡༥ མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་།	274
༡༦ རྟོན་བཤད་པ་གཉིས།	274
གཉིས་པ་རྟོན་བཤད་པ་ལ།	274
༡༥ ཞར་བྱང་དང་།	274
༡༦ དཔྱུས་མའི་རྟོན་ནོ།།	298
དང་པོ་ཞར་བྱང་ལ།	274
༡༥ སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་དང་།	274
༡༦ བྱང་གཞིའི་སྒྲིམ་ལམ་དང་།	277
༡༧ དེའི་རབ་དབྱེ་དང་གསུམ།	279
དང་པོ་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་ལ།	274
༡༥ མཚམས་སྒྱུར་བ།	274
༡༦ ཅ་བ།	275
༡༧ འགྲེལ་པའོ།།	275
གཉིས་པ་བྱང་གཞི་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ་ལ་ཡང་གསུམ།	277
༡༥ མཚམས་སྒྱུར་བ།	277
༡༦ ཅ་བ།	277

༣༽ འབྲེལ་བའོ།	278
གསུམ་པ་དེའི་རབ་དབྱེ་བ་འད་པ་ལ།	279
༡༽ དབྱེ་བ་དངོས་དང།	279
༢༽ བྱེ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་གཉིས།	284
དང་པོ་དབྱེ་བ་དངོས་ལ་གསུམ།	279
༡༽ མཚམས་སྤྱར་བ།	279
༢༽ ཚ་བ།	279
༣༽ འབྲེལ་བའོ།	282
གཉིས་པ་བྱེ་བ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ།	284
༡༽ གཉིན་པོའི་གངས་ངེས་པ་དང།	284
༢༽ བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་གཉིས།	287
དང་པོ་གཉིན་པོའི་གངས་ངེས་པ་ལ།	284
༡༽ ཚུད་པ་དང།	284
༢༽ ལན་གཉིས།	285
དང་པོ་ཚུད་པ་ལ།	284
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	284
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	284
གཉིས་པ་ལན་ལ།	285
༡༽ མདོ་དང།	285
༢༽ བསྟན་བཅོས་གཉིས།	285
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གཉིས།	285
༡༽ ཚ་བ་དང།	285

༡༥ འགྲེལ་བཤུགས།	286
གཉིས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་པ་ལ།	287
༡༥ ཚུད་པ་དང་།	287
༡༥ ལན་གཉིས།	289
དང་པོ་ཚུད་པ་ལ།	287
༡༥ མཆམས་སྒྱུར་བ།	287
༡༥ ཚ་བ།	288
༡༥ འགྲེལ་བཤུགས།	288
གཉིས་པ་ལན་ལ།	289
༡༥ ལན་དངོས་དང་།	289
༡༥ དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་པ།	292
དང་པོ་ལན་དངོས་ལ་གསུམ།	289
༡༥ མཆམས་སྒྱུར་བ།	289
༡༥ ཚ་བ།	289
༡༥ འགྲེལ་བཤུགས།	289
གཉིས་པ་ཚ་བ་ལ་གཉིས།	289
༡༥ ལྷན་ཚུད་དུ་ཉམས་འཁེལ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་དང་།	289
༡༥ རང་བཞིན་ལ་ཉམས་འཁེལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ།	289
གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་པ་ལ།	292
༡༥ ཚུད་པ་དང་།	292
༡༥ ལན་གཉིས།	295
དང་པོ་ཚུད་པ་ལ་གསུམ།	292

༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	292
༢༽ ཅ་བ།	292
༣༽ འགྲེལ་བའོ།།	293
གཉིས་པ་ལན་ལ་གསུམ།	295
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	295
༢༽ ཅ་བ།	295
༣༽ འགྲེལ་བའོ།།	296
ཅ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་།	296
༡༽ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	296
༢༽ དེ་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཚུལ་ལོ།།	297
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	296
༡༽ དཔེ་འགོད་པ་དང་།	296
༢༽ དཔེ་དོན་སྒྱུར་བ་གཉིས།	296
དང་པོ་དཔེ་འགོད་པ་ལ།	296
༡༽ ལྟོས་མེད་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་།	296
༢༽ ལྟོས་ནས་བསྐྱེད་པ་གཉིས།	296
གཉིས་པ་དགྲུས་མའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	298
༡༽ མཚམས་སྒྱུར་བ།	298
༢༽ ཅ་བ།	299
༣༽ འགྲེལ་བའོ།།	300
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	300
༡༽ ཟབ་མའི་ངོ་བོ་དང་།	300

༡༥ དེ་ཉིད་ལས་པ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་གཉིས།	301
གསུམ་པ་སྒྲུབ་པ་བྱུང་པ་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་གང་ཟག་དེས་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ བཤད་པ་ལ།	304
༡༥ བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ།	304
༡༥ རྟེན་ཞིང་དེ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ།	312
༡༥ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་དོན་མཛད་པའི་རྒྱ་བཤད་པ་དང་གསུམ།	314
སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་སྒྲུབ་པ།	
དང་པོ་བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ།	304
༡༥ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	304
༡༥ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	304
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	304
༡༥ མཚམས་སྒྲུབ་པ།	304
༡༥ ཅ་བ།	305
༡༥ འགྲེལ་བཤོ།	305
འདིའི་སྐབས་སུ།	305
༡༥ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	305
༡༥ གྲུག་ཀ་སྤྱོད་པ་གཉིས།	305
གཉིས་པ་གྲུག་ཀ་སྤྱོད་པ་ལ།	305
༡༥ ཚུད་པ་དང་།	305
༡༥ ལན་གཉིས།	306
འདིའི་སྐབས་སུ།	306
༡༥ དོན་མི་འཐད་པ་དང་།	306

༡༽ དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་།	307
༢༽ དཔེ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ།།	307
དང་པོ་དོན་མི་འབྲུག་པ་ལ།	306
༡༽ ཐལ་བ་འགོད་པ།	306
༡༽ ཉེས་སྤོང་གི་ལན་གཉིས།	306
གཉིས་པ་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་ལ།	306
༡༽ དཔེ་འགོད་པ་དང་།	306
༡༽ དོན་ལ་སྦྱར་བའོ།།	306
སྤྱི་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱར་བའི་སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	307
༡༽ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	308
༡༽ གྲུག་ཀ་སྤོང་བ་གཉིས།	309
གཉིས་པ་གྲུག་ཀ་སྤོང་བ་ལ།	309
༡༽ ལས་འབྲས་མེད་པ་དང་།	309
༡༽ ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་དང་།	310
༢༽ ལྷང་དང་འགལ་བ་དང་།	311
༣༽ མི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པའི་གྲུག་ཀ་སྤོང་པའོ།།	311
དང་པོ་ལས་འབྲས་མེད་པ་ལ།	309
༡༽ ཚུད་པ་དང་།	309
༡༽ ལན་ནོ།།	309
གཉིས་པ་ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་ལ།	310
༡༽ ཚུད་པ་དང་།	310
༡༽ ལན་གཉིས།	310

གསུམ་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་ལ།	311
༡༽ ཚུང་བ་དང་།	311
༢༽ ལན་གཉིས།	311
བཞི་པ་མི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པའི་གྲན་ཀ་སྤྱོད་བ་ལ།	311
༡༽ ཚུང་བ་དང་།	311
༢༽ ལན་གཉིས།	311

ཞིང་དག་སྦྱར་བ།

གཉིས་པ་རྟེན་ཞིང་དེ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ལ།	312
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	312
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ།	313
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	313
༡༽ མཆོམས་སྦྱར་བ།	313
༢༽ ཅ་བ།	313
༣༽ འགྲེལ་བ་དང་གསུམ།	313

ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་དོན་མཛད་པའི་རྒྱ་བཤད་བ་ལ།	314
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	314
༢༽ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	315
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	315
༡༽ མཆོམས་སྦྱར་བ།	315
༢༽ ཅ་བ།	315
༣༽ འགྲེལ་བའོ།	315

འདིའི་སྐབས་སུ།	315
༡༽ སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་དང་།	315
༢༽ ཡུལ་ཅན་སྒྲུབ་བའི་ངོ་བོ་དང་།	316
༣༽ སོ་སའི་དབྱེ་བ་དང་།	316
༤༽ ཡུལ་དང་དངོས་པོའི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྐྱུ་བའོ།	319
བཞི་བ་ཡུལ་དང་དངོས་པོའི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྐྱུ་བའི་སྐབས་སུ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ།	319
༡༽ ཐབས་མཁས་སྒྲུབ་བ་སྒྲིབ་བསྟན་པ་དང་།	319
༢༽ བདུད་བཞི་བཅོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་གཉིས།	320
གཉིས་པ་བདུད་བཞི་བཅོམ་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལ།	320
༡༽ བདུད་བཞི་སོ་སའི་ངོ་བོ།	320
༢༽ བདུད་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆན།	323
༣༽ སྒྲོ་དོན།	323
༤༽ བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ས་མཆམས་དང་བཞི།	323
སྐབས་བསྐྱུ་བ།	328
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག།	329
ལྷང་མཆན་དང་བསྐྱུར་མཆན།	331

༡༡། །བརྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱ་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་
 པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་
 ལྷ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་
 སྐབས་བཞི་པའི་སྤྱི་དོན་
 བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་འཇུག་པ་སྦྱར་བཞིའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། དབང་དུ་བྱ་
 བ་རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གཉིས། དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་རྣམ་ཀུན་གྱི་
 ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲེལ་བུ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་ཡན་ལག་
 རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲེལ་བཟློག་པས་མཆོམས་སྦྱར། རྣམ་
 ཀུན་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་བསྟར་བའོ། །

དང་པོ་ནི་ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །རྣམ་ཀུན་
 མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། མཐེན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱར་བཞི་
 འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་
 མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱ་བའི་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་
 སྦྱར་བ་བྱེད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་དེ་ཤེས་དགོས་པས་
 མཐེན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྦྱར་བཞི་འཆད་པའི་བྱིར།

སྒྲིག་བ་བཞིའི་ནང་ནས་རྣམ་རྒྱུག་སྒྲིག་བ་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། སྐབས་བདུན་པའི་བསྟན་བུའི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲིག་བ་ཐོབ་པ་ལ། སྐབས་དྲུག་པའི་བསྟན་བུའི་
གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་སྒྲིམ་པའི་མཐར་
གྱིས་སྒྲིག་བ་ཐོབ་པ་སྒྲིན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་སྐབས་ལྔ་པའི་བསྟན་བུའི་གཙུག་
པོར་གྱུར་པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཅེ་མའི་སྒྲིག་བ་
ཐོབ་པ་སྒྲིན་དུ་འགོ་དགོས། དེ་ལ་ཡང་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བུའི་གཙུག་པོར་གྱུར་
པའི་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་དོན་དུ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་རྣམ་རྒྱུག་སྒྲིག་བ་
ཐོབ་པ་སྒྲིན་དུ་འགོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་
མཚམས་སྒྲིག་བ་ལ། ❶ ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ནི་དབང་
དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་ལམ་དང་གཞི་ཤེས་པ་བསྐྱུ་བའི་སྒྲིན་ནས་
ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གསུམ་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པས་རྣམ་པ་ཀུན་མཛོད་པར་རྒྱུག་
པར་རྒྱུག་པ། ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྟན་ཐེན་པས་སྒྲིམ་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
བྱིར། ཞེ་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སོ་སོར་
བཤད། སྐབས་འདིར་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པས་སྒྲིན་ཚུལ་ལ་མི་
འདྲ་བའི་བྱིར་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་སྒྲིན་ནས་བསྟན། སྐབས་འདིར་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་གྱི་
སྒྲིག་བས་སྒྲིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པས་དགོས་པ་མི་འདྲ་བའི་བྱིར་པར་ཡོད་

པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར། རྒྱན་སྒྲུབ་ལས། ❶ ཡང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་དང་ནམ་པ་
 གྱུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་བྱུང་པར་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོ་ན་རེ།
 ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་རི་རྒྱུད་བཤུད་པའི་ནམ་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་
 ཡིན་ལ། ནམ་གྱུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ནི་ནམ་པ་མ་ལུས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མཆན་
 ཉིད་པ་ཉིད་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། ནམ་པ་གྱུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་
 པ་ནི་སྒྲུབ་བ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ལ་ལ་ནི་ནམ་པ་གྱུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 རྫོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོ་ནམ་པར་བཞག་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་
 ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དོན་བསྟུན། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྟན་པ་
 དང་། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་སྒྲོས་སྒྲུབ་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་
 མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་སོ་སོར་བསྟན། སྐབས་འདིར་དེ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པའི་
 ཕྱིར། སྐབས་འདིར་མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྟུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྟུས་ནས་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྟུས་ནས་
 སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་སྟོམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་
 པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། མཐུན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསྟུས་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར། ནམ་རྫོགས་སྒྲུབ་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན།
 བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ ❷ ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་

མཐའི་བར་དུ་ཡོད། མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒྲུབ་བའི་ཉམས་
ལེན་དུ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པ་མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་སྒྲོམ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྫོགས་སྒྲུབ་བ་ཐོབ་ན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ལ་སྒྲོང་བ་སྒྲེ་བ་ལ་ཞི་ལྷག་
ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ལམ་རིམ་
ལས་༡ མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྐྱུངས་བ་ལ་
ཡིད་འགྱུར་གྱི་སྒྲོང་བ་སྒྲེ་བ་ཡང་ཞི་གནས་ལ་རགས་ལས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཐལ་འགྱུར་
གཉིས་པ་ལ་མ་ཁྲབ་ཅེས་གསུངས། ཁ་ཅིག་། རྩ་བར་མ་ཁྲབ་སྟེ། ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་
ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གསར་དུ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྒྲུབ་བ་
གསར་དུ་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཁའ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་རྫོགས་སྒྲུབ་
བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྫོགས་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ན། མཁའ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ལ་དབང་མ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། ཅེ་སྒྲུབ་ཡིན་ན། མཁའ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བརྟན་པ་
ཐོབ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱུས་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་

སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་
ཅན་དེའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྒྲོམ་བལ་དུ་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་སྒྲུང་བས་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་དུ་བསྐྱས་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་མཁྱེན་གསུམ་
བསྐྱས་སྒྲོམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་མི་རྟག་སྐྱག་
བསྐྱལ་སོགས་སུ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྒྲུང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ❶རྟག་པ་ལ་སོགས་
པར་འཛིན་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྒྲོགས་གྱི་གཉེན་པོའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཆན་
ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་ཐོབ་པའི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་གྱི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་
པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྒྲ། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་དང་པོར་བྱང་ཆུབ་
རྟ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྗེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་རང་རྒྱད་ལ་འཆོལ་བར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ❷ཡང་དག་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་བ། །རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་བསྐྱེད་ནས། །བྱུང་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་སྒྲངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཤེས་
འཆོལ་བཅོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། འོ་ན་སྐབས་བཞི་པ་འདིར་རྣམ་རྫོགས་སྒྲུང་བ་འཆད་ན་འཆད་
ཆུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྐབས་བཞི་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རྣམ་རྫོགས་
སྒྲུང་བ་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེད་པ་དང་། རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ། སྒྲོར་བའི་ནམ་པ། སྒྲོར་བ་སྒྲོམ་པ་པོའི་གང་ཟག། སྒྲོར་བ་རང་གི་ངོ་བོ།
 སྒྲོར་བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
 བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ། སྒྲོད་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལེའུ་
 རྩོགས་པ་དང་། ❶དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
 ཅས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་བྱེན་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་
 རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མེད་
 པའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱེན་
 འདི་ནི་མི་གཡོ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་
 འབྱོར་ཆོས་གྱི་དབྱིངས་གནས་པ་ཉིད་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ❷རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་བྱེན་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་
 དང་བྲལ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འདོད་
 ཆགས་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་བྱེན་འདི་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོང་པ་
 ཉིད་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། དངོས་པོ་མེད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲོང་པ་ཉིད་དམིགས་སུ་མེད་པའི་བྱེར་རོ། །ཞེས་པ་དང་།

❸རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་བྱེན་འདི་ནི་
 དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
 རབ་འབྱོར་ལུས་དང་ཆོར་བ་དང་སེམས་དང་ཆོས་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་གྱི་བྱེར་
 རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་
 བྱེན་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་

སྐྱེ་ལ་ལ། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་དང་། ^①རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་
ཕྱིན་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱེ་ལ་ལ།
ལྟ་བུས་བྱས་པའི་རྒྱུ་ལ་དམིགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་
གྱིས་གསོལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་
ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱེ་ལ་ལ། མེ་ཤེས་པ་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། ^②རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ།
ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་སྟོང་བས་བཅུའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྐྱེ་ལ་ལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་
འབྱོར་གྱིས་གསོལ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐྱེ་ལ་ལ། ཚེས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ལ་
ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་པར་འཛང་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་རྒྱུས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ། ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འབྲེལ་བས་^③བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། མདོའི་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་མདོར་བསྟུ་
ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྒྱུས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། དེ་ཉིད་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ། ^④རྟག་པ་ལ་སོགས་
པར་འཛིན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྒྱུས། །རྒྱུ་
པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པས་རྒྱུ་པའི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟུ་ནས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། ^⑤རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉིན་པོའི་

ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་
རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཆོན་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས། ཀྱན་མཆོན་
ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་གྱིས། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་པས་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་
མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^①དེ་དག་གྲང་ཐམས་ཅད་མཆོན་པ་ཉིད་
གསུམ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མཆོན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་པར་
བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ཀྱི་གཉེན་སྟོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་
ཤེས་རྣམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ། རྣམ་མཆོན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
རང་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་འཛོམས་པར་བྱས་པའི་མཆོན་པ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་
བསྟན་གྱི་གཉེན་སྟོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེས་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ལ་རིགས་འབྱེད། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་བཤད་
ལས། ^②མཆོན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད། གཉེན་པོར་འཛོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ནི་རིགས་བསྟུན་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆོན་ཉིད་དེ། །ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ་མཆོན་བྱ་ལ་
བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཉི་ལྟར་ལས། ^③བྱེ་
བྲག་ནི་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་གང་གི་གཉེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་
རྟག་པར་འཛིན་པ་ལ་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ^④ཤེས་བྱའི་

བྱེ་བྲག་རྣམས་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
དང་། འདིར་ཡང་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མཆན་ཉིད་དེ། ཞེས་དང་། རྣམ་
བཤད་ལས། ^①མཆན་ཉིད་དུ་འཆད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་འདིས་ཅི་བྱེད་མ་ཞེས་པས་གཞུང་གི་དོན་ལོག་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆན་ཉིད་དེ། །ཞེས་
པའི་མཆན་ཉིད་མཆོན་བྱར་ཁས་སྦངས་ན་སྒྲིན་དེར་འགྱུར་ཡང་ཁས་མ་སྦངས་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱེ་བྲག་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་རྣམ་པ་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞིའམ་ཞེས་པའི་བྱད་པར་གང་ཞིག །རྣམ་རྒྱུགས་སྒྲུབ་བའི་བསྐྱེམ་
བྱར་གྱུར་པ་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད། གཞིའི་བྱད་པར་གང་ཞིག་དང་། ཞེས་པའི་བྱད་
པར་གང་ཞིག་ཅེས་སོགས་སྒྱུར་ནས། དོན་རྣམ་དང་ཞེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། ཞེས་
རྣམ་གང་ཞིག །སྦང་བྱ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ། གཉིན་ཕྱོགས་ཞེས་རྣམ་གྱི་
མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ། མི་
མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་ཞེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞི་ཆོས་ཅན། གཞིའི་བྱད་པར་དུ་
ཐལ། དོན་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་བྱོད་གྱི་བྱད་
པར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཞེས་པ་ཆོས་
ཅན། ཞེས་པའི་བྱད་པར་དུ་ཐལ། ཞེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཞེས་པ་དང་ཐ་དད་དུ་ཐལ་ལོ། །མཆན་ཉིད་ཕྱི་མ་ལ། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་
ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་ཞེས་རྣམ་དུ་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་ཏེ། སྒྲུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྒྲུབ་ལམ་པ་

སྐྱུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མཁྱེན།

ཁ་ཅིག ། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་
ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བྱད་ཆོས་སུ་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་པ་
ཁས། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་གི་བྱད་ཆོས་སུ་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱད་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
མཁྱེན་གྱི་བྱད་ཆོས་སུ་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་འཛིན་
རྟོག་པ་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་
བུམ་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་
ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁྱེན་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

མཁུན་གསུམ་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མཁུན་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 ཁྱོད་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་དུ་ཐལ། མཁུན་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སྤྱག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་
 ཡིན་ན། སྤྱག་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྒྲི
 གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉམས་སུ་སྒྱུང་བའི་རང་རིག་
 ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཇིག་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་དོན་རྣམ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་མ་བྲལ་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་རྣམ་དུ་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར་ན་ལན་འོག་ཏུ་འཆད།

ཁ་ཅིག །རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ལོག་སྒྲོགས་གྱི་སྒྲོ་
 འདོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ལམ་ཞུགས་གྱི་མཁུན་པ། འདིར་བསྟན་གཉིན་སྒྲོགས་ཤེས་
 རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁུན་པ།
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉིན་སྒྲོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དེའི་སྒྲོ་ནས་
 དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་བྱང་མེས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་མཁུན་པ། འདིར་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་གཉིན་སྒྲོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གཉིན་

ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། འདོད་ན། དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
དེའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཐུན་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱ་བ་སྟེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤེས་རྣམ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་མཐུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་མཐུན་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། རྟོགས་བྱ་བ་སྟེ། ཀུན་མཐུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་
རྣམ་མཐུན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་མཐུན་གསུམ་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱ་བ་སྟེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་མཐུན་
གསུམ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་དག་
བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲིན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་^①ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། དམན་ལམ་སྒྲིན་དུ་མ་སོང་བའི་མཐུན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
བྱ་བ་སྟེ། མཆོན་མེད་རབ་ཏུ་སྐྱེན་ལ་སོགས། །ཞེས་པའི་གཞུང་གི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་བྱས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ན། དང་པོ་ཉིད་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་
བྱང་སེམས་^②ཆོགས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་རྟོགས་འདི་ལ། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁུན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གཉེན་སྟོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
རྣམ་མཁུན་དེ་གཉེན་སྟོགས་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁུན་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་གཉེན་སྟོགས་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་
ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མ་ངས་
པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་ལ་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་རྣམ་
བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན། ཤེས་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ་མིན་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །ཤེས་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ་
ཡིན། དོན་རྣམ་བསྒྲོམ་བྱ་མིན། ཞེས་ཟེར། འདི་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ❶ ཁ་
ཅིག །དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་བསྒྲོམ་བྱ་གང་ཡིན་མི་མཐུན་པ་སོ་
སོར་འདོད་པ་ལ་ནི་སྤྱང་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམ་
བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་
བྱར་འདོད་པ་དེས་ཀྱང་དེ་རྟོགས་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྒྲོམ་བྱར་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་སྟོར་བར་
འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། མི་
རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱང་ཐེ་ཆེན་པོ་
ཡང་བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ ❷ ཡང་མི་འཐད་དེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་སྒྲོམ་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱང་ཉིད་ཡང་བསྒྲོམ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་འཕགས་

ཀྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྣམ་པ་ཡིན་ན་ཤེས་རྣམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། དོན་རྣམ་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་དེ་ཅིང་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་པར། །སློ་ཡི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །ཞེས་པས་དོན་རྣམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། ^①རྣམ་པ་གང་དག་དང་རྟོགས་གང་དག་དང་། ཞེས་རྣམ་པའི་སྤྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཤེས་རྣམ་ཁོ་ན་དང་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་གཉིན་པོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ལས། ^②མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། ཞེས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྤྱི་གསུངས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་མདོར་བསྟན་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ལུགས་སྤྲ་མ་མི་འཐད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པ་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་དོན་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་གྱིས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སོགས་སྦྱར་བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེས་ན། རྣམ་པའི་ངོས་འཛིན། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་སུ་བསྐྱུས་ཚུལ། ཇི་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་བསྟན་བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྟོགས་བྱ་བདེན་བཞི་དང་རྟོགས་པ་པོ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས་དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

གསེར་སྒྲིང་ལས། ^①ཆོག་གསལ་ལས། རྣམ་པ་ནི་བྱེ་བྲག་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་རི་སྟེང་^②ཅིག་ཡོད་པ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རམ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། ^③ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པའོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མདོན་པར་
འཆང་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དུ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་འདི་
དང་འདིའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའོ། །ཞེས་དམ་བཅའ་རྣམས་བཞག་ཅིང་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་དེའི་འཐད་པ་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཉེར་བདུན་དང་སོ་དྲུག་ལ་དམ་བཅའ་
དང་འཐད་པའི་མདོ་དེ་དག་དང་གྲངས་མཉམ་པ་ཡོད་ལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་
བདུན་ལ་སྟེ་ཆོན་བདུན་སོ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་ཆོན་བདུན་དང་། སོ་བཞི་ལ། རྣམ་
ཐར་བརྒྱད་ལ་གཅིག་། སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་གཅིག་། སྦྲང་ལམ་ལ་གཅིག་། གཞན་བཅུ་
གསུམ་ལ་རེ་རེ་སྟེ་བཅུ་དྲུག་དང་། སོ་དགུ་ལ་ཐ་མ་གསུམ་ལ་རེ་རེ། གཞན་སྟེ་ཆོན་
བཞི་ལ་རེ་རེ་སྟེ་མདོ་ཆོན་བདུན་ཡོད་དེ་ལ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེས་རྣམ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་དོན་རྣམ་བསྟན་པར་ཁ་ཅིག་གིས་འདོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀས་དོན་རྣམ་
དང་། ཤེས་རྣམ་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་ཏེ། དཔེར་ན་མ་མཆིས་པས་དོན་རྣམ་དང་དེའི་
པར་བྱིན་གྱིས་ཤེས་རྣམ་སྒྲིས་བྱིན་ལ་བསྟན་ལ། རྣམ་མཁྱེན་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པས་
དངོས་སུ་ཉག་པ་མེད་པའི་དོན་རྣམ་དང་། རྟགས་ལ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རྣམ་
བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལས་རྗེ་བཙུན་གྱིས། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་

སྒྲིབ་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་ནས་འདིའི་བར་གྱིས་གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་ནོ་ཞེས་ས་གཙོ་དམངས་ལ། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ས་གཙོ་དངོས་སུ་མ་
མང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞི་ཤེས་དང་རྣམ་མཐུན་ལ་ཐོག་མཐའ་བཟུང་བས་དེའི་
བར་གྱི་དེ་ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གོ་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་
མང་པའི་བྱིར། ལམ་ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ས་གཙོ་དོན་^①གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་
ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། །དངོས་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་གྱི་བར། །ཞེས་པ་དོན་འཐོབ་
ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། འོ་ན་ཤེས་རྣམ་དང་དོན་རྣམ་འདི་དག་ལས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་གང་
ཞེ་ན། ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱིས་དོན་རྣམ་བརྒྱ་དོན་གསུམ་ལ་སྒྲོ་
འདོགས་བཅད་ནས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས། དོན་རྣམ་དང་ཤེས་རྣམ་གཉིས་ཀ་
བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ན་དེ་རྟོགས་པའི་
སྒྲོ་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཀྱང་འདིར་བསྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་རྣམ་ལ་
བཞེད་པ་གསེར་བྲེང་ལས་བཤའ་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ^②འོ་ན་ཀྱང་གཞུང་ནས་སྒྱུར་བས་
རྣམ་པ་སྒྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་གཙོ་བོར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་སྒྲུབ་པར་
སྒྲུབ་སྟེ། ཞེས་དང་། ^③དེ་ལྟར་ན་བདག་མེད་པ་དང་སྒྲིང་རྗེ་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡུལ་སྒྲུབ་
པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་སྒྲོ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་འདིར་བྱི་མ་གཙོ་
བོར་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤའ་པ་ལ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། དོན་བཤའ་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་སྒྱུར་བསྟན་ནས་ད་ནི་
སོ་སོར་བྱེ་ནས་བྱུང་པར་དུ་འཆད་དོ་ཞེས་བཤའ་པ་ལ། ^④རྣམ་པ་རྣམས་སྒྱུར་བསྟན་

ནས། ད་ནི་བྱད་པར་དུ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྣམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྐྱར་བ་དང་། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། རོན་
བསྐྱབ་པོ། །དང་པོ་ནི། མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྟན་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་དང་པོར་གཞི་
ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཆད། ཅེས་སྟོན་པ་ལ། ^①དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ཞེས་གསུངས། འདི་སྤྱི་འབྲེལ་ན་ཡོད་ཀྱང་མཆོམས་སྐྱར་ལ་སྒྲུབ་ཏེ། ཉི་
སྒྲུབ་དུ་འདི་འདི་ལ་མཆོམས་སྐྱར་དུ་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་བཀོད་
པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུབ་དུ་ཡང་མཆོམས་སྐྱར་དུ་མཛད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསལ་བྱེད་ལས་
གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། སྐྱར་བཤད་པའི་མདོ་ཆན་དང་པོ་དེའི་རོན་བཤད་པའི་
སྟོན་ནས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་འཆད་པ་ལ། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་
ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་། ལམ་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པའོ། །དང་པོ་
ལ། མདོ་ལས། མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་
པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②མེད་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་དང་། དབེན་པ་དང་། མི་རྩི་བ་དང་། གནས་
མེད་པ་དང་། རྣམ་མཁྱེན་དང་། བརྗོད་དུ་མེད་པ་དང་། མིང་མེད་པ་དང་། འགྲོ་བ་མེད་
པ་དང་། མི་འསྐྱོགས་པ་དང་། མི་ཟད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ནི་
གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་སྐྱབ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་གསུམ་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ལ་
སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྟོན་ལམ་ཀྱི་རབ་དབྱེ་དང་། བརྟོན་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། གངས་

གྱི་སྒྲིབ་ནས་དོན་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ^①ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་
པོ་ཉིད་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་གཅིག་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱུས་པས་དེའི་སྒྲིབ་དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་
སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་ལམ་རྣམ་པ་
གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། བཞིར་དབྱེ་བ། ལྷར་དབྱེ་བ། རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ལམ་གསུམ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དང་པོ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་ལ་དང་པོ་ལ་བྱེད་པ་པོ་མེད་པ་དང་། ཤེས་པ་པོ་མེད་པ་དང་། འཕོ་བ་
མེད་པ་དང་། འདུལ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། བཞི་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ལམ་ལ་སོགས་
པའི་མཆན་ཉིད་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལམ་གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ལ་
ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་^③སྟོན་པ་ལ།

^④གཉིས་པ་ལ་མི་ལམ་དང་། སྒྲ་བརྒྱན་དང་། མིག་ཡོར་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་དང་། སྒྲ་
མའི་རྣམ་པ་སྟེ་ལྷ་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། མ་སྒྲིམ་པ་དང་། མ་
འགགས་པ་དང་། གཞོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་
མཆན་ཉིད་སྒྲིབ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ལམ་གསུམ་པ་ཟག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་རྒྱག་པོ་འཆད་པ་
ལ། ^⑤གསུམ་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་།
གོས་པ་མེད་པ་དང་། སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། རྒྲོམ་པ་མེད་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་རྣམ་
པ་སྟེ་རྒྱག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་
པར་བྱང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོས་

པ་དང་། རང་གི་རྟོགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
སོ་སོར་ངེས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་
གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྟུ་བ་ལ། ^①དེ་ལྟར་ན་ལམ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ། ^②སྒྲིབ་ན་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉི་ལུ་ཙ་
བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་ལ་ཉེར་བདུན་
ཡོད་དེ། བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས། ལམ་
བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་^③ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་
འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཆན་ཉིད། གཞི་ཤེས་ཀྱི་བསྒྲོམ་བྱའི་རྣམ་པར་
གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱད་ཀྱི་མཐེན་པ་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་བདེན་པ་གསུམ་ལ་སོ་སོར་བཞི་
བཞི། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ་ཉེར་བདུན་དུ་ཡོད། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
སྟུག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེད་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་
བཞི། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྒྱེན་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་
བཞི། འགོག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ། འགོག་པ། ཞི་བ། བྱ་ལོ་མ་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་བཞི་
རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བཅོ་ལྔ་འོག་ཏུ་འཆད།

ཁ་ཅིག །གཞི་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་
འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲུབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གཞི་ཤེས་སྤྱི་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། དེ་འདྲའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་སྤྱི་དམིགས་པ། དེའི་རྣམ་པའི་
མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གཞི་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཚོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་
སྤྱི་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚོས་ཅན། གཞི་ཤེས་སྤྱི་
ཐལ་ལོ། ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག ། དམན་པའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སྤྱི་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཙོ་བོར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་
བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དམན་པའི་རིགས་ཅན་སྤྱི་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྤྱི་
རྗེ་ཆེན་པོ་ཚོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཚོས་ཅན་དེ་དང་
གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སྤྱི་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་
མཁྱེན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་།
ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་གཉིས་སྤྱི་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^①དེ་ལ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་
གིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གྱང་ཡིན་
ལོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་པའི་སྤྱི་བའི་གཉིན་པོ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད་པའི་དོན་

ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བཤེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཉོན་མྱེབ་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
 རིགས་སུ་གནས་པའི་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་གཅིག །གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་
 པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གཅིག །དེའི་
 གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་གཅིག་སྟེ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་དེ་ལ་བཞི་^①ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལམ་བཤེན་གྱི་རྣམ་པའི་ལམ་རིགས་པ་སྟུབ་པ་
 རེས་འབྲེན་བཞི་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལྔ་ཡོད་དེ། གཟུང་བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་བརྒྱན་ལྟ་བུ་དང་།
 མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིག་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་མ་ལྟ་བུར། རིམས་པ་བཞིན་བཤེན་པའི་
 རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་མ་སྒྲེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། གཞོད་མ་
 རས་སྒྲོས་པ་ཉི་བར་ཞི་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྒྲ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ་
 དག་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལ་དུག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་
 གཟུང་བ་དོར་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དེ་སྒྲང་བྱ་རྣམ་པར་
 བྱང་བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། དེའི་རང་བཞིན་གོས་པ་མེད་པ་འོད་གསལ་བ་དང་།
 དེ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་སྒྲོས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་དོན་དམ་པར་
 སྟོང་པར་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲོམ་པར་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཤེན་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་
 ཉིད་མི་གཡོ་བ་སྟེ་སྲིད་པ་རི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་གནས་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་
 འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་
 མཛོན་རྟོགས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། ཉོན་མྱེབ་དང་ཤེས་མྱེབ་གང་རུང་གང་ཞིག་གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་

ལ་བར་དུ་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་
ན། ཅ་ཉོན་དུག། ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་རྣམས་སུ་ཡོད། དེ་གང་ཞིག། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་
མཆོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོ་བོ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤ་རགས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བདེན་འཛིན་དང་། གཞུགས་སྤྱི་
རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྤྱིར་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་གཉེན་པོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་
ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་ན། ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཞུགས་སྤྱི་རོལ་དོན་འཛིན་ཀྱི་
རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པ། ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྤྱང་འདས་ཡིན་ན། རང་
བཞིན་གྱི་སྤྱང་འདས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། འགྲོ་ལ་
ཆགས་པས་ཀྱན་ཆགས་མཛད། ཁྱེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་ཆགས་པ་ཡིན་ན།
ཆགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། ཁྱེས་པའི་
སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཁུབ་པ་འགྲིག།

ཁ་ཅིག། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཉོན་སྤྱི་བ་
ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐག་མེད་མཐོང་ལམ་གཅིག། ཤེས་སྤྱི་བ་གཞུང་རྟོག་གི་
དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིམ་ལམ་ཐག་བཅས་གཅིག། དེར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་ཐག་
མེད་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན། སྒྲིམ་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས། ཤེས་སྤྱི་བ་གཞུང་རྟོག་གི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན།
སྒྲིམ་ལམ་ཐག་མེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་
ལམ་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་
དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བདེན་འཇིན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
དངོས་སུ་གཞོན་བྱེད་གང་ཞིག་དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཇིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་གང་ཞིག་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་བྱེད་གང་ཞིག་། དེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ❶ གཞན་ཡང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན། གཞི་ཤེས་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་
རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
དམིགས་ནས་འཇིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་
གཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
གྱི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཟག་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་འཇིན་པའི་
རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་
དམིགས་ནས་འཇིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་
དབང་ཅན་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ།
གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ།

ལོ། །གཞན་ཡང་། ལྷན་མིན་ལ་དམིགས་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཁོང་ཁྱོད་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་
དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཁོང་ཁྱོད་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཅ་ཉོན་དུག་གི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས། ❶འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་❷རྣམ་
པ་བཅུ་དུག་སྟོས་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་ཀྱང་། རྣམ་པ་བཅུ་དུག་ཉོགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་❸ས་བོན་བྲད་པར་བཅོམ་ནས་
ཞེས་དང་། ❹སྤང་བྱའི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་། མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་སྟོ་
འདོགས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གཉེན་པོར་དེའི་དམིགས་❺རྣམ་ཀྱི་ལོག་སྟོགས་འཛིན་
པའི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཀྱི་སྟོ་ནས་བསྟོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
མི་བྱེད། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་
སྟེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁོ་ན་རེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ལེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེའི་དངོས་གཉེན་
བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེར་གྱུར་པའི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་

སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྤངས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ❶ བྱུང་བ་
ཁས་ཀྱི་གཞན་ཡང་། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཏུ་
ཐལ། སྦྱར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱུང་བ་དེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཏུ་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་གཟུང་བ་ཆོས་
ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་ཡང་ཁེགས་སོ། །

ཁ་ཅིག ། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་དེ་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་
པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་ཟག་མེད་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ལམ་
ཟག་མེད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེས་སྟོང་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་
སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁྱེན་དེ་གཉེན་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ❷ དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་
ཀྱི་ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བྱེད།
ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་

དུ་གཙོད་བྱེད། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་སྒྲིང་ལ་དོན་དུ་
འཛིན་པའི་ཉོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །སྒྲིབ་པ་ལ་ཤེས་
སྒྲིབ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས། དེ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་
གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐར། ^①ཉོན་མོངས་པ་ཡི་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་གཉིས་
སུ་བསྟན། །དེར་ནི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཟད་ན་ནི་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་
ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉེ། གཙོ་བོར་རང་རྒྱལ་གྱི་དེའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དེའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །ཁོ་
ན་རེ། སྒྲིབ་པ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་
པ་དེ་སྒྲིབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་མིན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་རྒྱང་པའི་
ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །གསུམ་པ་མ་
གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཁྱོད་
མ་^②སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། སྒྲིབ་པ་
ལ་ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། ཐར་པ་

ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་
གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན། གཙོ་བོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
བྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཟུགས་སྤྱོད་ལ་དོན་དུ་འཇིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་དེ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། ཐར་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ཐར་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉགས་རིགས་འགྲོའོ། །ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་སློབ་པས་
ཤེས་སྐྱབ་སྤང་བའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྤྱོད་ལ་དོན་འཇིན་ཀྱི་རྟོག་པ་
ཤེས་སྐྱབ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པས་
བྱུང་བའི་མེད་པ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྟོམ་ལམ་དང་། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ། ❶དེ་དག་གི་ཤེས་བྱའི་སྐྱབ་པའི་གཉིན་པོ་
ཉིད་དུ་སྟོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་པས་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མཆོམས་སྦྱར། བསྟན། བཤད། དོན་བསྟུ་བ་བཞི་ལས། དང་
པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་འཆད་དོ། །ཞེས་
མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ། ❷དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་མདོ་ཆོས་གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྟོན་ས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་
རྣམ་པ་སོ་དྲུག་མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྟོན་ས་བཤད་པ་ལ། དོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས།
འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བར། །རྒྱ་དང་ལམ་དང་

སྒྲུག་བསྐྱེལ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། གོ་རིམས་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། གོ་རིམས་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ^① གྲུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་སྒྲོགས་
ལ་བརྟེན་ནས་གྲུན་འབྱུང་བ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྒྲུག་བསྐྱེལ་བ་
དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་དག་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། གྲངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རོ་བོའི་
སྒྲོ་ནས་ཡོད་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། ^② དང་པོ་སྟོན་པ་ལ་གྲུན་འབྱུང་བ་
དང་། ལམ་དང་། སྒྲུག་བསྐྱེལ་བ་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་གྲངས་བཞིན་དུ་རྣམ་
པ་བརྒྱད་དང་ཞེས་བྲ་བ་ལ་སོགས་པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གྲུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྤང་གཉིན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་དམ་བཅའ་དང་འཐད་པའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་
པ་དང་། སྒྲུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལྔ་རང་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་དང་།
འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ^③ དེ་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། མི་གནས་པ་དང་། ཞི་བ་དང་། འདོད་ཆགས་མེད་
པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་ལྷག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་།
སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདུན་པ་
དང་། འདོད་ཆགས་དང་། དགའ་བ་དང་། གྲུན་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་དང་། རབ་ཏུ་སྒྲེ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གྲུན་ཏུ་ཉོན་
པ་དང་། རྒྱུན་གང་ཡིན་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ། དེ་རྣམས་ཀྱི་གཉིན་
པོར་གྱུར་པ་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག་དང་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུའི་བདེན་པའི་

རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ^①ཆད་མེད་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་།
ཐ་མི་དད་པ་དང་། མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། གཞལ་
དུ་མེད་པ་དང་། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་གོ་སྐབས་འབྱེད་པའི་ལམ་དང་། ཇི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་སྐབས་
འབྱེད་པ་དང་། རིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱབ་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཉིས་དང་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལམ་ཀྱི་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②མི་རྟག་པ་དང་། སྐྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་།
བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། ལྷ་པ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ཉི།
དེ་ལྟར་ན་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ^③འགོག་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་ནང་དང་། སྤྱི་དང་།
གཉིས་ཀའི་དངོས་པོ་རྣམས་འགགས་པས། ནང་དང་། སྤྱི་དང་། གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཞི་བའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཏགས་པའི་བདག་སྟོང་པ་
དང་། སྟོང་གི་འཛིག་ཉིན་དང་། འོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་
དང་། རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་དང་། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་།
རྟོགས་པའི་ཆོས་དོར་བ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་འགགས་པས། སྟོང་པ་དང་།
ཆེན་པོ་དང་། འོན་དམ་པ་དང་། འདུས་བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་། མཐའ་ལས་
འདས་པ་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་དང་། དོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་

བརྒྱད་དང་། གྲུ་མོ་མ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱན་བཏགས་པའི་བྲེད་པ་པོ་འགགས་
པས། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་
འབྱུལ་པའི་བདག་ཉིད་བཏགས་པ། མཆན་ཉིད་དང་། དུས་སུ་འབྱུལ་པ་^①རྣམས་
འགགས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་། རང་གི་མཆན་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་འགགས་
པས། དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འགོག་
པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ནི་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ^②སྒྲིལ་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
དེ་ལ་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་
བརྒྱད། ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་དེ་བདུན། སྒྲུག་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་ལྔ། འགོག་
བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་
ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་མཆན་ཉིད། རང་ཐོབ་
བྲེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་བསྒྲོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཉེན་ཕྱོགས་ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །རང་སྤྲས་བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་ཅུས་པ་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཆན་ཉིད།
དབྲེན་སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ནས། སེམས་ཅན་མེད་
པའི་རྣམ་པའི་བར་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་

ཤེས་རྣམ་བརྒྱད་དང་། ཚད་མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས། ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པའི་བར་
 ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བདུན་དང་། མི་རྟག་
 པའི་རྣམ་པ་ནས། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་
 པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལྔ་དང་། རང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནས།
 དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་བར་། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་
 བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་བཅུ་དྲུག་རྣམས་སྟུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ།
 མི་གནས་པའི་རྣམ་པ། ཞི་བའི་རྣམ་པ་གསུམ། ཀྱན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འདོད་ཆགས་མེད་པའི་རྣམ་པ། ཞི་སྤང་མེད་པའི་རྣམ་པ། གཉི་ལྷག་མེད་པའི་རྣམ་པ་
 གསུམ། རབ་སྐྱེའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་རྣམ་པ། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་
 ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སྟུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཚད་མེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། མཐའ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་
 པའི་རྣམ་པ་གཉིས། དེགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཐ་མི་དད་པའི་རྣམ་པ། མཚན་ཉིད་
 འཛིན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། སྟུག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
 པའི་རྣམ་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས། དེས་འབྲེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་
 པ་ཆགས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་སྟུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱེལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྣམ་པ་བཞི། དེ་བཞི་ལ་སྟུན་མོང་དུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
 གཅིག་རྣམས་སྟུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འགོག་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
 རང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བྱི་རང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་རྣམ་

གསུམ། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཆེན་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་། རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད་དང་། རོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་^༡། གྲུ་ལོ་མ་པའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་
 པ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཅིག་དང་། དེས་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པ་
 སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། འགོག་བདེན་ཀྱི་ངོ་བོའི་རྣམ་པ་གང་དེས་པར་
 འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་
 ཟེར་ན། ལམ་དེས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལམ་དེའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་སྟེགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་
 སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
 ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར།
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། དེ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་པ།
 ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།

ལམ་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྤངས་སུ་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་གྱི་
 སྒྱུར་བའི་བསྐྱོམ་བྱའི་རྣམ་པར་གྱུར་བའི་གཉིན་སྟོགས་ཤེས་རྣམ་གང་ཞིག །བྱང་
 འཕགས་གྱི་བཞེད་དོན་ཕུན་ཆོགས་སྐྱབ་རྒྱས་གྱི་མངོན་ཉིད་གས་གྱི་རིགས་སུ་
 གནས་པ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཉིད་གས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་བྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
 དེའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གཙོ་
 བོར་བསྐྱབ་པའི་མངོན་ཉིད་གས་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཉིད་གས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱང་
 སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་ཉིད་གས་པའི་མཁྱེན་པ་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་
 གང་རྒྱང་གི་རྣམ་པ་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ།
 སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་མ་ངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་
 ཤེས་གྱི་རྣམ་པ་བཤད་པ་དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་འཆད། ཅེས་མཆོམས་
 སྒྱུར་བ་ལ། ❶དེའི་འོག་ཏུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས།
 གཉིས་པ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་མདོ་ཆོས་བྱི་མ་གསུམ་པོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཟན་པ་
 ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ ❷དོན་བསྟུ་བ་དང་
 གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ❸ཟན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་

པའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་
ཡིན་པའི་སློན་སྒྲུབ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱིས་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། གངས་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་
དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་
སུམ་ཅུ་ཅ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལ། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་
གྱི་རྣམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་
མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་དེ་བསྟན་པའི་སློན་སྒྲུབ་སྤྱར་བཤད་པའི་མདོ་
ཆན་དང་པོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^①དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། གཉིས་པ་དེ་བསྟན་པའི་སློན་སྒྲུབ་མདོ་ཆན་གཉིས་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། ^②ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་གཉིན་པོའི་ལམ་ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་བསྟན་
པའི་སློན་སྒྲུབ་མདོ་ཆན་གསུམ་པ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^③རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་
ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ། རོ་བོའི་དོན་བསྐྱུ་བ་དང་། གངས་གྱི་དོན་བསྐྱུ་བ་
དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ནི་
ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱེ་བྲག་གིས། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་
པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གྱང་ཡིན་ནོ། །ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ནི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་པ་ཤིན་ཏུ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཡང་

དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཉན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་བག་
ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་བྱ་བ་མེད་པ་ཁོ་ན་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་
ལ།^①རྣམ་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེམས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་ཡོད་
དོ། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་ནང་ནས། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བཟུང་སྟེ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དེ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
སྟོབ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་བདུན།
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སོ་
བཞི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དེ་སོ་དགུ་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒྲིབ་པ་
བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རྣམ་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཐུན་ཆོགས་སྐྱབ་པར་རུས་པ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་
མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འཁྱོར། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་ཕྱོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
མཆན་ཉིད། ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུར་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་
འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དེ་སོ་བདུན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་སོ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྫོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་དེ་སོ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་དག་གི་རྣམ་མཁྱེན་

གྲི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གྲི་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
མཁུན་དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་གྲི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་
གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱང་སེམས་གྲི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁུན་གྲི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། བདེན་
འཛིན་གྲི་རྣམ་པ་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་གྲི་རྣམ་པ་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་གྲི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་གྲི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྒྲེས་པའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་
རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་གྲི་རྣམ་པ་ཅན་གྲི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་གྲི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གྲི་རྣམ་པ་ཡིན་ན། དེ་
བཞིན་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་སྟེ།

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁུན་གྲི་དམིགས་པའི་ཆོས་ལ་ལོག་སྒྲིགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་
སྒྲོ་འདོགས་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས། རྣམ་མཁུན་གྲི་ཤེས་རྣམ་གྲི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། ཐེག་ཆེན་གྲི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
རྟོགས་བྱུང་སྟེ་སྒྲུབ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་དང་པོར་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་
ཞེས་སོགས་གྲི་གཞུང་འདིས་སྒྲོ་བ་མ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་
མཁུན་གྲི་རྣམ་པ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས། རྣམ་པ་ཉིད་གཞན་གནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་

ཆེག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། འདིས་བྲན་པ་ཉེར་
གཞག་^①ཅེས་སོགས་གྱི་^②དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་པོ་དེ་སྡེ་ཆོན་
བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བྱིར།

འོ་ན་སྡེ་ཆོན་བདུན་པོ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆོས་སོ་བདུན་སྒྱིར་བསྟན་པ་
དང་། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཁམས་དང་སའི་གོ་རིམས། ལམ་
གང་དུ་སྒྲོམ་པ། དབྱེ་བ། བསྐྱ་བའམ་རྗེས་བཏགས་གྱི་བྱང་པར། བྱངས་ངེས་པ། སྒྲ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོར་བྱང་ཆོས་སོ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་
ཅིང་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ན་དགའ་བ་མ་གཏོགས་སོ་བྱུག་དང་། བསམ་
གཏན་གཉིས་པར་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་སོ་བྱུག་དང་། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ན་དགའ་བ་དང་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་སོ་ལྷ། གཞུགས་མེད་དང་པོ་
གསུམ་དུ་ཡང་དག་པའི་ངག །ལས་གྱི་མཐའ། དགའ་བ། རྟོག་པ་མ་གཏོགས་སོ་
གསུམ་དང་། འདོད་ཁམས་དང་ནི་སྤྲིད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མ་གཏོགས་ཉེར་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མཛོད་
ལས།^③ བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །མི་སྟོགས་མེད་ན་དགའ་མ་
གཏོགས། །གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས། །གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་
པའང་། །བསམ་གཏན་བར་ནའང་གཞུགས་མེད་པ། །གསུམ་ནའང་དེ་དང་ཚུལ་ཡན་
ལག །བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག །མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྤྲིད་ཅེ་ན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་མཛོད་པའི་ལྷགས་ཡིན་པས་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། འདོད་སེམས་དང་སྤྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་སྒྲར་བཤད་བྱེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྡེ་ཆའི་དང་པོ་གསུམ་གོ་རིམ་ས་
བཞིན་དུ་ཆོག་གས་ལམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲིམ། དབང་སྟོབས་གཉིས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ། རྫོང་ཅེ་དང་། བཟོད་མཆོག་གཉིས་སུ་སྒྲིམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་མཐོང་
ལམ་དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྒྲིམ་ལམ་དུ་སྒྲིམ་པ་ཡོད་དེ། དབྱས་
མཐར།^① དབང་པོ་རྣམས་དང་སྟོབས་རྣམས་ལ། །དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་གཉིས་
སོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།^② རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་གས་མཐུན་པ། །རྣམ་པ་
སྟོ་ཆོག་གས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང་། །ལྟན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་
འདོད། །ཅེས་དང་། མཛོད་ལས།^③ སྡེ་ཆའི་བདུན་ནི་གོ་རིམ་ས་བཞིན། །ལས་ནི་དང་པོ་
པ་དག་དང་། །དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་རྣམས་དང་ནི། །སྒྲིམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་
བྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཛོད་ལས་སྒྲིམ་ལམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་ལམ་དེ་མཐོང་ལམ་ལས་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་བྱིར། མཐོང་
ལམ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་ལས་ཆེས་སྤྱར་བར་འགོ་བའི་བྱིར་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཏུ་བཞག་
པའི་བྱིར། ཞེས་བཛོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་གས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དེ་ལ་སོ་བདུན་ཡོད་དེ།
དེ་ལ་བླ་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི། རྩ་འཁྱལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི། དབང་
པོ་ལ། སྟོབས་ལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། ཆོས་སོ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིམ་
བཅུར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དད་པ། བཙོན་འགྱུས། དན་པ། ཞེས་རབ། ཉིང་ཏེ་འཛིན།
བཏང་སྟོམས། དགའ་བ། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས། ཞེན་ཏུ་སྤྱངས་པ་རྣམས་
སུ་འདུ་བའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས།^④ མིང་གི་སྒྲིམ་རྣམས་སུ་བཅུ། །དད་དང་བཙོན་

འགྲུས་བྲན་པ་དང་། །ཞེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྟོམས་དགའ། །རྟོག་དང་ཚུལ་
 བྱིམས་ཞིན་ཏུ་སྦྱངས། །ཞེས་དང་། ^①བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཞེས་རབ་སྟེ། །བཙུན་
 འགྲུས་ཡང་དག་འཛིན་ཅེས་བྲ། །རྩུ་འབྲུལ་རྒྱང་པ་ཏིང་འཛིན་ཏོ། །གཙུག་པོར་སྟོས་པ་
 དེ་དག་ནི། །སྦྱར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ནི།
 བྱང་ཆོས་དེ་ལ་སོ་བདུན་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། ཆོག་པ་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་
 བར་གྱི་མདོན་རྟོགས་གྱི་རྣམ་རིགས་ལ་དེར་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར། དུག་པ་ནི། སོ་
 བདུན་པོ་འདི་ལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དེ། ཟད་མི་སྟེ་ཞེས་པའི་ཡེ་ཞེས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཡིན་ལ། དེ་སྟེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ^②ཟད་དང་མི་སྟེ་ཞེས་
 པ་ནི། །བྱང་ཚུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་བྱིར། །སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དེ་ཕྱོགས་མཐུན། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ལ། དངོས་པོ་ལ་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་།
 ཚུལ་བ་ལས་བྱང་བའི་ལམ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱང་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་
 རྟོགས་པར་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དང་།
 མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་ངེས་པར་འབྱེན་པའི་ལམ་དང་བདུན་
 ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③དང་པོར་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ།
 བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ལུས་དང་། ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་།
 ཆོས་རང་དང་སྦྱིའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་
 རྣམ་པ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ།

ལུས་བློ་པ་ཉི་ལའ་བཞག་པ། ཚོར་བ་བློ་པ་ཉི་ལའ་བཞག་པ། སེམས་བློ་པ་ཉི་ལའ་
བཞག་པ། ཚོས་བློ་པ་ཉི་ལའ་བཞག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དམིགས་ལུལ། སྒྲིམ་ཚུལ། བསྒྲིམས་པའི་དགོས་པ། རོ་
བོ། དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད། ཐེག་ཆེན་གྱི་བློ་པ་ཉི་ལའ་བཞག་^①མཚོག་ཏུ་
བསྒྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བློ་པ་ཉི་ལའ་བཞག་གི་དམིགས་ལུལ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་
སེམས་ཚོས་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དབང་རྟེན་མ་
ཡིན་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྷ་ལྷ་བྱ་བྱའི་ལུས་དང་། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ལྷ་བྱ་
བྱང་གི་ལུས་དང་། དབང་རྟེན་བྱེད་པའི་གཟུགས་སོགས་ལྷ་ལྷ་བྱ་བྱའི་སྐུ་ལའི་ལུས་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཚོར་བ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། བདེ་སྤྱད་བཏང་སྒྲིམས་གསུམ་
དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་ལ། ཚོས་ནི་ཚོར་བ་མ་ཡིན་པའི་
སེམས་བྱང་ཐམས་ཅད་དང་། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་
ཅད་ལ་བྱེད་དེ། གུན་བཏུས་ལས། ^②བློ་པ་ཉི་ལའ་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་
ཞེ་ན། ལུས་དང་། ཚོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཚོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། བཞི་པོ་དེ་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིས་པ་རྣམས་ལུས་ལ་
བདག་གི་རྟེན་དང་། ཚོར་བ་ལ་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་དང་། སེམས་ལ་བདག་
གི་དངོས་པོ་དང་། ཚོས་ལ་བདག་ཆགས་སོགས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། དད་
སོགས་རྣམ་བུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉི། གུན་བཏུས་
ལས། ^③དེ་ལ་ཡང་བདག་གི་གནས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་
དང་། བདག་གི་དངོས་པོ་དང་། བདག་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་
དངོས་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་བ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 རི་ལྟར་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་བཞི་ལ་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་
 གཉིས་ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། མཛོད་ལས། ^①ལུས་
 ཚོར་སེམས་དང་ཚོས་རྣམས་ལ། །མཆན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། །དན་
 པ་ཉིར་གཞག་^②བསྒོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། མི་རྟག་སྤྱག་
 བསྐལ་སྤྱོད་བདག་མེད་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ། ཟག་
 བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྱག་བསྐལ་པ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཞིང་བདག་མེད་པ་ཞེས་བྱུང་
 གཞི་བྱུང་ཚོས་ལ་སྤྱར་བ་རྣམས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ^③དེ་
 དག་གི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་འོ། །སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་མི་
 རྟག་པ་ཉིད་དང་། ཟག་བཅས་རྣམས་སྤྱག་བསྐལ་བ་ཉིད་དང་། ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་
 དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རང་མཆན་ཡང་ལུས་
 ལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ལུས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚོར་བ་ལ་སྤྱོད་པའི་ངོ་བོ་དང་།
 སེམས་ལ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚོས་ལ་སེམས་བྱུང་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་
 ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེར་ལྟ་བུ་འོ། །མཆོན་ཙམ་མོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམིགས་པ་དང་། ཡིད་བྱེད་དང་། འཛོལ་བ་གསུམ་ལས། དང་
 པོ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལུས་སོགས་ཁོ་ན་དང་། བྱང་སེམས་རྣམས་
 ཀྱིས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལུས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་
 རྣམས་ཀྱིས་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ལ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་
 མཆན་མ་དེར་མི་དམིགས་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་
 རྣམས་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་སོགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་སྒོམ་ལ། བྱང་སེམས་

ནམས་ཀྱིས་དེ་དང་འབྲལ་མི་འབྲལ་གཉིས་ཀའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་གྱི་མི་གནས་པའི་བྱང་
འདས་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲོམས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདེན་བཞིའི་སྒྲིང་དོར་
ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་^①བསྒྲོམས་
པས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ངོ་བོར་ཤེས་པ་དང་།
ཆོར་བ་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒྲོམས་པས་ཆོར་བ་བདེ་སྒྲུག་ནི་འབྲལ་བ་དང་མི་འབྲལ་
བར་འདོད་པའི་སྤྲེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུའི་སྒྲོ་ནས་ཉོག་ལ་སྤྲེད་པ་ཡང་
ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་སྤྲོད་བར་བྱེད་པ་དང་། སེམས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་
བདག་ཏུ་འཇོག་པའི་གཞི་སེམས་ལ་མི་ཉག་སོགས་སུ་དབྱེད་པས་དེར་ཞེན་པ་ལྡོག་
ལ། དེས་ན་བདག་ཆད་པར་དོགས་པ་མེད་པས་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྱག་
པ་དང་། ཆོས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་བསྒྲོམས་པས་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
མཐུན་པ་དང་། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེའི་གཉེན་པོར་ཤེས་པ་ན་དེ་ཉིད་ཉེར་
འཆེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཐབས་སུ་ཤེས་ནས་སྤྲེད་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེས་བདེན་བཞི་ལ་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། དབྱུས་མཐའ་ལས། ^②གནས་ངན་ལེན་ཕྱིར་སྤྲེད་རྒྱའི་ཕྱིར། །གཞི་ཡི་
ཕྱིར་དང་མ་ཆོངས་ཕྱིར། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
སྒྲོམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་རང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་གཉིས་
ཀྱིས་བརྟགས་ནས་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་
ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ། བྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་
ལས། ^③ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན་ཤེས་རབ་དང་བྲན་པའོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ^④བྲན་པ་

ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་ཅན་
པ་ཉེར་གཞག་སོགས་བཞིར་ཡོད། རྒྱལ་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་
བར་དུ་ཡོད་དོ། །བདུན་པ་ནི། ཤེས་རབ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་པས་ཉེ་བར་
བཞག་སྟེ་མི་བརྗེད་པར་བྱེད་པས་ན་ཅན་པ་ཉེར་གཞག་ཅེས་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཅན་པ་ཉེར་གཞག་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ཅན་ཉེ་
ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ལ་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞིས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པ། ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་པ། ལོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་གི་གཉེན་
པོ་བྱེད་པ། བདེན་བཞི་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་པ། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་སོགས་ལ་
དམིགས་པ། ལུས་སོགས་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཟག་བཅས་གྱི་ལུས་དང་བྲལ་
ནས་ཟག་མེད་གྱི་ལུས་འཐོབ་པ། བྱིན་དྲུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་དང་མཐུན་པ། ཉན་རང་
སོགས་རྗེས་སུ་འཇིན་པ་དང་མཐུན་པ། ལུས་སྐྱུ་མ། ཆོར་བ་མི་ལམ། སེམས་ནམ་
མཁའ་ཤིན་ཏུ་ལྷོད་ཤེས་པ། བསམ་བཞིན་དུ་སྤྲོད་པར་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་སོགས་
སྐྱེ་བ། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་ཚོ་བས་ཅན་ཉེ་སྒྲོམ་པ་ན་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་སོགས་
དང་མ་འདྲེས་པར་སྒྲོམ་པ། ལྷག་མེད་གྱི་མུང་འདས་འགྲུབ་པ་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་
ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^③སྒྲོ་ལྷན་ཅན་པ་ཉེར་གཞག་^④པ། །སྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་
ཡིས། །མཚུངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་ན་དེ། །དེ་ལས་གཞན་ལས་བྱེད་པར་འཕགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། ^⑤བརྟེན་དང་གཉེན་པོ་དག་དང་ནི། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་འཇུག་པ་
དང་། །དམིགས་པ་དང་ནི་ཡིད་བྱེད་དང་། །ཐོབ་པ་སྒྲོམ་པ་བྱེད་པར་འཕགས། །མཐུན་
པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། །ཡོངས་སུ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་དང་། །ཆེན་པོ་དང་ནི་མཆོག་ཉིད་
དང་། །སྒྲོམ་དང་ཡང་དག་འགྲུབ་པས་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཆོན་ཅམ་མོ། །

ཀྱུས་པར་གཞན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྒྲེ་ཆེན་གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ་དངོས་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་དེའི་འོག་
 ཏུ་ཚྱལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
 ལ་རང་སྒྲིབ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བརྟགས་ཏེ་ཞུགས་པ་ལ་སྤང་གཉིན་ལ་འདོར་ལེན་
 བྱེད་པའི་བཙུན་འགྲུས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶དེའི་འོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་
 བཙུན་འགྲུས་འབྱུང་བས་ཚྱལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་སྦྱེས་
 པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་བ་དང་མི་བསྦྱེད་པ་དང་།
 སྦྱེལ་བ་དང་། སྦྱེ་བའི་རྒྱའི་བཙུན་འགྲུས་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་བའི་རྣམས་པ་བཞིའོ། །ཞེས་
 གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཚྱལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། དགེ་
 བའི་ཆོས་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པའི། སྦྱེས་པ་སྦྱེལ་བའི། མི་དགེ་བའི་ཆོས་མ་སྦྱེས་པ་མི་
 བསྦྱེད་པའི། སྦྱེས་པ་སྤྲོད་པའི་ཡང་དག་སྤྲོད་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ། རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ། དགོས་པ། རོ་བོ།
 དབྱེ་བ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡང་དག་པར་སྤྲོད་བ་མཚོག་ཏུ་
 བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ཡོད་དེ། དགེ་བ་རྣམས་བྱུང་དང་མི་དགེ་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
 སྦྱེས་མ་སྦྱེས་བཞི་པོ་དེ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། མི་དགེ་
 བའི་ཆོས་མ་སྦྱེས་པ་མི་བསྦྱེད་པ་དང་། སྦྱེས་པ་རྣམས་སྤྲོད་བ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མ་
 སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པ་དང་། སྦྱེས་པ་རྣམས་སྦྱེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འདུན་པ་སྦྱེད། འབད། བཙུན་
 འགྲུས་ཚྱུམ། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན། སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
 ལས། ❷འདུན་པ་སྦྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙུན་འགྲུས་ཚྱུམ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་
 ཏོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ❸སྒྲོམ་

པ་གང་ཞེན་འདུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །འབད་དོ། །བཙུན་འགྲུས་ཚུལ་མོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་
 ཏོ། །སེམས་རབ་ཏུ་འཛིན་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་
 བྱོགས་མ་ལུས་པ་ཉམས་^①པར་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོའི་བྱོགས་མ་ལུས་པ་འཕེལ་བར་
 བྱེད་པ་དང་། དན་པ་ཉེར་གཞག་གི་བྱི་མ་སྦྱོང་བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་སྦྱར་དུ་འབྲེན་
 པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དབུས་མཐར། ^②མི་མཐུན་བྱོགས་དང་གཉེན་པོ་
 རྣམས་། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་ཞེས་ན། །དེ་དག་སྦྱོང་བྱིར་བཙུན་འགྲུས་ནི། །རྣམ་
 པ་བཞི་དག་རབ་ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ནི། སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་
 ལེན་བྱེད་པ་ལ་སྦྱོར་བའི་བཙུན་འགྲུས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཞུགས་གྱི་མཁྱེན་པ། ཡང་དག་སྦྱོང་
 པའི་^③མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ^④ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན། བཙུན་འགྲུས་
 སོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ^⑤བཙུན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛིན་ཅེས་བྲ། །ཞེས་གསུངས། ལྷ་
 པ་ནི། དེ་ལ་བཞིར་ཡོད་དོ། །དུག་པ་ནི། ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་
 དོ། །བདུན་པ་ནི། སྤང་བྱ་ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བས་^⑥ན་ཡང་དག་སྦྱོང་པ་ཞེས་བྲའོ། །བརྒྱུད་
 པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཡང་དག་སྦྱོང་བ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཡང་དག་སྦྱོང་བ་ལས་བྱུང་པར་དུ་
 འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས། ^⑦བརྟན་པ་རྣམས་གྱི་ཡང་དག་སྦྱོང་། །ལུས་ཅན་
 ཀུན་དང་མཚུངས་པ་མེད། །དན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཡིས། །ཉེས་པ་རྣམས་གྱི་གཉེན་པོར་
 སློམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་དེའི་འོག་ཏུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་
 སྦྱོང་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤང་གཉེན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་བཙུན་
 འགྲུས་དང་ལྷན་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་
 ཅན་སྦྱེ་བའི་གཞི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^⑧བཙུན་འགྲུས་དང་ལྷན་པ་ནི་

སེམས་ལས་སྤྱི་བུ་བུ་བྱེད་པས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སྤྱི་བུ་བུ་བུ་ལམ་ལ།
འདུན་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་། སེམས་པ་དང་། དཔྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྤྱི་བུ་བུ་
འདུ་བྱེད་དང་ལྷན་པའི་རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལ་རྩ་ལམ་པ་བཞི་ལོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་
དོན་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོངས་སྤྱི་བུ་བུ་བུ་ལམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། འདུན་པའི་
རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལ། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལ། སེམས་པའི་རྩ་འཁུལ་གྱི་
རྒྱ་ལམ་ལ། དཔྱེད་པའི་རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལ་རྩ་ལམ་སྤྱི་བུ་བུ་ལོད་པའི་བྱེད།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དམིགས་ལུལ། སྒྲིང་ལྟོགས། དགོས་པ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། ས་
མཆོམས། སྒྲིང་བཤའ་བ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ཡོད་དེ། ལུས་གཅིག་དུ་མར་སྐྱར་བ་དང་དུ་མ་གཅིག་དུ་སྐྱར་བ་སོགས་རྩ་འཁུལ་གྱི་
བྱ་བ་དེ་དེ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཅུས་ལས། ^①རྩ་འཁུལ་གྱི་རྒྱ་ལམ་ལ་རྩ་ལམ་གྱི་དམིགས་པ་གང་
ཞེ་ན་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བྱ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། གཉིས་པ་
ཡོད་དེ། ཉིས་པ་ལྟེན་གཉིན་པོར་སྤྱི་བུ་བུ་ལོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་བཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
དབྱུས་མཐའ་^②ཉིས་པ་ལྟེན་སྤྱི་བུ་བུ་ལོད་པའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད། །བཞེན་པའི་རྩ་ལམ་བྱུང་བའོ། །ཞེས་
དང་། ཀུན་བཅུས་ལས། ^③སྒྲིང་པ་གང་ཞེ་ན་འདུ་བྱེད་བརྒྱུད་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཉི།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱེད། ཉིས་པ་ལྟེན་ཡོད་དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲིང་པ་ལ་འཇུག་པའི་
གོགས་ལེ་ལོ། སྒྲིང་པའི་སྤྱི་བུ་བུ་ལོད་པའི་དུས་སྤྱི་བུ་བུ་གདམས་ངག་བརྗེད་པའི་ཉིས་པ། དངོས་སྤྱི་
སྒྲིང་པའི་དུས་སྤྱི་བུ་བུ་ལོད་པའི་བྱེད་ལོད་ལྟེན་གཉིན་པོ་འདུ་མི་བྱེད་པ། བྱེད་ལོད་
དང་བྱེད་ལོད་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་ཏུ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཉིན་པོ་འདུ་བྱེད་
པ་རྩ་ལམ་སྤྱི་བུ་བུ་ལོད་པའི་བྱེད་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^④ལེ་ལོ་དང་ནི་གདམས་ངག་
རྩ་ལམ། །བརྗེད་དང་བྱེད་དང་ལོད་པ་དང་། །འདུ་མི་བྱེད་དང་འདུ་བྱེད་དེ། །འདི་དག་ཉིས་པ་

ལྷར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་ཡོད་དེ། འདུན་པ། ཚྱལ་བ། དང་པ། ཞིན་ཏུ་སྤྱངས་
པ། དྲན་པ། ཞེས་བཞིན། སེམས་པ། བཏང་སྟོམས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
བཞི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་དང་། བྱི་མ་བཞི་ཉེས་པ་བྱི་མ་བཞིའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དབུས་
མཐར།^①གནས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་དང་། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འོ། །དམིགས་པ་
བརྗེད་པར་མ་གྱུར་དང་། །བྱིང་དང་^②ཁོད་པ་རྟོགས་པ་དང་། །དེ་སྤྱོད་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་དང་། །ཞི་ཆེ་རྣལ་དུ་འཛོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་། དང་པོ་བཞི་ནི་མངོན་པར་འདོད་པ་དང་། བརྟེན་འགྲུས་དང་། མངོན་
པར་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞི་ཡང་རིམས་པ་
ལྷར་ཉེན་དང་བརྟེན་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་བཞག་སྟེ། མངོན་པར་འདོད་པ་ནི་
ཚྱལ་བའི་སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བས་དེའི་ཉེན་དང་། དེའི་བྱིར་ཚྱལ་བ་ནི་བརྟེན་པ་དང་། ཉེན་
འདུན་པའི་རྒྱ་དང་པ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡོད་ན་མཉམ་པར་འཛོག་
པའི་བྱ་བ་འདོད་པའི་བྱིར། བརྟེན་པ་ཚྱལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ཞིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་ཡིན་ཏེ།
བརྟེན་འགྲུས་བརྟེན་པས་ལུས་སེམས་ཞིན་སྤྱངས་ཀྱི་བདེ་བ་སྦྱེ་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱལ་སྤྱར་སྤྱོད་ཆོགས་པ་བྱེད་པ་དང་། འཇིག་ཉེན་དང་འཇིག་ཉེན་
ལས་འདས་པའི་སྤྱོད་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་བྱེད་པར་ཅན་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུར།^③བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་གང་
ལགས་ཞེས་བགྱི། བྱམས་པ་སེམས་རྣམ་པར་དག་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་རབ་རྣམ་
པར་དག་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཉེས་པ་ལྡེའི་གཉེན་པོར་སྤྱོད་བའི་འདུ་བྱེད་བརྒྱད་བརྟེན་པའི་ཉིང་དེ་

འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁུན་པ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
 གྱུན་བརྟུས་ལས། ① རོ་མོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཉིད་དེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་དང་། མཛོད་
 ལས། ② རྩུ་འབྲུལ་རྒྱུ་པ་ཉིད་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་ནི། དེ་ལ།
 འདུན་པ། བཙུན་འབྲུས། སེམས་པ། དཔྱེད་པའི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ།
 དང་པོ་ནི། གྱུས་སྦྱར་གྱི་བཙུན་འབྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་
 དང་། གཉིས་པ་ནི། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་བཙུན་འབྲུས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་
 རེག་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སྦྱོན་གོམས་པའི་ཉིད་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་
 གཅིག་པ་ལ་རེག་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། ཆེ་འདིར་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཤེས་རབ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་རེག་པའི་ཉིད་དེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། གྱུན་བརྟུས་
 ལས། ③ གྲོགས་གང་ཞེ་ན། འདུན་པ་དང་། བཙུན་འབྲུས་དང་། སེམས་པ་དང་། དཔྱེད་
 པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དུག་པ་ནི། སྒར་བཞིན་ནོ། །

བདུན་པ་ནི། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རབ་འབྲུམས་སུ་འགོ་
 བར་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་ལྷན་པས་ན་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་ཞེས་བྱའོ། །བརྒྱད་པ་ནི།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དེ་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ལས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་ཏེ།
 མདོ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ལས། ④ བརྟན་པ་ནམས་ཀྱི་རྩུ་འབྲུལ་གྱི། །རྒྱུ་པ་མཆོན་ཉིད་མཆོག་
 ལྷན་བཞི། །བདག་ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་གིས། །དོན་གྱུན་འབྲུབ་པར་སྦྱེ་
 བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཉིད་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མདོན་པར་རྟོགས་
 པར་སྦྱར་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འདུན་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཡོངས་
 སུ་སྦྱར་བ་བྱས་པ་ལ་བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་བྱེད་ཅོ་བ་དང་ཅེ་མོ་འབྱུང་བས་དེ་

ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①སེམས་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བ་བྱས་པ་ལ་ངོ་བ་
དང་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་བ་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྒྱུར་བའི་ལམ་ལ་ངོ་བ་དང་ཅེ་
མོའི་ངོ་བོ་ཉིད། དད་པ་དང་། བཙུན་འགྱུས་དང་། དན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
ཞེས་རབ་གྱི་དབང་པོའི་རྣམ་པའོ།

གཞུང་དོན་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་བའི་ལམ་ཆོས་ཅན། ཏུ་
མར་ཡོད་དེ། བྱང་སྒྲིགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཆན་ཏུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་ཡང་སྒྲར་བཞིན་བརྒྱད་ལས། ^②དང་པོ། དམིགས་ལུལ་ཡོད་དེ། བདེན་
པ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། འདི་དག་འཕགས་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བས་བསྐྱུས་པས་
བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། ཀུན་བདུས་ལས། ^③དབང་པོ་རྣམས་གྱི་
དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྒྲོམས་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་
བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པས་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་དན་
པ་རྒྱུན་ལྡན་ཏུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉི། ཀུན་བདུས་ལས། ^④སྒྲོམ་པ་གང་ཞེ་ན་དད་
པའི་དབང་པོ་ནི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་ཚུལ་གྱིས་སྒྲོམ་པར་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྟོན་ཅེ་སྒྱུར་
ཏུ་རྟོགས་པ་དང་། བཟོད་མཆོག་སྒྱུར་ཏུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཉི། དེ་ཉིད་ལས། ^⑤འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་བདེན་པ་སྒྱུར་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟོ་
བར་གྱུར་པ་དང་། ཅེ་མོར་གྱུར་པ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་གྱི་མཆོག་རྣམས་ཉེ་བར་
སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་
པའི་མཁུན་པ། བྱང་སྒྲིགས་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དབང་པོའི་མཆོན་ཉིད།
ལྷ་པ་དབྱེ་བ་ལ། དད་པའི་དབང་པོ། བཙུན་འབྲས་ཀྱི་དབང་པོ། བླ་པའི་དབང་པོ།
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཞེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་དང་^①ལྷ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་
ལས་^②དད་པ་དང་། བཙུན་འབྲས་དང་། བླ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཞེས་རབ་
པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་། དང་པོ་ནི། བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་ལ་ཡིད་
ཆེས་པའི་དད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། བདེན་བཞི་ཉོགས་པར་བྱ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་།
གསུམ་པ་ནི། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམིགས་རྣམ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་དང་།
བཞི་པ་ནི། དེའི་དོན་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་པ་ནི། དེ་དག་སོ་སོར་རབ་ཏུ་
རྣམ་པར་འབྱེད་པའོ། །

དུག་པ་ས་མཆོམས་ནི། སྒྱུར་ལམ་བྱོད་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།
བདུན་པ་སྒྲིབ་བཞུགས་པ་ནི། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་སྐྱེད་པ་ལ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པས་
ན་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། མངོན་པར་ཉོགས་པར་སྒྱུར་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་ཉོགས་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བྱོད་དང་ཅེ་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
དབང་པོ་ལྷ་ཐོབ་པ་ལས། བཙུན་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་ངོ་བོ་སྒྲིབས་ལྷ་འབྱུང་བས་དེ་
ལྟར་བཞུགས་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^③དྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཙུན་པ་དང་
ཆོས་ཀྱི་མཆོག་འབྱུང་བས་མངོན་པར་ཉོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་བཙུན་པ་དང་
ཆོས་མཆོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད། དད་པ་དང་། བཙུན་འབྲས་དང་། བླ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། ཞེས་རབ་གྱི་སྒྲིབས་དང་རྣམ་པ་ལྟའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི།

མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་དེ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བྱང་སྤྱོད་གས་སོ་
བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དམིགས་ཡུལ་སྒྲ་མ་བཞིན་ནོ། །སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲ་མ་
སྒྲ་མ་རྒྱུར་ཡོད་པས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་
སྐྱེད་པ་དང་སྦྱར་ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་སྦྱར་དུ་རྫོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོ་བོ་
ཡོད་དེ། རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་རྗེ་བར་མི་རུས་པའི་མཐུན་པ་དེ། བྱང་སྤྱོད་གས་
སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་ནམ་བྱང་གི་སྟོབས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། དེར་གྱུར་པའི་དད་པའི་སྟོབས། བཙུན་འབྲས་ཀྱི་སྟོབས། དན་པའི་སྟོབས།
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ནམས་སུ་ཡོད་དོ། །ས་མཆམས་སྦྱར་
ལམ་བཟོད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་རྗེ་བར་མི་རུས་
པའི་དོན་གྱིས་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །དབང་སྟོབས་གཉིས་ལ་བྱང་པར་ཡོད་དེ། ནམ་བྱང་
གི་དབང་པོ་དེ་མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་དང་གཉིན་པོ་འདྲེས་པར་འབྱུང་
ཞིང་། ཅིག་ཤོས་དེ་དང་མ་འདྲེས་པར་གཉིན་པོའི་རོ་བོར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། འབྲེལ་
ཆེན་ལས། ^①དབང་པོ་ལྡན་དང་སྟོབས་ལྡན་ལ་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། མ་དད་པ་ལ་སོགས་
པ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིན་པོ་གཉིས་སུ་འདྲེས་པར་
འབྱུང་བ་ནི་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་གས་ཀྱིས་མ་འདྲེས་པར་གཉིན་པོ་
འབྲེལ་ཞིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟོབས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མངོན་རྟོགས་དང་སྦྱར་བ་དང་དེའི་

འབྲེལ་བའི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དོན་སོགས་བཞི་ཐོབ་པ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་
 གྱི་ངོ་བོ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^① རྩོ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་
 བའི་ལམ་འབྱུང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བླན་པ་དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་
 བར་འབྱེད་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་
 དེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་བདུན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན།
 དུ་མར་ཡོད་དེ། བླན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་
 དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བཙུན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །དགའ་བ་
 ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
 ལག །ཉིང་དེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བཏང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་
 ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་ཡང་དམིགས་ལུལ། སྟོམ་ཆུལ། དགོས་པ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། ཡན་
 ལག་ཏུ་འགྱུར་ཆུལ། ས་མཚམས། སྒྲ་བཤད། ^② ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྒྲར་བའོ། །དང་
 ཐོ་ཡོད་དེ། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་ཐོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉི། ཀུན་བཏུས་
 ལས། ^③ བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་བདེན་
 པ་བཞི་ཐོ་དག་གི་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 ཡོད་དེ། བླན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་སྦྱག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་
 དེའི་དབེན་པ་ཆོལ་ཞིང་གནས། ཀུན་འབྱུང་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་

བྲལ་བ་ཚོལ་ཞིང་གནས། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཚོལ་
 ཞིང་གནས། ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་སྒྲིམ་པ་ཚོལ་ཞིང་གནས་པར་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①སྒྲིམ་པ་གང་ཞེ་ན། བྱ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་
 ལག་། དབེན་པ་ལ་གནས་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་གནས་པ། འགོག་པ་ལ་
 གནས་པ། རྣམ་པར་སྤྱོད་བས་ཡོངས་སུ་སྦྱར་བ་སྒྲིམ་པའོ། །བྱ་བ་ཡང་དག་བྱང་
 ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་རིམ་ལྔ་བར་བཏང་སྒྲིམས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་གི་བར་ལ་
 ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་མ་ལུས་པར་སྤྱོད་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ཉིད་ལས། ^②འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་
 སྤྱོད་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བྱང་
 ཚུབ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་མཁྱེན་པ། བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། ལྷ་
 པ་ནི། དེ་ལ་བདུན་^③ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ^④བྱ་བ་དང་། ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
 འབྱེད་པ་དང་། བཙུན་འབྲས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་རེ་
 འཛིན་དང་། བཏང་སྒྲིམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་པོ་དེ་ཡང་ལྷར་འདུ་སྟེ། དང་པོ་དེ་གནས་གྱི་
 ཡན་ལག་དང་། གཉིས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། གསུམ་པ་དེ་^⑤རེས་
 འབྱུང་གི་ཡན་ལག་དང་། བཞི་པ་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ཉོན་
 མོངས་མེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས། ^⑥བྱ་བ་ནི་གནས་གྱི་ཡན་
 ལག་གོ། །ཚོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །བཙུན་འབྲས་
 ནི་རེས་འབྱུང་གི་ཡན་ལག་གོ། །དགའ་བ་ནི་པན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །ཤིན་ཏུ་

སྒྲུངས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་
ཡན་ལག་གོ་ཞེས་དང་། དབྱས་མཐར་༡ རང་བཞིན་ཡན་ལག་གནས་ཡན་
ལག་། གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་ཡན་ལག་སྟེ། །བཞི་པ་པན་ཡོན་ཡན་ལག་ཡིན། །རྣམ་
གསུམ་ཉོན་མོངས་མེད་ཡན་ལག་། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདུན་པ་ནི། མཐོང་
ལམ་ནས་ཡོད་དོ། །བརྒྱད་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པས་ན་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཞེས་བྱའོ། །

དགུ་པ་ནི། ཡན་ལག་བདུན་པོ་འདི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་
བདུན་དང་ཆོས་མཆོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཤེས་བྱ་མ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལས་
རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མཆོན་འཇིན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་བྱེད་པ་དང་།
མདོན་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་སྒྱུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རྣམ་
པར་འཕེལ་བས་སེམས་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་། གནས་ངན་ལེན་གྱི་སྦྱིབ་པ་ལས་ཐར་
པས་ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པའི་བདེ་བ་སྦྱེད་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་དོན་
ཐམས་ཅད་སྒྱུབ་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་རྣམས་འཇོམས་ཤིང་རྗེས་
ཐོབ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྟེང་རྒྱན་ལས། ༢ ཤེས་བྱ་
མ་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་བྱིར། །བར་པ་དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོད། །འདི་ཡི་རྣམ་འབྱེད་རྟོགས་པ་
ཡིས། །མཆོན་མ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པར་བྱེད། །འདི་ཡི་བཙོན་འགྲུས་མ་ལུས་པ། །སྒྱུར་
དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བྱིར་འཇུག། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་རྣམ་འཕེལ་ནི། །དགའ་བས་རྟག་ཏུ་རྒྱས་
པར་འགྱུར། །སྦྱིབ་པ་ཀྱན་ལས་ཐར་པའི་ཕྱིར། །ཤིན་ཏུ་སྒྲུངས་པའི་བདེ་བ་ཐོབ། །ཉིང་ངེ་
འཇིན་ལ་བསམ་པའི་དོན། །འབྱོར་པ་ཉི་བར་སྦྱེ་བར་འགྱུར། །བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ནི་
ཐམས་ཅད་དུ། །འདི་ནི་རི་ལྟར་འདོད་བཞིན་གནས། །རྗེས་ལ་ཐོབ་དང་མི་རྟོག་

པའི། །གནས་པ་མཆོག་གིས་རྟག་ཏུ་གནས། །ཡོན་ཏན་དེ་ལྟའི་སེམས་དཔའ་
ནི། །འཁོར་ལོས་སྐྱར་དང་འབྲ་བར་འབྱུག། །རྟག་ཏུ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྟ་བུའི། །བྱང་ཆུབ་
ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ནི། མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་
པར་འབྱེན་པའི་ལམ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་སྤར་མ་མཐོང་བ་མངོན་
སུམ་དུ་གསུང་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་ལས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་དག་པར་
ངེས་འབྱེན་གྱི་ལམ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶བདེན་པ་
མཐོང་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་འབྱུང་བས་རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་པར་
འབྱེན་པའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དག་དང་། ལས་གྱི་མཐའ་
དང་། འཆོ་བ་དང་། ཚུལ་བ་དང་། དུན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་
ལག་བརྒྱད་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། རྣམ་པར་དག་པར་ངེས་
པར་འབྱེན་པའི་ལམ་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་
ཡན་ལག་སོགས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འདི་ལ་ཡང་སྤར་མ་ལྟར་དགྲ་ལས། དང་པོ་དམིགས་ལུལ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་
བཞི་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཉི། ཀུན་བདུས་ལས། ❷ལམ་གྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ཀྱི་
དམིགས་པ་གང་ཞེ་ན། དེའི་འོག་ཏུ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་
པ་རི་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་སྒྲིམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྤར་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཉི། དེ་ཉིད་ལས། ❸སྒྲིམ་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་སྤང་སྤྱོད་བ་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་མཐོང་བའི་
དོན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པར་བྱེད་པ་དང་། དམ་ཆོས་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་།

གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་དང་། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་
དབང་འབྱོར་བའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས། ^①འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། ཡོངས་སུ་དཔྱེད་པ་དང་། གཞན་གོ་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། བཞི་པ་ངོ་བོ་ནི། རང་འབྲས་འཕགས་ལམ་གྱི་
རྒྱར་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད།

ལྷ་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང་། ཡང་
དག་པའི་རྟོག་པ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་ངག་འཕགས་པའི་
ལམ་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང་།
ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་རྩལ་བ་
འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་བླ་བ་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་
དང་། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་གི་བར་བརྒྱད་དུ་ཡོད་
དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ^②ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།

བྱུག་པ་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་ཚུལ་ནི། བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་བཞིར་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་
བརྟུས་ལས། ^③ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་དཔྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཡང་དག་པའི་
རྟོག་པ་ནི་གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ལས་ཀྱི་
མཐའ་དང་། འཆོ་བ་ནི་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། ལྷ་བ་དང་། རྩལ་
བྱིས་དང་། འཆོ་བ་རྣམས་པར་དག་པའི་བྱིར་རོ། ཡང་དག་པའི་རྩལ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་
པའི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡན་ལག་གོ། ཡང་དག་པའི་བླ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་
བའི་ཡན་ལག་གོ། ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
པར་སྦྱོང་བའི་ཡན་ལག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱི་མ་གསུམ་ཡན་ལག་གཅིག་ཏུ་

འབྲེན་ནི། །དབུས་མཐར། ^①ཡོངས་སུ་དཔྱོད་དང་གོ་བྱེད་དང་། །རྣམ་གསུམ་གཞན་ཡིད་
ཆེས་པར་བྱེད། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ལམ་གྱི་ཡན་ལག་འདི་བརྒྱད་
དོ། །ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་སྤྱད། །གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདོད། །ཉོན་
མོངས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་དབང་། །མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོའོ། །ཞེས་དང་། མདོ་
སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^②དེ་ཡི་འོག་ཏུ་རི་ལྟ་བུར། །རྟོགས་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ། །རྣམ་
གཞག་^③བཞེན་ནི་རྟོགས་པ་དང་། །རྣམ་པར་བཞག་ལ་འཇུག་པ་དང་། །ལས་གསུམ་རྣམ་
པར་དག་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་དག་དང་ལམ་དག་ནི། །ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ནི། །སྤྱི་བ་
པའི་གཉེན་པོར་སྒྲིམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་ཡང་དོན་བསྐྱེད་ན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ནི། ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་
ཡིན་ཏེ། དེ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་གོ་
བར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་སྤྱད་ནས་དག་གི་གོ་བར་བྱེད་
པའི་བྱིར། དེའི་འོག་མ་གསུམ་གཞན་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དག་གི་ཐ་
སྟོད་དང་འབྲེལ་བའི་གཏམ་གྱིས་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཏུ་བྱེད། ལས་གྱི་མཐའ་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་མི་བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ཏུ་བྱེད། འཆོ་བས་ཆོས་གོས་སོགས་རི་ལྟར་
གནང་བ་བཞེན་ཡོངས་སྟོད་པས་ཡོ་བྱད་བསྐྱེད་སྤྱད་^④པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
བྱིར། བྱི་མ་གསུམ་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་སྟེ། རྩལ་བས་སྒྲིམ་སྤང་གི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་། དན་པས་ཉེ་ཉོན་བྱིང་གོད་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་མདོན་ཞེས་
སོགས་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་སྤྱི་བ་པས་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་
པའི་བྱིར། བདུན་པ་ས་མཆམས་ནི། གཙོ་ཆེ་བར་སྒྲིམ་ལམ་ནས་ཡོད། བརྒྱད་པ་སྤྱི་
བཞེད་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ་རྒྱ་བྱེད་པས་ན་

འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་ཅེས་བྲོ། །

དགྲ་པ་ཡན་ལག་དཔེ་དང་སྐྱར་བ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། རྒྱུད་ཟླ་
མར་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་འདི་
འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དེ་འཁོར་ལོ་ཡུལ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་
དང་ཆོས་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ། རྟོག་བ། རྩལ་བ། དན་བ་བཞི་ནི། ལྷ་ག་པ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་འདུས་པས་དེས་རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་འཛོམས་པས་ན་
གཙོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱི་བས་དང་ཆོས་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་དག་ལས་ཀྱི་མཐའ་འཆོ་
བ་གསུམ་ལྷ་ག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་འདུས་པས་དེ་གསུམ་ནི་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་
གཞི་ཏེན་བྱེད་པས་ཏེན་པར་བྱེད་པའི་ལྷེ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས། ཡང་དག་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནི་ལྷ་ག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་དེས་སེམས་དམིགས་པ་ལ་
སྐྱད་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱད་པར་བྱེད་པའི་ཐུ་བྱུད་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མཛོད་ལས། ❶ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །སྐྱར་བར་འགྲོ་སོགས་ཕྱི་བས་
སོགས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་རྩ་ནི་འབབ་པའི་རྩ་ཡི་སྣོད་ཀྱི་
དབྱེ་བས་མངར་བ་དང་སྐྱར་བ་དང་ཤིན་ཏུ་ཁ་བའི་རོ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་དང་འབྲེལ་
བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཟླ་མ་ལས། ❷ རི་ལྷར་
བསེལ་དང་ཞེམ་དང་འཇམ་པ་དང་། །ཡང་བའི་རྩ་ནི་སྤྲིན་དེ་ལས་འཐོན་པ། །ས་ལ་བ་
ཚུ་ལ་སོགས་གནས་འབྲེལ་བས། །ཤིན་ཏུ་མང་པོའི་རོར་ནི་འགྱུར་བ་བཞིན། །དེ་

བཞིན་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཚུའི་ཆར། །རབ་བཅེ་སྤྱོད་གྱི་སྤྱོད་པོ་ལས་འཛོན་
པ། །འགོ་བའི་རྒྱད་གྱི་གནས་གྱི་དབྱེ་བ་ལས། །རྣམ་པ་མང་པོའི་རོ་དང་ལྷན་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གཉིས་འདིར་མཐོང་ལམ་དང་
སྒྲོམ་ལམ་ལ་དངོས་སུ་བཞག་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་རྫོགས་པར་
འཐོབ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^①རྒྱལ་སྤྱོད་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་པ། །རྣམ་པ་སྣ་
ཚོ་གས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་དེ་དང་། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ནི་ཐོབ་པར་
འདོད། །ཅེས་དང་། ^②ས་ཁྱེད་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི། །ཡན་ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་
བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་
སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་ཀུན་ལེས་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལམ་ལེས་གྱི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^③ལམ་ལེས་པ་ཉིད་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་
ནི། ^④དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ལམ་ལེས་པ་ཉིད་གྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་
གྱི་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞིའོ། །ཞེས་བཤད།

དེ་ཡང་། དང་པོ་ལ། གཉིན་པོའི་ལམ། སྤྱལ་བའི་ལམ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་
གནས་གྱི་ལམ། འཇིག་རྟེན་^⑤ལས་འདས་པའི་ལམ། སྤྱོད་བའི་ལམ། སངས་རྒྱས་གྱི་
ལམ་དང་དུག་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥ལམ་ལེས་པ་ཉིད་ལ་གཉིན་པོའི་ལམ་ལྟ་
བས་བྱས་པའི་གཉིན་པོ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཉིན་པོ་དང་།
ཁམས་གསུམ་པོ་ལ་སྟོན་པའི་གཉིན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་གོ་རིམས་

བཞིན་དུ་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་དང་
པོའོ། །འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གཉིས་པའོ། །མི་རྟག་པ་དང་སྤྱག་
བསྐྱལ་བ་དང་ཀྱན་འབྱུང་བའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་
རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་འདོགས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་
པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་རྣམ་རང་གི་བསལ་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་འདོགས་འཛོམས་པར་རྟུས་
པས་རབ་དུ་སྤྱེ་བའི་མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་གཉིན་པོའི་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛོག་བྱེད་ཆོས་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་བསྟན་གཉིན་པོའི་
ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་རྣམ་ཐར་སྟོང་གསུམ་གྱི་མཁུན་པ་
གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། མཛོད་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་
གསུངས་ཚུལ་དང་། ཀྱན་བརྟུས་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
མཛོད་ལས། ❶ མཆན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། །སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་
དུ། །འབྱུག་པའོ་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི། །དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་འགོག་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་དང་། ཐོ་མོ་དང་འདུས་བྱས་གྱི་
མཆན་ཉིད་གསུམ་སྟེ་མཆན་མ་བརྩུ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྟོང་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོང་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེ་རྣམས་
ལས་གཞན་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་རྣམ་པར་ཐར་
པའི་སྟོང་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ^①ཉིང་འཛིན་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ནི། །བདག་མེད་
རྣམ་པ་གཉིས་པོ་དང་། །བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཉེན་དང་ནི། །དེ་དག་ཉེར་ཞི་ཡིན་ཞེས་
བྲ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་རྒྱུ་གྱིས་སྟོགས། །རྟག་ཏུ་དགའ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་རྣམ་
པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད། མཆན་མ་མེད་པ། སྟོན་པ་མེད་པ་རྣམས་གོ་རིམས་
བཞིན་དུ། བདག་མེད་པ་གཉིས་དང་། མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་གི་ཕྱང་པོ་
སྟུག་བདེན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཕྱང་འདས་ལ་དམིགས་ནས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བདག་ཏུ་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་། རྒྱུ་གྱིས་^②སྟོགས་པ་^③དང་། དགའ་བ་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་བདུས་ལས། ^④རྣམ་པ་^⑤བཅུའི་ནང་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་
པ་དུ་ཞེན་གཉིས་སོ། །སྟོན་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་དུ་ཞེན་དུག་གོ། །མཆན་མ་མེད་པའི་
རྣམ་པ་དུ་ཞེན་བརྒྱད་དོ། །ཞེས་སྟུག་བདེན་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་དང་། མི་རྟག་
སྟུག་བསྐལ་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་དུག་དང་། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གྱི་
རྣམ་པ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་རྣམས་ལ་རིམས་བཞིན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་
སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་ཞེས་འགྲེལ་པ་འདི་དང་
མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་།
མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་ཤེས་
པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་ཆོགས་ལམ་ནས་ཡོད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན།
འདིར་བསྟན་གཉིན་པོའི་ལམ་དུ་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ལམ་ཞེས་ཀྱི་ཞེས་ནམ་དུ་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^①སྤྱལ་པའི་ལམ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཞེས་ནམ་པར་མ་
བཞིག་པ་དང་། རྣམ་པར་བཞིག་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ནང་གཟུགས་ཅན་
དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱལ་
པའི་སྒྲིབ་པའི་གཉིན་པོར་རྣམ་པར་ཐར་པ་འདི་གཉིས་དང་། གཟུགས་སྤྱག་པ་དང་མི་
སྤྱག་པ་སྤྱལ་པ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དགའ་བ་དང་མི་དགའ་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་དག་གི་གཉིན་པོར་སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་
བྱས་ནས་རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཅིག་སྟེ་དེ་ལྟར་
ན་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྤྱལ་པའི་
ལམ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་
ཐར། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གེགས་སེལ་སྤྱག་པའི་རྣམ་ཐར་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། རྣམ་ཐར་གྱི་རྟེན། བརྟེན་པ་རྣམ་ཐར་གྱི་རང་བཞིན། དེའི་
སྒྲོམ་ཆུལ། དེས་ཆོག་། དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་
ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་སྒྲོམ་སྟེ། འདི་དག་
གིས་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གསུམ་གཟུགས་
ཀྱི་རྟེན་ལ་བསྒྲོམས་ནས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་
སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ^②གཟུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་

གྱི། རྟེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་
གྱི་དེ་ལ་མིས་བྱབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་^༡། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་
སྒྲོམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། སེམས་རྟེན་ནི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
རང་གི་བདག་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམས་འབྲུག་
གི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་ཞིང་སྤྱལ་སྤྱར་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པར་རྒྱས་པས་རབ་དུ་
བྱེ་བའི་མཁྱེན་པ། གླུ་མ་འདྲིར་བསྟན་གྱི་སྤྱལ་པའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་
ནི། དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆོགས་
ལམ་ནས་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣལ་
འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་སྟེ། གཟུགས་རྣམས་
ལ་བཟང་ངན་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣལ་
འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཉི་བར་བཞག་སྟེ་སྤྱར་
བཞིན་སྒྲོམ་པ་དང་། བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སྤང་གི་རྟོག་པ་
དང་། སྤྱག་མི་སྤྱག་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་རྣམས་ལ་སྒྲོམ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་
པར་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་བསལ་ནས་གཟུགས་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤྱག་པ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲོམས་འབྲུག་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་སྒྲོམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་ནི། འདི་ལ་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོམས་

འདྲུག་གི་སྒྲིབ་པ་འགའ་ཞིག་ལས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། ལྷ་པ་ནི། འདི་ལྟ་བུ་བསྟོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ།
སྒྲུལ་སྒྲུར་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་ལས་^①རྣམ་པར་ཐར་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་
བདེ་སྐྱབས་ཏུ་འབྱུང་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^②མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་ལམ་ལ་ཐར་
པ་དང་མཐུན་པར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
འདྲུག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཞི་བར་གནས་པའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་འདྲ་ཤེས་དང་
ཆོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྟེན། །ཞེས་^③པ་དང་།

གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་ཀྱི་ལམ་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞི། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་འདི་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། རང་ཉིད་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་སྟོན་གཞན་སྟོན་གྲོལ་ལ་
འགོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཐེན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
ཀྱི་རགས་པའི་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསྐྱད་པའི་མཁྱེན་པ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་
གནས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྷ་ཡོད། འགོག་སྟོམས་དང་འགོག་པའི་རྣམ་
ཐར་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^④རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདས་ལམ་གྱི་རོ་བོར་སྐྱེད་ཀྱས་པ་དང་།
འགོག་སྟོམས་འདས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
^⑤དུ་བཤད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑥འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་

དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དག་སྟེ་དགའོ། །ཞེས་
གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་སྐྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྟོ་
ནས་དུ་མར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བཞི། དེར་གྱུར་པའི་
གཟུགས་མེད་བཞི། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སྟེ་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་།
སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་
དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཛོད་ལས། ^①འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །མེད་པར་
སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །འགོག་པའོ་རྣམ་སྟོན་དེ་འབྲས་ཆེ། །དེ་བཞིན་
འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག །བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །དགོ་བའོ་
སྟེས་ནས་སྟོང་འགྱུར་ཉིད། །འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཛོལ། །འགོག་པ་
ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །འདི་གནས་དོན་དུ་སྟོང་ཅེར་སྟེ། །དགོ་བའོ་གཉིས་སུ་
སྟོང་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྟོར་བས་འཛོལ། །ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་པོར་མི་ནང་
དུ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
འཇུག །འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་པ་དེ་བྱང་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་སུ་ཡོད་པ། སེམས་སེམས་
བྱང་མཛོན་གྱུར་པ་མེད་པ། ལུས་ཀྱི་ལུང་པོའི་སྟེང་དུ་མཆུངས་ལྡན་རགས་པ་མཐའ་དག་

བཀག་པ། འདུཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ། འབྲས་
བུ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་གཏོགས་ཤིང་དེའི་སས་བསྐྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདུཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་ཡང་བྱད་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྡན་
ཏེ། དགག་གཞི་གཟུགས་ཀྱི་སྟངས་དུ་མཚུངས་ལྡན་རགས་པ་མཐའ་དག་འགོག་པའི་རང་
རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་སས་བསྐྱས་པ། འཁོར་བ་ལས་
ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་བསམ་པས་དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ། ཀྱན་སྦྲིང་དགེ་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ངོ་བོ་དགེ་བ་ཡིན་པ། སྐྱེ་གནས་སྦྲིང་འགྱུར་ཁོ་ནར་གཏོགས་པ།
སོ་སྐྱེས་སྒྲོམ་ཞིང་འཕགས་པས་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྡན་ཅིག་
ཏུ་ཐོབ་པའི་བྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། དགེ་སོགས་གསུམ་གང་ཡིན་
དབྱེད་པ། སྦྲིང་འགྱུར་གསུམ་གང་ཡིན་དབྱེད་པ། སྐྱེ་འཕགས་སུའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་
དབྱེད་པ། ཐོབ་ཚུལ། ཁམས་གང་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འདུཤེས་མེད་པ་དང་འདུཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་པོ་དེ་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་མ་ལང་གི་བར་དུ་སེམས་སེམས་བྱུང་རགས་པ་འགོག་པ་
དེ་བཞིན་དུ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེས་ཀྱང་སེམས་སེམས་བྱུང་རགས་པ་འགོག་
པར་བྱེད་དེ། དེས་^①ཆོར་འདུ་རགས་པ་འགོག་པའི་བྱིར། བྱེད་སྟེ། ཆོར་འདུ་གཉིས་
པོ་དེ་སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ^②འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་
ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྐྱོན་ས་ཆེ་དེ་ལ་ཚོར་འདུ་རགས་པ་
 ཞིན་ས་སེམས་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། ^①འདི་གནས་དོན་
 དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྟོམས་པར་འཇུག་
 པའི་ཆེ་སྲིད་ཅེས་སེམས་ནས་འཇུག་སྟེ། འགོག་སྟོམས་དེ་སྲིད་ཅེས་སས་བསྐྱུས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ^②སྲིད་ཅེར་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། འགོག་སྟོམས་དེ་དག་
 སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དག་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཀྱན་སྒྲོང་གི་དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ^③དག་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། འགོག་སྟོམས་སུ་གྱུར་པའི་སྟེ་གནས་སྒྲོང་འགྱུར་ཡོད་དེ། འགོག་
 སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལས་མ་ཉམས་པར་སྲིད་ཅེར་སྟེ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྒྲོང་འགྱུར་ཡོད་དེ། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར་མི་འོང་འགའ་ཞིག་འགོག་པ་ལས་ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེས། དེ་ནས་
 ཞི་འཕོས་ཏེ་སྲིད་ཅེར་སྟེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ནམ་སྟོན་འབྲིན་པར་མ་ངེས་
 པ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆས་ཞིའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་
 ལས་ནམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ནམས་དེ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེ་གཉིས་ལས་ཉན་གྱིས་འཁོར་བར་སྟེ་བ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ^④གཉིས་སུ་སྒྲོང་འགྱུར་དང་། །མ་ངེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། འགོག་སྟོམས་དེ་འཕགས་རྒྱད་ལ་ཡོད་ཅིང་སོ་སྟེའི་རྒྱད་ལ་མེད་དེ།
 སོ་སྟེས་བདག་ཆད་ཀྱི་དོགས་པས་འཇིགས་པས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་^⑤འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་མི་^⑥མཚུངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་
 མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་སྒྱུར་བའི་ཆེ་བདག་གི་རྟེན་ལུས་ལ་དམིགས་ཤིང་། འགོག་

སྟོམས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་ཆེ་སྤྱད་ཅེ་འེ་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུང་བྱ་ལ་གཉིས་སྒྲང་བྱ་བ་
བའི་སྤྱར་ཏེ། ^①འཕགས་བའི། ཞེས་གསུངས་བའི་སྤྱར།

བདུན་པ་ལ། སྦྱར་བཏང་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་འདུག་དེ་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་སྦྱར་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམིགས་བསལ་ལ་སངས་རྒྱས་འཕགས་
 པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དེ་སྦྱར་བས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་བརྟེས་པའི་ཞར་ལ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་^②རྒྱད་ལ་སྦྱར་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་མེད་
 པའི་ཕྱིར། ^③ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་གྲུབ་པར་བསྟོད་པ་ལས། དགོ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁྱོད་
 ལ་ནི། །སྦྱར་བ་ལས་བྱང་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
 ཡང་། ^④སྦྱར་བས་ཐོབ། །ཐུབ་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱིས་ཐོབ་བྱ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་རུབ་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་བ་ཁ་ཅིག་སྤིང་ཅེའི་སེམས་ཐོབ་པའི་
 བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ལ་བཏེན་ནས་མཐོང་ལམ་མངོན་
 དུ་བྱེད། དེ་རྗེས་སྤིང་ཅེའི་སེམས་ལ་བཏེན་ནས་འགོག་པ་ལ་སྦྱོམས་པར་འབྱུག། དེ་
 རྗེས་སྤིང་ཅེའི་སྦྱོམ་སྤང་དགུ་རིམས་ཀྱིས་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་པས།
 མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་དང་། སྤིང་ཅེའི་སྦྱོམ་སྤང་དགུའི་དངོས་
 གཏེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་། དེ་དགུ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི་བར་མ་ཆད་དུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད་
 པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ^༩དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །སུམ་ཅུ་ཅ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། འགོག་སྒྲུལ་ས་པལ་ཆེར་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་^༦ རྟེན་ལ་སྐྱབ་པ་
གཙུག་ཆེ་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་པལ་ཆེར་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱབ་པ་

གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། ^①གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །འགོག་པ་དང་ཐོར་མི་
ནང་དུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། འགོག་སྟོམས་ཡིན་ན། འདོད་གཟུགས་
གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཆེ་སྟོམས་པར་ཞུགས་མ་ཐག་ཏུ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་
ཕྱིར། དེའི་ཆེ་སེམས་སེམས་བྱང་འགོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆེ་ལྷས་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། འགོག་སྟོམས་^②ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགོག་པ་ལས་མ་ཉམས་པར་སྤིང་ཅེར་སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང་། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལྷས་མཛོན་གྱིད་འགོག་པ་ལས་
ཉམས་ནས་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་སྤངས། དེ་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སྤིང་ཅེར་སྐྱེ་བ་
སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་
ཀྱང་། དེའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་ཟེར་ན། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་
འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེའི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་ཐུང་
འདས་ཀྱི་ཆེ་འདུས་བྱས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་བདག་རྒྱན་ཆད་
པའི་ཕྱིར། དབྱ་མ་འཇུག་པར། ^③ཐུང་ན་འདས་ཆེ་ངས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་གཞུང་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་གཞུང་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། བཤད་བྱའི་ལུང་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གུན་བརྟམ་ལས། ❶ འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་
ན། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེང་མའི་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་
འབྱུང་བའི་འདུ་ཤེས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གང་ཞེ་ན། ཅི་ཡང་མེད་
ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་བྱེད་དུ་སྒྲུགས་པ་ཞེ་བར་
གནས་པའི་སེམས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བའི་ཆོས་བརྟན་པ་ ❷ མིན་པ་རྣམས་དང་བརྟན་པ་དེ་དག་ལས་ཁ་ཅིག་འགོག་པ་ལ་
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་བྱུང་ཆོས་དུ་མ་
དང་ལྡན་ཏེ། དགོ་རྒྱས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འདོད་
ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་དང་། འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་གུན་སྟོང་གིས་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་གུན་གཞིའི་སྟེང་དུ་རང་གི་དགག་བྱ་ཆོགས་དུག་བཀག་པའི་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གུན་གཞིའི་སྟེང་
དུ་ཆོགས་དུག་རགས་པ་བཀག་པའི་སོ་སྒྲིལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དུ་གྱུར་པའི་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་དུ་དམིགས་པ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། གང་ཟག་གང་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། ལམ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། ཡིད་ལ་

བྱེད་པ་གང་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། དགག་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་གང་
འགོག་པ། རོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ། ཕྱིར་འོང་
གི་ཞུགས་པ། འབྲས་བུ་རིམས་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་ཞུགས་པ། འགོག་སྟོམས་
མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། ཞེས་རབ་རྒྱང་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དག་
བཙུམས་པ་རྣམས་གྱིས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་གྱིས་
སྲིད་ཅེའི་སེམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སོ་སྟེ་རྣམས་དེ་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། དེ་
ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྲིད་ཅེའི་མཐོང་སྤང་ཉན་ཐོངས་སྤངས་དགོས་པ་གང་
ཞིག །སོ་སྟེས་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དང་།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཙུམས་པ། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་རང་
རྒྱལ་འཕགས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཐེག་དམན་
འཕགས་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ། དམན་ལམ་སྟོན་
དུ་མ་སོང་བའི་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
སྟེ།^①ཅི་ཡང་མེད་གྱི་སྟེ་མཆེད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་དང་པོར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་^②སྲིད་ཅེའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་གྱི་ནང་ནས་སྲིད་
ཅེའི་སེམས་སྤྱི་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་བྱས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མངོན་
ལས་^③འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའོ། །སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ནི་ངས་པ་མེད་དེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀ་ལ་འགོག་པ་
སྟེ་ལ་ནས་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་འདས་ལམ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྲིད་ཅེའི་
མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་དགོས་ཤིང་ཉོན་ཡིད་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་གྱིས་དེ་དག་སྤྲོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ❶སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་གྱེན་དུ་
ཕྱོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་གྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་
བྱ་ཡི། སྲིད་ཅེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞེས་ནི་མི་བྱ་སྟེ། སྲིད་ཅེ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་བྱེད་དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བའི་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོམ་དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཆོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྟོ་ནས་ཆེ་འདིར་ཆོར་འདུ་རགས་པ་ཞི་
ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ❷ཞི་བར་གནས་པའི་
སེམས་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ནི། དགག་གཞི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཅེ་
རིགས་པའི་སྟོང་དུ་དགག་བྱ་ཆོགས་བདུན་རགས་པ་འཁོར་བཅས་འགོག་པ་ཡིན་
ནོ། །འོ་ན་❸སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བརྟན་པ་མིན་པ་ཞེས་སོགས་གྱི་
དོན་གང་ཞེ་ན། འཇུག་ཤེས་དུག་ལ་བརྟན་པ་མིན་པ་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། གཉིད་འབྱུག་པོ་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མངོན་
གྱུར་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཉོན་ཡིད་ལ་བརྟན་པ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་ཡིད་དེ་གནས་སྐབས་གསུམ་མ་གཉོགས་
འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གནས་

སྐབས་གསུམ་ནི། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ། འདས་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་
པ། མི་སྟོབ་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །

དྲུག་པ་ནི། འགོག་སྟོམས་དེ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཟག་
མེད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། ^①འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་
བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྗེས་ཡོད་དང་བཏགས་ཡོད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་རྗེས་ཡོད་
དུ་འདོད་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། བསྐྱ་བ་ལས། ^②བཏགས་པའི་ཡོད་པར་རིག་པར་
བྱ་སྟེ། རྗེས་ཡོད་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགོག་སྟོམས་
ཡིན་ན་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པས་བྱབ་
སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ^③འགོག་པའི་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་པལ་ཆར་དང་པོ་མའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་
གཙོ་ཆེ་སྟེ། ^④མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མངོན་པར་སྒྱུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
གཟུགས་གཉིས་ན་ཆོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྡོ་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་
དུ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ཡོད་ལ། གཟུགས་མེད་ན་དེ་ལྟར་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་སྒྱུབ་ཀྱས་ཀྱང་^⑤མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་གི། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་ནི་དེ་འདྲ་བ་མེད་དེ། ཞི་
བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ནི་འདི་ལ་འདིའི་རྩིས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྐྱེར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་

པ་ཡོད་དེ། འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འགོག་པ་ལས་མ་ཉམས་པར་སྤྱི་
ཅེར་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགག་གཞིའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མེ་འོང་
ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོགས་བདུན་རགས་པ་འགོག་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་དམིགས་པ། འགོག་
སྟོམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

གསུམ་པ་ལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་འདས་ལམ་དང་སྤྱི་ཅེར་
དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཅེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས། འགོག་སྟོམས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་དང་། ཐུན་མོང་བའི་དེ་
གཉིས་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་
ལ་མངོན་སུམ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་
པ་ལས། ❶ ཀྱི་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་དུག་པ་ཡན་ཆད་འགོག་པ་
ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་གླེང་❷ བར། ❸ འགོག་པ་ཐོབ་པ་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྦྱོར་པས་ན། །ལྷའི་རྒྱལ་པོ་རབ་འཕུལ་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། དབྱུ་མ་འཇུག་པར། ❹ ཤེས་རབ་གནས་པས་འགོག་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། འགོག་སྟོམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་འགོག་སྟོམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས།
སོ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས། ཕྱིར་འོང་། ཤེས་རབ་རྒྱང་གོལ་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་
འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་མི་འཇུག་སྟེ། དང་པོས་འདས་ལམ་མ་ཐོབ། གཞན་རྣམས་

གྱིས་སྲིད་ཅེད་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་གྱིད་དང་།
གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་འགོག་པ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་སྟེ། བསྐྱ་བ་ལས། ^①འདི་ལས་སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མངོན་དུ་
གྱིད་པ་དང་། མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་སྟོམས་པར་འཇུག་
གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ནས་དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟུར་གྱི་མདོ་ལས། ^②དེ་རྣམ་
པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲ་པོ་དེ་དག་
ཆོས་རྣམ་པར་སྟེ་སྟེ། སེང་གོ་རྣམ་པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྲིད་ཅེད་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་དང་།
འདས་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལྷག་མཐོང་ལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྲིད་ཅེད་དངོས་གཞི་ཐོབ་དགོས་
ཞིང་། སྲིད་ཅེད་མཐོང་སྤང་ཉན་ཐོངས་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྐྱེན་མའི་མདོ་
ལས། དག་སྟོང་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་ཆོས་གཉིས་ལ་གཅེས་སྤྲུལ་སུ་
བྱ་དགོས་ཏེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཀུན་བདུས་
ལས། ^③འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་གང་ཞེ་ན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལ་གྱེན་དུ་སྟོགས་པ། ཞེས་དང་། མཛོད་
ལས། ^④སྤྲ་བ་སྤྲ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིས་ནི་ངེས་པ་མེད་
དེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ས་དགྲ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགྲར། །ཞེས་

སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་གསར་དུ་སྒྲིལ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ལ་གཙོ་
 ཆེར་མི་ཡིན་པ་དགོས་ཏེ། མཛོད་ལས། ^①འགོག་པ་དང་པོར་མི་ནང་དུ་འོ། །ཞེས་དང་།
 ཀུན་བརྟུས་ལས། ^②མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་མཛོད་པར་སྒྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འབྲུག་པ་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྲུ་འགོག་སྟོམས་སྒྲིལ་བའི་གནས་པའི་རྟེན་
 ལ་སྒྲིལ་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྟ་དུག་ཆངས་ཆེན་མ་གཏོགས་གཟུགས་ཁམས་
 གནས་རིགས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཉེར་ལྔར་བཤད་པས། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྟོམས་
 གསར་དུ་སྒྲིལ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་སྟོམས་ཡིན་ན་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་སྒྲིལ་དུ་སོང་བས་
 འབྲུག་ཐེར་ན། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མིའི་རྟེན་ལ་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་འདོད་
 ལྟར་ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲིལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདོད་པར་ལས་ཉོན་
 གྱིས་སྒྲིལ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་
 ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ལ་དེས་འབྲུག་ཐེར་བ་མི་འཐད་དེ། འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་
 འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོད་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྒྲིལ་དུ་སོང་བའི་
 གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག །གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་འགོག་སྟོམས་སྒྲུབ་མེད་གསར་དུ་སྒྲིལ་
 བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་དེ། དེའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གསར་དུ་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། མ་འབྲུག་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྒྲིལ་པར་ཐལ།
 དེ་གསར་དུ་སྒྲིལ་པ་གང་ཞིག །དེ་གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་
 མ་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སྒྲིལ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་མཁྲིན་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེས་པར་
ཐལ་བ་སོགས་གྱིས་མཆོངས་པ་བྱའོ། །ཁ་ཅིག །འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་
སེམས་ཡིན་ན། སྲིད་ཅེའི་སེམས་ཡིན་པས་བྱུང་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འགོག་པ་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྟོམས་
འཇུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྲིད་ཅེའི་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆམས། འགོག་སྟོམས་གྱི་རྣམ་
གཞག་^①བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་གཞི་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་མེད་ཉིད་དུ་
དགག་བྱ་མཆོངས་ལྡན་རགས་པ་བཀག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད། འགོག་སྟོམས་གྱི་
མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་གྱི་སྒྲིབ་ནས་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འགོག་
སྟོམས་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། རོ་བོའི་སྒྲིབ་ནས་མཐར་གྱིས་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་གྱུར་པའི་
འགོག་སྟོམས་དང་། ཐོད་ཀྱིས་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་སྟོམས་གཉིས་སུ་ཡོད། རྣམ་སྒྲིབ་
སྤྱོད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྱུར། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤྱོད་འགྱུར། རྣམ་
སྒྲིབ་འབྱེན་པར་མ་ངེས་པའི་དེ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་
མངོན་བྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད།

བཞི་པ་ལ། གང་ཟག་གང་གིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ།
ལམ་གང་ལ་བརྟེན་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས། དགག་བྱ་གང་འགོག་པ། རོ་བོ་གང་

ཡིན་དཔྱད་པ། དུས་རི་མིན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ། ཁམས་གང་དུ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའོ། །དང་པོ་གསུམ་ལུས་ཏེན་དང་སེམས་ཏེན་གྱི་སྐབས་སུ་སོང་བ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་ཆོར་འདུ་རགས་པས་ཡིད་སྒྲོ་ནས། སྤྱག་
བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོར་བ་དང་། འདུ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་
ནད་དང་འབྲས་དང་བྱུག་རྩའི་རྣམ་པར་མཐོང་ཞིང་། དེ་དག་ཉི་ལེ་བཞི་པའི་འགོག་པ་ནི་
སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལྟ་བུར་གཟེགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་ཏེ། སྤྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་དོན་དུ་འདི་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བདུས་ལས། ❶ ཞི་
བར་གནས་པའི་འདུ་ཤེས་སྒྲོན་དུ་བཏང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དག་གིས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ནི་བྱམས་པ་དང་སྦྱང་རྩའི་བསམ་བས་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་གཞན་དོན་ཁོ་ནར་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིང་དེ་
འཇིན་གྱི་ཅལ་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས། གཞན་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་
དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། འདོད་ཁམས་སུ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་འགོག་
སྟོམས་ཀྱི་དགག་བྱར་བྱར་བའི་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་
ཆོགས་བཞི། གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཕུ་འགོག་པར་འགྱུར་
ཏེ། ❷ འདོད་ཁམས་ན་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བྱུག །གཟུགས་ཁམས་ན་སྒྲ་ལྟའི་རྣམ་ཤེས་མ་
གཏོགས་ཆོགས་བཞི། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་མ་གཏོགས་
རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཕུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱུག་པ་ནི། འགོག་སྟོམས་དེ། ཐེག་བཅས་ཐེག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐེག་
མེད་ཡིན་ཏེ། བསྐུ་བ་ལས། ❸ འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་ཐེག་པ་མེད་པར་

བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྗེས་བཏགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^①བཏགས་པའི་ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་སོགས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་དག་བ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་སྒྲོང་གི་
དག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱན་སྒྲོང་གི་དག་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས། ^②དག་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། ཐེག་དམན་པ་རྣམས་རང་གི་འཕེན་པ་ཅི་ཙམ་བཏང་བའི་བར་དུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་
ཏེ། དེས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་
ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱིས་ཏྲག་ཏུ་དུ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དགོན་
པ་དང་ཐབ་པ་སོགས་ཀྱི་འདུཤེས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གཅིག་ལ་སྟོམས་པ་འཇུག་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^③ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ད་ལྟར་རང་ཉིད་སྦྱང་རྗེ་ལས། །ཉམས་མིན་ཆོས་ལ་སེར་
སྒྲ་མེད། །དཔེ་མཁྱེད་མེད་ཅིང་མི་རྒྱས་མེད། །ང་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་མིན། །ང་
ཡི་བསྟན་པ་མ་ཐད་པར། །སྦྱོང་ལ་རེ་བའང་ཡོད་^④མིན་གྱི། །གདུལ་བྱས་ང་^⑤ནི་ཤེས་
མི་རྒྱས། །གྲུས་དང་བཅས་པའང་མེད་པས་ན། །དེ་ནི་བསྟན་པར་མི་བྱ་བར། །མཁྱེན་
ཅིང་བསྟོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །ཁྱེད་ཀྱི་དང་གསུམ་དག་ཏུ། །བཅོམ་ལྡན་ནང་དུ་
ཡང་དག་འཛོག། །ཅེས་བྱ་བའི་རིགས་པས་ཏྲག་ཏུ་དུའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་
ཉིད་སད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལོ་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །

གཞན་དག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་རྟོགས་པ་

ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཡིན་ནི་ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་སྒྲིབ་དང་། མདོ་ཉི་མའི་སྒྲིབ་པོ་ལས། ^①དེ་འགོག་པའི་སྒྲིབ་ས་པར་
འཇུག་པ་ལ་སྒྲིབ་ས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་དེ། དེའི་བསམ་པ་རིམ་བཞིན་དུ་འགོག་
པ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བས་ན་བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་
པའི་བར་དུ་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཉི་མ་བདུན་
ལས་ལྷག་པར་འགོག་པ་ལ་སྒྲིབ་ས་པར་འཇུག་པ་མེད་དེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱལ་སྐྱེས་ཀྱི་
སྒྲིབ་པ་དོར་བར་འགྱུར་བའི་སྒྲིབ། ཞེས་དང་། སྒྲིབ་རྗེ་པད་དཀར་ལས། ^②སྒྲིབ་
གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འགོག་པ་ལ་སྒྲིབ་ས་པར་ཞུགས་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བར་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་བཅུ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་འདའ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
སོགས་མང་དུ་གསུངས་པའི་སྒྲིབ།

ཁ་ཅིག །འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོག་སྒྲིབ་ས་ཀྱིས་བྱ་བ་པར་འདོད་པ་
མི་འཐད་དེ། རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་སྒྲིབ། ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོག་སྒྲིབ་ས་ཀྱིས་བྱ་བ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དམན་
ལམ་སྒྲིབ་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་སྒྲིབ།

ཁ་ཅིག །དགག་གཞི་གཞུགས་སུ་གི་སྒྲིབ་དུ་དགག་བྱ་མཚུངས་ལྡན་འཁོར་
བཅས་བཀག་པའི་སྒྲིབ་ས་འཇུག་དེ། འགོག་སྒྲིབ་ས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འདུ་ཤེས་
མེད་པའི་སྒྲིབ་ས་འཇུག་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་སྒྲིབ། དེར་
ཐལ། འགོག་པའི་སྒྲིབ་ས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། དེ་གཉིས་སེམས་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ས་

འཇུག་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་
ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^①འཕགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ^②འཕགས་པས་མ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེའི་སྟེང་དུ་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བསྒྲན་ནས་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་ལུས་མཛོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེའི་རྒྱུད་ལ་སྟོག་དབང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^③བཏང་སྟོམས་དང་ནི་
སྟོག་དང་ནི། །ཡིད་དང་ལྡན་ལ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །དགག་གཞི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོགས་དྲག་བཀག་པའི་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག །དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀྱན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ཀྱན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དེའི་མཚན་
ཉིད་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྟོམས་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀྱན་གཞི་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀྱན་གཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ལུས་ཏུ་པ་ལས། ^④དག་བཅོམ་ནས་ནི་དེ་སྟོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན། མ་བྱབ་སྟེ། ལྷག་བཅས་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
པས་སྤྱག་བདེན་སྤངས་པར་ཐལ། དེའི་ཀྱན་གཞི་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཀྱན་

གཞི་དེ་ལས་ཉོན་གྱི་འབྲས་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། ཉོན་ཐོས་དག་
བཙུག་པས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་
ཀུན་གཞི་སྤངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཉོན་ཐོས་དག་བཙུག་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒྲིབ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞི་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒྲིབ་གཞི་ཡོད་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི། སངས་
རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་སྒྲུབ་སྤངས་ཆས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ།

མོང་ཁྲིག་པ་ན་རེ། དགག་གཞི་བདག་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱ་མཆོན་འཛིན་
ཀྱི་སྒྲོས་པ་ཅི་རིགས་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤངས་འཇུག་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད།
འགོག་སྒྲུབ་སྤངས་ལ་འདས་ལམ་གྱིས་བྱུང་བེད་ན། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
བྱིར། དགག་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ཀུན་བཏགས་བཀག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤངས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏགས་
བྱུང་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག ། རང་གི་དགག་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་པའི་ལྷན་མིན་
འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤངས་འཇུག ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འཕགས་
རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤངས་འཇུག་ཆས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཏགས་
བྱུང་སྟེ། དེ་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྱུར་

ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོབ་ན་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པས་བྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 འགོག་སྟོམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་བྱས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོམས་
 འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སེམས་མེད་^❶ གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱལ་སྟེ། མཛོད་ལས། ^❷ སེམས་
 མེད་སྟོམས་པར་འཇུག་གཉིས་དང་། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། མཐར་གནས་
 སྟོམས་འཇུག་དགྲ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་རྒྱུད་
 གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ། དེའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
 ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་གཙོ་བོ་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
 དངོས་གཞི་^❸ སྟོམས་འཇུག་དང་། དེའི་རྒྱུད་གྱི་སེམས་བྱང་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མཆོད་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོད་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གང་ཞིག ། གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། བསམ་
 གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། ལྡན་མིན་
 འདུ་བྱེད་གང་ཞིག ། འཕགས་རྒྱུད་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ།
 མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་
 གང་ཞིག ། མཚུངས་ལྡན་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། སྤང་པོ་
 ལྡན་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག ། གཟུགས་སྤང་ཡང་མ་ཡིན། ཆོར་བའི་སྤང་པོ་ཡང་མ་ཡིན།
 འདུ་ཤེས་གྱི་སྤང་པོ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་^①གྲུབ་སྟེ། སེམས་བྱང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་
སྟེ། གཙོ་སེམས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་འགོག་སྒྲུམས་ལ་འདས་ལམ་གྱིས་
བྱ་བ་ཟེར་ན། ས་དྲུག་པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྟེ་ལ་ནས་
ལྷགས་མཐུན་དུ་སྒྲུམས་པར་འདུག་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་
ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་གནས་ཀྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པའི་སྒྲུམས་འདུག་^②དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ། དེ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེའི་སྟེ་ལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དང་སྟེ་ལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་ལ་མི་འདྲ་བའི་
བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཆོས་ཉིད་^③ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
ཡེ་ཤེས་སུ་མཆུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །འགོག་སྒྲུམས་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་མིན་
འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདས་
ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་མིན་འདུ་
བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མཆུངས་ལྷན་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་གང་ཞིག །མཆུངས་ལྷན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་སོགས་ལྷར་བཞིན་སྒྲུབ། གཞན་ཡང་རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས། དེར་ཐལ། མཚུངས་ལྡན་མ་
ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཞིག །མཚུངས་ལྡན་
འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་བྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྤང་
པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཟུགས་སྤང་སོགས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་སྤར་བཞིན་ནོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གའི་རྟེན་ལ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ཡོད་དེ། བྱེ་བཤད་རང་འགྲེལ་ལས། ^①བརྟན་པ་མིན་པ་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འགོག་
པའི་སྟོམས་འཇུག་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་དྲུག་དང་། བཞི་དང་
གཅིག་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་གོ་རིམས་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་སྤྱོད་པའི་ལམ་འཆད་པ་ལ། ^②སྤྱོད་པའི་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
གྱི་རྣམ་པ་བདེན་པ་བཞིས་བསྐྱས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་མཚན་ཉིད་
བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྤྱོད་པའི་ལམ་ཚོས་
ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་
པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་དོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྐྱིབ་པའི་དངོས་
གཉེན་བྱེད་པའི་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་དངོས་
གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོས་སྐལ་གྱི་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དྲུག་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ལམ་སྟོན་པ་ལ། ^③སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ལམ་ལ་སྐྱེན་པ་
ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་སྐྱེན་པ་རྣམ་པ་བརྟུ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི།

སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་ལམ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱིན་པའི་པར་
ཕྱིན་ནས། ཡེ་ཤེས་གྱི་པར་ཕྱིན་གྱི་བར་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་
སར་བཅོལ་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྲིན་པ། སངས་རྒྱས་གྱི་
ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་པར་ཕྱིན་བཅུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སྦྱོར་བ་བཅུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པ་སོ་དགུ་
པོ་དེ་འཆད་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། རོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ❶ རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྲིན་པ་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་གཅིག་སུ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད། གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་སྟོབས་
སོགས་སྡེ་ཆོན་བདུན་པོ་ཆོས་ཅན། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
ཏེ། ཤིན་ཏུ་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྟོབ་བྱེད་གྱི་
ཐབས་སུ་བྱུར་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་སྦྱོར་བ་བསྟོམས་སྟོབས་གྱིས་སྟོབ་པའི་ཤེས་རྣམ་
མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་སྟོབ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་བཞེད་དོན་ཐུན་ཆོགས་
སྐབ་པར་རྒྱས་པ། རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་གྱི་
སྟོབས་བཅུ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་གྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ། རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ། སངས་
རྒྱས་ཉིད་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཞིག །རང་གི་རིགས་འདྲ་མཆན་ཉིད་པ་
འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱད་ལ་མེད་པ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པའི་
མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་རིགས་འདྲ་མཆན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱད་
ལ་ཡོད་པ། ཐུན་མོང་པའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་

འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོབས་བཙུ་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དང་
པོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོབས་བཙུའི་ཉེར་ལེན་མཆོན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་
མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །རང་གི་སྡེ་ཆོན་མཆོན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་
ལ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་གི་སྡེ་ཆོན་
མཆོན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། གཉིས་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་བླན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ཡོད་པའི་
རྒྱ་མཆོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བླན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་དེ་རང་གི་
སྡེ་ཆོན་མཆོན་ཉིད་པ་འཕགས་པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་
སོང་བར་^❶ཐལ། དེ་དེའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། དེར་ཐལ། ཐུན་
མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་པོ་དེ་རང་གི་སྡེ་ཆོན་མཆོན་ཉིད་པ་འཕགས་
པ་འོག་མའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ལ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་འགྲིག །དེར་ཐལ།
མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^❷སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སྒོ་བཟང་། །ས་དེ་ལེགས་པའི་སྒོ་གྲོས་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་
གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ^❸གཞན་ཡང་། ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་ཞེས་རྣམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་
མོང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་

ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཐུན་མོང་བའི་རྣམ་མཁྲིན་གྱི་ཤེས་རྣམ་མེད་ཀྱང་། དེའི་རྣམ་པ་ནི་ཡོད་དེ། དེ་འཇིན་
པའི་ཉྐྱལ་པ་དེ་དེའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཡོན་ཏན་གྱི་རབ་དབྱེ། དེ་དག་གི་རང་
བཞིན། དེ་གང་གི་^①ཡིན་པ། དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ལྷོ་བས་བཅུ་
མི་འཇིགས་པ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་^②རིག་པ་བཞི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་བཙུང་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ^③དེ་ལ་ནི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་
པ་དང་། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་། མོས་པ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་དུ་མ་དང་། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་མ་ཡིན་པ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་
བའི་ལམ་དང་། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་^④པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་དང་། སྒྲིན་གྱི་གནས་
རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང་། འཆི་འཕོ་དང་། སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་པ་བྱེད་པ་མཁྲིན་པའི་ལྷོ་བས་
ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དང་། ཞེས་བཤད།

གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷོ་བས་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གནས་དང་
གནས་མིན་པ་མཁྲིན་པའི་ལྷོ་བས་ནས་ཟག་པ་བྱེད་པ་མཁྲིན་པའི་ལྷོ་བས་ཀྱི་བར་བཅུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས་རང་གི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱིས་གཞོན་ནུས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་མཐར་
ཐུག་གི་མཁྲིན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷོ་བས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐྱའི་ལྷོ་བས། གསུང་གི་ལྷོ་བས། ཐུགས་ཀྱི་ལྷོ་བས་དང་གསུམ་དུ་
ཡོད། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལ་སྤེད་མེད་ཀྱི་བྱའི་ལྷོ་བས་མངའ་བ་ལྟེ།
རྒྱུད་ལྷ་མར། ^⑤སྤེད་མེད་བྱ་ཡི་ལྷོ་བས་ལས་མཁྲིགས་པའི་སྐྱ། །ཞེས་དང་། མཛོད་

ལས།^①སྐྱུ་ལ་སྲེད་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས། །གཞན་དག་ཆོགས་ན་སྤང་ཆེན་སོགས། །བདུན་
བརྒྱུ་སྒྲགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་མངའ་
བ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།^②བདེ་གཤེགས་གསུང་^③ནི་མཐའ་ཡས་པས། །ཡན་ལག་
དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་བྱ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བརྒྱ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས།
ལས་གྱི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། མོས་པ་སྣ་ཆོགས་པ་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དུ་མ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་
མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། སྟོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་
བློ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་དང་^④སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས། ཟག་པ་བྱང་བ་
ཤེས་པའི་སྟོབས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར།^⑤གནས་དང་གནས་མིན་
ལས་རྣམས་ཀྱི། །རྣམ་སྟོན་དང་ནི་དབང་པོ་དང་། །ཁམས་རྣམས་དང་ནི་མོས་པ་
དང་། །ཀྱན་འགོའི་ལམ་དང་བསམ་གཏན་སོགས། །ཉོན་མོངས་ངི་མ་མེད་པ་
དང་། །གནས་ནི་རྗེས་སུ་བློ་བ་དང་། །ལྟ་ཡི་མིག་དང་ཞི་བ་དག །མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེ་དག་ལ་ཅིའི་བྱིར་སྟོབས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྱིས་བརྗེ་
བར་མི་རུས་པ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དོ་རྗེ་དང་འབྲ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^⑥སྟོབས་ཉིད་མ་རིག་སྒྲིབ་ལ་དོ་རྗེ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
དེ་ཡང་སྟོབས་དང་པོ་དྲུག་པོ་དེ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དོ་རྗེ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྟོ་མིན་གྱི་

གོ་ཆ་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེའི་འོག་མ་གསུམ་
ནི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་རྩི་རྩེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱིས་^①ཅིགས་པ་དང་འདྲ་བའི་
སྒྲིབ་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། དེའི་འོག་མ་གཅིག་ནི་བརྒྱ་བྱིན་
གྱི་རྩི་རྩེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཤིང་སྒྲིབ་པ་དང་འདྲ་བའི་ཉོན་སྒྲིབ་འཛོམས་པར་བྱེད་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ^②སྒྲིབ་པ་སོགས་རྣམས་ལས་སྒྲིབ་པ་དྲུག་དང་།
གསུམ་དང་གཅིག་གིས་གོ་རིམས་བཞིན། །ཤེས་བྱ་སྒྲིབ་པ་འཛོམས་པ་དང་། །བག་
ཆགས་བཅས་པ་ཀྱན་བསལ་བས། །གོ་ཆ་ཅིགས་པ་ཤིང་བཞིན་དུ། །ཕྱགས་དང་
གཞིག་དང་བཅད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དེ་སྒྲིབ་པ་ལ། ^③ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག་^④ཉིད་ཞལ་གྱིས་
འཆེས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པ་དང་།
ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པ་
དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐག་པ་ཐད་པ་ཉིད་དུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་ལྟོལ་བ་པོ་མེད་པས་
མི་འཇིགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མི་འཇིགས་པ་དེ་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རང་དོན་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤངས་པ་ཕྱན་ཆོགས་ལ་མི་འཇིགས་པ། རྟོགས་པ་ཕྱན་ཆོགས་
ལ་མི་འཇིགས་པ། གཞན་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆོས་བསྟན་
པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་^⑤རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་
པའི་ཆོས་སྒྲིབ་པ་ལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཆ་བ་མེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་གི་

མཁུན་པ། མི་འཇིགས་པའི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། འཁོར་གྱི་དབྱུས་སུ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་ཆོས་
མཐུན་གྱི་ཚོལ་བ་མེད་པས་རང་དོན་ཉོགས་པ་ཐུན་ཚོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་
འཇིགས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐག་པ་ཐད་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པར་སྒྲངས་པར་ཁས་
སྒྲངས་པ་ལ་དེ་མེད་པས་རང་དོན་སྒྲངས་པ་ཐུན་ཚོགས་སུ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་
འཇིགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་འདི་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བར་
ཆད་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་ལ་དེ་མེད་པས་གཞན་དོན་བར་དུ་གཙོ་བོ་པའི་ཆོས་ལ་མི་
འཇིགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཁོར་བ་དང་།
ཐེག་དམན་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལ་དེ་མེད་པས་གཞན་དོན་ངེས་
པར་འབྱུང་བའི་ལམ་བསྟན་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ་དང་བཞིར་ཡོད་དོ། །

ཅིའི་སྒྲིབ་མི་འཇིགས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སང་གེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་དོན་
གྱིས་མི་འཇིགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར། ^①མི་འཇིགས་རྣམ་བཞི་འཁོར་དབྱུས་
སང་གེ་བཞིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རྒྱས་བཤད་དུ། ^②ཆོས་སྐྱོ་རྣམས་པར་བྱང་ཆུབ་
དང་། །གོགས་ནི་འགོག་པར་བྱེད་པ་དང་། །ལམ་སྟོན་པ་དང་འགོག་སྟོན་པ། །མི་
འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③རྣམ་གྲངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དོན་དང་། དུལ་གྱི་སྐད་
དང་། ཆོས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་དུལ་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ཆོས་དང་། དོན་དང་། རེས་
པའི་ཆོག་དང་། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཞེས་
གསུངས་། དོན་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དེ་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཆོས་དང་
དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ། རེས་པའི་ཆོག་དང་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་

རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་བཞད་བྱ་དང་འཆད་བྱེད་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་མཐར་ཐུག་གི་མཆེན་པ། རྣམ་མཆེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་
པར་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་སོགས་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་
གངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རོ་སྤང་བའི་ཆགས་པ་དང་ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་
འདུག་པའི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་རྣམ་པ་དང་། ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་
བརྫོད་བྱའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྤར་བཞིན་དོན་སོ་སོ་ཡང་
དག་པར་རིག་པ་དང་། འགྲོ་བ་དུག་ཏུ་གཏོགས་པའི་སྐད་དམ་ཡུལ་སོ་སོའི་སྐད་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་སྤར་བཞིན་ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། གཞན་ལ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཆོས་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཡོད་དང་བཏགས་
ཡོད་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེའི་ཡུལ་ལ། སྤར་བཞིན་སྤོབས་པ་སོ་སོ་
ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་སྤྱེའི་རྒྱ་ལས། ❶ ཉེན་དང་བརྟེན་པ་
བཞད་བྱ་དང་། །གསུང་དང་ལེགས་པ་འཆད་བྱེད་ལ། །སྒོ་གྲོས་ཐོགས་པ་མི་མངའ་
བའི། །ལེགས་སྟོན་བྱེད་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❷ འབྲུལ་པ་དང་། ཅ་ཅོ་དང་། དན་པ་ཉམས་པ་དང་།
ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་མ་
བཏགས་པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དུག་དང་། འདུན་པ་དང་། བཙོན་
འགྲུས་དང་། དན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་
ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་རྣམ་པ་དུག་དང་། རྒྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་

རྣམས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྣམ་པ་གསུམ་དང་།
འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལ། མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུང་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
དག་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་དེ་ལ་བཙུང་བཞུགས་དུ་ཡོད་དེ།
སྟོན་པས་བསྟུས་པ་བྱུག ། ཉོགས་པས་བསྟུས་པ་བྱུག ། འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་
གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྦྱར་བསྟན་པ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ཆུང་འོག་མ་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་དང་སྡེ་ཆོན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདྲེས་པས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། སྟོན་པས་བསྟུས་པ་བྱུག ། ཉོགས་པས་བསྟུས་པ་བྱུག ། འཕྲིན་ལས་
ཀྱིས་བསྟུས་པ་གསུམ། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་གསུམ་སྟེ་བཙུང་བཞུགས་ཡོད། དང་པོ་
བྱུག་སྟེ། སྦྱལ་ནག་པོ་རྩོག་པས་བརྗེ་བ་སོགས་འབྲུལ་བ་^❶མི་མངའ་བའི་ལུས་ཀྱི་ལས་
དག་པ་དང་། ལམ་སྟོར་ནས་ཅ་ཅོའི་སྐྱེ་འབྱེན་པ་སོགས་མི་མངའ་བའི་དག་གི་ལས་
དག་པ་དང་། བརྗེད་ནས་བྱ་བ་ཞོར་བ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་།
སྟོམས་པར་ཞུགས་རུང་མ་ཞུགས་རུང་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐུགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་
པ་མི་མངའ་བ་དང་། འཁོར་འདས་སམ་སྲིད་ཞི་ལ་དོན་དམ་པར་མི་མཐུན་པ་དང་ཞི་
བར་འཇོན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐ་དད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་

དུས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་མ་བརྟགས་པར་འདོར་བའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བའི་
ནམ་པ་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དག་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་མཛད་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྒྱུན་མི་
འཆད་པར་འདོད་པ་འབྱུང་བའི་འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་ནམ་པ་དང་། སེམས་
ཅན་རེ་རེའི་བྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་དུ་གཤེགས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་
ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ནས་དུས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་
སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་དེ་འདུལ་བའི་ཐབས་སོགས་དྲན་ལམ་དུ་བཞག་པས་བྱིས་དེ་ལ་
བསམ་མི་དགོས་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་མཉམ་^❶པར་འཇོག་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
གྱི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་དང་ཆོས་སྟོན་པ་མཁྱེན་པ་མི་བླད་པའི་ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་
མངའ་བ་དང་། འཁོར་བ་རྗེས་སྤྱོད་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ལ་མི་བླད་པའི་ནམ་
པར་གྲོལ་བ་ལས་ཉམས་པ་མི་མངའ་བའི་ནམ་པ་སྟེ་དུག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འོད་འགྲེད་པ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་སྒྲིའི་
འཕྲིན་ལས། སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་སོགས་དང་མཐུན་པར་འདོམས་པའི་གསུང་གི་
འཕྲིན་ལས། བག་ཆགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཤིང་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་
ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ནམས་ཡེ་ཤེས་སྒར་བྱང་གི་རྒྱ་ལས་བྱང་བས་ཡེ་ཤེས་སྟོན་དུ་
འགྲོ་ཞིང་། ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་རྒྱ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་བའི་ནམ་པ་སྟེ་
གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་^❷པ་དང་ད་ལྟར་གྱུར་^❸པའི་ཆོས་

ཐམས་ཅད་ལ་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་མཁྱེན་པས་མ་ཆགས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་
མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱུད་སྒྲ་མར།^①འབྲུལ་དང་ཅ་ཙ་མི་མངའ་སྟེ། །རྟོགས་པ་བྱན་པ་
ཉམས་མི་མངའ། །འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་མི་མངའ། །མ་བརྟགས་བཏང་སྟོམས་མི་
མངའ་སྟེ། །འདུན་པ་བཙོན་འགྲུས་བྱན་པ་དང་། །ཤེས་རབ་རྣམ་གྲོལ་རྣམ་གྲོལ་
གྱི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ཉམས་མི་མངའ། །ལས་ནི་ཡེ་ཤེས་སྟོན་འགྲོ་དང་། །དུས་ལ་
ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་མེད། །དེ་ལྟར་བཙོ་བརྒྱུད་འདི་དག་གཞན། །སྟོན་པའི་མ་འདྲེས་ཡོན་
ཏན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅིའི་བྱིར་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་དེ་འབྲུང་བཞི་དང་མཆན་ཉིད་མ་འདྲེས་པར་གནས་པ་བཞིན་དུ།
འཕགས་ཆུང་འོག་མ་རྣམས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་དང་སྟེ་ཆན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་
འདྲེས་པས་ན་དེ་ལྟར་བརྗོད་^②པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མར།^③དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མ་
འདྲེས་རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གྲེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལ། དབྱས་མཐའ་རྩ་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ཀུན་བདུས་ལས་གསུངས་ཚུལ། རྩ་འདུག་བཞི་གསུམ་
ལས་གསུངས་ཚུལ། རང་ལུགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དུ་བ་མཆན་གཞི། མེ་དེ་
ཉིད་རང་དུས་སུ་འདས་ཟིན་པར་མཆོན། མེའི་རྒྱ་བྱད་ཤིང་དང་མེ་གཉིས་ཀ་རང་དུས་
སུ་འོངས་སྐྱད་ཟིན་པར་འདས་པར་དམིགས་པ།^④བྱད་ཤིང་མཆན་^⑤གཞི། དུ་བ་དེ་ཉིད་
རང་དུས་སུ་མ་འོངས་པར་མཆོན། དེ་རང་དུས་སུ་འོངས་མ་སྐྱད་ཅིང་རང་དུས་སུ་དེའི་
རྒྱ་ལ་འོངས་སྐྱད་བཞིན་པར་དམིགས་པ། ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་མཆན་གཞི། རང་དུས་སུ་
མེ་དེ་ལྟ་བུ་པར་མཆོན། རང་དུས་སུ་མེའི་རྒྱ་ལ་འོངས་སྐྱད་ཟིན་མེ་དེ་ཉིད་ལ་འོངས་སྐྱད་

བཞིན་པར་དམིགས་པ། ཞེས་པ་སྟེ། དབུས་མཐར། ^①འབྲས་བུ་རྒྱ་དང་སྒྱུད་ཟེན་
དང་། རྟེན་བཞིན་མ་སྒྱུད་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། ^②གཞན་གང་ཞེ་
ན་དུས་གསུམ་མོ། ཁྱི་རིགས་སུ་སྒྱུར་ཏེ། འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་སྒྱུད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་འདས་
པའི་དུས་སུ་དམིགས་པའོ། །འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་མ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པའོ། །རྒྱ་
སྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་མ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དུས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུས་དེར་བྱུང་ཟེན་གང་ཞིག །དུས་དེར་འགགས་པར་དམིགས་
པ་དེ། དུས་དེར་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་དེར་རང་རྒྱ་ལས་སྒྲིལ་བཞིན་པ་གང་
ཞིག །དུས་དེར་མ་བྱུང་བར་དམིགས་པ། དུས་དེར་མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། དུས་
དེར་སྒྲིལ་ཟེན་མ་འགགས་པ། དུས་དེར་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་
བདུས་ལས། ^③ཇི་ལྟར་ན་འདས་པ་ཡིན། འདས་པ་རྣམས་ནི་དུ་^④ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་འདས་
པར་བཏགས་ཤེ་ན། བྱུང་བ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྒྱུད་ཟེན་
པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤ཇི་ལྟར་ན་མ་འོངས་པ་ཡིན། མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་དུ་
ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པར་བཏགས་ཤེ་ན། རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་བྱུང་བ་དང་། རང་ཉིད་མ་
སྒྲིལ་པ་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྒྱུད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑥ཇི་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་
ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག །ཅིའི་ཕྱིར་ད་ལྟར་བྱུང་བ་བཏགས་ཤེ་ན། བྱུང་བ་
མ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་སྒྱུད་ཟེན་པ་དང་། སྒྱུད་མ་ཟེན་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་སྒྲུ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་
ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་ཁྱོད་སྒྲིལ་བཞིན་པ་གང་ཞིག །དུས་དེར་ཁྱོད་མ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ས་

བོན་ཆོས་ཅན། ལྷ་གུའི་དུས་སུ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལྷ་གུ་ད་ལྟར་བའི་^①དུས་སུ་
 གླེས་ཟིན་འགགས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷ་གུའི་དུས་སུ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཏེ།
 ཁྱོད་ལྷ་གུའི་དུས་སུ་གླེས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་དེར་མ་འགགས་པའི་ཕྱིར། དུས་གསུམ་
 གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ད་ལྟར་བ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ལྷ་གུ་མ་
 འོངས་པ་དང་། ལྷ་གུ་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་ས་བོན་འདས་ཟིན་པར་གཞག་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་རང་རང་གི་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པར་གཞག་
 པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་ད་ལྟར་བའི་དུས་སུ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཅ་ཞེ་
 ལས།^②ད་ལྟར་བྱང་དང་མ་འོངས་པ། །གལ་ཏེ་འདས་ལ་ལྷོས་གྱུར་ན། །ད་ལྟར་བྱང་
 དང་མ་འོངས་པ། །འདས་པའི་དུས་ན་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་དང་། འདྲུག་
 པར་ཡང་།^③གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་ཏེ་མི་འགགས་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། བཞི་
 བརྒྱ་པའི་^④འགྲེལ་པར་ཡང་།^⑤དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སུ་མ་ཕྱིན་
 པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱང་བ་ནི་གླེས་ལ་མ་འགགས་
 པའོ། །ད་ལྟར་བྱང་བ་ནི་ད་ལྟར་དམིགས་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་འོངས་པ་དང་
 གལ་བ་དག་གིས་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི་གཙོ་བོ་
 མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ལྷ་གུ་འདད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རིགས་པ་དང་ལྡན་ཡང་། རང་ལྷགས་
 གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། དུས་དེར་ཞིག་པ། དུས་དེར་འདས་པའི་མཆན་ཉིད། དུས་དེར་
 འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་གསུམ་པོ་གང་རྩང་གང་ཞིག །དུས་དེར་མ་གླེས་པ་དང་མ་
 འགགས་པའི་གཞི་མཐུན། དུས་དེར་མ་འོངས་པའི་མཆན་ཉིད། དུས་དེར་གླེས་པ་དང་
 དུས་དེར་མ་འགགས་པའི་གཞི་མཐུན། དུས་དེར་ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད། དེས་ན། དུ་

བ་མཚན་གཞི། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སྒྲིབ་འདས་པའི་དུས་མཚན། མེ་དེ་ཉིད་དང་དེའི་རྒྱ་
 རྣམས་རང་དུས་སྒྲིབ་འོངས་སྒྲིབ་ཅིང་འགགས་པའི་དུས་སྒྲིབ་དམིགས་པ། བྱད་ཤིང་
 མཚན་གཞི། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སྒྲིབ་མ་འོངས་པའི་དུས་མཚན། མེ་དེ་ཉིད་དང་དེའི་
 འབྲས་བྱ་རྣམས་རང་དུས་སྒྲིབ་འོངས་མ་སྒྲིབ་ཅིང་སྒྲིབ་བཞིན་པའི་དུས་སྒྲིབ་དམིགས་པ།
 ཚ་ཞིང་བསྐྱེད་པ་མཚན་གཞི། མེ་དེ་ཉིད་རང་དུས་སྒྲིབ་ད་ལྟར་བའི་དུས་མཚན། མེ་དེ་
 ཉིད་རང་དུས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལ་མ་འགགས་པའི་དུས་སྒྲིབ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཚེས་དེའི་
 འདས་པ་ཡིན་ན། ཚེས་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཚེས་དེའི་
 དུས་སྒྲིབ་མ་འོངས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚེས་དེའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་ན། ཚེས་དེ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ཚེས་དེའི་དུས་སྒྲིབ་འདས་པ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་སང་གི་ལམ་དེ་དེ་རིང་གི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་ཟིན་པའི་ལམ་
 དང་། དེ་རིང་གི་ལམ་ནི་ཁ་སང་གི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པའི་ལམ་དང་། ཁ་སང་གི་
 ལམ་དེ་དེ་རིང་གི་དུས་སྒྲིབ་ཞིག །དེ་རིང་གི་ལམ་ནི་ཁ་སང་གི་དུས་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་ཤིང་སྒྲིབ་
 བཞིན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བ་ཤེས་རབ་ལས། ༡༥ ཞེས་སོང་ལ་མི་འགྲོ་
 ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲིབ་ལ་འགགས་པ་འདས་པའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། མང་པོས་
 བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། སྒྲིབ་ལ་མ་འགགས་པ་ད་ལྟར་བའི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན།
 ད་ལྟའི་མི་བཞིན། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྒྲིབ་པ། མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད།
 དཔེར་ན། དུང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་བཞིན། ཟེར་ན། མང་པོས་བཀྱར་བའི་
 རྒྱལ་པོ་ཚེས་ཅན། སྒྲིབ་པར་ཐལ། འདས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་
 ཚེས་ཅན། བྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། དུང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་
ཅན། མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་སྟོས་
ནས་བཞག་དགོས་པའི་སྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་ཐལ་བེན་པ། འདས་
པའི་མཆན་ཉིད། རང་ཉིད་དུས་གང་དུ་འཛོག་པ་དངོས་པོ་གང་གི་རང་དུས་ལ་སྟོས་
ནས་བཞག་དགོས་པའི་སྟོས་སར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དེའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པ། མ་འོངས་
པའི་མཆན་ཉིད། སྐྱེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡང་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་རང་
དུས་སུ་ཐལ་བེན་པ་དང་། རང་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཆོས་གཞན་ཀྱི་དོན་སྤྱི་འཆར་བ་ལ་
མི་སྟོས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པར་དམིགས་པ། ད་ལྟར་བའི་མཆན་ཉིད་བེར་ན།
འདས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་
འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་
དེར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་
བེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བུམ་པ་མ་འོངས་པ་དེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་
ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དེ་བུམ་པའི་དུས་སུ་ཐལ་བེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་སྐྱེ་བཞིན་པ་བུམ་
པའི་དུས་སུ་ཐལ་བེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱེ་བཞིན་པ་ཁྱོད་
ཀྱི་དུས་སུ་ཐལ་བེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ^①སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 གྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་
 སྐར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཛོགས་བྱེད་
 ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་བཤད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་མ་མ་ལུས་
 པར་དག་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་པའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ་ཏེ། སངས་རྒྱས་
 འབྱུང་བ་རྣམས་གསུལ་བྱའི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་གིས་ཐེག་པ་གཅིག་དང་གསུལ་དུ་
 སྟོན་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་སྟོན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་སྒྲིབ་པ།

གསུལ་པ་དེ་དག་གང་གི་ཡིན་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངའ་བསྐྱུར་
 བའི་རང་བྱུང་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
 ཤེས་རྣམ་དུ་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་འཁོར་མ་ལུས་པར་སྒྲོར་བ་ལ་
 དབང་བསྐྱུར་བ་ཐོབ་པས་རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་པ།
 ཏྲགས་དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཅོ། །

བཞི་པ་དེ་གང་གི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་སྟོན་པ་ལ། ^③རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་གསུལ་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དོན་
 ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་
 དང་ཇི་སྟེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀྱན་མངོན་པར་སྟེ་མངོན་དུ་སྒྲོགས་པར་
 རྫོགས་པར་སྟེ་ཡང་དག་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་ཏྲགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
 པའི་སྒྲིབ་པ། ཏྲགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

གསུལ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ། ^④དེ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་དགའོ། །ཞེས་གསུངས།

❶ དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཉན་
 ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་
 མེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སློབ་
 སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་❷ པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
 ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཉིད་བདུན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་
 བཏགས་ནས་ཉོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་སློབ་སྤང་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སོ་དྲུག་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་བཏགས་ནས་ཉོན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། ཉགས་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཆོས་ཅན།
 ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སློབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་
 ཀྱིས་བྱུང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་
 བཅས་ཡིན་པས་བྱུང་བེད་ན། གཉིས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤྲོད་དུ་
 སོང་བའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་ཉོན་སློབ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 མཁུན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སློབ་སྤང་
 དགོས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག ། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པས་ཉོན་སློབ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་

ནས་མི་སྤྱོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^①ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་སྤངས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྤྱོད་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ལ་
ཟག་མེད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་བ་པོའི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་རྣམ་པ་གསུངས་པ་
དང་། ^②དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་འདི་སྟུང་དུ་གྱུར་ཏེ། ཤེར་བྱེན་འདི་
རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གི་རྣལ་མ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་
སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ལ་བསྟན་བཀུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་
རྣམ་གཞག་དུ་རྣམ་པ་སྒྲུབ་པར་བཅས་རྣམས་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་
པའི་འོག་དུ་སྒྲུབ་བ་སྒྲོམ་བ་པོའི་གང་ཟག་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། གོང་དུ་བསྟན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲུབ་བ་བྱུང་པར་
ཅན་གྱིས་ཟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་། སྒྲུབ་བ་སྒྲོམ་བ་པོའི་གང་ཟག་མེད་པར་སྒྲོམ་མི་
རུས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^③སྒྲུབ་བ་བྱུང་པར་
ཅན་དག་གིས་རྣམ་པ་རྣམས་བསྒྲོམ་དགོས་ན་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲུབ་བ་པོ་མེད་པར་བརྗོད་
པར་མི་རུས་པས་མཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་སྒྲུབ་བ་པོ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་
བྱས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་
ལ། ^④འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
མདོ་ཅ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལ་ཡང་། དུམ་ཉན་པ། ལེན་པ། འཛིན་པ། ཚུལ་

བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^①ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གི་རྒྱ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་
 བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་གང་གི་རྒྱ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་
 དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །ཞེས་
 སོགས་རྒྱུ་པ་བཞེད་དང་། ^②འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་ལ་སྒྲིབ་
 དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་སྐྱེད་པ་དང་། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་རི་ལྟ་བར་རྒྱལ་པའི་
 མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཡུམ་འདིའི་གཞུང་ཉན་པའི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་
 སོགས་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྒྲོན་པ་ལ། ^③ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་
 གི་རྒྱ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཤེར་ཕྱིན་བཟུང་བར་བྱས། བཅང་བར་བྱས།
 གྲགས་^④པར་བྱས། ཀུན་རྒྱལ་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་
 བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་མང་པོ་ལ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་པའོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་བརྟེན་དང་ལེན་པ་ཡི། །སྣོད་དུ་
 དམ་པ་རྒྱལ་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། ^⑤དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱལ་ལ་ལྷག་པར་སོགས་
 པའི་བསྟེན་བཀུར་གྱིས་མཉེས་པར་བྱས་པ་དང་། འཛིན་པའི་སྣོད་ཉིད་ཡིན་པར་སངས་
 རྒྱས་ལ་སོགས་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྒྲོན་པ་ལ། ^⑥ཤེར་ཕྱིན་འདི་གང་གི་རྒྱ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་
 དག་ནི། སྒྲོན་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་རྒྱལ་ལ་ཡོངས་སུ་རིས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཞུས་ཡོངས་སུ་བརྟེན་ཅིང་བསྟེན་བཀུར་

བའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གུན་འདྲི་དང་། །འཇིན་པ་
ཡི། །སྒྲོང་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། ❶ཐེ་ཆོམ་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་འདྲི་བ་
དང་། དོན་མི་བརྗེད་པའི། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ ❷སྟོན་པ་ལ། ❸ཤེར་ཕྱིན་འདི་གང་གི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་
དག་ནི། སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་མང་པོ་ལ་སྟོན་པའི་པར་ཕྱིན་སྟུང་པའོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་པར་ཕྱིན་སྟུང་པའོ། །བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་སྟུང་པའོ། །བཙོན་འགྲུས་གྱི་པར་
ཕྱིན་སྟུང་པའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་སྟུང་པའོ། །དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་
མང་པོ་ལ་ཤེར་ཕྱིན་སྟུང་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྟོན་
དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྟུང་པས། །ཞེས་དང་། སོགས་པས་བསྟན་པ། ཚུལ་བཞིན་
ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡི། །སྒྲོང་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་དང་། ❹སྟོན་པ་ལ་སོགས་
པའི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་སྟུང་པ་དང་ལྟན་པ། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དག་གིས་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པ་རྣམས་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོང་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཡུམ་ཉན་པའི་སྒྲོང་ཡིན་
ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མགོན་དང་བཅས་ཤིང་། སྟོན་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུན་གཉིས་དང་ལྟན་
པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་ཡུམ་ཉན་པའི་སྒྲོང་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། སྟོར་བ་འཐད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ཞེས་བེད། དེས་ན། བྱི་

ནང་གི་རྒྱུན་གཉིས་དང་ལྟན་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའ།
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྱུར་བ་སྒྲིམ་པ་པོའི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་མཆན་ཉིད།
 དབྱེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་བྱེད་པ་སོགས་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྟག་པར་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་། བསོད་སྦྲེམས་འབྲུལ་བ་སོགས་སངས་
 རྒྱས་དེ་དག་ལ་དགེ་ཅ་བསྟན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་མགོན་
 གྱིས་ཡོངས་སུ་བེན་པའི་བྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱིས་སྒྲིམ་ནས། དུམ་གྱི་ཆེག་གཙུག་པོར་
 ཉན་པའི་སྒྲོད་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོ་བསྟེན་ཏེ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་སྒྲིམ་དུམ་གྱི་
 ཆེག་སྒྲོལ་ལེན་པའི་སྒྲོད་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀྱར་ནས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
 དོན་ཀྱང་འདྲི་བའི་དོན་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོད་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་
 དུ་བསྟེན་པས་སྦྱོར་སོགས་སྒྲོད་པའི་མཆན་ཉིད་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྒྲོད་
 དེ་བཞིན་ཡོད། སྒྱུར་བ་སྒྲིམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་སྟེ།
 ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་སྒྱུར་བ་སྒྲིམ་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་^①རྒྱགས་
 སྒྱུར་བ་སྒྲིམ་པའི་^②ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་
 དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྒྱུར་བ་རང་གི་ངོ་བོ་འཆད་པ་ལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། སྒྱུར་བ་པོའི་སྐབས་སུ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་ངེ་ལྟར་བྱང་
 ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་པ་^③དང་སྒྱུར་བ་ལགས་ཞེས་ངེས་པའི་ལན་དུ། ^④ཀོའུ་ཤི་ཀ་
 སྒྲོབས་པ་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཀྱིས་འབྱུང་ངོ་། །ཀོའུ་ཤི་ཀ་དེའི་
 ཕྱིར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་དེ་ངས་སྤྱོད་ལ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྐབས་
 ཕྱི་ནས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་སྦྱར་བར་བཅས་རྣམས་
དང་། །ཞེས་བཤད་ན། སྦྱར་བ་པོའི་འོག་ཏུ་སྦྱར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་
ལྟར་སྦྱར་བ་པོའི་གང་ཟག་དེས་སྦྱར་བ་སྒྲིམ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཚམས་སྦྱར་བ་ལ། ❶དེ་ལྟར་སྦྱར་བ་པོ་བསྟན་ནས་སྦྱར་བ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་ལ་ཉི་ཤུར་སྟེ་ནས་བཤད་པ་ལ། གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་
གནས་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆེ་ག་དོན་གྱི་སྒྲིམ་འཆད་
པ་ལ། ❷གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་གསུངས། དེ་དག་
གི་དོན་བསྟུས་ནས་འཆད་པ་ལ། ❸སྦྱར་བ་ཉི་ཤུ་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲིམ་དབྱེ་ན། སྦྱར་བ་སྦྱོང་ཚུལ་དང་།
སྦྱོས་པའི་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་གནས་པའི་
སྦྱར་བ། གནས་པ་ལ་སྦྱར་བ་བཀག་པའི་སྦྱར་བ། ཟབ་པའི་སྦྱར་བ། གཉིད་དཔག་
དཀའ་བའི་སྦྱར་བ། ཆད་མེད་པའི་སྦྱར་བ་དང་ལྔ་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་
ལས། ❶ཀོཏུ་ཤི་ཀ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོང་པའི་ཆེ་གཞུགས་ལ་མི་གནས་ཏེ།
གང་གི་ཆེ་གཞུགས་ལ་མི་གནས་པ་དེའི་ཆེ་གཞུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་
ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ❷གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་མི་གནས་པ་
དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཉོགས་པ་རྣམས་གྱིས་གངས་བཞིན་དུ་གཞུགས་ལ་
སོགས་པའི་ས་ལ་མི་གནས་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ❸ཀོཏུ་ཤི་ཀ་བྱང་ཆེན་གཞུགས་ལ་སྦྱོང་བ་མི་བྱེད་དེ།
གང་གི་ཆེ་གཞུགས་ལ་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་གཞུགས་ལ་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱེད་

དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལ་སྒྱུར་བ་བཀག་པའི་
 ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ^①དེ་དག་ལ་མི་སྒྱུར་བ་ཉིད་སྒྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། མི་སྒྱུར་བ་དང་།
 ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་བོ། །བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ཤེར་
 ཕྱིན་ཟབ་བོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་
 ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ^③གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཟབ་པ་དང་ཟབ་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། ^⑤བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་
 གཏིང་དཔག་དཀའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་
 གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཤེར་ཕྱིན་གཏིང་དཔག་དཀའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
 དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། ^⑥གཏིང་
 དཔག་དཀའ་བ་དང་། གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑦ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཆད་
 མ་མཆིས་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་གཟུགས་ཆད་མེད་
 པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཆད་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་
 དག་ཆད་ནི་མེད་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་དང་། ^⑧ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཆད་མེད་པའི་སྒྱུར་
 བ་སྟེ་ལྷ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྒྱེས་པའི་སྒྱུར་བ་ལ། ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྒྱུར་བ།
 ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྒྱུར་བ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་སྒྱུར་བ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྱུར་བ།

བར་ཆད་མེད་པའི་སྒྲིལ་བ། བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྒྲིལ་བ། ལྷུང་བའི་སྒྲིལ་བ། གཞན་དོན་
 གྱི་སྒྲིལ་བ། འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་སྒྲིལ་བ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་བའི་
 སྒྲིལ་བ། གཟུགས་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་མི་མཐོང་བའི་སྒྲིལ་བ། རྣམ་པར་མི་
 ཉོག་པའི་སྒྲིལ་བ། འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་འབྲིན་བྲེད་གྱི་སྒྲིལ་བ། རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲིལ་
 བ། ས་མཆམས་གྱི་སྒྲིལ་བ་དང་བཙུ་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ❶ ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་
 བ། བཙུ་ལས་ལྷན་འདས་ཤེར་བྱིན་འདི་ལྷ་རྩལ་པ་འདི་ལྷ་རྩལ་གཏིང་དཔག་དཀའ་བ་ཆད་
 མ་མཆིས་པའོ། །དེ་ལྷ་རྩལ་ན། བཙུ་ལས་ལྷན་འདས་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་
 གསར་དུ་ཞུགས་པའི་མདུན་དུ་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་དག་ཤེར་བྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ཐོས་
 རས་དངངས་པར་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱབས་པར་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱབས་པས་ཟིན་པར་འགྱུར་དུ་
 མཆིས་པས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོག་མཆོག་ཡུན་
 རིང་ཉོགས་དཀའི་བྱིར། ཞེས་དང་། ❷ ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྐྱབས་པ་དང་།
 ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱི་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཆོག་མཆོག་པོས་ཡུན་
 རིང་པོ་ཞིག་ནས་མངོན་པར་རྗོགས་པར་འཆང་བྱ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ❸ བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པ། བཙུ་ལས་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་
 ལྷུང་མ་བསྟན་པ་ཤེར་བྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངངས་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱབས་
 པར་མི་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱབས་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་ནས།
 བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དངངས་པར་མི་འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱབས་པར་མི་
 འགྱུར། ཀུན་ཏུ་སྐྱབས་པས་ཟིན་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་སྒྲིལ་
 མེད་རྗོགས་བྱང་དུ་ལྷུང་མ་བསྟན་པ་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 གཅིག་གསུངས་གཉིས་སམ་གསུམ་ལས་མི་འདའ་བར་དེ་ནས་སྒྲིལ་མེད་རྗོགས་བྱང་དུ་ལྷུང་

བསྟན་པ་འཛོལ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུང་
བསྟན། ཞེས་དང་། ❶མི་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ལུང་
བསྟན་པ་འཛོལ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ❷བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཉན་པ་ཐོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཐོས་ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་
དག་ནི་དག་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་
ལ་བགྱིད་པ་དེ་དག་ནི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་བསྟན་པར་འགྱུར་བའམ། ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པར་འགྱུར་བ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། ❸ཡང་དག་པར་འཇིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ❹བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུས་བྱ་ལ་ལ་
འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་པ་ཞིག་ནས་བྱང་བའམ་འབྲོག་དགོན་པ་དཔག་
ཆད་ཉིས་བརྒྱ་དང་། དཔག་ཆད་སུམ་བརྒྱ་དང་། དཔག་ཆད་བཞི་བརྒྱ་དང་།
དཔག་ཆད་ལྔ་བརྒྱ་ནས་འབྱུང་བ་ཞིག་མཆིས་ལ། སྒར་མཆིས་པའི་གྲོང་དང་། གྲོང་
ཁྲིའི་དང་། གྲོང་རྩལ་དང་། ཁམས་དང་། རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་འཁོར་གྱི་སྒྲ་ལྟས། བ་
ལང་གི་རྫིའམ། བཟའ་ཤིང་གི་ར་བའམ། ཉགས་ཆལ་ལམ། རྒྱེད་མོས་ཆལ་མཐོང་
ངམ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེས་འབྱུང་། ཞེས་དང་། ❺བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་སྤྲོད་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས། ལྔ་པ་
སྟོན་པ་ལ། ❻ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱུས་

བྱ་ལ་ལ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཁུམས་འཆལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་
ཁུམས་པའི་སྐད་དུ་རི་ལྷ་རི་ལྷར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མཆིས་པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་སྒྲོང་པོ་འཕ་
སྒྲོང་པོ་འཕ་མཆོན་མའམ་རིའམ་རིའི་མཆོན་མ་མཐོང་ན་དེས་འདི་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་
རིང་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བར་ཆད་མེད་བཅས་
དང་། །ཞེས་དང་། ❶ ཉག་ཏུ་ཆོས་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐབས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། བར་
ཆད་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་སྟོན་པ་ལ། ❷ བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་དབྱིད་ཀྱི་དུས་ལ་
བབ་སྟེ་ཅི་ཞིང་ལོ་མ་དང་འདབ་མ་ནམས་ལྷགས་ནས་ཁ་དོག་འགྱུར་བའི་ཆེ་འཇམ་བྱ་
སྒྲིང་པའི་མི་ནམས་ཀྱིས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་ལོ་མ་དང་མེ་ཉིག་དང་འབྲས་བྱ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཉི་དང་། ཞེས་
དང་། ❸ ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གསར་ཀྱི་ཉིན་ཉིད་དང་ཞེས་གསུངས། ཡང་དག་པར་
མཛོན་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉི་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་སྟོན་པ་ལ། ❹ བཅོམ་ལྷན་འདས་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱང་མེད་སྐྱམ་མ་
རི་ལྷ་རི་ལྷར་བཅར་ཉི་བར་གྱུར་པ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་ལུས་འགྱུར་ཞིང་ལུས་ལ་སྐྱག་བསྐྱལ་
བྲག་པོ་དང་ཉམ་ཆུང་བར་འགྱུར་ཉི། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།
སྐྱར་བ་དང་། །ཞེས་དང་། ❺ འབྲས་བྱ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཛོན་པར་འགྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱར་
དུ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱད་པ་སྟོན་པ་ལ། ❻ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་
བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བྱང་ཆེན་དེ་དག་དེ་ལྷར་ཡོངས་

སྒྱུ་བ་བྱུང་བ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་
ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྒྱེ་བོ་མང་པོ་ལ་པན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། གཞན་དོན་ཞེས་དང་། ❶ ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་སྒྲོར་བའི་སྒྱུ་བ་པ་དང་
ལྡན་པའི་གཞན་དོན་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགྲ་པ་སྟོན་པ་ལ། ❷ དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཡོན་ཏན་
མང་པོ་དང་ལྡན་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་སྒྱུར་ཅིང་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེའོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་ངོ་
མཚར་ཆེའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་ཤེར་བྱིན་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་
སྒྱུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
བྱང་ཆེན་ནམ་མཁའ་གཟུགས་ཀྱི་འཕེལ་བ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་བྱིར། །ཞེས་དང་། ❸ འཕེལ་བ་
དང་འགྲིབ་པ་མི་མཐོང་བའི་སྒྱུ་བ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་འཕེལ་བ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པའི་
སྒྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྩ་བ་སྟོན་པ་ལ། ❹ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་
དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཆོས་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་
མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་
མི་མཐོང་། །ཞེས་དང་། ❺ འདོད་པའི་ཁམས་སུ་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་ལྡན་པ་ནི།
ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྩ་གཅིག་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ^①བཙུག་ལྷན་འདས་
བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བསྟན་ཏོ། །བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་
གཟུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བྱིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱུང་མི་
མཐོང་། །ཞེས་དང་། ^②གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྒྱུ་པ་
མེད་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་རྣམ་
པ་འགོག་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

^③བརྩ་གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་
ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་སྤྱུ་ལགས། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་
སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་སྟོན་བྱིན་དུག་ལ་སྤྱད་པར་གྱུར་བ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་བ། སངས་རྒྱུ་མང་པོ་ལ་བསྟོན་
བཀྱར་བྱས་པ། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་
ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་དུ་
ཟབ་པའི་བྱིར་ཤེར་བྱིན་ཟབ་པོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་
སོགས་དེ་ཡི་མཆན་མ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་རྣམ་མི་རྟོག་ །ཅེས་དང་། ^④གཟུགས་དང་
དེའི་མཆན་མ་དང་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི།
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྲིབ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྩ་གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་
ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་རིན་པོ་ཆའི་ཕྱང་པོ་སྟེ། རྒྱན་དུ་བྱུགས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། ལན་ཅིག་
བྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་། བྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་དང་། དག་བཙུག་པ་ཉིད་དང་།

རང་བྱང་ཚུབ་ཉིད་དང་། སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་རིན་པོ་ཆེ་
སྒྲིན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འབྲས་བུ་རིན་
ཆེན་སྒྲིན་བྱེད་དང་། །ཞེས་དང་། ^①འབྲས་བུ་དང་པོ་མཐོང་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི།
འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲིན་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཅུ་བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱང་པོ་ཆེན་པོ་ལགས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པའི་བྱིར། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་དག་པ། ཞེས་དང་། ^③གཟུགས་རྣམ་
པར་དག་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲུབ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།
བཅོ་ལྔ་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་ངི་
ཅམ་ཟབ་པ་འདི་བསྟན་པའི་ཆེ་བར་ཆད་མང་དུ་འབྱུང་བ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རབ་
འབྱོར་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ནི་བར་ཆད་མང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དང་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་དང་བཅས། །ཞེས་དང་། ^⑤ལོ་སྒྲོར་དུ་མངོན་པར་བཅོལ་
པར་མི་འདོར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ས་མཆོམས་ལ་སྒྲུབ་བ་དང་
རྣམ་པ་བཅོ་ལྔ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་བེལ་ན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་གྱི་སྒྲུབ་བ་དེ་ལ་ཉི་
ཤུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲུབ་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་ན། སྒྲུབ་བ་སྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་
ལྟ། སྒྲུས་པའི་སྒྲུབ་བའི་སྒྲོན་ས་བཅོ་ལྔར་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྤྱི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། གོ་རིམ་ས། ས་མཚམས་སོ། །དང་པོ་ནི།
 ཉིད་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྱེལ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། གཞུང་འདིའི་དངོས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོར་གྱུར་པའི་སྦྱར་བའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་དགུ་ཡོད།
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ་ལ་ཉི་ཤུར་ཡོད་དེ། སྦྱར་བ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒྲི་
 རས་སྤྱེ་བ་ལ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གི་སྒྲི་རས་སྤྱེ་བ་བརྒྱད། སྦྱར་བ་རྫོགས་པའི་ཐབས་
 གྱི་སྒྲི་རས་སྤྱེ་བ་བཞི། འབྲས་བུ་དང་དུས་གྱི་སྒྲི་རས་སྤྱེ་བ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པའི་བར་ལ་མངོན་པར་
 ཞེན་ནས་མི་གནས་པའི་སྦྱར་བ། གཞུགས་སོགས་དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་སྦྱར་བ་
 བཀག་པའི་སྦྱར་བ། གཞུགས་སོགས་དེའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱར་
 བ། གཞུགས་སོགས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཉིད་དཔག་དཀའ་པར་རྟོགས་པའི་
 སྦྱར་བ། གཞུགས་སོགས་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཆད་ཅིང་པར་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཆད་པའི་ཆོགས་ཆེན་པོས་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་
 བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ཤིང་འཛོལ་པའི་སྦྱར་བ། ཆོས་ཉིད་ལ་མི་དངངས་པ་སོགས་དང་ལྡན་
 ཞིང་མི་ལམ་ན་ཡང་བྱིན་དུག་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གསུམ་ལས་
 མི་འདའ་བར་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་སྦྱར་བ། ཡུམ་གྱི་རྟོགས་པ་རང་ལ་བྱང་བ་དེ་འཛིན་
 པ་སོགས་གྱིས་བྱིར་མི་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་
 ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྦྱར་བ། ཡུམ་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་པ་དང་ཉེ་བར་
 བར་ཆད་ཅིང་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱར་བ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉེ་བའི་སྦྱར་བ།

རྫོགས་བྱང་དུ་སྒྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྱུར་བ། སྒྲེ་བོ་ལ་པན་བདེའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འཁོར་
སྒྱུར་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་གཞན་དོན་གྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཆུང་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་མཐོང་
བའི་སྒྱུར་བ། ཆོས་དཀར་པོའི་ལས་དང་ཆོས་མིན་ནག་པོའི་ལས་ལ་སོགས་པ་དོན་
དམ་པར་མི་མཐོང་བའི་སྒྱུར་བ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པར་མི་
ཆོས་པའི་སྒྱུར་བ། གཟུགས་སོགས་དང་དེའི་མཆན་མ་དང་དེའི་ངོ་བོར་མི་ཞེན་པའི་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྒྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་རིན་
པོ་ཆེ་དུག་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའི་སྒྱུར་བ། གནས་ངན་ལེན་སྤོངས་དག་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུར་
བ། ས་མཆོམས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྒྱུར་བ་འདི་དག་གི་གོ་རིམས་ཡང་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་ཞེན་མེད་པས་གནས་པ་མི་
སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་བ་ལ་བཙོན་པས་ནི། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་གནས་ལྷ་ཟབ་པ་དང་གཉིང་
དཔག་དཀའ་བ་དང་ཆད་མེད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་
པའི་སྒྱུར་བ་བྱེད་པ་གཟུགས་སོགས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ལས་དང་པོ་བས་ནི་
ཆོགས་ཆེན་པོས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོལ་ལ། དེ་ལས་གཞན་པས་ནི་ལྷང་བསྟན་པ་དང་ཕྱིར་མི་
སྟོག་པའི་ས་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཐོབ་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་རྫོགས་བྱང་ལ་
ཉེ་བ་དང་སྒྱུར་དུ་རྫོགས་བྱང་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་ཅིང་
འཕེལ་བ་མེད་པ་དང་འགྲིབ་པ་མེད་པའི་སྒྱུར་བ་འཕྲོལ་ལ། དེ་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་
སོགས་སྦྱི་དང་། གཟུགས་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་སོགས་བྱེད་པར་ལ་འདུཤེས་
ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་འབྲས་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྦྱིན་པས་མཆོག་ཏུ་

ནམ་པར་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་གྱུར་པ་ནི་ལྷ་མ་ཁོ་ནར་ལོ་སྒྲོར་གྱི་སྒྲོར་བས་སེམས་
རྒྱུད་སྒྲོར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སྒྲོར་བའི་གོ་རིམས་མངོན་ཏོགས་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲེ་
རིམས་དང་པོ་^①ལྷ་དྲུག་པའི་གོང་དུ་སྒྲེས་པ་མིན་ཏེ། སྒྲོར་བ་དྲུག་པ་ལས་དང་པོ་པའི་
སྒྲོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲོར་བ་དང་པོ་ལྷས་སྒྲིར་སྒྲོར་བ་སྒྲེད་ཚུལ་བསྟན་ཏེ།
སྒྲོར་བ་སྒྲེད་པ་ན་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་ཞེན་པ་དགོས་པས་དང་པོ་གཉིས་དང་། ཡུལ་
ཏོགས་ཚུལ་གསུམ་འབྱུང་བར་བྱེ་མ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་དག་ནི་རྒྱན་སྒྲུང་
གི་བཞེད་པ་གསེར་བྲང་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོར་བའི་ས་མཆམས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་སྒྲོར་བའི་ས་མཆམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་བྲོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་
འཛོག་ །ཁ་ཅིག །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཞི་ལམ་ནམ་གསུམ་བདེན་སྟོང་སྒྲོས་བྲལ་དུ་སྒྲོམ་
པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱུང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་སྒྲོར་བའི་མཆོན་ཉིད། ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
སྒྲོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་ཏོགས་དཀའི་སྒྲོར་བས་མ་ངེས། གཉིས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་
དག་བཅོམ་པའི་ཏོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་
བཟོད་གྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒྲུག་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་སྒྲུག་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

བརྒྱ་ཤིས། སྒྱུར་བ་དང་པོ་ལྔ་རང་བཞིན་དང་། ཐ་མ་བཙེ་ལྔ་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 སྒྱུར་བ་ཡིན་གསུང་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྒྱུར་བ་ཐ་མ་ཡིན་ན་དང་པོ་ཡིན་དགོས་
 བའི་ཕྱིར། གཞོན་ཀུ་དཔལ་གྱིས། དང་པོ་ལྔ་ཆོགས་ལམ་དང་ལྷག་མ་རྣམས་སྒྱུར་ལམ་
 རྣམས་ས་བཙུ་བའི་བར་དུ་འཛོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས། ཉི་ཤུ་
 པོ་ཐམས་ཅད་སྒྱུར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་གཉིས་མི་འཐད་དེ། སྒྱུར་ལམ་དུ་
 ཆོས་ཉིད་ལ་བསྐྱོམས་བྱུང་གི་སྒྱུང་བ་ཐོན་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲག་པ་སྒྲེ་བ་མི་སྲིད་ན།
 ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྒྱུར་བ་དེ་ལ་འཛོག་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཤེར་
 འབྱུང་གིས་དང་པོ་ལྔ་སྒྱུར་ལམ་དང་། དེ་རྣམས་གཅིག་མཐོང་ལམ། ལྷག་མ་རྣམས་སྐྱོམ་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་བཤད་པ་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱག་
 བསྐྱུལ་ཆོས་བཟོད་ཆོགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་དཀའི་སྒྱུར་བ་དང་། རྒྱན་མཐའ་རྣམས་
 ས་མཆམས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་འཛོག་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་སྒྱུར་བའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆོས་ལ། ཐོབ་བྱ་ཡོན་ཏན། རོར་བྱ་སྒྲོན། ཤེས་
 བྱ་མཆོན་ཉིད། རྒྱད་ལ་བརྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་
 ལ། མདོ་བསྟན་བཙེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྱུར་བ་ཐ་མའི་སྐབས་སུ་ཤེར་ཕྱིན་
 སྐྱོམ་པ་ལ་བདུད་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་མི་རུས་པར་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ❶ དེ་
 རྣམས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཙེམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
 རྟོ། །བཙེམ་ལྡན་འདས་སུའི་མཐུས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང་།
 བསྟན་པ་དང་། འཆང་❷ བ་དང་། སྒྲོག་པ་དང་། ཁ་རྟོན་དུ་བབྱིད་པ་དང་། སྐྱོམ་པ་
 དག་ལ་བདུད་སྒྲིག་ཅན་གྱིས་བར་ཆད་བབྱི་བར་མི་རུས་པ་ལགས། བཙེམ་ལྡན་
 འདས་གྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་པ། ཤུ་རིའི་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཐབ་

མོ་འདི་འབྲི་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ། རྒྱུ་པར་
སྒྲུབ་བར་བཅས་རྒྱུས་དང་། །ཡོན་ཏན། ཞེས་བཤད་ན། སྒྲུབ་བའི་འོག་ཏུ་སྒྲུབ་བའི་
ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་བའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་
བ་ཏེ་ཞེས་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ན། དེའི་རྒྱ་སྒྲུབ་བ་རྒྱུས་ལ་ཞེ་ན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྲུབ་བ་ལ། ^①ཡོན་ཏན་མཐོང་བ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ན་སྒྲུབ་བ་རྒྱུས་
ལ་ཞེ་ན་ཏུ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སྒྲུབ་བའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུབ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྒྲོན་པ་ལ།
བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །ཡོན་ཏན་རྒྱུ་པ་བཅུ་བཞི་འོ། །ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^②བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་དབྱེ་བ་^③དང་། རྒྱ་མཚན་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ^④བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེས་པར་འཕྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་
ཏན་རྒྱུས་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ^⑤གངས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་
རྒྱུས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ཆང་བར་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་སྒྲུབ་བ་ལ་མདོན་པར་དགའ་བ་
ལས་འབྱུང་ཞིང་འཕྲོལ་བ་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཞེས་བྱིན་
སྒྲོམ་པ་ལ་ཆོ་འདིར་བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲོན་པ་ལ། ^⑥སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཐུས་བྱང་ཆེན་ཞེས་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང་། སྒྲོན་པ་དང་། འཆང་བ་དང་། སྒྲོག་

པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་
 སངས་རྒྱས་བཙུངས་ལྟོས་ལྟོས་ཀྱི་མཐུས་བདུད་སྒྲིག་ཏོ་ཅན་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་
 བར་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་རིའི་བྱ་རིགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཆད་མེད་གངས་མེད་པ་དག་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུངས་པ་ཡང་དག་
 བར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆད་མེད་པ་གངས་མེད་པ་རི་སྙེད་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་འཆོ་
 སྒྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་དེ་སྙེད་ཀྱང་། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང་། ཉོན་
 པ་དང་། འཆང་བ་དང་། སྒྲོག་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 པ་དང་། སྒྲོམ་པ་རྣམས་ལ་དགོངས་པ་མཛད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
 དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^①བདུད་གྱི་མཐུ་བཙུངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། གངས་
 བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ལོག་པའི་སྒྱུར་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལས་འབྱུང་ཞིང་འཐོབ་པས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དགོངས་ཤིང་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉོན་པ་
 ལ། ^②ལྷ་རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང་།
 འཆང་བ་དང་། སྒྲོག་པ་དང་། ཁ་ཏོན་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
 དེས་བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་འོ། །འཆང་ངོ་། །སྒྲོག་
 གོ། །ཁ་ཏོན་བྱེད་ངོ་། །ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་ངོ་། །སྒྲོམ་མོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་
 ཚུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^③སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་ཤིང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཏེ། དགོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདིས་འོག་མ་རྣམས་ལ་
 རིགས་འབྲེལ། །

གསུམ་པ་དེ་ལ། སངས་རྒྱུ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་
 ལྟོན་པ་ལ། ^①ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་ཤེར་ཕྱིན་
 ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་
 རི་ཤེའི་སྒྲིག་གྱིས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^②སངས་
 རྒྱུ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཛད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང་།
 ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉི་བའི་ཡོན་ཏན་ལྟོན་པ་
 ལ། ^③ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་གྲང་སྒྲུ་མེད་རྫོགས་
 བྱང་དུ་ཉི་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་
 བཤད་པ་ལ། ^④ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དང་ཉི་བར་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་
 དང་། ^⑤ཉི་བར་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟོན་པ་ལ། ^⑥ལྷ་རིའི་བྱ་གང་
 ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བྲིས་ཤིང་སྒྲེགས་བམ་དུ་
 རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་
 བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ལ་ཡང་ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་མོས་པ་མང་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑦དོན་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑧པན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་ཡུལ་ལ་དབྱུད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟོན་པ་ལ། ^⑨ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲུ་ངན་ལས་འདས་ནས་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་དར་བར་འགྱུར་ཏེ།
 ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑩ཡུལ་དབྱུད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑪བྱ་བ་

བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བདུན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་
ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། ^①ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཡིན་
པ་དེ་དག་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་པའི་ཆེ་དངངས་པར་མི་འགྱུར། སྐྱག་པར་
མི་འགྱུར། ཀྱན་ཏུ་སྐྱག་པས་བེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། ^②ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་
དང་། ^③གཉེན་པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱད་པ་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། ^④དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་
འདི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ལ་ངས་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྟན་པའི་
གཏམ་བཟོད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑤སྐྱ་བའི་
སྐྱེས་བུ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། ^⑥རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏམ་བཟོད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་མི་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། ^⑦ལྷ་རིའི་བྱ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་
རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བྱིར་ལྡོག་མི་རུས་ན་སྒྲིག་ཏེ་ལ་མོས་
པ་དང་སྒྲིག་ཏེ་སྒྲིད་པ་ཅན་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་སྤོང་བ་^⑧གཞན་གྱིས་ལྷ་སྟོས། ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑨མི་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑩གྲོགས་མཛད་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

བཅུ་པ་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། ^⑪ལྷ་
རིའི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་

ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཐོས་ནས་དགའ་བ་དང་། དང་བ་དང་། རབ་ཏུ་མགུ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བརྒྱམས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བའི་
ཆོས་ལ་སྒྲེ་བོ་མང་པོ་འགོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ།^①དགོ་བའི་རྩ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྒྲེད་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^②དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
སྒྲེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱ་གཅིག་པ་དམ་བཅས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་
ལ།^③རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གིས་ནི་ངའི་མདུན་དུ་འདི་སྐད་དུ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་བདག་གི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བརྒྱམས་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་སློག་
ཆགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་དང་སློག་ཆགས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དང་། སློག་ཆགས་བྱེ་བ་
ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་རབ་ཏུ་འགོད་པར་བགྱེད། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^④དམ་བཅས་པའི་དོན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཞེས་དང་།
^⑤དེའི་དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱ་གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། ^⑥ལྷ་
རིའི་བྱ་དེས་ན་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་བྲི་དང་རོ་དང་
རེག་དང་ཆོས་ལ་མོས་པ་རྒྱབས་^⑦པོ་ཆར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑧འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། ཞེས་དང་། ^⑨ཆོས་
ཟབ་མོ་མདོན་པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱ་གསུམ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑩དེ་ལྟར་
བྱའམ་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་
འགྱུར་ཏེ། དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་དག །ཅེས་སོགས་

དང་། སྦྱོར་བའི་རྒྱས་པ་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དགོངས་པ་དང་།
 དེའི་བྱུང་པར་སྦྱེད་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཡུམ་གྱིས་ཉེ་བཅངས་པའི་ཕན་
 ཡོན་ཆེན་པོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་
 པོའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་རྣམ་མཁྱེན་
 ཀྱི་གཏམ་བཟློག་པ་རྟོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འགྲོགས་པ་སོགས་དང་།
 འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་འཆོལ་བའི་དགའ་བ་སོགས་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་
 བར་དམ་བཅས་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་མཛད་པ་དང་།
 ཆོས་ཐབ་མོ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་མཛོད་པར་འདོད་ཅིང་ལྷག་པར་མོས་པ་དང་། སེམས་ཅན་
 གྱི་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཆེ་འཕོས་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་ཆང་བར་རྟོག་པ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
 ཉིད་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་
 བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱེད་པ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་པ་འགྲིག། །རྒྱན་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་ཡུམ་དུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་པ་འགྲིག། །སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན།
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱང་པ་

ཁས། ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་
 གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཐོབ་སྤྲོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་བསྐྱེམས་སྒྲོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་
 བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཚན་ཉིད་དེ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་
 ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་སྐྱེམ་པའི་དེ་ཡོད་པ་གང་
 ཞིག་ཤེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཐོབ་སྤྲོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
 གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས།

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྒྱུགས་སྒྱུར་བ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་མེད་པར་ཐལ། ས་མཚམས་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་མི་རྟག་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཤེ་
 དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་བྱད་ཆོས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ❶ དེའི་ཕྱིར་
 དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཞེས་བྱ་ཆོས་ཅན།
 ཆོག་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་
 བའི་པན་ཡོན་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་
 རྒྱད་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་མངོན་མཐོའི་གོ་འཕང་དེ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
 སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱེམས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་

སོ། །

གཉིས་པ་དོར་བྱའི་སྒྲུབ་འཆད་པ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ཤེར་བྱེན་སྒྲིམ་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མང་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལས་
འབྲོས་ནས། ^①དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་སྤྲོ་མེད་རྫོགས་
བྱང་ལ་ཡང་དག་པར་གནས་པ་དང་། བར་བྱེན་དུག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱོད་པར་འགྱུར་བ་
དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་བརྫོད་པ་ནི་འདི་
དག་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ལ་བར་དུ་
གཙོད་པ་རིམ་བུ་བྱ་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་སྤྲོ་བས་པ་ཏ་ཅང་འབྲི་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་ནི་ཞེས་བཤད་ན། སྒྲུབ་
བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་འོག་དུ་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་བདུད་ལས་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་སྒྲུབ་བ་ནམས་བསྒྲིམ་པར་
བྱ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་པ་ལ། ^②དེའི་འོག་དུ་ཡང་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་
སྤངས་པས་སྒྲུབ་བ་ནམས་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་སྒྲུབ་བའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་གང་དག་
ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་བར་ཆད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲུབ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲིན་སྒྲུབ་བའི་སྒྲུབ་དེ་ལ་ཞེ་དུག་དུ་
བྱེན་སྒྲིམ་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་ནི་བཅུ་ཆན་བཞིར་བཅས་པ། །དུག་དུ་ངས་པར་རྫོགས་པར་

བྱ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་གྱི་སྒྲིན་ས་བཤད་པ་ལ། ^①ཆེག་ས་
ཆེན་པོས་འཐོབ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། སྒྲུབ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པ་དང་སྐྱེས་པ་གནས་པ་ལ་འགལ་
ཁྱེན་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉེར་གསུམ་དང་། མཐུན་ཁྱེན་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ལ། རང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དོན་
ཡོངས་སུ་ཞེས་པ་ལ་བར་གཅོད་དང་། སྒྲིན་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་
འཇུག་པའི་བར་གཅོད་དོ། །

དང་པོ་ལ། དུམ་དོན་ལ་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངས་པ་སྐྱེ་བ་ཆེག་ས་ཆེན་པོས་
ཐོབ་པ་དང་། དུམ་ཞེས་པར་འདོད་པའི་སྒྲིབས་པ་ཏ་ཅང་སྒྱུར་བ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་དེ་སྒྲིན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་སྒྲིབས་པ་ཏ་ཅང་འབྲི་སྟེ་སྐྱེ་ན་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་
སེམས་གྱིས་བདུད་གྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། ^③ཆེག་ས་ཆེན་པོས་འཐོབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྒྲིན་པ་ལ། ^④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཞིན་ཏུ་སྒྱུར་བས་སྒྲིབས་པ་སྐྱེ་
བར་འགྱུར་ལ་དེས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དུ་བྱེད་ན་བྱང་ཆེན་གྱིས་བདུད་གྱི་ལས་སུ་རིག་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑤སྒྲིབས་པ་ཏ་ཅང་སྒྱུར་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ལུས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། སེམས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་།
རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་སོགས་དང་གསུམ་ཡོད་པ་རིམས་
བཞིན་སྒྲིན་པ་ལ། ^⑥རབ་འབྱོར་ཡང་སྒྲུལ་ཞིང་ཞེར་བྱིན་འདི་འབྲི་བར་འགྱུར་ན་རབ་
འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་བདུད་གྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་

དང་།^①རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སེམས་གཡེངས་ཤིང་འདྲི་བར་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་
 དང་།^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྒྲུལ་ཞིང་སྟན་ལས་ལངས་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན་རབ་
 འབྱོར་འདི་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།^③ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་
 ལེན་^④པ་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་པ་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པའི་
 ཁ་ཉོན་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་པའི་རྒྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་
 བའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དུམ་ལས་ཕྱིར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་འཛིན་པ།
 རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པ། གྲ་ལོ་མ་པའི་དུམ་གྱི་རོ་སྒྲུང་བ་ལས་ཉམས་པ།
 ཐེག་མཆོག་ལས་ཉམས་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལས་ཉམས་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་
^⑤བ་ལས་ཉམས་པ། གོང་ན་མེད་པའི་གནས་ལས་ཉམས་པ་དང་བདུན་རིམས་
 བཞིན་སྟོན་པ་ལ།^⑥དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
 གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་གི་
 གང་འདི་སྐད་དུ་བདག་གིས་འདིའི་རོ་མ་རྟེན་དོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེ་སྟན་ལས་
 ལངས་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་བདུད་གྱི་ལས་
 སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅའི་སྐད་དུ་འདིའི་རོ་མ་
 རྟེན་པར་གྱུར་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། འདི་ལྟར་སྟོན་
 ཞེས་རབ་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་མ་སྟུང་། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ལ་མ་སྟུང་། བཅོན་
 འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་ལ་མ་སྟུང་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་ལ་མ་སྟུང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་
 པར་ཕྱིན་ལ་མ་སྟུང་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་སྟོན་ཡང་སྟོན་པ་ལ་མ་སྟུང་དེ། རབ་
 འབྱོར་དེའི་ཕྱིར་པར་ཕྱིན་འདི་བསྟན་པའི་ཆེ་རོ་མ་རྟེན་དེ་སྟན་ལས་ལངས་ནས་

འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་ཕྱིན་པོར་ཞིང་མདོ་སྡེ་གང་དག་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་མི་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་བཅུ་ལ་བར་བྱ་བར་སེམས་ཤིང་དེ་དག་ལ་ཀུན་
 རྒྱུད་པར་བྱ་བར་སེམས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། ❷རབ་འབྱུང་འདི་ལྟ་སྟེ།
 དཔེར་ན། བྱི་རྩོ་བོ་ལ་ཟན་ནར་མ་བོར་ནས་ལས་མི་ལ་ཟན་བཅུ་ལ་བར་སེམས་པ་དང་
 འབྲེལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རབ་འབྱུང་མ་འོངས་པ་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་། ཞེས་
 སོགས་དང་། ❸རབ་འབྱུང་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་ལ་ལ་ཞིག་སྒྲུང་པོ་ཆེ་དོན་དུ་གཉེར་བར་
 འགྱུར་ལ་དེས་སྒྲུང་པོ་ཆེ་རྟེན་ནས་སྒྲུང་པོ་ཆེའི་རྗེས་བཅུ་ལ་བར་སེམས་པར་
 འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ❹རབ་འབྱུང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་རྒྱ་མཚོ་
 ཆེན་པོ་བལྟ་བར་འདོད་པར་གྱུར་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་བ་ལང་གི་རྗེས་བཅུ་ལ་
 བར་སེམས་ཤིང་། དེས་བ་ལང་གི་རྗེས་མཐོང་ནས་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ནི་ཆད་འདི་
 ཅུ་མ་མོ་སྟུང་དུ་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ❺རབ་འབྱུང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་
 མཁན་ནམ་སྤྱ་མཁན་གྱི་སྟོབ་མས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་ཞིག་བྱ་བར་འདོད་
 པར་གྱུར་ཏེ། དེས་ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་ཆད་གཟུང་❻བར་བྱ་བར་
 སེམས་པར་གྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ❽རབ་འབྱུང་གཞན་ཡང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
 སྒྲེས་བྱ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་མཐོང་ནས་འདི་སྟུང་དུ་ཁ་དོག་དང་
 དབྱིབས་ཀྱིས་འཁོར་ལོས་སྒྲུབ་བའི་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱན་འདི་རི་འབྲེལ་བ་དེ་
 འབྲེལ་སྟུང་དུ་སེམས་པ་སྟེ། ❾ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❶ཕྱིར་སྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འཛིན་པ་ཉིད་དང་། རྒྱ་ལ་
 མདོན་པར་ཞེན་པ་ཉམས་པ་དང་། གྲུ་ལོ་མ་པའི་རོ་ཐུང་བ་ཉམས་པ་དང་། རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་དུ་ཐེག་པའི་མཆོག་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པ་ཉམས་པ་དང་། ཉན་ཏུ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་
 ཉམས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཅུ་ཆེན་དང་པོ་ལོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་པ་ཉམས་པ་དང་།
 གོང་ན་མེད་པ་ཉམས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། དུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་
 ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོབས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཡི་གེར་འབྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་
 དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། གྲིས་པའི་ཡི་གེ་ཤེར་བྱིན་དུ་མངོན་
 པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་དེར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དུལ་ལ་སོགས་པ་
 ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་བཀྱར་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་རོ་བྱང་བ་དང་། ལམ་མ་
 ཡིན་པ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་འཆོལ་བ་དང་། བརྒྱད་ཡོད་པ་རིམས་བཞེན་སྟོན་པ་ལ།
 ❶རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་
 འདི་ཡི་གེར་འབྲི་བའི་ཆེ་སྒྲོབས་པ་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་གྱི་བར་རྒྱས་ལགས་སམ།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
 ན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་
 དང་། ❷རབ་འབྱོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོས་ཤེར་བྱིན་འདི་
 དངོས་པོ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་འདུག་ཤེས་ན་འདི་ཡང་དེ་དག་གིས་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ❸རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཡི་གེར་འབྲི་ཞིང་གྲིས་ནས་
 ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བདག་གིས་གྲིས་སོ་ཞེས་མཆིས་ན་དེ་ནི་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་
 གྲིས་པའི་ཡི་གེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་གིས་འདི་ཡང་
 བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ❹བཅོམ་ལྡན་འདས་

ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཡི་གེ་མ་མཆིས་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
 རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་གིས་པའི་ཆེ་ཡུལ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་། ཞེས་སོགས་དང་། ❷རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པའི་ ❸རིགས་ཀྱི་བྱ་དང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་
 འདྲི་བ་དང་ ❹སྟོན་པ་དང་ཁ་ཏྲོན་དུ་བྱེད་པ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ་ཁེ་
 དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་།

❶རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་དེ་རྣམས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བ་དང་
 ལུང་འཛོགས་པ་དང་ཁ་ཏྲོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཆེ་བདུད་
 སྒྲིག་ཏེ་ཅན་དག་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོ་ཉེ་བར་བསྟེན་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
 དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❶ཡུལ་རྣམ་པ་མང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྟོབས་པ་འབྱུང་བ་
 དང་། ཡི་གེར་འདྲི་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
 པ་དང་། ཡི་གེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་།
 ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་ཆེགས་སུ་བཅད་
 པའི་རོ་སྤང་བ་དང་། ལམ་མ་ཡིན་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་འཆོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟ་
 ཆེན་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ལ། བདུད་གྱིས་འབྱེད་པའི་སྒྲུབ་
 པ་དང་། བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ལ་དགའ་བ་
 བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། ❷རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བདུད་སྒྲིག་ཏེ་
 ཅན་དག་དགེ་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ཤིང་ཅི་ནས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པ་གང་དང་གང་
 གིས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་སུ་ཡང་འདྲི་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་འདྲིན་པར་མི་འགྱུར་བ་

དང་། ཀུན་ཚུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། འཆང་བར་མི་འགྱུར་བ་དང་། མྱོག་པར་མི་
འགྱུར་བ་དང་། ཁ་ཉོན་ཏུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བར་མི་
འགྱུར་བའི་ཐབས་དེ་དང་དེ་ལ་སྦྱར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་བར་གྱི་ཆེ་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བའི་བདུད་གྱི་
ལས་མང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བདུད་གྱི་ལས་དེ་དག་གྲང་བྱང་ཆེན་གྱིས་སྤང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❷རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བདུད་སྤྲིག་ཏེ་ཅན་དག་སངས་རྒྱས་
གྱི་ཆ་བྱད་དུ་ལུས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་དང་། འོད་འདྲེམས་གང་བར་བྱས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་བྱང་དུ་འོང་སྟེ་མཐོང་ནས་འདོད་པ་སྦྱེད་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❸བདུད་གྱིས་འབྲེད་པའི་སྦྱར་བ་དང་། བཅོས་མ་ཉེ་བར་
སྦྱབ་པ་དང་། དུལ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་དགའ་བ་བསྦྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཞན་
གསུམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས། གཞུང་འདི་རྣམས་མཐུག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ལེན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཅོན་པར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་འབྲེང་བ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ་ལས། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། སྤྲ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་
འབྲེལ་བ་དང་། སྤྲ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉན་པ་པོ་སྤྲ་
མ་དང་། འཆད་པ་པོ་ཕྱི་མ་དང་མདོན་པར་འབྲེལ་བས་ཆོས་སྦྱོད་ལས་ཉམས་པ་བརྟེན་
བཞིར་ཡོད་དེ། འདུན་པ་དང་སྒྲིམས་ལས་གྱིས་ཉམས་པ། འདུན་པའི་དུལ་ཐ་དད་པ་
ལས་ཉམས་པ། ཉེད་བཀྱར་དང་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཚུང་བ་ཉིད་གྱིས་ཆོགས་པ་དང་མི་
ལྡན་པ་དང་། སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་

པ་དང་། དགེ་བ་དང་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཆོག་གས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་
དང་། གཏོང་བ་དང་སེར་སྒྲུབ་ཀྱི་པས་ཆོག་གས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་། གཏོང་བ་དང་
མི་ལེན་པས་ཆོག་གས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་། མགོ་སྒྲོས་པས་གོ་བ་དང་རྣམ་པར་སྒྲོས་
པས་གོ་བས་ཆོག་གས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པས་
ཆོག་གས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་། བར་ཕྱིན་བྱུག་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པས་ཆོག་གས་
པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དང་། ཐབས་མཁས་པ་དང་མི་མཁས་པས་ཆོག་གས་པ་དང་ལྡན་མི་
ལྡན་དང་། གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པས་ཆོག་གས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་
①བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་ཆོག་གས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་མ་བྲལ་བས་ཆོག་གས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་རིམས་བཞིན་སྒྲོན་པ་ལ། ②རབ་འབྱོར་གང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་
འདི་འདྲི་བ་དང་། ལྷང་འཕོགས་པ་དང་། ཁ་ཉོན་ཏུ་བྱ་བར་འདུན་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་
སྒྲུབ་པ་ནི་ཕྱི་བཞེད་ཀྱི་པར་འགྱུར་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱིས་བདུད་གྱི་ལས་
སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ③རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་
འདི་འདྲི་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི་རྟོག་པ་
དང་། བཀྱར་སྒྲི་དང་། ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་དང་། ལྷ་མ་ལྟར་ལེན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་
དང་། ⑤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི་དགོན་པ་བ་བསོད་སྒྲོམས་པ་ཕྱག་དར་
ཁྲིད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། ⑥རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཉན་པ་ནི་དད་ཅིང་དགེ་བའི་ཆོས་
ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདྲི་བར་འདོད། ཅེས་སོགས་དང་། ⑦རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་
སྒྲུབ་པ་ནི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ལ་ཆགས་པ་
མེད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། ⑧རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་ཉན་པ་ནི་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་

གོས་དང་ཟས་དང་མལ་ཆ་དང་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅི་དང་ཡོ་བྱད་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་
 བར་འགྱུར་ལ་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་ལེན་པར་འདོད་པར་མི་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ①རབ་
 འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་མགོ་སྤྱོད་པས་གོ་ལ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྤྱོད་
 པས་གོ་ཞིང་ཆོག་ལྟར་ལེན་པར་འགྱུར་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་ཤེར་བྱིན་འདི་འདྲི་བ་
 དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་མདོ་དང་དབྱངས་ཀྱིས་
 བསྟན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ③རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་པར་བྱིན་དུག་
 དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། ④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་
 པར་བྱིན་དུག་ལ་ཐབས་མཁས་པར་འགྱུར་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ནི་པར་བྱིན་དུག་ལ་ཐབས་
 མི་མཁས་པར་གྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ⑤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་
 གཟུངས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། ⑥རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་
 འདྲི་བར་འདོད་ལྷག་པར་འདོད་ཁ་ཏྱོན་ཏུ་བྱ་བར་འདོད་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་
 བར་དུ་འདོད་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། ⑦རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྤྱོད་བཞི་
 འདོད་པའི་སྤྱི་བ་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། སྟོམས་པ་དང་། གཉིད་དང་། རྟོག་པ་
 དང་། འགྲོད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ⑧གྲངས་བཞིན་དུ་ཉན་པ་པོ་དང་འཆད་པ་པོ་དག་སྤྲུམ་
 དང་བྱི་མ་གང་ཡང་རུང་པ་དང་མདོན་པར་འབྲེལ་བས། འདུན་པ་དང་། སྟོམས་ལས་
 ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། འདུན་པའི་ཡུལ་ ⑨ཐ་དད་པས་ཉམས་པ་དང་། འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་
 དང་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་། སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་དང་། དགོ་བ་དང་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་།
 གཏོང་བ་དང་སེར་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། སྤྱིན་པ་དང་མི་ལེན་པ་དང་། མགོ་སྤྱོད་པས་གོ་བ་

དང་ནམ་པར་སྒྲོས་པས་གོ་བ་ཉིད་དང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མདོན་པར་ཞེས་པ་
དང་མདོན་པར་མི་ཞེས་པ་ཉིད་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྟུ་ཆོན་གསུམ་པའོ། །

དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཐབས་དང་ཐབས་མ་ཡིན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། གཟུངས་
ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཡི་གེར་འདྲི་^①འདོད་པ་དང་ཡི་གེར་འདྲི་མི་འདོད་པ་
དག་དང་། འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲུ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་པ་ལ། འཆད་པ་པོ་སྒྲུ་མ་དང་། ཉན་
པ་པོ་བྱི་མ་དང་འབྲེལ་བས་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་བ་བདུན་ཡོད་དེ། གཅིག་ཕུ་ཉིད་དང་འཁོར་
ལ་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཉིད་དང་། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་
ཉིད་དང་སྐབས་མི་འབྲེད་པས་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཟང་ཟེང་ཅུང་ཟད་ཅམ་
འདོད་པ་དང་དེ་སྒྲིན་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། སྒོག་
གི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བར་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་
པ་དང་། ལུ་གེ་བྱང་བ་དང་ལོ་ལེགས་ཀྱི་སྒྲོགས་སུ་འགོ་བར་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་
པས་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། རྒྱན་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་འགོ་བར་
འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་ཆོགས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། བྱིས་ལ་ལྟ་བས་ཆོགས་པ་
དང་མི་ལྡན་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་ནམས་རིམ་བཞིན་སྒྲོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི་གཅིག་
ཕུ་ཉི་ལྷ་མེད་ཅིང་བདག་གིས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཉན་པ་ནི་འཁོར་གྱི་ནང་
ན་གནས་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ^③རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི་འདི་

ལ་སོགས་པས་དགྲགས་པའི་སྒྲིགས་སུ་འགོ་བ་དང་མི་འགོ་བ་དང་། བྱིས་ལྟ་བུ་ལོད་
མི་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས། འདིར་བཅུ་བཞི་དང་བདུན་ལ་
རིམས་པ་ལྟར་སྒྲུབ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་། བྱི་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲིན་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་
བས་གོ་རིམས་མ་ངས་པར་བསྟན་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རང་ཁོ་ན་ལ་བཞེན་པ་ལ། ངན་འགོར་འགོ་བ་ལས་བྱིར་སྒྲིགས་པ་
དང་། བདེ་འགོར་འགོ་བ་ལ་སྒྲིགས་པ་གཉིས་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདི་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་བར་གྱི་ཆེ་ལ་ལ་ཞིག་དེར་འོང་
སྟེ། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་
དང་། ❷རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འདི་བ་དང་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་བར་གྱི་ཆེ་ལ་ལ་ཞིག་དེར་འོང་ནས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་
ལེགས་པ་བརྗོད། ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ❸ངན་སོང་གི་འགོ་བ་ལས་བྱིར་སྒྲིགས་པ་དང་། བདེ་
འགོར་འགོ་བ་ལ་ཡིད་བདེ་བ་སྟེ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས། འདི་གོང་དུ་ཡོད་ཀྱང་
འདིར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པས་སྒྲིགས་གཅིག་
ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲིན་དེ་དག་སེལ་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་དེ་སྟོན་
པ་ལ། མདོ་ལས། ❹རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་བར་ཆད་མང་དུ་འབྱུང་
སྟེ་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འཆང་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། ཏྲག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྐྱུང་བ་དང་བསྐྱུབ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་མཛད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྟོག་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དགྲ་མང་བའི་དཔེས་སྒྲུབ་པ་པོ་

ལ་བར་ཆད་མང་ཡང་སྒྲིགས་བཅུའི་སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དགོངས་
 བར་མཛད་ནས་བསྐྱུང་བ་སོགས་བྱེད་པས་སྦྱོར་བ་ལས་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ།
 དཔེར་ན། བྱ་མང་པོ་ཡོད་པའི་མ་ན་བར་གྱུར་པ་ན་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་རིམ་གྱོ་
 སྐྱབ་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞུང་འབྲེལ་འདི་དག་ནི་ལེགས་པར་བཞུགས་པ་གསེར་
 གྱི་བྱེད་བ་སྦྱ་སོར་བཞག་པའོ། །

གཞུང་དོན་ལ་གསེར་བྱེད་གི་ལུགས་དང་། སྦྱང་པོའི་རྒྱན་གྱི་ལུགས་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པའི་སྦྱོན་ནམ་བར་ཆད་
 དེ་ལ་ཞེ་བྱག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་སྦྱེས་པ་སྦྱེད་པའམ། སྦྱེས་པ་གནས་པའམ།
 རྫོགས་པ་ལ་འགལ་རྒྱུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཉེར་གསུམ། མཐུན་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་ཉེར་
 གསུམ་སྟེ་ཞེ་བྱག་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བ་སྦྱོམ་པའི་སྦྱོན་ལ་ཞེ་
 བྱག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་འགལ་རྒྱུ་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ལུ། རང་གཞན་གང་རུང་
 ལ་བརྟེན་པ་མཐུན་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་ཉེར་གསུམ། སྦྱོར་བའི་འགལ་རྒྱུ་གཞན་ལ་བརྟེན་
 པ་གསུམ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྦྱོབས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
 གཉིས། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། ཐེག་ཆེན་ལས་ཉམས་བྱེད་གྱི་
 རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བདུན། ཐེག་ཆེན་ལ་གཡེང་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་བརྒྱད་
 ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱོབ་དཔོན་ལ་བརྟེན་པ་བཅུ་བཞི། རང་
 ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པ་བདུན་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་
 སྟེ། བདུད་ཀྱིས་འབྲེད་པའི་སྦྱོར་བ། བཅོས་མ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ། དུལ་རི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་
 སོགས་ལ་དགའ་བ་བསྦྱེད་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྒྲི་དོན་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་
བ་སྒྲེ་བ་དང་གནས་པ་དང་རྫོགས་པ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་བདུན་ལས།
སྒྲུབ་བའི་སྒྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ཅིག །སྒྲུབ་བ་སྒྲེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་
བྱེད་ཀྱི་བདུན་ལས་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
སྒྲུབ་བའི་སྒྲིན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། སྒྲུབ་བ་སྒྲེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་
ལ་སྒྲུབ་བ་སྒྲེ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བྱེད་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་སྒྲུབ་
བ་སྒྲེ་ས་མ་ཟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཞེ་དུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྒྲུབ་བའི་འགལ་རྒྱུ་ཉེ་བར་
གནས་པ་ཉེར་གསུམ། མཐུན་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་ཉེར་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་
ཡང་འགལ་རྒྱུ་རང་ལ་བརྟེན་པ་ཉི་ཤུ། གཞན་ལ་བརྟེན་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། དང་པོ་
ལ་ཡང་། དོན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྒྲུབ་བ་
སྒྲོམ་པའི་དུས་སུ་ཆོག་པ་ཆེན་པོས་ཡུན་རིང་མོ་ནས་ཡུམ་ཤེས་པ་འཐོབ་པའི་སྒྲོབས་པ་
འབྱེ་བ་དང་། སྒྲོན་དང་བྱི་མཐའ་མ་བརྟགས་པར་ཡུམ་ཤེས་པའི་སྒྲོབས་པ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲེ་
ཞིང་དེས་རྫོམ་པ་གཉིས་བཞག །སྒྲོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། ཡུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་སྒྲུལ་བ་དང་ཏ་ཏ་ཞེས་གྲོད་པ་སོགས་ཀྱིས་འདྲི་བ་
དང་། ངག་གི་གནས་ངན་ལེན་གཉིན་བཤེས་སོགས་ལ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་
སོགས་དང་། རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་སྒྲུལ་བ་སོགས་དང་། གཉིན་བཤེས་ལ་སེམས་
གཡེང་བ་སོགས་ཀྱིས་འཆད་པ་དང་གསུམ་དུ་བཞག །

ཐེག་ཆེན་ལ་འདུག་པའི་བར་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིན་

མེད་པར་མ་ཞུགས་པ་ལུང་མི་སྟོན་པས་ལུང་མ་བསྟན་པ་ན་བདག་ལུང་མ་བསྟན་
 ཏོ། ། གང་དུ་སྒྲིག་བའི་གྲོང་ལ་སོགས་པ་མ་བརྗོད་དོ་སྟེ་ཡུམ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་
 པ་^①དང་། ཡུམ་འདི་བོར་ནས་དམན་པའི་སྒྲིག་ལ་འཇུག་པ་དུག་སྟེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱ་
 ལས་ཉམས་པ་བདུན་དང་། དུག་པོ་དེ་ཡང་རིམས་བཞིན་ཤིང་གི་རྩ་བ་དོར་ནས་ཡལ་
 ག་དག་འཆོལ་བ་དང་། བྱི་ནི་རྩོ་བོ་ལ་ཟན་སྟོང་བ་དོར་ནས་མི་འོང་བ་ལ་རེ་བ་དང་།
 སྤང་བོ་ཆེ་རྙེད་ནས་དེའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པར་མི་བྱེད་པར། དེའི་རྗེས་དེའི་མཆན་ཉིད་
 ཤེས་པར་འདོད་པ་དང་། འོར་བུ་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་མཆོ་མཐོང་ནས། རྒྱ་མཆོ་དང་
 མིག་རྗེས་གྱི་རྒྱ་སྟོམས་པ་ན་དེས་ཆེས་ནས་རྒྱ་མཆོར་མི་འཇུག་པ་དང་། ཉི་ཟླའི་ཁང་
 པའི་ཆད་གྱིས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་བྱེད་འདོད་པ་དང་། ཁམས་གྱི་རྒྱལ་ཐན་
 མཐོང་ནས་འཁོར་ལོ་སྒྱུར་རྒྱལ་འདི་ལྟ་བུའོ་སྟེ་པ་དང་། ཞག་དུག་ཅུ་པའི་ཟས་རྙེད་
 ནས་ཁ་ཟས་རོ་བརྒྱ་བ་བོར་བ་དང་། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་མེད་པ་རྙེད་ནས་འོར་
 བུ་འཆིང་བུ་དང་སྟོམས་པའི་དཔེས་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་བོར་ནས་དམན་པའི་སྒྲིག་ལ་
 འཇུག་པར་བསྟན་ཏོ། །

གཟུགས་སྒྲིག་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་མང་པོ་ལ་ཞེན་ནས་ནམ་ཉོག་གི་སྟོབས་པ་དུ་
 མ་འབྱུང་བ་དང་། ཡི་གེ་འབྲི་བ་ལ་ཡུམ་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་
 ཅུ་ལ་ཡུམ་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་བྲིས་བཞིན་པ་ཅུ་ལ་ཡུམ་དུ་མདོན་པར་
 ཞེན་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡུམ་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཡུལ་དང་གྲོང་ལ་
 སོགས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་སོགས་གྱི་རྙེད་པ། དཔལ་གྱི་དར་
 དབྱངས་བཅིངས་པ་སོགས་གྱི་བཀྱར་སྟེ། ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྟོན་པའི་རོ་ཐུང་བ་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པ་བདུད་གྱིས་བསྟན་པའི་སྒྲིག་ལས་ཐབས་

མཁས་པ་ཆོལ་བ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་ལས་གཡེང་བའི་རྒྱ་བརྒྱད་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་བདུད་དགོ་སྒྲོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་འོངས་
ནས་ངེད་གྱི་མདོ་སྡེ་འདི་ཉིད་ཡུམ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་མིན་ནོ་ཞེས་
ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བར་དུ་དབྱེན་བཅུག་ནས་འབྲེད་པ་དང་། ཡུམ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་
མདོ་སྡེ་སྟོན་པ་དང་། བདུད་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་སྐྱེས་ནས་དེ་ལ་འདོད་པ་སྐྱེད་དུ་
བཅུག་པ་སྟེ་གསུམ་བཞག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། རང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་མ་ཉན་པ་པོ་དང་། རྒྱ་མ་འཆད་པ་པོ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་འདི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉན་པ་པོ་འདི་བ་སོགས་ལ་འདུན་པ་ཆེ་ལ། འཆད་པ་པོ་
སྟོམས་ལས་ཆེ་བས་ཆོགས་པས་ཆོས་སྒྲིད་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཉན་པ་པོ་ཡུལ་འདིར་
ཉན་འདོད་ལ་ཅི་གཤེས་ཡུལ་གཞན་དུ་འཆད་འདོད་པས་འདུན་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་
དང་། ཆོས་གོས་སོགས་ལ་འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲེག་པ་
དང་། བསོད་སྟོམས་སོགས་སྐྱེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་མི་ལྡན་དག་གིས་དང་།
དགོ་ཞིང་འདུན་པའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་དང་། དེ་ལས་བསྒྲེག་སྟེ་ཡུམ་འདི་ཞིང་དོན་དུ་
གཉེར་བར་མི་འདོད་པ་དང་ཡོ་བྱད་གཞན་ལ་གཏོང་པ་དང་དེ་ལ་སེར་སྒྲ་བྱེད་པ་དང་།
ཆོས་གོས་སོགས་འཆད་པ་པོ་ལ་སྐྱེན་འདོད་པ་དང་དེས་མི་ལེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་
མགོ་སྟོས་པས་ཐམས་ཅད་གོ་ཞིང་ཆོག་ལྟར་མི་ལེན་པ་དང་། རྣམ་པར་སྟོས་པས་གོ་
ཞིང་ཆོག་ལྟར་ལེན་པ་ཉིད་གྱིས་དང་། མདོ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་ཆོས་མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་དེ་མི་ཤེས་པ་དང་། སྐྱེན་སོགས་ཀྱི་པར་བྱེན་
དུག་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ལ་སྟོབ་པར་འདོད་པ་དང་དེ་ལས་བསྒྲེག་པས་དང་། པར་བྱེན་

ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་དེ་ལས་བསྒྲིག་པས་དང་། ཆེག་དོན་མི་
བརྗེད་པའི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དག་གིས་དང་། དུམ་ཡི་གེར་འབྲི་བ་
སོགས་ལ་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་དག་གིས་དང་། འདོད་པའི་འདུན་པ་སོགས་
སྐྱེ་བ་པ་ལྟ་དང་བྲལ་བ་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོགས་པས་ཆོས་སྟོད་ལས་ཉམས་
པ་སྟེ་བཅུ་བཞི་བཞག །

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། གཅིག་ཕུས་དབེན་པ་དང་འཁོར་གྱིས་འདུ་
འཇི་ལ་སོགས་ལ་དགའ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཉན་པ་པོ་འཆད་པ་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་
འདོད་བཞིན་དུ་དེའི་གོ་སྐབས་མི་འབྲེད་པ་ཉིད་དང་། ཉན་པ་པོའི་ཕྱི་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་སྟེ་འབྲང་བར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། ཟང་ཟེང་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་ཕྱིར་ཆོས་
སྟོན་འདོད་པ་དང་དེ་སྦྱོན་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། གང་ན་སྟོག་གི་བར་ཆད་དུ་
འགྱུར་བའི་སྟོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་དེར་འགྲོ་བར་མི་འདོད་པས་དང་། གང་ན་
སུ་གོ་སོགས་དང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ཡོད་པའི་སྟོགས་སུ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དང་མི་
འདོད་པ་གཉིས་དང་། འཆད་པ་པོ་གཙོ་བོར་མཛུགས་སྟེ་སོགས་ཀྱི་བྲིམ་ལ་ལྟ་ལ་ཉན་པ་
པོ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཆོགས་པས་ཆོས་སྟོད་ལས་ཉམས་པ་བདུན་བཞག །

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་བརྗོད་ན་
གཞན་དོན་དུ་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བར་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱིར་སྟོགས་པ་སྟེ་མི་མོས་ཤིང་སྟོབ་
དང་། ལྟ་རྟེན་དང་ཞི་བ་ཅམ་གྱི་བསྐྱུགས་པ་བརྗོད་ན་བདེ་འགྲོར་འགྲོ་བ་དང་རྒྱན་
ཞུགས་སོགས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་རང་དོན་དུ་ཡིད་བདེ་སྟེ་བ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་བྱའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།

བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱར་བའི་སྦྱོན་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྦྱར་བ་སྒྲིམ་པ་པོ་ལ་དགོངས་པ་མཛད་པའི་མཐར་
འཐད་པར་ཡུམ་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྦྱེད་པ་དང་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྦྱོན་
པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ལས། ❶རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་གང་འདི་སྐད་དུ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའོ་འཇིག་རྟེན་སྦྱོན་པར་བྱེད་
པའོ། །ཞེས་བཀའ་སྩལ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ནི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་སྦྱེད་པར་
བྱེད་པ་ལགས། རི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྦྱོན་པ་ཡིན། ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྦྱོབས་བཙུ་སྦྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆན་སྦྱར་❷བ་དང་། རྟོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། ཡོན་ཏན་སྦྱོན་ནི་མཆན་ཉིད་བཅས། །ཞེས་བཤད་❸བ་ན། སྦྱར་
བའི་སྦྱོན་གྱི་འོག་དུ་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་སྦྱང་བ་དང་སྦྱོན་དོར་བའི་སྒྲིམ་སྦྱར་བ་རྣམས་བསྒྲིམ་པར་
བྱ་བ་ལ་ནི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲིམ་དུ་འགོ་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
འཆད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་ལ། ❹གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་དང་སྦྱོན་སྦྱང་བ་
དང་དོར་བས་སྦྱར་བ་རྣམས་བསྒྲིམ་པར་བྱ་བ་ནི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲིམ་དུ་འགོ་བ་ཅན་
ཡིན་པས་སྦྱོན་གྱི་འོག་དུ་དེ་དག་གི་མཆན་ཉིད། ཅས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲིམ་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒྲིམ་རྒྱས་པར་བཤད།

གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་
དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་མདོར་བསྟན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བཤད་པ་
ལ། གང་གིས་མཆོན་དེ་མཆན་ཉིད་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ❶ བྱེད་པར་སྐྱབ་པས་
འདིས་སྦྱར་བ་རྣམས་མཆོན་པར་བྱེད་པས་ན། ཤེས་པ་དང་། བྱེད་པར་དང་། བྱེད་པ་
དང་། ལས་སུ་སྐྱབ་པས་དེ་རྣམས་མཆོན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
དེ། མཆན་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། རང་
གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་
འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་ཅེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལས་ཤེས་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཆོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་
འདིར་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྐྱས་བརྗོད་
རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་ཤེས་མཆན། བྱེད་
མཆན། བྱེད་མཆན། ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དོན་ལ། མཆན་མཆོན་གྱི་རྣམ་གཞག །མཆན་ཉིད་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་
ཚུལ། དེའི་ས་མཆམས་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས་
ལས།

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་
མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཤེས་མཆན། བྱེད་མཆན། བྱེད་མཆན། ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་མཆན་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད་དུ་ཐལ།
སྦྱར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་མཆན་དུ་

ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཆན་ཉིད་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འགྲོའོ། །

ཁ་ཅིག །སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་
ཤེས་གྱི་རིགས་རྫོགས་པས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྒྲུབ་པའི་བྱང་སེམས་
ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ།
མཆན་ཉིད་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་གྱིས་དབེན་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་མཆན་གཞི། ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་
མཆོན། སྒྲིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐབས་ཤེས་བྱང་
པར་ཅན་གྱི་རིགས་རྫོགས་པས་བེན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་བའི་རུས་པ་མཆོན་བྱེད་གྱི་རྟོགས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲུབ་བའི་མཆན་ཉིད་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་མཆན། བྱང་མཆན། བྱེད་མཆན།
རོ་བོ་ཉིད་མཆན་རྣམས་སུ་ཡོད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། ཤེས་
མཆན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སེམས་དཔའི་རྒྱད་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་མཆན་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཤེས་མཆན་དེ་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲུབ་བའི་མཆན་ཉིད་ལ་བཞིར་འབྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པའི་མཆན་

ཉིད་དེ་མཆོན་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྒྲིབ་སྒྲིབ་མ་དེ་མི་འཇུག་སྟེ། མཆོན་བྱ་བཞི་བྱེད་པ་སྒྲིབ་ཞི་བ་
གང་དུ་ཡང་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མི་རྟག་པ་བྱམ་པའི་སྒྲིབ་མཆོན་ཉིད་
དང་། སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་བྱམ་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཐལ། བྱམ་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་
དང་བྱམ་པའི་སྒྲིབ་མཆོན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀ་བ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་བྱེད་ལྟར་ན་སོང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱེད་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཤེས་པའི་
མཆོན་ཉིད་དུ་ཐལ། བྱེད་ཤེས་མཆོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་སྟེ། ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་འཇིག་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་
པའི་རྣམ་འབྱེད་དུ་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་བྱེད་ལྟར་ན་ཡོད། ཅེས་
ཟེར་ན། ཐལ་འབྱུང་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རྩ་བར་མ་བྱེད།

མཆོན་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་ཉི་ཤུ་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་
ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་ཕྱིར། ཞེས་པས་བསྟན། ཆོས་སྒྲིབ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་
སྒྲིབ་བ་ནི་མཆོན་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆོན་མ་དང་། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དོན་གཉིས་སུ་ཆོག་གསུམ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱེད་
མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི། བསམ་མི་བྱེད་སོགས་བྱེད་པར་གྱིས། ཞེས་སོགས་དང་།
པན་དང་བདེ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། མཆོན་མཆོན་གཞི་
གསུམ་དང་མཆོན་ཉིད་མཆོན་གཞིའི་སྟེང་དུ་དེས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། སྒྲིབ་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། ཞེས་

སོགས་དང་། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བྱེད་པ་ནི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ཉི་ཤུ་མཆན་གཞི། ཆོས་སྒྲུབ་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པར་
མཆོན། རོན་གཉིས་ཕུན་ཆོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། ཞེས་
མཆོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར།

དེ་འགོག་པ་ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ^①སྒྲུབ་བཤད་པའི་སྒྲུབ་བ་ཉི་ཤུ་པོ་ཡང་
མཆན་གཞིར་རྒྱང་མེད་ཀྱི། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་རྩ་བའི་དགོངས་པ་
བཀའ་བ་ལྟར་ན་ནི། རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་མཆན་ཉིད་དང་མཆོན་བྱ་གཉིས་ཀར་སྟོན་
པར་གསལ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བཅུ་དྲུག་ཐལ་གསུམ་གྱིས་ཀྱང་མཐུན་པ་
གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན་པར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་མཆན་གཞི་
ལ་མཆན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་བསྟན་པར་འཆད་པ་སོགས་འཐད་པར་མི་སེམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས།

རོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་མཆན་མ་དང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་ཁོ་ན་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་མཆན་ཉིད་དང་མཆོན་བྱ་
གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ^②དེ་ལྟར་རོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་བ་དག་ཀྱང་མཆོན་པས་ན། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་མཆན་ཉིད་
མ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན། སྟོང་ཉིད་མཆན་མ་མེད་
བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་བསྟན། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་

ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ^①ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཆོན་པས་ན་ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ^②ཞེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
དུ་ལམ་ཞེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དག་ཀྱང་མཆོན་པས་ན་ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལམ་ཞེས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ^③ཞེས་
པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་དག་ཀྱང་མཆོན་པས་ན། ཞེས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མཆོན་གཞི། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་མཆོན། ཞེས་གསུངས། དེ་འགོག་པ་
ལ། རྣམ་བཤད་ལས། ^④སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་
མཆོན་པ་སོགས་ཀྱང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀའི་འབྲེལ་བའི་ཆོག་དོན་ལ་མི་གསལ།
ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་མི་འཐད་དེ། མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཆད་མས་ངེས་ནས། དེ་
^⑤རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཆད་མས་མ་ངེས་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཁྱེན་
གསུམ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཀྱི་རྒྱུར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་འབྱུང་དོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་
བཤད་ལས། ^⑥བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་མཆོན་གཞི་དང་བཅས་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་

གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མཆོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཙམ་དང་། མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཙམ་ཆད་མས་
ངེས་ན། དེའི་རྗེས་སུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱར་ཐག་ཆོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ། མཆན་གཞི། མཆོན་བྱ། མཆན་ཉིད། རི་ལྟར་
མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བརྩུ་བྱས་མཆན་གཞི་ཡིན་ལ། དེ་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་
མཆན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ལ། སྦྱི་དང་། བྱང་པར་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་ལ། དེའི་མཆན་ཉིད་ལ་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གཉིས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བ། རྣམ་
མཁྱེན་སྦྱོར་བ། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱོར་བ། གཞན་
དོན་བྱེད་པའི་^①བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ལ་སྐབས་འདིར་
མཆོན་བྱ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རང་གི་
ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་བྱང་
འབྲེལ་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་
ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྦྱོང་ཉིད་
མཆན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་

ནམ་མཁའ་ཀྱི་ནམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་དང་།
བསམ་མི་བྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་དང་། བན་
བདེ་སྐྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་
ནམས་སྐབས་འདིར་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ། སྤྱིའི་ངོས་འཛིན་དང་། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི། ཉན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་
མཆན་གཞི། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་དུ་མཆོན། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་
འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་སེམས་
དཔའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་མོངས་རྟགས་དང་མཆན་མ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་དང་པོ་བཞི་མཆན་གཞི། སེམས་
དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱར་བར་མཆོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་
སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ནམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་དམན་ཀྱི་རྟགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང་། ཉན་མོངས་རྟགས་དང་མཆན་
མ་དང་། །མི་མཐུན་སྦྱོགས་དང་གཉིན་པོ་དང་། །དབེན་དང་། །ཞེས་པས་མཆན་གཞི་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་བསྟན་ནོ། །
དཀའ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་ཀྱི་གོ་ཆ་བྱ་
དཀའ་བ་སོགས་སྐབས་པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་ལྟ་མཆན་གཞི། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་
བར་མཆོན། སྟོང་ཉིད་མཆན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང་། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་

དང་མི་དམིགས་དང་། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཟག་པ་དང་། །ཞེས་པས། མཆན་གཞི་
དང་། ལྟོང་ཉིད་མཆན་མ་མེད་སོགས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་དེ་བསྟན་
ནོ། །དམིགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ལས་ཀྱི་བྱང་
པར་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
བདུན་མཆན་གཞི། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བར་མཆོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་
མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང་། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་
དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་གཞི་དང་། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བསྟན་ནས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་དེ་བསྟན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་
མཆན་གཞི། དེ་ཉོན་རང་གི་སྦྱར་བ་ལས་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྦྱར་བར་མཆོན།
བསམ་མི་བྱབ་སོགས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་
ཡང་། བསམ་མི་བྱབ་སོགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་^①བསྟན། དེ་བཅུ་དྲུག་
མཆན་གཞི། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སྦྱར་བར་
མཆོན། བན་བདེ་སྦྱབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པ། དེ་ཡང་། བན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མཆན་ཉིད་དེ་བསྟན་
ནོ། །མཆན་གཞི་རྣམས། ཉོན་མོངས་རྟགས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་ཐོབ་དགོས་པར་
ཐལ། མཆན་ཉིད་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་
གྱི་སྦྱང་བ་སྦྱོར་བ་ལ་ཞི་གནས་མཆན་ཉིད་པ་ཐོབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་

ཁྱེད་ཀྱི་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད་སྟེ།
སྒྲིབ་པའི་གོ་སྐབས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
རྟོགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། སྒྲིབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆོན་གྱི་རིགས་ཅན་གཅིག་ངེས་པར་སྤྲོ་མེད་རྟོགས་བྱང་
དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་དེའི་རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་ལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་རྟོགས་པ་
མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་པས་དེ་ལ་ཤེས་མཆོན་དང་། དེ་
ལ་ཡང་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མི་སྤང་ན་རྟོགས་པ་ཅམ་ཐེག་ཆོན་གྱི་
དོན་དུ་གཉེར་བའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པས་དེ་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་མཆོན་དང་། རྒྱས་པ་དེ་
གཉིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་ན་དཀའ་བ་དུ་མར་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཐེག་ཆོན་གྱི་
ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལྟོག་པས། དེ་མེད་པར་ཤེས་པ་ལ་བྱེད་མཆོན་དང་། སྒྲིབ་བ་དེ་རང་
གི་ངོ་བོ་སྤངས་རྟོགས་ཅི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་ཐ་མ་བསྟན་
དགོས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཤེས་པ་སྒྲིབ་བ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དེ་ཡིན་
ནོ། །འདིས་མཆོན་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབས་པའི་དགོས་པ་དང་གྲངས་ངེས་ཡང་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆོན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། སྒྲིབ་བ་
སྒྲོམ་ངེས་ཀྱིས་འདི་སྒྲིབ་དུ་བཏང་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྒྲིབ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཤེས་མཆོན། བྱང་མཆོན།
བྱེད་མཆོན། ངོ་བོ་ཉིད་མཆོན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་

མཆན། ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་མཆན། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་མཆན་དང་
གསུམ་ལས།

དང་པོ་ལ་མཆམས་སྒྲུབ། ཅ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་མཆན་ཉིད་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞིན་ཕྱེ་བ་དེ་ལ་ཤེས་མཆན་
ལ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རེ་ཞིག་དང་པོར་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་མཆན་དེ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་བ་
ལ།^①དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་པ་ལ་རེ་
ཞིག་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ།^②དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་^③དང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། འདི་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྩ་བྱུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་བ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟོབས་སོགས་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།^④རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་
མོ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྩ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་དང་།^⑤དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^⑥རབ་འབྱོར་
ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་འཇིག་རྟེན་
གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་སྤང་པོ་ལྷ་ནི་དེ་བཞིན་

གཤམ་གསལ་པས་འཇིག་རྟེན་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་ནས། ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་ཕུང་
པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། རབ་ཏུ་འཇིག་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་
དང་། ཞེས་དང་། ❶འཇིག་རྟེན་འཇིག་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། ❷རབ་འབྱོར་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་གངས་མེད་སེམས་ཅན་གཞལ་དུ་མེད་པའི་
སེམས་དང་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་མཐུན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། སེམས་ཅན་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། ཞེས་དང་། ❸སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་
པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཤེས་པ་ནི། ❹རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གདགས་པས་གདགས་པར་འབྱུར་བ་གཟུགས་ཡོད་
པའམ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་པས་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱུས་
པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་
རབ་ཏུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་བསྐྱུས་པ་དང་བྱིར་
བལྟས་དང་། ཞེས་དང་། ❺སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་། སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པོ་སེམས་མི་ཟད་པའི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ནི། ❻རབ་འབྱོར་གང་དེ་བཞིན་
གཤམ་གསལ་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་
དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱུས་པ་དང་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་དང་། མི་ཟད་པ་ཉིད་དུ་
ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དེའི་དོན་

བཤད་པ་ལ། མི་བད་པ་ཡི་རྣམ་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^①སེམས་མི་བད་པའི་རྣམ་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། །ཞེ་སྒྲུབ་དང་
བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། གཉི་མུག་དང་བཅས་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་ངོ་
ཐོར་ཤེས་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་
ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་གཉི་མུག་དང་བྲལ་བ་ལ་གཉི་མུག་དང་བྲལ་བའི་སེམས་
ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆགས་བཅས་སོགས་དང་། ཞེས་དང་། ^③སེམས་འདོད་ཆགས་
དང་བཅས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲུབ་བསྐྱུས་པ་སེམས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགྲ་པ་སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤེས་པ་སྟོན་པ་ལ། ^④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་པ་རོལ་དང་གང་
བྲག་པ་རོལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་སེམས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་
ཆེན་དང་། ཞེས་དང་། ^⑤སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྩ་པ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཤེས་པ་ནི། ^⑥རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་པ་རོལ་དང་
གང་བྲག་པ་རོལ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ལ་སེམས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་

ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐུན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་
བཤད། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆེན་པོར་གྱུར་དང་། ཞེས་དང་། ❶སེམས་ཆེན་པོར་
གྱུར་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བཙུ་གཅིག་པ་སེམས་ཆད་མེད་པ་ཤེས་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། ❷སེམས་ཆད་མེད་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆད་མེད་
དང་། ཞེས་དང་། ❸སེམས་ཆད་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བཙུ་གཅིག་པ་སེམས་
བསྟན་དུ་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི། ❹སེམས་བསྟན་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྣམ་ཤེས་བསྟན་དུ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❺སེམས་བསྟན་
དུ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཙུ་གསུམ་པ་སེམས་བཟླ་མེད་པ་ཤེས་པ་ནི། ❻སེམས་བཟླ་མེད་པ་ལ།
ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེམས་བཟླ་མེད་དང་། ཞེས་
དང་། ❼སེམས་བཟླ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བཙུ་བཞི་པ་སེམས་གཡོ་བ་ལ་
སོགས་པ་ཤེས་པ་ནི། ❽སེམས་གཡོ་བ་དང་། འདུ་བ་དང་། བཟུམ་པ་དང་། བཙུམ་པ་
ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན་ནས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཤེས་པ་སྟེ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། །ཞེས་
དང་། ❾སེམས་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བཙུ་ལྔ་པ་སེམས་གཡོ་བ་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ནི། ❿རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མཐུན་
ཏོ། །གཟུགས་ཇི་ལྟར་མཐུན་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ཞོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་
འགྱུར་བ་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དང་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། འབད་པ་
མེད་པ་དང་སྤྱོད་པ་མེད་པ་དང་། དམིགས་སུ་མེད་པ། ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་མཐུན་

ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་དེ་དག་
ནི། །དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་དང་། ^①གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཅུ་དྲུག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པ་ལྟར་
གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པའམ་འདོགས་པ་ཤེས་པ་ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་
འདོགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མཐུན་
པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་སྟོན་པའི་གཞི་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དེ་སྟོན་པ་
ལ། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གཡོ་བ་དང་འདུ་བ་དང་བཟམ་པ་དང་། བཅུ་པའི་དེ་
བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^③དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་འདོགས་པར་མཛད་
དོ། །ཞེས་དང་། ^④ཡུམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་
སོ། །ཞེས་དང་། ^⑤དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ^⑥མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
མདོ་བྱེ་མ་བཞིས་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་བསྟན་ནོ། །

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐུབ་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། །གཞན་ལ་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་འདི། །ཞེས་དང་། ^⑦དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པ་དེ་གཞན་
ལ་བསྟན་ཅིང་བཏགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་
དྲུག་གིས། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཤེས་པ་བཞི་པོ་དེ་རྩ་བས་གཉིས་པ་དང་བཞི་པ་
དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་པས་གསུམ་པ་མ་གཏོགས་ཆེག་བེན་ལ་བསྟན་ཏོ། །དེ་
དག་གི་དོན་བསྟུས་ནས་སྟོན་པ་ལ། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐབས་ཀྱི། །ཤེས་པའི་

མཚན་ཉིད་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ❶ ཚུལ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་
བ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཚན་པས་ན། ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་དང་། ཆགས་སོགས་
དེའི་རྟགས་ཏེ་འབྲས་བུ་སྒྲིག་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། ཆགས་སོགས་དེའི་མཚན་
མ་སྟེ་རྒྱ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཟག་
བདེ་བར་འཇིན་པ་སོགས་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་སོགས་མི་
མཐུན་སྒྲིགས་དང་གཉིན་པོ་དག་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་བཞི་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲིག་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་ཐེག་
དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད།

ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་
གང་ཡང་རུང་བ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
བཅུ་དྲུག་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
ན། གཉིས་སྟོང་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིག་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
 ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེར་བསྟུས་པ་དང་ཕྱིར་བལྟས་དང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་
 པར་འཇིག་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
 ཡོད་དེ། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་ཤེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་ཤེས་པའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དེ་དག་གི་ནང་ནས། ཤེས་པ་སྟེ། །གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་བྱ་དང་། །ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། ལྟ་ངན་རྣམས་འཁྱུལ་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཞིང་གང་ཟག་གི་བདག་
 མེད་པར་ཤེས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱེད་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྟོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་འཇོག་
 བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྟེ་དོན་ལ། ལྟ་ངན་གྱི་དབྱེ་བ། བསྟུ་བ། གང་ཟག་གང་གི་
 ཡིན་པ། སྐྱབ་འདུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་འཇམ་བུའི་གླིང་འདིར་སུ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་
 པ་རྟོག་གི་བ་དྲུག །རྗེས་སྟོག་པ་དྲུག །སྟོམས་འཇུག་པ་དྲུག་སྟེ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་
 པ་དར་བའི་དུས་སུ་ལྟ་ངན་དྲུག་ཅུ་ཙུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱང་བར་ཆངས་པའི་བྱ་
 བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པའི་ལྟ་བ་བཅོ་བརྒྱད་

དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་ཉིག་^①པའི་ལྷ་བ་ཞི་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
རྟག་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ཁ་ཅིག་རྟག་པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞི། རྒྱ་མེད་པར་
སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉིས། མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་བཞི། ལྷ་སྒྲོང་མི་སྒྲོང་
རྣམས་ཀྱི་བཞི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེའི་ཡང་། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་བསམ་གཏན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་
གནས་རྗེས་བྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་དང་། བཞི་བཅུ་དང་།
བརྒྱད་ཅུ་བྲན་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཁ་དོག་
བཟང་བ་དང་ངན་པ་རྣམས་དེ་དང་དེར་སྐྱེས་པ་མཐོང་ནས་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་
པར་སྐྱ་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆངས་ཆེན་གྱི་འཁོར་འགའ་ཞིག་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་
བསྐྱབས་ནས་བལྟས་པས་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ནི་
རྟག་ལ་ལྷ་གཞན་རྣམས་ནི་མི་རྟག་གོ་སྟུང་པ་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ཅིང་སེམས་མ་འགགས་པར་མཐོང་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་
ལ་སེམས་རྟག་པར་ལྷ་བ་དང་། འདོད་ལྷ་ཅེ་བས་རབ་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཞིག་ཤི་ནས་མིར་
སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ནས་བལྟས་པས་རང་གི་སྒར་གྱི་ཆོ་བ་རྣམས་མ་ཤི་བར་
མཐོང་ནས་ལྷ་ཅེ་བས་བསྐྱས་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་པར་ལྷ་བ་དང་།
ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཁ་ཅིག་ཤི་ནས་མིར་སྐྱེས་ཏེ་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ནས་
བལྟས་པས་གཞན་རྣམས་མ་ཤི་བར་མཐོང་ནས། ལྷ་གྲོགས་ལ་ཡིད་འབྱུང་བ་དག་མི་
རྟག་ལ་གཞན་རྣམས་རྟག་གོ་སྟུང་ཏུ་ལྷ་བ་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ནས་འདོད་ལྷར་སྐྱེས་པའི་བྲང་སྒྲོང་།

འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་ཤེས་བསྐྱབས་ནས་བལྟས་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་ལྡན་མ་གང་
ཡིན་མ་མཐོང་ནས་རང་གི་ལུས་རྒྱ་མེད་སྟོ་བྱར་དུ་བྱུང་བར་ལྟ་བ་བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། ཆར་དང་རྒྱང་སོགས་སྟོ་བྱར་དུ་འབྱུང་ཞིང་ཤིང་ནམས་ལ་རེས་འགའ་
མེ་ཉོག་དང་འབྲས་བུ་བརྒྱད་དེ་སྟོ་བྱར་དུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་ཉོག་གི་ལ་བརྟེན་པ་
གཉིས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། བྱེ་རོལ་པའི་བྱང་སྟོང་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་
འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐའ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་སྟམ་དུ་ཡང་དག་
པར་འཆོལ་བ་ན་འཇིག་པའི་བསྐྱལ་པ་བྱན་པའི་ཆེ་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་།
འཆགས་པའི་བསྐྱལ་པ་བྱན་པའི་ཆེ་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་། ཡང་དེ་དག་ལྷལ་
རྒྱ་མཆོའི་མཐའ་ཡང་དག་པར་འཆོལ་བ་ན་འོག་ཏུ་མནར་མེད་མན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་
ཞིང་། སྟེང་དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ལས་མ་མཐོང་ཞིང་། ཐད་ཀར་ཐམས་ཅད་
པ་རོལ་བྱད་པའི་མཐའ་མ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་འོག་དང་སྟེང་དུ་མཐའ་ཡོད་པའི་འདུ་ཤེས་
འབྱུང་། ཐད་ཀར་མཐའ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བའོ། །

ལྷ་པ་ནི། སྟོ་མ་བྱང་བ་དང་། ཉོག་པ་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་དང་། སྟོ་བྱང་བ་
ནམ་པར་མ་རེས་པ་དང་། ཤེས་པ་ཅན་ཞིང་ཀུན་ཏུ་སྟོངས་པ་བཞི་ལས་མངོན་པར་མཐོ་
བའི་ལམ་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་། རེས་ལེགས་ཀྱི་ལམ་བདེན་པ་བཞི་ལས་
བཅུ་མས་ཏེ་བྱི་བ་བྱིས་པ་ན་བྱི་བ་ནམས་ལ་ལན་གསལ་པོ་མི་འདེབས་པར་གཏམ་རྒྱང་
ལ་སྐྱར་ཞིང་བདག་གིས་ལྟ་མི་སྟོང་བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་དུ་ལྟ་བའོ། །དེ་དག་མདོར་བསྡུས་
པའི་སྟོམ་ནི། ཉོག་དང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་དང་། མཐའ་ལྡན་དེ་བཞིན་ལྟ་མི་སྟོང་། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོ་བ་ནམས་ཀྱི་བཅུ་དུག མེད་པར་སྟོ་བ་

ནམས་ཀྱི་བརྒྱད། གཉིས་མིན་དུ་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱི་བརྒྱད། ཆད་པར་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱི་
བདུན། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་བར་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱི་ལྔ་ནམས་སུ་ཡོད། དང་པོ་བཅུ་དྲུག་
ཡོད་དེ། བདག་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པ་དང་། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུའེས་པ་ནམས་ཀྱི་ལྔ་དཔྱད་དང་། བདག་བདེ་བ་ཡིན་པ་
དང་། སྒྲུག་བསྐྱལ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུ་
འེས་པ་ཅན་གྱི་བཞི་དང་། བདག་གཅིག་སུ་ཡིན་པ་དང་། ཐ་དད་ཡིན་པ་དང་། རྩེ་དུ་
ཡིན་པ་དང་། ཆད་མེད་པར་འདུའེས་པ་ཅན་གྱི་བཞི་ནམས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་འདུའེས་མེད། ཅེས་པ་ནས་
བདག་མཐའ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་འདུའེས་མེད་པའི་བར་བརྒྱད་
དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཉིད་ལ་འདུའེས་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན། མེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པར་ཞེས་སོགས་སྒྲུར་ནས་ལྟ་བ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། འདོད་
པའི་མི་དང་ལྟ་དང་གཟུགས་ཁམས་པ་དང་གཟུགས་མེད་སྒྲུ་མཆེད་རིགས་བཞི་སྟེ་
བདུན་པོ་ནམས་མ་ཞིའི་བར་དུ་ནད་དང་འབྲས་དང་ཟུག་རྩེ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཞི་
ནས་ཡེ་མེད་དུ་ལྟ་བ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ནི། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་འཇེམ་མེད་དུ་སྒྲིབ་པས་ཆེ་འདི་ལ་གྲོལ་བར་
ལྟ་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ཐོབ་པས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་^①གྲོལ་བར་ལྟ་བ་བཞི་སྟེ་
ལྔ་པོ། །དེ་དག་མདོར་བསྐྱུས་པའི་སྒྲིབ་པ་ནི། འདུའེས་ཡོད་སྒྲིབ་བཅུ་དྲུག་དང་། །མེད་དང་
གཉིས་མིན་བརྒྱད་བརྒྱད་དང་། །ཆད་པར་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱི་བདུན། །ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་གྲོལ་
བའི་ལྔ། །ཞེས་པའོ། །ལྔ་དཔྱད་དྲུག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དོན་དྲུག་གི་སྒྲིབ་ནས་འེས་

པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ། སྟོན་དུ་འགྲོ་བ། རྟེན། དུས། ལྟ་བ་ལ་བརྟེན་པ། སྐྱེས་པའི་གནས་
ནམས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། དང་པོ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་།
གཉིས་པ་ནི། དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་ལ་སོགས་པ་ཐོས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་དང་རྟོག་གེ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བཞི་པ་ནི། འདས་པ་དང་
ད་ལྟར་^①བའི་དུས་ལ་དམིགས་ནས་སྟོན་གྱི་མཐར་རྟོག་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ལ་
དམིགས་ནས་སྤྱི་མའི་མཐར་རྟོག་པ་དང་། ལྟ་བ་ནི། རྟག་ཆད་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་
ལས་འདས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བའོ། །

དྲུག་པ་ནི། བསམ་གཏན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་བཤད་དོ། །ཙ་བཤེས་
རབ་ལས་ལྟ་བ་དྲུག་ཙ་ཙ་གཉིས་པོ་དེ་དག་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བསྒྱུས་ནས་བཤད་དེ། སྟོན་
གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བརྒྱད། སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བརྒྱད་དུ་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། དང་པོ་བྱུང་སྟེ། བདག་འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། མ་
བྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་
རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། མི་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་
ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནམས་སུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བདག་མ་འོངས་པའི་
དུས་ན་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་།
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་མཐའ་དང་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། མི་ལྡན་པར་
ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་རྟེ། ཙ་བཤེས་རབ་ལས། ^②འདས་དུས་བྱུང་མ་བྱུང་ཞེས་དང་། །འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་
ལ་སོགས་པར། །ལྟ་བ་གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །མ་
འོངས་དུས་གཞན་འབྱུང་འགྱུར་དང་། །མི་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་སོགས་པར། །ལྟ་བ་

གང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་
 རྣམས་བཅུ་བཞིར་ཡང་གསུངས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། སྤྱི་མའི་མཐའ་
 ལ་བརྟེན་པ་བཞི། སྤང་འདས་ལ་བརྟེན་པ་བཞི། ལུས་སྒོག་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་
 གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❶གང་འདས་པན་ཆད་མཐའ་སོགས་དང་། །རྟག་
 ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དག །སྤང་འདས་དང་སྤྱི་མཐའ་དང་། །སྔོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
 པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་
 བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་བདེན་པར་ལྟ་
 བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བདག་
 དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ། དེ་དང་མི་ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་།
 གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །གསུམ་
 པ་ནི། གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་པན་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་
 དང་། གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་ཀར་མ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་
 སོ། །བཞི་པ་ནི། ལུས་སྒོག་རྩིས་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། རྩིས་གཅིག་དུ་
 བདེན་པར་ལྟ་བ་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུ་ན། གཡོ་བ། འདུ་བ། བཟུང་བ།
 བཅུམ་པའི་ལུང་མ་བསྐྱུན་གྱི་ལྟ་བ་བཞིར་འདུ་སྟེ། མདོ་ལས། ❷སེམས་གཡོ་བ་དང་འདུ་
 བ་དང་བཟུང་བ་དང་བཅུམ་པ་ཡང་དག་པ་རིམ་ལྔ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་མཐེན་ཏོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐའ་
 དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ་སྟེ་བ་སྤྱི་མ་པན་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་

གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བུ་གསུམ་ནི་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་།
 དེ་ནམས་ལ་གཡོ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནམས་རང་ཡུལ་ལ་སྐྱབ་
 པའི་ནམ་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་སྟེ་བ་
 ཕྱི་མ་པན་ཆད་མི་འབྱུང་བར་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པན་ཆད་དུ་མི་
 འབྱུང་བར་བདེན་པར་ལྟ་བུ་གསུམ་ནི་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནམས་ལ་འདྲ་
 པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་པའི་ནམ་པས་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བདེན་པར་ལྟ་བུ་གསུམ་ནི་གཅེར་བྱ་
 པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནམས་ལ་བཀྲམ་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནམས་རང་ཡུལ་ལ་
 དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཉིས་གང་ཡང་བཟོད་དུ་
 མེད་པར་བདེན་པར་ལྟ་བུ་གསུམ་ནི་གནས་མ་བྱ་བའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་བརྩམ་
 པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནམས་རང་ཡུལ་ལ་དགག་སྐྱབ་གཉིས་ཀ་བཀྲམ་པས་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར། ལུས་སྟོག་རྩལ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བུ་བྱེ་བྲག་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་ཅིང་།
 རྩལ་ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བུ་གྲངས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་གང་ཟག་
 གི་བདག་གཟུགས་བཅའ་པོར་འདོད་ཅིང་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཤེས་རིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར།
 བདག་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་དང་། འཇིག་རྟེན་ནི་དེའི་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོང་
 གྱི་འཇིག་རྟེན་ཡིན་ཅིང་གྲོལ་བའི་བདག་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་
 བདག་གི་ནམ་གྲངས་སུ་འདོད་དོ། །གཉིས་མིན་དུ་ལྟ་བུ་དོན་ནི་རང་བཞིན་རྟག་ལ་
 གནས་སྐྱབས་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་འོ། །

བཞི་པ་ནི། འདི་ནམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
 དོ། འདི་དག་གིས་ངེ་ལྟར་བཟུང་བའི་དོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཁྱེས་པས་ལན་ལུང་མ་

བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ལན་ལུང་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་དེའི་ལན་སྟོན་དགོས་པ་གང་
ཞིག །འདི་ནམས་ཁྱ་བ་པོ་དེ་དག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་
བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱ་བ་པོ་དེ་ནམས་ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་
པའི་ཁྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་སྤངས་པར། ^①འཇིག་རྟེན་མཐའ་
དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཁྱས་ན་རྒྱལ་བ་མི་གསུངས་བཞུགས། །གང་བྱིར་དེ་ལྟར་བཟ་
པའི་ཆོས། །སྟོན་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུངས་པ། །དེ་ཡི་བྱིར་ན་མཁས་ནམས་
གྱིས། །ཀྱན་མཁའ་ཐུན་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཐུན་པར་ཞེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་གྲོ་ལ་བ་དོན་གཉིས་ནམས་གྱིས་ལྟ་རན་གྱིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་
རིགས་ཏེ། དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས། ^②འོད་སྤངས་འཇིགས་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་རི་
བོ་ཅམ་ནི་སྤྲ་ཡི། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་གང་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དང་། ཅ་ཞེ་ལས། ^③རྒྱལ་བ་ནམས་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་ཀྱན་ངེས་པར་
འབྱེན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ལྟ་བ། །དེ་དག་སྤྱོད་ཏུ་མེད་པར་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱད་ཟླ་མར། ^④ཉོན་མོངས་མོངས་བདག་
ནམས་གྱིས་འཕགས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། །དེས་གསུངས་ཆོས་ལ་བརྩས་གང་དེ་ཀྱན་
ཞེན་ལྟས་བྱས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་གྲོ་ལ་བའི་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བྱི་མའི་མཐའ་
ལ་བརྟེན་པའི་ལྟ་བ་བཞིའི་མཚན་གཞི་འཐད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ལྟ་བ་གཉིས་པ་རྒྱང་
འཕེན་ལ་སྐྱར་རིགས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུག། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཐར་པ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་བདེན་པར་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་ཆོས་

ཅན། ཁྱོད་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དེ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་གྱི་གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་བདག་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་དེ་ཡང་དེར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ^①དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤི་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་
བཀག་ནས་ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ། རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་
རྟེན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་རྟག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་
དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་རྒྱ་ཐུབ་
པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བ་རྣམས་སྒྲུབ་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། མཐའ་དང་ལྡན་
པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་
པ་དང་། བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྒྲུབ་པའི་མ་ཐན་ཆད་དུ་འབྱུང་བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
སོ་སྒྲུབ་ཐ་མལ་པ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མི་འབྱུང་བ་དང་།
གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་དུ། ཞེས་སོགས་ལུང་འདས་ཀྱི་མཐའ་
ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་གཅིག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བྱ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་
ཡོད་དུ་ལྟ་བ་དང་། རྣམ་ཐ་དད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་དེར་ལྟ་བ་གཉིས་ལུས་
སྒྲིག་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། གཡོ་བ་ལ་སོགས་ཞེས་
བྱ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ན།
གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་སོ་ལ་བྱུང་འབྱེལ་ཡོད་

པའི་སྒྲིབ། འདོད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་ལ་དེར་ཐལ།
འདོད་པའི་སྒྲིབ། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་དོན་དམ་པར་འཇིག་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོལ་བ་ཚོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་སྒྲིབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་
འཇིག་མེད་བདག་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ།

གཞན་ཡང་། བྱངས་ཅན་གྱིས་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་སྒྲེ་བ་སྒྲིམ་པར་ཆད་དུ་
འབྱུང་བས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སོ་སྒྲེ་ཐ་མལ་པ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་རྣམས་འཐད་པ་གང་ཞིག །ཐུང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་དང་པོ་བྱངས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། འདོད་
ན། དེ་འདྲའི་སོ་སྒྲེ་ཐ་མལ་པ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་དེ་ཁོ་ཁོ་རང་དུ་
ཁས་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་སོ་སྒྲེ་ཐ་མལ་པ་བདེན་སྟོང་དུ་ཁས་ལེན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་སྒྲིབ། གཞན་ཡང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལ་འཇིན་སྟངས་
མི་མཐུན་པའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཇིན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཆུངས་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་སྒྲིབ།

ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་དང་། འཇིག་རྟེན་ཉག་པ་དང་། མི་ཉག་པ་དང་།
གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། དེ་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་ལྡན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པར་རྣམ་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་སྒྲིམ་པའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། གྲོལ་བའི་
གང་ཟག་གི་བདག་གྲོངས་པར་ཆད་འབྱུང་མི་འབྱུང་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པར་རྣམ་ཡོད་དུ་ལྟ་བ་རྣམས་ཐུང་འདས་ཀྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལུས་སྟོག་རྣམ་
ཐ་དད་དུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་དང་། རྣམ་གཅིག་ཏུ་བདེན་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ལུས་སྟོག་ལ་

བརྟེན་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ན། གནས་མ་བྱའི་སྡེ་པ་དེས། གང་ཟག་གི་བདག་དང་
འཇིག་རྟེན་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་
ལེན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་བཞི་པ་གནས་མ་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་སྟོན་
གྱི་འཇིག་རྟེན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེ་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་བྱེད་པར་གསེར་
ཐེང་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་དེ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་བུམ་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་ཏེ། གྲེ་བྲག་སྐྱ་བས་དེ་
ལྟར་ཁས་ལེན་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །བདག་དང་འཇིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བུ། མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ། གཉིས་ཀར་
ལྟ་བུ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་བཞི་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་། དེ་མཐའ་དང་ལྟན་པ་དང་།
མི་ལྟན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་བཞི་བྱི་མའི་མཐའ་དང་།
གྲོལ་བའི་བདག་གྲོངས་པན་ཆད་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་།
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་བཞི་ཐུང་འདས་གྱི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལུས་སྟོག་
རྣམ་གཅིག་དང་། རྣམ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བུ་གཉིས་ནི་ལུས་སྟོག་ལ་བརྟེན་པའི་ལུང་མ་
བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ན། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པར་ལྟ་བུ་བའི་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན།
ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ། དེ་རྟག་མི་རྟག་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ལྟ་བུ་ལ་རིགས་འགྲེལ། །

གཞན་ཡང་། བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྟན་པར་ཐལ། དེ་མཐའ་དང་མི་

ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་ནམ་དག་ཏུ་ཐལ་
ལོ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེས་རིགས་འགྲེལ། །དེས་གཞན་ནམས་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁ་
ཅིག །ལུས་སྟོག་རྫས་ཐ་དད་ཏུ་ལྷ་བའི་ལྷ་བ་དེ་ལྷ་བ་ནམ་དག་ཏུ་ཐལ། དེ་རྫས་ཐ་དད་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་སེམས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལུས་ཞིག་པ་ན་
སེམས་ཞིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན།
མི་འཐད་དེ། ལུས་སེམས་བདག་ཉིད་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྫས་ཐ་དད་
ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་། ལུས་སྟོག་རྫས་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོག་རྒྱུ་ཡིན་ལ་
རྒྱུ་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་སྒྱུར། ཅ་བ།
འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་བཤད་པ་དེའི་
འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་རིམས་ཀྱི་
དབང་གིས་དེ་ལྷར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①དེའི་འོག་ཏུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཤེས་མཆན་དེ་སྟོན་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་མཆན་
མ་མེད་བཅས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^②སྟོང་པ་དང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་སྒྱུར་བའི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་དང་པོ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་དང་། རྒྱུའི་མཆན་མ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་།
འབྲས་བུ་ལ་སྟོན་པར་བྱར་མེད་པ་ཤེས་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། བདོ་ལས། ^③དེ་ནས་སྟོང་

གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ན་འདོད་པ་ན་སྟོད་པ་དང་གཟུགས་
ན་སྟོད་པའི་ལྷའི་བྱ་དང་རི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལྷ་རྩལ་གྱི་ཙན་དན་གྱི་སྤེལ་
བཟུང་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་དོང་སྟེ་སྤྱན་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་གྱི་
ཞབས་གཉིས་ལ་སྤྱི་བོས་བྱག་འཆལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་འཁོད་དོ། །འཁོད་ནས་ལྷའི་
བྱ་དེ་དག་གིས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཤེར་
སྤྱན་ཟབ་མོ་འདི་བཤད་ན་ཤེར་སྤྱན་གྱི་མཆོན་ཉིད་རི་ལྷ་བྱ་ལགས། བཙུམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། ལྷའི་བྱ་དག་ཤེར་སྤྱན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
དོ། །ལྷའི་བྱ་དག་ཤེར་སྤྱན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཆོན་ཉིད་ནི་མཆོན་མ་མེད་པའོ། །ལྷའི་བྱ་
དག་ཤེར་སྤྱན་ཟབ་མོ་འདིའི་མཆོན་ཉིད་ནི་སྟོན་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་བཅས་དང་། སྟོན་པ་རྣམ་པར་
སྐྱངས་པ་དང་། ཞེས་དང་། ❶ སྟོང་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྤྱི་བ་མེད་པར་དང་།
ལུགས་སྟོན་གིས་འགགས་པ་མེད་པ་དང་། སོགས་སྐྱས་བསྟན་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རི་མ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། ལྷའི་དོར་གྱི་
དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་དངོས་པོ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པར་ཤེས་པ་བདུན་དང་། དེ་དག་ཀྱང་ནམ་
མཁའི་མཆོན་ཉིད་ལྟར་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་བརྒྱད་སྟོན་པ་ལ། ❷ ལྷའི་བྱ་དག་ཤེར་སྤྱན་ཟབ་
མོ་འདིའི་མཆོན་ཉིད་སྤྱི་བ་མེད་པའོ། །མཆོན་ཉིད་འགག་པ་མེད་པའོ། །མཆོན་ཉིད་
ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའོ། །མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པའོ། །མཆོན་ཉིད་
དངོས་པོ་མེད་པའོ། །མཆོན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པའོ། །མཆོན་ཉིད་རྟེན་མེད་

པའོ། །མཆན་ཉིད་ནམ་མཁའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྒྲིབ་མེད་འགག་པ་མེད་སོགས་དང་། །ཞེས་དང་། ^①སྒྲིབ་བ་མེད་པ་དང་། འགག་པ་མེད་པ་དང་། སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་བསྐྱས་པ། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་དང་། རྟེན་མེད་པ་དང་། རྣམ་མཁའི་མཆན་ཉིད་དེ་དྲག་དང་། ཞེས་གསུངས། མདོ་ལས། ^②རོ་བོ་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་ཏེ། ཉི་ལྔ་ལས། ^③རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པ་ཞེས་དང་། རྒྱ་ལྔ་ལས། ^④ལྔ་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རོ་བོ་ཉིད་ཤེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཅུ་གཉིས་པ་ལྷ་མི་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྱུགས་པའམ་དོར་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་མདོན་པར་འདུ་མི་བྱེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རབ་རྩ་དབྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། དོན་དམ་པར་མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་ལྔ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤ལྷའི་བྱ་དག་མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་ལྔ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་དཀྱུགས་པར་རུས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑥ལྷའི་བྱ་དག་མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་གཟུགས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑦ལྷའི་བྱ་དག་མཆན་ཉིད་དེ་དག་ནི་མིའམ་མི་མ་ཡིན་པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའམ་ཟག་པ་མེད་པའམ་འཇིག་རྟེན་པའམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའམ་འདུས་བྱས་པའམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑧བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྐུལ་པ། ལྷའི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཡང་རྩང་མ་བྱང་ཡང་རྩང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མཆན་ཉིད་གནས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་རྗེ་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གནས་པ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མདོན་

པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་
 རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^①དེ་ནས་བཙུག་ལྟར་འདས་ཀྱིས་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པ་དང་
 གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་ལྷའི་བྱ་རྣམས་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ལྷའི་བྱ་དག་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་ལྟེ། དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་
 མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འཁྲུགས་མེད་དང་། །འདྲུ་མི་བྱེད་
 དང་རྣམ་མི་ཉོག་། རབ་དབྱེ་མཆོན་ཉིད་མེད་ཉིད་ལ། །ཞེས་དང་། ^②ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་
 འཁྲུགས་པ་མེད་པ་དང་། འདྲུ་མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་ཉོག་པ་དང་། རབ་དབྱེ་
 བ་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་
 བསྟུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ནི། །ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་བསྟུས་པ་
 ཡིན། །ཞེས་དང་། ^③ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེད་པར་བཅུ་དྲུག་གིས་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལམ་
 ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དག་མཆོན་པས་ན་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པ་མེད་ལ་ཐ་
 ལྷན་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་བར་གོ་བགོས་པའི་གཞན་དོན་ཀྱི་གོ་ཆ་བྱ་
 དགའ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་དུ་མཐའ་
 གཅིག་དུ་གནས་ངེས་པ་དང་། བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆེན་པོ་
 གསུམ་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་བྱ་སྐྱོམ་པ་པོ་སྐྱོམ་ཆོས་རྣམས་
 དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པར་ཉོགས་པའི་མི་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་མངོན་ཞེན་བཀག་པའི་སེམས་

དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་ལྔ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོང་
ཉིད་མཆོན་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་བུ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
དཔའི་ནལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉུགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྒྲོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ནམ་བུ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྒྲུངས་སུ་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁ་ཅིག ། སྒྲོང་ཉིད་མཆོན་མ་མེད་སོགས་ལམ་ཤེས་
ཀྱི་ཡུལ་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་ནམ་བུ་ཅན་ཀྱི་སེམས་དཔའི་ནལ་འབྱོར། དེའི་མཆོན་
ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀྱན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་ཉིད་ནས། དོན་དམ་པར་མཆོན་ཉིད་
ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བར་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནམ་མཁུན་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་མཆོན་དེ་སྟོན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ལམ་ཤེས་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་མཆོན་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་ནམ་མཁུན་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་
མཆོན་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། སྒྲེ་བའི་རིམས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་
བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་ལ། ^①དེའི་འོག་ཏུ་ནམ་བུ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ནམ་མཁུན་སྒྲུབ་བའི་ཤེས་མཆོན་དེ་
སྟོན་པ་ལ། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། ^②ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་
ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^③དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ། ཞེས་
སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་ནམ་མཁུན་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། དེ་

བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ཤེས་པ་དང་། དུམ་སྟོན་
པ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཁྲི་བཤམས་པ་སོགས་མཛད་ནས་གྲུས་པར་བྱ་བ་ཤེས་པ་དང་། བཀའ་
བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཀྱར་བས་སྒྲ་མར་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་
སོགས་ཀྱིས་མཉེས་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ཏོག་གཏོར་བ་སོགས་
མཆོད་པར་བྱ་བར་ཤེས་པ་ལྟ་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། ❶ དེ་ནས་བཙུམ་ལྟན་འདས་
ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྟན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་
འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། ། ❷ དེའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ནམས་ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་ཆོས་འདི་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་འདི་
ལ་རིམ་གྱོ་མཛད། སྒྲ་མར་མཛད། བསྟེ་སྐད་དུ་མཛད། མཆོད་པར་མཛད། རྗེད་པར་
མཛད། བཀྱར་སྟེར་མཛད། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་བརྟེན་ནས། །གནས་དང་གྲུས་པར་
བྱ་བ་དང་། །སྒྲ་མ་ཉིད་དང་མཉེས་པ་དང་། །དེ་ལ་མཆོད་དང་། ཞེས་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཛོན་པར་བརྟེན་ནས་གནས་པ་དང་།
གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་མར་བྱ་བ་དང་། མཉེས་པར་བྱ་བ་དང་། མཆོད་པར་བྱ་བ་
དང་། ། ཞེས་གསུངས།

དུག་པ། དེ་ཁོ་ནར་སྐྱེ་འཇིག་དང་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་པས་གྲུས་པར་བྱ་བ་
སོགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་། དུམ་ཐམས་ཅད་དུ་སོགས་མེད་དུ་
འགྲོ་བའམ་འཇུག་པ་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་ཁོ་ནར་མ་མཐོང་བ་ཉིད་
ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བར་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པོ་དེ་རིམས་

བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱེད་པ་པོ་མེད་པའི་
 བྱེད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །ལུས་པ་མེད་
 པར་མ་བྱས་ཞེས་བྱ་བར་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་བྱས་པ་མཐའི་པ་དང་བྱས་པ་རིག་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་
 གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཤེར་བྱེད་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བྱ་
 བྱེད་མེད་པ་ཅན་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་བདུན་^②འཇུག་སྟེ།
 རབ་འབྱོར་རྣམ་གངས་དེས་ན་ཤེར་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་
 པའོ། །འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ། །རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་གང་གི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་པོ་མ་མཆིས་ཤིང་མཐོང་བ་པོ་མ་མཆིས་པ་
 དེའི་ཆེ་ཆེ་རྣམས་ན་ཤེར་བྱེད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ལགས། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རབ་
 འབྱོར་གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཆེ་
 གཟུགས་ཀྱི་མཐོང་བ་མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱེད་མེད་དང་། །ཀྱན་ཏུ་འཇུག་མཐའི་གང་ཡིན་
 དང་། །མ་མཐོང་སྟོན་པར་མཛད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ^③བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་
 དང་། ཐམས་ཅད་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་། མ་མཐོང་བའི་དོན་སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

དགུ་པ་ཕུང་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་ཤེས་པ་
 དང་། །གདུལ་བྱ་འཁོར་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་རང་གི་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་
 བརྗོད་པ་ཤེས་པ་དང་། །རྒྱད་སྟོན་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པར་
 མཛད་པ་ཤེས་པ་དང་། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་

མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་བར་མཛད་པ་ཤེས་པ་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རི་
ལྷར་ཤེས་ཕྱིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་འཇིག་རྟེན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་ཤེས་ཕྱིན་ནི་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བཟོད་པར་མཛད་
དོ། །རི་ལྷར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྤང་སོ་ལྷའི་འཇིག་
རྟེན་སྟོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་བཟོད་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ^③རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་སྟོན་པར་
མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཡང་མདོ་འདི་ལས། འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ཤེས་པ་ལ་མདོ་དངོས་
སུ་མེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་པ་དང་། དེར་ཤེས་པ་དང་། དེར་སྟོན་
པར་མཛད་པ་གསུམ་ལ་མདོ་དངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ལེན་བརྒྱད་མ་དང་། ཉི་
ལྷང་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པ་ལ་མདོ་མ་སྒྲུབ།
བརྒྱད་སྟོང་པར། ^④དེ་ལྷར་འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ལོ། །དེ་ལྷར་འཇིག་རྟེན་བཟོད་པ་ལོ། །དེ་
ལྷར་འཇིག་རྟེན་ཤེས་པ་ལོ། །དེ་ལྷར་འཇིག་རྟེན་ཡང་དག་པར་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པ་བཞི་སོ་འདི་བཞི་དང་སྒྲུབ་བ་རྒྱན་སྒྲུབ་ལས་གསུངས་པ་ལྷར་རོ། །

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཇིག་རྟེན་སྟོང་ཉིད་ནམ་པ་དང་། །བཟོད་དང་ཤེས་
མཛད་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་པ་དང་། ^⑤འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པ་དང་།
འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཟོད་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པར་མཛད་པ་
དང་། འཇིག་རྟེན་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཐོང་བར་མཛད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱ་པ་སྤང་སོ་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་ཤེས་

པ་དང་། སྤང་པོ་ལྔའི་ཆོས་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་པ་དང་། ཡུལ་
འཇིག་རྟེན་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་སྤང་པོ་ལྔ་ལ་
སྤང་དོར་རམ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་ཚུ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་པ་བཞི་སྒྲོན་
པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇིག་རྟེན་བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་ཅེས་བྱ་བར་སྒྲོན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། ❷དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་དབེན་
ཞེས་བྱ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རང་བཞིན་སྒྲོང་ཞེས་བྱ་བར་སྒྲོན་
ཏོ། །ཞེས་དང་། ❸རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་
སྒྲོང་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བར་སྒྲོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❹རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་
ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་དང་འཇིག་
རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་སྒྲོན་ཏོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་གིས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་འདུ་ཤེས་དང་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་སུ་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསམ་མི་བྱབ་དང་ཞི་ཉིད་དང་། །འཇིག་རྟེན་འདུ་
ཤེས་འགོག་པ་ལ། །ཞེས་དང་། ❶བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲོན་པ་དང་། ཞི་བ་ཉིད་
དུ་སྒྲོན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་འགོག་པ་དང་། འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྣམས་
ཀྱི་ཞེས་གསུངས།

དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྒྲོན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་ནི། །ཤེས་
པའི་མཆོན་ཉིད་ཅེས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ❷ཤེས་པའི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་བཅུ་དྲུག་གི་
རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་དག་མཆོན་པས་ན།
ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་

གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་
དངོས་པོའི་བྱད་པར་གཞི་ལམ་ཀྱི་ནམ་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་གཞུང་བྱ་དང་གཞུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེན་ནས་བཞུང་མི་བཞུང་གི་མཐའ་
བྲལ་དུ་རྟོགས་པས་མི་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་དུ་
ཤེས་པའི་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། གཞུང་འཛིན་མི་དམིགས་པས་རྟོན་ཡོད་པར་རྟོགས་
པའི་གཞི་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་འགྲོ་འོང་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། གཞུགས་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
སྐྱེ་མེད་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤང་
ཁམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྟོགས་པ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་མི་
དམིགས་པ་སྟེ་ནམ་མཁུན་ཀྱི་ནམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་
རྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནམ་འབྱོར་བདུན་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁུན་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་སོགས་ནམ་མཁུན་ཀྱི་
ནམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་ནམ་འབྱོར་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
རྟོགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

ནམ་མཁུན་ཀྱི་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཙུ་བྱག་ཡོད་དེ། ནམ་མཁུན་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་
ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ནས།
སྤང་བོ་ལྷ་ལ་སྤང་དོར་རམ་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དང་ཚུ་རོལ་ཀྱི་འདུ་ཤེས་འགོག་པ་ཤེས་
པའི་བར་བཙུ་བྱག་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐོང་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་དེ་

ནམ་མཁུན་གྱི་ནམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེ་^①འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ནམ་མཁུན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་མཆན་བཤད་པ་ལ། མཆན་ས་སྒྲུབ་བ་དང་། རོན་བཤད་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་གྱི་དེ་ལྟར་ཆོག་ས་སྒྲུབ་བཅད་པ་དགུས་ཤེས་མཆན་གྱི་
སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བསྟན་ནས། ཤེས་མཆན་དེའི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་བཅད་བཞིས་
ཁྱད་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་དེ། ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ནམ་པས་སྒྲུབ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཡོངས་སྒྲུབ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་སྒྲུབ་བ་དེ་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རི་
ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^②དེ་ལྟར་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སྒྲུབ་བཅད་པ་དགུས་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་བཟོད་
ནས། ཤེས་པའི་ནམ་པས་ཡོངས་སྒྲུབ་བཅད་པ་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
པས། ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སྒྲུབ་བཅད་པས་ཁྱད་པར་
གྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་འོག་ཏུ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཉིད་ཉན་རང་གི་
སྒྲུབ་བ་^③ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་སྟོན་པ་ལ། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་ཁྱད་པར་
གྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་ཁྱད་ཆོས་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན།
དེ་ཉིད་འོག་ཏུ་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། དམན་ལམ་དངོས་སྒྲུབ་མི་སྟོན་པའི་འཐད་པ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཅུ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་མི་ཁྱབ་སོགས་
ཁྱད་པར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་རྒྱང་པ་བཞི་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རོན་བཤད་པ་
ལ། ^④བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་། མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཁྱད་པར་
དུ་བྱས་པའི་རྒྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་དང་རྗེས་སྒྲུབ་ཤེས་

པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་མཆོད་ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་
སྒྲོར་བ་དག་མཆོད་པས་ན། བྱད་པར་གྱི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལ་སོགས་
པའི་བྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དེ་གང་ཡིན། ཞེས་ངེས་པའི་སྒྲོ་ནས་མཆོད་སྒྲོར་བ་
ལ།^①ཡང་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། སྒྲར་གྱི་ཆོགས་བཅད་དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བསམ་མི་བྱལ་
དང་མི་མཉམ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ།^②ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། བྱད་པར་གྱི་
དོ་བོ་དང་། བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། སྒྲུག་བསྐྱལ་དང་།
ཀྱན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་བདེན་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་བྱད་པར་བཞི་ལས།
དང་པོ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བཞིའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིང་། རྟོག་གོ་བའི་སྒྲོད་ཡུལ་ལས་
འདས་པས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་དང་། དཔེ་ཟླར་རུང་བའི་མཚུངས་པ་མེད་པས་མི་
མཉམ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་ཆོད་མས་གཞལ་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། སྒྲར་
བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲངས་གྱིས་བགྲངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པའི་སྒྲུག་
བདེན་གྱི་རང་བཞིན་བཞི་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་བཞི་སྟོན་པ་ལ།^③རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་
སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་ནི་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བའི་བྱ་བ་དང་། མཉམ་པ་མ་
མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་། གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པའི་བྱ་བ་དང་། གྲངས་མ་མཆིས་པའི་བྱ་
བ་དང་། མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་པའི་བྱ་བས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་

གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བསམ་མི་བྱ་བ་དང་མི་མཉམ་དང་། །གཞུང་དང་
བཟངས་ལས་ཡང་དག་འདས། །ཞེས་དང་། ^①ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་
སོགས་པས་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གྱིས་
མི་བྱ་བ་ཉིད་དང་། མི་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། གཞུང་བ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་
དང་། བཟངས་པ་ལས་ཡང་དག་པར་འདས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྒྱལ་པོ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་ནས་སྟོན་པོས་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་
པ་ལྟར་ཡུལ་གྱིས་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤངས་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱིས་བྱ་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བའི་
དོན་ངེས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་ཉན་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་
མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། མ་ཞོར་བ་ལྟར་
བའི་བྱེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་བཟོད་སོགས་སྐད་
ཅིག་མ་བཞིའི་བྱེད་པར་སྟོན་པ་ལ། ^②དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ཟབ་སྟེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱ་བ་ཆད་མ་མཆིས་པ་དང་། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་། བྱ་བ་
གཞུང་དུ་མ་མཆིས་པ་དང་། བྱ་བ་བཟངས་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་
པའི་སྤྱད་དུ་ཉེ་བར་གནས་སོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཉེ། རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་འདི་
ནི་བྱ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །

རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་འདི་ནི་བྱ་བ་ཆད་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་།

བྱ་བ་གཞུང་དུ་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་གངས་མེད་པ་དང་། བྱ་བ་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ་
པས་ཉེ་བར་གནས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ནི་པར་
ཕྱིན་ལྔ་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^①དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་
དང་། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་ཅིང་བལྟ་བར་དཀའ་བ་རྟོགས་པར་
དཀའ་བ་བརྟག་ཏུ་མ་མཆིས་པ། རྟོག་གོ་བའི་སྦྱོད་ལུལ་མ་ལགས་པ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ནི་
ཞིབ་པ་སྤྲོ་བ་འཛུངས་པ་མཁས་པ་རྣམས་པར་ཤེས་པས་རིག་པར་བསྐྱེད་པ་སྟེ་བྱང་
སེམས་གང་ལུལ་འདི་ལ་མོས་པར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་སྦྱོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་
བསྐྱེད་པ་བསྐྱེས་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།

^②བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྟོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་
དང་། བརྒྱད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་
བ་དང་། དབྱ་བཅོམ་པར་གྱུར། རང་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་
པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཇི་སྟོད་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་གདུགས་གཅིག་ཏུ་
བཟོད་ནས་མོས་པ་དང་བགྱང་པའི་རྒྱལ་དེ་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བཟོད་ཅིང་མོས་ན་འདི་
ཉིད་དེ་དག་ལས་མཆོག་དང་གཙོ་བོར་ཁམས་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^③ལྷའི་བྱ་
དག་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ལ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཉན་ཅིང་ཐོས་
ནས་འབྲི་བ་དང་། གྲིས་ནས་ལྷང་འཕོགས་པ་དང་། རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་
རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱར་བར་སྦྱངས་ལས་འདའ་བར་
འདོད་པར་བྱ་ཡི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་རྣམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་པ་

ནམས་དང་། ཤེར་བྱིན་དང་བྲལ་བའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ལ་སྦྱོད་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། འཕགས་པ་ཀུན་སྤྱད་མཁས་པ་ཡིས། །རིག་བྱ་བྱན་
མོང་མིན་ཞེས་ཉིད། །ཤེས་སྒྱུར། ཞེས་དང་། ① འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་སྤྱད་
པ་དང་། སྦྱོས་བྱ་མཁས་པས་རིག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་
ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་ལ་སྦྱོས་པའི་མདོན་
པར་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའི་ངོ་བོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱི་བ་མེད་པ་
དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པའི་ངོ་བོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་བ་མེད་པར་སྒྲི་སྒྱུར་དང་
བྲལ་བར་མཐུན་པ་དང་། སྦྱོར་བ་པོ་སོགས་སུ་ལྟ་བའི་འཁོར་གསུམ་གྱི་དེ་མ་ནམ་པར་
དག་པའི་སྦྱོར་སོགས་ལ་མོས་པ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པས། ཏྲག་ཏུ་རབ་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་བྱེད་
པར་ཤེས་པ་དང་། ཡང་དག་པར་འཁོར་གསུམ་ནམ་དག་གི་སྦྱོར་བས་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་
བསྐྱབས་ནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་སྤར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
འབྱུང་བའི་བྱེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཞེན་པས་ནམ་པར་མི་རྟོག་པར་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་ཤེར་བྱིན་མི་འདོར་བར་འཇིན་པའི་དམིགས་པའི་
བྱེད་པར་ཤེས་པ་སྟེ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་བཅོད་སོགས་བཞིའི་བྱེད་པར་
སྦྱོར་པ་ལ། ② དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྟའི་བྱ་དེ་དག་གིས་
ཆེད་དུ་བརྫོད་པས་ཆེད་དུ་བརྫོད་དེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་འདི་ནི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་གང་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་བྱང་ཆེན་ནམས་སྒྲ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་བྱ་ཡང་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་འབྲི་བའམ་འཕེལ་

བར་ཡང་འཆལ་བར་མི་གདའོ། །ཞེས་དང་། ^①དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྒྲིད་པ་དང་གཟུགས་
ན་སྒྲིད་པའི་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ་སྒྲི་བོས་ཕྱག་
འཆལ་ཏེ། གཡས་སྒྲིགས་སུ་ལན་གསུམ་བསྐྱོར་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྲིན་སྒྲིན་ནས་
དོང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དཔེར་ན་བ་བྱས་མ་བེའུ་མི་འདོར་བ་ལྟར་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་
ཤེས་སྒྲིན་ཟབ་མོ་འདི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་དང་། འཆང་བ་དང་། སྒྲིག་པ་དང་།
ཡོངས་སུ་བསམ་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། ལྟ་བས་ལེགས་པར་
རྟོགས་པར་མ་བྱས་པ་དེ་སྤིང་དུ་ཆོས་སྒྲིབ་པ་དེ་གཏོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ^②རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཞན་དག་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བཀྱིས་ཤིང་དེ་
ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་འདིར་སྒྲིས་པ་གང་ཤེས་སྒྲིན་ཟབ་མོ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་མོས་པར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^③རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་གྲུ་ཞིག་པ་
ན་སྒྲིས་བྱ་གང་ཤིང་ངས་རྒྱལ་བའམ་རོ་ལ་མི་འཇུ་མི་འཇིན་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་
ནི་བར་མ་དོར་བྱང་ཆུབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་འདས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱས་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་
འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གི་དང་གང་མེད་དང་། །སྒྲིབ་དང་ཡང་དག་འགྲུབ་པ་
དང་། །དམིགས་པ། ཞེས་དང་། ^④ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གི་བ་མེད་པ་དང་། གང་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། འཁོར་གསུམ་རྣམ་
པར་དག་པས་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་སྒྲིན་པ་རྟག་དུ་རབ་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་།

ཡང་དག་པའི་སྒྲིབ་བས་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་བསྐྱབས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཡང་དག་པར་འགྱུར་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ། རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་ཤེས་པ་དང་། མ་ཆང་བ་མེད་པའི་བྱུང་པར་དང་།
ཡོངས་སུ་བབྱུང་བའི་བྱུང་པར་དང་། རོ་བྱང་བ་མེད་པའི་བྱུང་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ལམ་
བདེན་གྱི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆོས་བཅོད་སོགས་བཞིའི་བྱུང་པར་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱུང་མེད་སྒྲིམ་པ་ལ་ལ་ཞིག་བྱམ་པ་སོ་མ་བཏང་བས་ཆུ་བབྱུང་བར་བྱ་
བར་སེམས་ན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སར་བར་མ་དོར་ཉེ་ཞོར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་མ་སྒྲིམ་ ❷མ་ཉམས་པར་སྒྲིམ་མེད་
རྟོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །ཞེས་དང་། ❸རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
རྒྱ་མཚོའི་བྱ་མ་བསྐྱམས་ཤིང་ཆག་དམ་མ་བྱས་པར་རྩས་བཅུགས་ཏེ་ཆུ་ལ་བཏང་ན།
ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་མི་ལྟུང་ངོ་། །ཞེས་
དང་། ❹རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ལོ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ན་གྲ་བ་གྲས་པ་འཆལ་བ་
ཞིག་ཡོད་ལ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བས་
སྒྲིམ་མེད་རྟོགས་བྱང་འགྱུར་པར་འགྱུར་ངོ་། །ཞེས་དང་། ❺དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་
དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་དང་པོ་བའི་བྱང་ཆེན་ངི་ལྟར་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབས་པར་བགྱི།
ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱོད་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཆེ་གཞུགས་ལ་འདོད་པ་མ་སྒྲིབ་
ཅིག །རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱོད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྟེན་དང་བཅས་པ་དང་། །མཐའ་དག་པ་དང་ཡོངས་

འཇིན་དང་། །རྩི་མུང་མེད་དང་ཁྱད་པར་ནི། །ཞེས་དང་། ❶ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་
 ཉིད་སེམས་དཔའི་ཉིན་དང་། སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་རྒྱུ་ཆོག་གས་པ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་ཐབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་
 བཟུང་བ་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྩི་མུང་བ་མེད་པ་དང་། བཙུ་བྱུག་གི་བདག་ཉིད་
 ཅེས་བྱ་བ་ནི་གོ་རིམ་ས་བཞིན་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
 རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། གང་གིས་ལམ་ནི་གཞན་དག་ལས། །ཁྱད་དུ་འཕགས་པས་ཁྱད་
 པར་ལམ། །ཞེས་དང་། ❷གང་གིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ལམ་རྣམས་ལས་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་
 ལམ་ཡིན་པར་ཁྱད་ཞུགས་སོ། །ཞེས་བཤད།

གསུམ་པ་ནི། ❸དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ངི་སྐད་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་དང་བྲལ་བའི་
 མངོན་པར་ཞེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བའི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གོ་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་མ་བཤད་
 རོ། །ཞེས་པས་འཆད་དོ། །

གཞུང་དོན་ནི། ཉན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་བཙུ་བྱུག་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་
 ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཆོན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་བའི་ཁྱད་
 མཆོན་དེ་ལ་བཙུ་བྱུག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་
 མ་བཙུ་བྱུག་གི་ཁྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཙུ་བྱུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བདེན་
 བཞིའི་གནས་ལུགས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བ་སོགས་རྣམས་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་

རུང་བ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེས་རྟོག་གི་པའི་སྒྲོས་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདིས་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
སྒྲུབ་བ་དེ་ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྒྲུབ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་
པར་ཐལ། སྒྲུབ་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་
ལས།^①གཞི་ཤེས་སྒྲུབ་བ་ཅམ་ནི་རང་གི་སྒྲོག་པས་ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
བྱེད་མི་རུས་ཤིང་། སྒྲུབ་བ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོག་པས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་ཞུགས་
པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་བྱེད་མཆོན་སྟོན་པ་ལ། གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་
བའི་ཁྱད་མཆོན་གྱི་འོག་ཏུ་དེའི་བྱེད་མཆོན་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱད་མཆོན་
གྱིས་ཉན་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྒྲུབ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཕན་པ་སྐྱབ་པའི་བྱེད་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྲུབ་བ་
ལ།^②ཁྱད་པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་པས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། བྱེད་མཆོན་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ལ། ཕན་དང་བདེ་

དང་སྐྱོབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟར་པ་ལ། ^①མ་འོངས་པའི་པན་པ་
 དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཞེས་སྐྱོར་བའི་
 བྱེད་མཆན་དང་། ལམ་ཞེས་སྐྱོར་བའི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་མཁེན་སྐྱོར་བའི་བྱེད་པ་
 གསུམ་^②ཡོད་པའི། དང་པོ་ལ། མ་འོངས་པ་སྟེ་ཆེ་བྱི་མའི་པན་པའི་བྱེད་པ་དང་། ཆེ་
 འདིའི་བདེ་བའི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱོབ་པའི་བྱེད་པ་དང་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྱོར་
 གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་
 བྱང་ཆེན་གང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་། སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་
 པར་འཆང་རྒྱ་བ་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པའོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
 འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་
 གྱིས་སྟོང་པ་ལ་བྱང་ཆེན་གང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་
 འདོད་པ་ནི་དཀའ་བ་བྱེད་པའོ། །རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་བྱང་ཆེན་རྣམས་འཇིག་རྟེན་ལ་
 པན་པའི་བྱིར་ཡང་དག་པར་ཁྱེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^④རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་ན་
 བྱང་ཆེན་འཇིག་རྟེན་ལ་བདེ་བའི་བྱིར་ཁྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་
 ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་
 སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་འབྱུགས་པ་རྣམས་ལས་ཡོངས་སུ་དགོལ་ཞིང་།
 མི་འཇིགས་པའི་ཐང་བདེ་བ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། ^⑤རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
 འདོད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱོབ་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་
 མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་འཁོར་བ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱག་

བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་ཅིང་། དེ་
དག་སྤངས་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཆོས་དེ་ཐོས་ནས་རིམ་སྒྲིལ་གྱིས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། བན་དང་བདེ་དང་སྒྲིབ་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❶མ་འོངས་པའི་ཕན་པ་
དང་། ཆེ་འདིའི་བདེ་བ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
ཉིད་ཉི་བར་བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕན་པ་ལ་སོགས་པའི་
དབྱེ་བ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པ། གནས་ཀྱི་བྱེད་པ། དབྱང་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་
པ། སྒྲིབ་གི་བྱེད་པ། ཡོངས་སུ་འབྲེན་པའི་❷བྱེད་པ། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱེད་པ་དང་།
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་བདུན་སྟོན་པ་
ལ། ❸རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་
པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ལྷ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས། སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་དང་། ག་བ་དང་། ཅ་བ་
དང་། འཆི་བ་དང་། ལྷ་ལྟར་དང་། སྒྲིབ་པས་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་
མི་བདེ་བ་དང་། འབྲུགས་པའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྒྲིབ་ནས་འབྲུགས་པ་ལས་ཡོངས་སུ་
སྒྲིབ་ཞིང་ཕྱང་པོ་མ་ལུས་པའི་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་ལ་རབ་ཏུ་འགོད་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ❹རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདྲི་❺བ་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❻རབ་
འབྱོར་རི་ལྟར་ན་བྱང་❻ཆེན་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་

འཇིག་རྟེན་གྱི་དཔུང་གཉིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་
 རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་འདི་ལྟར་སྟོན་
 ཏེ། གཟུགས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཟུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 སོགས་དང་། ❶རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་
 སངས་རྒྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྒྲིང་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་
 གླུང་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་རྣམས་སམ་ཆུས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་
 གནས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྒྲིང་ཞེས་བརྗོད་དོ། ། ❷རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ནི་
 སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་སྤྱི་མའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་ཆད་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❸རབ་
 འབྱོར་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་
 འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་འབྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རིས་ལ་བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ། སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
 མདོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བཅེད་པ་དང་།
 འགགས་པ་མེད་པ་དང་། གྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་
 མེད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཏོ། ❹ཞེས་སོགས་དང་། ❺རབ་འབྱོར་རི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་
 རྫོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་
 འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་སྟོངས་པ་
 རྟེན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ནི་ནམ་མཁའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❻རབ་འབྱོར་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྲིབ་བཅེད་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཏེ་དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་
 འདའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མི་རྒྱལ་གྱི་རི་སྐབས་དག་དང་། །གནས་དང་དབྱང་
གཉིན་གྱི་དང་དེ། །ཡོངས་འབྲེན་པ་ཞེས་བྲ་བ་སྟེ། །ལྷན་གྱིས་བྲུབ་དང་ཐེག་གསུམ་
གྱིས། །འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་མི་བྲེད་དག^①། ཅེས་དང་། ^②གཏན་དུ་པན་པ་དང་། ལྷག་
བསྐལ་གྱི་རྒྱ་བསྐྱོག་པ་དང་། འཁོར་བ་དང་ལྷ་པོ་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
རྟོགས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱིས་དོན་རྟོགས་པའི་རྟོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། གཞན་གྱི་
དོན་སྐྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་གྱིས་བྲུབ་པར་འབྱུག་པ་དང་། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་མངོན་སུམ་དུ་མི་བྲེད་པ་ཞེས་བྲ་བ་འདི་
རྒྱལ་སྤུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་ཉེ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས་ལམ་ཤེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་བྲེད་པ་བདུན་ལོ་ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། རྟོན་གྱི་མཛད་པ་གཅིག་ལྟ་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཉི་དེ་དག་ནི་ངང་ཚུལ་དེ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་པ་
ནས། དག་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་དེ་དག་ཤེས་ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ལ་
མོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཐ་མ་རྟོན་གྱི་མཛད་པ་
སྟེ། །ཞེས་དང་། ^④རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ཉེ་བར་
བསྐྱབ་པའི་དོན་གྱིས། རྒྱལ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་ནི་རྟོན་གྱི་མཛད་པ་གཅིག་
སྟེ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱབ་ནས་སྟོན་པ་ལ། འདི་ནི་བྲེད་པའི་མཆན་ཉིད་
ཡིན། །ཞེས་དང་། ^⑤དེ་ལྟར་ན་བྲེད་པའི་རྒྱལ་པ་དག་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་བ་དག་མཆོན་པས་ན་བྲེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ལོ། །
ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཉན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་

འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། བན་བདེ་སྦྱོབ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེ་གསལ་བ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་བྱེད་མཆན་དེ་ལ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱེད་པ་གསུམ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱེད་པ་
བདུན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་བྱེད་
མཆན་བཅུ་གཅིག་གིས་གཞན་དོན་སྐྱབ་ཆོག་སྦྱང་རུས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་པའི་
སྦྱར་བ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དེ་ཉིད་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་སྦྱང་
བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ། ❶བྱེད་པའི་མཆན་
ཉིད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐྱབས་ཀྱི་
ཆོག་སྦྱང་བཅད་པ་གསུམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཉགས་དང་མཆན་མ་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་སྐྱབ་པ་ལ། ❷འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། ཅ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལ་ངོ་བོ་
ཉིད་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་མཆོན་ཚུལ་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་
མཆན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བས་དབེན་པ། དེའི་ཉགས་ཏེ་འབྲས་བུ་གནས་ངན་ལེན་

གྲིས་དབེན་པ། དེའི་མཆན་མ་སྟེ་རྒྱ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་མ་ཡིན་
 པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཙང་བདེ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་དང་སྤང་པོ་སོགས་ལ་བདེན་པར་
 འཛིན་པས་དབེན་པ། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་ཞེ་སྤང་དང་ཞེ་སྤང་
 མེད་པ་དང་གཉི་མུག་དང་གཉི་མུག་མེད་པ་མི་མཐུན་སྟོགས་དང་གཉིན་པོ་དག་ལ་ཞེན་
 པས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་གྲིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་འཆལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་དག་ནི་རྟགས་དང་
 རྟམ་པ་དང་མཆན་མ་དང་རང་བཞིན་རིམ་བཞིན་བྱ་བའི་ཁྱེད་ཀྱི་འགྱུར། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་
 དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྲིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
 བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་རྟམ་པར་བསལ་བས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་
 རོ། །བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་མུག་གི་མཆན་མས་དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་
 འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་མེད་པས་
 དབེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཉན་མོངས་རྟགས་དང་མཆན་མ་དང་། །མི་མཐུན་
 སྟོགས་དང་གཉིན་པོ་དང་། །དབེན་དང་། །ཞེས་དང་། ^②འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་
 ཉན་མོངས་པ་དང་། དེའི་རྟགས་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། དེའི་མཆན་མ་ཚུལ་
 བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་འདོད་ཆགས་
 མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་སྟོགས་དང་གཉིན་པོ་དག་སྟོང་པ་ཉིད་གྲིས་ཐམས་
 ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། དོན་དམ་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་པ་མེད་ལ་ཐ་
 ཉིད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུངས་ལས་བསྐྱེད་བར་གོ་བགོས་པའི་དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་

བོ་ཉིད་དང་། ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་དུ་མཐའ་གཅིག་དུ་
 དེས་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡུན་རིང་པོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེད་དུ་
 བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། བསྐྱེམ་བྱ་སྐྱེམ་པ་པོ་སྐྱེམ་ཆོས་གསུམ་དོན་
 དམ་པར་མི་དམིགས་པར་ཉོགས་པའི་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཡུམ་ནས་རྒྱུ་
 མཐུན་གྱི་བར་ལ་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པའི་མངོན་ཞེན་མེད་
 པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ལྷ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་
 ཆེན་གང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་བསྐྱབ་པར་བགྱིའོ། །

ཞེས་གོ་ཆ་འདི་འཆལ་གྱང་དེ་ལ་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་
 མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^②དེ་སྐད་
 ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་བཀའ་སྩལ་
 བ། རབ་འབྱོར་བྱིད་ཀྱིས་དོན་གང་ཞིག་མཐོང་ནས་འདི་སྐད་དུ་བྱང་ཆེན་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་
 བསྐྱེམ་ཤིང་ཤེར་བྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ལ་སྦྱོད་པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སའི་གནས་གཞན་གཉིས་སུ་དོགས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ^③རབ་འབྱོར་གྱིས་
 གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་སེམས་ཅན་^④ཅུང་ཟད་ཉི་ཆེ་བ་
 ཞིག་གི་སྐད་དུ་གོ་ཆ་འཆལ་བ་མ་ལགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་བསྐྱབ་
 པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་གོ་ཆ་འཆལ་བའི་བྱང་ཆེན་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྟར་བའི་གནས་དང་སྐབས་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་
 དང་། ^⑤བྱང་ཆེན་གྱིས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱ་བ་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་
 རྒྱུ་མཐུན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དོན་དུ་གོ་ཆ་བགོས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑥རབ་
 འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་བྱིན་ཐབ་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱང་

བསྐྱོམ་པར་མི་བགྱི་ཅི་ཡང་བསྐྱོམ་པར་མི་བགྱི་ཇི་ལྟར་ཡང་བསྐྱོམ་པར་མི་
བགྱི་ལོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^①རབ་འབྱོར་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདིར་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
བྱང་ཆེན་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་བྱང་ཆེན་གང་ཞིག་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ནི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་དུ་ཡོངས་སུ་བརྟག་
པར་བྱལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དཀའ་དང་ངེས་པ་དང་། །ཆེད་དུ་བྱ་དང་མི་དམིགས་
དང་། །མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^②དོན་དམ་པར་མེད་པའི་སེམས་
ཅན་སྤྱང་ན་ལས་བསྐྱེད་པར་དཀའ་བ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་མི་ལྟོང་བའི་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དང་། ཡུན་རིང་པོ་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་
བྱ་བ་དང་། བསྐྱོམ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱོམ་པ་པོའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་
མངོན་པར་ཞེན་པ་མཐའ་དག་བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་
ཁྱད་པར་གཞི་ལམ་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
འདིག་རྟེན་མངོན་ཞེན་ཅན་ཀྱི་གཟུང་བྱ་དང་གཟུང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེན་པ་ལས་བསྐྱེད་
སྟེ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་ཀྱི་བར་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་ནས་བཟུང་མི་བཟུང་
གི་མཐའ་བྲལ་དུ་རྟོགས་པས་འདིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་།
གཟུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྟོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
དང་། གཟུང་བ་དང་འདྲིན་པ་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པས་རྟེན་ནས་གཞི་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་མེད་པར་

རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་
 ཡིན་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་
 དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་གྱི་ཕུང་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་པར་
 རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བདུན་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
 བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བསྟན་པའི་ཆེ་མི་དངངས་ཀྱན་ཏུ་མི་སྐྱབ། ཀྱན་ཏུ་སྐྱབ།
 པས་བེན་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞུས་པར་མི་འགྱུར། ཡོངས་སུ་ཞུས་པར་མི་འགྱུར། དེའི་
 ཡིད་ཕྱིར་སྤྱོད་པས་པར་མི་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་རྗེ་
 ལྟར་བརྟག་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་
 དེས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཞིལ་བའི་བསམ་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་བརྟག་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❷ལྟའི་བྱ་དག་ནམ་མཁའ་ཟབ་པའི་ཕྱིར་ཆོས་འདི་ཟབ་
 བོ། །ལྟའི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ❸རབ་འབྱོར་
 གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འདི་ནི་གཞན་ཐམས་ཅད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་གང་ཡང་རྣམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ལགས་ཤེ་ན།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་
 འདི་དག་ནི་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ❹ཆོས་འདི་ནི་
 གཞི་མ་མཆིས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་གཞི་མ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཏུ་དང་།
 ཞེས་སོགས་དང་། ❺དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྟོང་པ་དང་གཟུགས་ན་སྟོང་པའི་ལྟའི་བྱ་
 རྣམས་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གནས་
 བརྟན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྟོང་ཏུ་ཞེ་ན།
 དེ་ནི་❶འདི་ལྟར་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་ནི་ཅི་དང་ཅི་སྟོན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་

དང་མཆན་མ་མ་མཆིས་པ་དང་སྒྲོན་པ་མ་མཆིས་པ་ལས་བརྒྱམས་ཤིང་སྒྲོན་
 པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^①དེ་ནས་གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གྱིས་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གི་
 གཏམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་^②བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷའི་བྱ་དག་གནས་བརྟན་རབ་
 འབྱོར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་
 གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་གཞན་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^③དེ་
 ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
 ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་མ་ཞོར་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་
 དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་། ཆོས་གནས་པ་ཉིད་དང་ཆོས་
 དེས་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་འདི་ཟབ་པ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཀྱི་
 དེ་བཞིན་ཉིད་མི་དམིགས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་གཟུགས་ཉིད་མི་དམིགས་པ་དེའི་ཆེ་གཟུགས་
 ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དམིགས་པ་ལྟ་གཤམ་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་
 རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ལྟུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་བར་རྣམས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་གང་ཡིན་དང་། །མི་མཐུན་ཐོགས་
 པ་མེད་དང་དེ། །གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྐྱེ་མེད་དང་། །དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་
 དང་། །ཞེས་དང་། ^④ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་
 དངོས་པོའི་བྱད་པར་ལ་དམིགས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱིས་སྐྱབ་པའི་འཇིན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་བསྐྱན་པས་མི་མཐུན་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་
 པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་ཤེས་པ་མི་དམིགས་པས་གཞི་མེད་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་ཉིད་གྱིས་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སྐྱེ་བ་
 མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་བཞིན་

ཉིད་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
བདུན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདག་ཉིད། །མཆོན་བྱ་ལྟ་བུར་
མཆོན་པས་ན། །མཆན་ཉིད་བཞི་པར་བཞེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ^①དེ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་གིས་ངེ་ལྟ་བ་^②བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྦྱར་བ་
དག་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་བཞིན་དུ་མཆོན་པས། དེ་ལྟར་ན་བཞི་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་གངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་བསྐྱུ་བ་
ལ། ^③དེ་ལྟར་ན་སྦྱར་གཅིག་ཏུ་བསྒྲམས་ན་ནི་མཆན་ཉིད་དགུ་བཅུ་ཅ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། ཁྱོད་སྦྱར་བ་བཅུ་དྲུག་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཞི་ཤེས་
སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི། ལམ་ཤེས་སྦྱར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལྷ། རྣམ་མཐུན་སྦྱར་བའི་ངོ་
བོ་ཉིད་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་
རྟགས་དང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་མཆན་མ་དང་། མི་མཐུན་སྦྱོགས་དང་གཉིན་པོའི་སྦྱོགས་
དག་གིས་དབེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་བྱ་
དཀའ་བ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ལྷ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་
དང་མི་མཐུན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། གཞི་མེད་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་དང་། འགྲོ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། རྒྱུ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་དང་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་དེ་ཉིན་
མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་ཐལ། ངོ་བོ་ཉིད་
མཆན་དེ་ལ་ཉིན་མོངས་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་དབེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
སོགས་བཅུ་དྲུག་དུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཉིན་མོངས་རྟགས་སོགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེར་ཐལ། ཉིན་མོངས་
དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེས་ན། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་བའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དེ་ལ་དགྲ་
བཅུ་ཙུག་གཅིག་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཤེས་མཆན་ཞེ་བརྒྱད་དང་། བྱང་མཆན་བཅུ་
དྲུག་ །བྱེད་མཆན་བཅུ་གཅིག་ །ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་བཅུ་དྲུག་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་བྱ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
ལེའུར་བྱང་སེམས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དྲུག་ཅུ་དམན་པའི་དགྲ་བཅོམ་དུ་འགྱུར་བར་
གསུངས་པའི་འཐད་པར་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ལྷ་བརྒྱ་བསྟེན་བསྐྱར་ཞིང་སྤྱིན་
སོགས་ལ་སྤྱད་ཀྱང་ཤེས་ཕྱིན་དང་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་མ་ཟེན་པས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ^①ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་
པ་ནས་ཉི་བར་བཟུང་སྟེ་རྣམ་མཐུན་གྱི་སེམས་དང་མ་བུལ་བར་སྤྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱད་བ་དང་། བཟོད་པ་སྒྲིམ་བ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཚུམ་བ་དང་། བསམ་
གཏན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་མཆན་མར་མི་བྱེད་དེ། དན་པ་ཉི་བར་བཞག་བ་དང་།
ཡང་དག་པར་སྤོང་བ་དང་། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་བ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྟོབས་དང་།
བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དང་ལམ་རྣམས་བསྒྲིམས་ཤིང་མཆན་མར་མི་བྱེད། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་
བར་དུ་སྒྲིམ་ཞིང་མཆན་མར་མི་བྱེད། དེ་ཡང་ཤེར་བྱིན་དང་ཐབས་མཁས་བ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆམས་སྤྱད་བ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཡོན་ཏན་སྒྲིམ་ཞིང་མཆན་ཉིད་བཅས། །ཐར་དང་། ཞེས་བཤད་ན། སྒྱུར་བའི་མཆན་ཉིད་
གྱི་འོག་ཏུ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིམ་པ་ཁོ་ན་ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་
སྒྱུར་བ་རྣམས་མཆན་ཉིད་གྱི་སྒྲིམ་ཞེས་པར་བྱེད་པ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་
བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶ ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་
ལ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་སྒྱུར་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་འབྱུང་བས། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རོ་བོ་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྩ་འགྲེལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲིམ་ས། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་
སྟོན་པ་ལ། མཆན་མེད་རབ་ཏུ་སྒྱེན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲིམ་ས་བཤད་པ་ལ། ❷ མཆན་མ་མེད་པར་དམིགས་པའི་
ཤེས་པའི་རྣམ་པས། སྒྱེན་པ་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་བྱུག་པ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བསྒྱེད་པར་མཁས་པ་ནི། རྣམ་པ་

ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་འདི་ལ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་
པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་^①གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་
དང་། ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིན་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲིད་པར་མཁས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲུར་བ་ལ། ^②མཁས་པ་དེ་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^③དད་པ་དང་བཙུན་འགྲུས་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཡང་། རོ་བོ་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། དད་པ་
དང་། བཙུན་འགྲུས་དང་། དམ་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཞེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལྷ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^④དེ་ཡང་ཞེས་ཕྱིན་དང་
ཐབས་མཁས་པ་དང་མ་བུལ་བར་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་འདས་པ་དང་མ་གྱོན་
པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་བཙུན་འདས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་དང་
ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དང་ཞེས་རབ་ཀྱི་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་
ཞེས་གཞིགས་པའི་ཕྱང་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་སེམས་ཀྱང་མཆན་མར་མི་བྱེད། དེ་
སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཆན་མར་མི་བྱེད། མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལ་མཆན་མར་མི་བྱེད། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཆན་མར་མི་བྱེད་དེ། ལྷ་
རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་

ཞིང་། དེ་ནི་མ་སྦྲས་མ་ཉམས་པར་སྦྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
 འབྱར་བར་རིག་པར་བྱའོ། །^①དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དེས་ཐོག་མ་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྦྱོན་པ་བྱིན་ཡང་མཆན་མར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་
 སོགས་དང་།^②ལྷ་རིའི་བྱས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གསུངས་པའི་དོན་
 འཆལ་བ་ལྟར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་ཐམས་མཁས་པ་དང་མ་
 བྲལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེའི་སྦྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་ཐེ་ཆོམ་མ་མཆིས་
 སོ། །ཞེས་དང་།^③དེ་ཅིའི་སྦྱད་དུ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དེས་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། གང་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བ་དང་། གང་
 དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བཟུང་བའི་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཐུན་རྣམ་ཆོས་གང་ཡང་
 དམིགས་པ་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་།^④དེ་ནས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་
 གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་བྱ་དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
 ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་
 འཆང་རྒྱ་བར་ཡང་བཟུང་ལ་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་མ་མཆིས་ཤིང་མི་དམིགས་པས་སྦྲ་མེད་
 རྫོགས་བྱང་ནི་འབྱུང་བར་དགའོ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷའི་བྱ་དག་ངས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ། གང་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་འཇམ།
 གང་གིས་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་འཇམ། གང་ཞིག་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆོས་གང་ཡང་
 མི་དམིགས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷའི་བྱ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
 དག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང་། །སྦྱོན་
 སོགས་སྦྱོད་ལྷལ་བཅོན་འབྱས་དང་། །བསམ་པ་སྤྲོད་ཆོགས་བྱན་པ་དང་། །རྣམ་པར་

མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་དང་། །ཆོས་རྣམས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་རྣམ་ལུ། །ཞེས་དང་། ^①དད་པ་དང་། །བཙུན་འགྲུས་དང་། །ཐུན་པ་དང་། །ཏིང་ངེ་
འཛིན་དང་། །ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་དབང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་གྲངས་བཞིན་དུ་
སངས་རྒྱས་དང་། །སྤྱིན་པ་དང་། །བསམ་པ་ལུན་སུམ་ཆོག་གས་པ་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་དང་། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་
རྣམ་པ་ལྷ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། །དད་སོགས་རྟོན་པོའམ་ཆེན་པོས་ནི་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་སྒྲུབ་ལ། །དད་
སོགས་རྟོན་པོའམ་རྒྱུད་དུས་ནི་དེ་ཐོབ་དགའ་བ་དང་། །དད་སོགས་འབྲིང་དང་གསུམ་
རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། །མདོ་ལས། ^②དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཙུན་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཙུན་ལྡན་འདས་གང་འདི་སྐད་དུ་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་ནི་འབྱུང་བར་དགའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཙུན་ལྡན་འདས་གྱིས་རི་ལྟར་
གསུངས་པའི་དོན་བདག་གིས་འཆལ་བ་དང་བདག་སེམས་པ་ལྟར་ན། །བཙུན་ལྡན་
འདས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ནི་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བཀྱི་བར་མི་དགའོ། །དེ་ཅིའི་
སྐད་དུ་ཞེ་ན། །བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་ཡང་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་
རྒྱ་བ་མ་མཆིས། །གང་གིས་བྱང་མདོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་མ་མཆིས། །གང་
ཡང་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་བཀྱི་བ་མ་མཆིས་ཏེ། །བཙུན་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནི་སྟོང་པའོ། །བཙུན་ལྡན་འདས་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་བྱང་ཆེན་གྱིས་སྒྲ་མེད་
རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་སྒྲའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^③དེ་ནས་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་རྣམ་གྲངས་དེས་ན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་

དཀའ་སྟེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ནམ་མཁའ་ནི་
འདི་སྟམ་དུ་བདག་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་སྟམ་དུ་
མི་སེམས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^①དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་ཆེ་དང་
ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་སྒྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས།
གཟུགས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ལྡོག་གམ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲས་པ།
ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནོན་པོ་ཡིས། །རྟོགས་སྒྲ་རྒྱལ་
པོས་རྟོགས་དཀའ་བཞེད། །ཅེས་དང་། ^②དེ་ལྟར་མོད་གྱི་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེན་པོ་ནོན་པོས་ནི་སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་པར་སྒྲ་ལ། དེ་དག་ཉིད་རྒྱལ་པོས་ནི་
རྟོགས་པར་དཀའོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ལྷགས་གྱིས་ན་འབྲིང་པོ་
ནམས་གྱིས་ནི་རང་སངས་རྒྱས་གྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་ལ། ཆུང་དུ་ནམས་གྱིས་ནི་ཉན་
ཐོས་གྱི་བྱང་ཆུབ་རྟོགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། ཆོགས་ལམ་གྱི་རྟེན། བརྟེན་པ་ཆོགས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན། ཉགས། སྒྲ་
བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང་། སེམས་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་དེ་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྤྱི་བ་ཡོད་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་

ཚོགས་ལམ་ནི་སྤྱི་གསུམ་གྱི་སྤྱི་པ་དང་བྱུང་མེད་ཁོ་ནའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྤྱི་བ་བྱེ་
བྲག་སྤྱི་བ་བཞེད་དེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ^①མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ན་དང་སྤྱི་གསུམ་ནས་
འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་སྤྱི་བ་མེད་པའི་བྱིར།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་དང་། དེ་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ཉིར་བསྒྲགས་དང་། དེ་
ལ་མ་བརྟེན་ན་^②འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་ངོ་བོ་ནི། འདི་ལ་ཐོས་བསམ་གཙོ་ཆེ་ཡང་སྒྲིམ་བྱུང་ཡང་ཡོད་དེ།
ཀུན་བཏུས་ལས། ^③དེ་ལ་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོའི་སྤྱི་བོའི་ཚུལ་བླིམས་དང་།
དབང་བོའི་སྒྲིམ་སྤྱོད་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་དང་། རྣམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྦྲད་ལ་མི་ཉལ་
བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་གནས་པར་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་།
ཡང་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དགོ་བ་གཞན་ཐོས་པ་དང་། བསམ་པ་དང་། སྒྲིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་རབ་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། དེ་གོམས་པས་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་གནས་ཀྱི་སྟོད་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
མཛོད་ལས། ^④ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་ལས་གསུམ་མོ། །ཞེས་སྒྲིམ་གསུམ་གའི་ལས་དང་
ཐོས་བསམ་ཉིད་དུ་བཤད་ལ། ཉི་སྒྲུང་ལས། ^⑤འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་
བསམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བསྟན་པ་ལ་
འཇུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། སྒྲིམ་བྱུང་གཙོ་བོར་མ་གྱུར་པ་
ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁྱེན་རང་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་པ་ལ་མཁའ་པའི་སེམས་དཔའི་
ཚོས་མངོན་རྟོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད།

དབྱེན་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་ཡོད། ཁ་ཅིག །དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ལམ་དུ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོག་ལམ་གྱིས་མ་ངེས་པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒོ་བཙུགས་མ་མ་ཡིན་པ་ནམ་སྤྱིས་པ་
ན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པར་འཇོག་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཐོབ་པའི་རྟགས་
ནི། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ❶གང་ལ་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་བདག་མེད་པ་དང་སྤྱི་
ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་བཛོད་པའི་གཏམ་ཐོས་ནས་སྤྱི་བེད་ཞེས་བྱེད་པ་དང་།
མཆི་མ་འབྱུགས་ཞེས་བྱེད་པ་དེ་ལ་ནི། ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོད་
པར་ཞེས་པར་བྱ་སྟེ། དབྱེར་སྤྱི་གྱུ་སྤྱིས་པ་ལས་གཡུལ་གྱི་ ❷གསེབ་ན་ས་བོན་ཡོད་
པར་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་བྱེད་པར་ཅན་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ཟག་མེད་གྱི་
ཡེ་ཞེས་སྤྱི་ཆེན་ཉེར་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མཐའ་
དག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྒོ་འདོགས་བཅད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་ཉམས་སུ་སྦྱངས་པས་
མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཀུན་ལ་སྤྱོད་བ་བྱེད་པར་ཅན་སྤྱིས་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་
ལམ་བྱེད་པར་ཅན་དང་གྲངས་མེད་གསུམ་ནས་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་ཐོག་མར་གྱུར་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་དང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ནམས་ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་ཟབ་དོན་ལ་མི་
སྐྱག་པ་དང་། མི་དངངས་པ་དང་། སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོག་ལམ་ལམ་བྱེད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་རྟགས་སུ་ཉི་སྤང་ལས་བཞུགས་དེ། དེ་ཉིད་
ལས། ❸གང་གིས་དེ་མངོན་པར་བྱེད་པ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འདིའི་རྟགས་ནི་ནམ་

པ་གསུམ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ་སེམས་མི་ཞུམ་པ་མི་དངས་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། མི་
འགོང་བ་མི་སྐྱག་པའི་མཆན་ཉིད་དང་། ཡིད་ལ་འགྱོད་པ་མེད་པ་སྐྱག་པར་མི་འགྱུར་
བའི་མཆན་ཉིད་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ནི། རང་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བྱིར་དུ་ཆོག་གས་གསོག་^①པའི་
ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་པས་ན་ཆོག་གས་ལམ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའི་ལམ་ཡིན་པས་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཉི་སྒྲིང་ལས། ^②འདིར་ཐར་པ་ནི་
བྲལ་པའི་བྱང་པར་ཡིན་ལ་དེའི་ཆ་ལ་ཐན་པས་ན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཆོག་གས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐུན་པ་ཆོས་
ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་
མཐུན་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་ཆོས་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྒྲིབ་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོག་གས་ལམ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་ལ། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་
ལས། ^③དེ་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་ནི། །རང་སེམས་ཀྱན་ཏུ་འཇུག་ལྡན་པ། །ཟླ་ངན་འདས་
ལ་མངོན་དགའི་བྱིར། །རྟོགས་པ་བྲལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱང་སེམས་ཆོག་གས་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ཉམས་
སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ། དགོ་བའི་
ཆོས་མཐའ་དག་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བཙོན་འགྱུས། བསམ་པ་ལུན་ཆོག་གས་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་ལ་
དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་མཁས་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་

པ་ཆ་མཐུན་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ལྡར་ཡོད་དེ། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྡན་བསྐྱུས་པ་ལྡར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་འགྲོའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་ལམ་གྱི་ཅ་བ་དད་པ་ལ་མཁས་པ་དང་། སྦྱོང་བ་སྦྱི་ལ་སྦྱོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བཙུན་འགྲུས་ལ་མཁས་པ་དང་། སྦྱོང་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་བསམ་པ་ལྟན་སྐྱུ་མཆོག་གས་པ་ལ་^①མཁས་པ་དང་། པར་བྱེན་ཐ་མ་གཉིས་ལ་སྦྱོབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་ལ་མཁས་པ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་
ཕྱིར། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྤྱོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
དབང་པོ་རྣེ་རྒྱལ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལམ་མ་ཞུགས་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་^②ཏེ། ^③བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱན་སྐྱུ་མཆོག་གས་པ་སྐྱབ་པ་ཅི་ལ་ཡང་མ་
རེག་^④པར་ཆས་ཤིང་ཚུམ་པ་དག་^⑤། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་རྣེན་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་
དང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐྱབས་ནས་དངོས་སྤྱོད་བསྐྱུན་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་འབྱུང་དོ། །རྒྱན་གྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ^⑥ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྟོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་ས་རབ་ཏུ་
^⑦དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པའི་རིམས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་སྐྱུ་དུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་

འཐད་དེ། དེ་དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་ཡིན།
 དབང་རྒྱལ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། དེས་
 ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། ^①དེ་ཆེ་དབང་པོ་རྣམས་རྒྱལ་དག། དད་པས་མོས་
 དང་མཐོང་བས་ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་
 རྟགས་པས་མ་བྱུང་བེད་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཡིན་ན་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ཉམས་སུ་
 ལེན་པ་ལ་མཁས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཉེ། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་
 དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྦྱར་བ་བྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་སྒྲིམ་རིམས་བཤད་པ་ལ།
 སྦྱར་བ་བྱད་པར་ཅན་སྦྱེས་པའི་དུས་དང་། སྦྱེས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དང་། གང་ཟག་
 དེའི་སྒྲིམ་རིམས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་དང་། རྒྱུས་པ་སྤང་བ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། མཆོམས་སྦྱར། ཅ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་
 རྣམ་གཞག་^②ཏུ། ཐར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། ཐར་པ་ཆ་
 མཐུན་གྱི་འོག་ཏུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་གཞན་དོན་ལ་སྦྱོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་འབྱེད་ཆ་
 མཐུན་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^③ཐར་པའི་
 ཆ་དང་མཐུན་པ་སྦྱེས་པའི་སྦྱོ་བ་ཅན་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་
 བས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་
 འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་

ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
བྱང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འཆལ་བས་རི་ལྟར་གནས་པར་བགྱི། བཙུམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་
འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་གནས་
པར་བྱའོ^①། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྩོམ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་གྱི་སྒྲ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^②རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་སོ་
སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྩོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ།
ཆོས་མཆོག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་
གསུམ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^③བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་
པར་འཆང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བྱང་དུ་སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་
གནས་པར་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་མཉམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཡི།
མི་མཉམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་
དུ་བྱམས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོད་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་
པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་ང་རྒྱལ་བཙུམ་པའི་སེམས་
བསྐྱེད་པར་བྱ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཡོ་བ་མེད་པར་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་དང་། ^④སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་པན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཡི།
གཞོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་
དུ་ཁོང་ཁྱོད་བ་མེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་མི་

འཆེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འཆེ་བའི་སེམས་
 གྱིས་དམིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། ^①བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ངེས་
 པར་འབྱུང་བར་འདོད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་མའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྤྱན་རླུང་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །སྤྱིང་
 མའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བྱའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །བྱ་མའི་འདུ་ཤེས་
 བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །གྲོགས་དང་ཡིད་བརྟན་པ་དང་གཉིན་དང་སྒྲག་གི་གཉིན་མཆམས་
 ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། གཉིན་མཆམས་ཀྱི་སེམས་གྱིས་དམིགས་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྩོམ་ཆམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཡིན་པར་བསྒྲགས། །དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས་མཉམ་སོགས། །རྣམ་པ་དག་ནི་བཅུར་
 བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། ^②རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་འདི་ལ་
 མཉམ་པ་དང་། བྱམས་པ་དང་། བན་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་འཆེ་བ་
 མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། བ་དང་མའི་སེམས་དང་། སྤྱན་དང་སྤྱིང་མའི་
 སེམས་དང་། བྱ་དང་བྱ་མའི་སེམས་དང་། བཤེས་དང་གྲོགས་ཀྱི་སེམས་དང་། གཉིན་
 དང་སྒྲག་གི་གཉིན་མཆམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་གཞན་ལས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པ་ནི་རྩོམ་གྱུར་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་སེམས་དང་པོ་གཉིས་
 ནི་རྩོད་ཆུང་དུའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཆེ་འདི་ལ་གཞན་ལ་བན་པ་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར། དེ་
 རས་སེམས་གསུམ་ནི་རྩོད་འབྲིང་གི་རྣམ་པ་སྟེ། ཆེ་བྱི་མ་ལ་གཞན་ལ་བན་པར་འདོད་
 པའི་བྱིར། དེ་རས་སེམས་བྱང་ལྟ་ནི་རྩོད་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཆེ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀ་ལ་
 གཞན་ལ་བན་པ་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་གསུམ་རིམ་ས་བཞིན་སྟོན་པ་
ལ།^①བདག་ཉིད་ཀྱང་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་ལྟོག་པར་བྱ། གཞན་ཡང་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་
ལྟོག་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེལ་བར་^②བྱ། སྟོག་གཅོད་པ་ལས་ལྟོག་པའི་ལེགས་པ་
བརྗོད་པར་བྱ། གཞན་གང་དག་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་ལྟོག་པ་དེ་དག་གི་ལེགས་པ་བརྗོད་
པ་དང་མཐུན་པས་དགའ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་།^③བདག་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་པའི་པ་
རོལ་དུ་བྱེན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང་།^④བདག་ཉིད་ཀྱང་ནང་སྟོང་
པ་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བདག་ཉིད་སྟོག་པ་ལས་ལྟོག་ཅིང་། སྟོན་ལ་སོགས་
ལ་གནས་པས་གཞན། །དེ་དག་ལ་ནི་འགོད་པ་དང་། །བསྐྱེལ་པ་བརྗོད་དང་མཐུན་
པ་ཉིད། །ཅེ་གྱུར། ཞེས་དང་།^⑤མདོར་ན་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ལ་གྱངས་བཞིན་དུ་
སྟོང་བ་དང་ལེན་པའི་སྟོན་པ་ལྟོག་པ་དང་ཞུགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། དེའི་སྟོན་པ་
གཞན་རྣམས་སྟོག་པ་ལས་ལྟོག་པ་དང་། དགེ་བ་ལ་གནས་པ་དག་ལ་སྦྱར་བའི་རྣམ་
པ་གཉིས་དང་། གཞན་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་བསྐྱེལ་པ་བརྗོད་པ་
དང་མཐུན་པར་བྱེད་པ་རྣམ་པ་^⑥གཉིས་པོ་ཆོས་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བས་ནི་རྣམ་པ་མཐའ་
ལས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྟོན་
པ་ལ།^⑦བདག་ཉིད་ཀྱང་སྟོག་བསྐྱེལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ། ཀུན་འབྱུང་སྤང་བར་བྱ།
འགོག་པ་མདོན་དུ་བྱ། ལམ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།^⑧བདག་ཉིད་ཀྱང་
རྟོན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་བྱིར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་དེ་ཡང་དག་པའི་

མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶བདག་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲིན་མེད་པར་འཇུག་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་བཞིན་
བཟོད་པ་ནི། །རང་གཞན་རྟེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང་། ❷ཅེ་མོར་གྱུར་པ་ལ་རང་
དང་གཞན་གྱི་རྟེན་གྱི་དབྱེ་བས་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་དག་རིམ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་
བ་དང་བསྐྱགས་པ་བཟོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དང་གཞན་
གྱི་རྟེན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་བཟོད་པ་ཡིན་
ལོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ་ཡང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དམིགས་རྣམ་གསུམ་རིམས་བཞིན་སྒྲིན་
པ་ལ། ❸བདག་ཉིད་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པར་བྱ། བདག་ཉིད་ཀྱང་སངས་
རྒྱུ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང་། ❹བདག་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང་། ❺བདག་ཉིད་
ཀྱང་རྣམ་མཐུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
གནས་པ་འདི་བཤད་པའི་ཆེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉིས་སྟོང་གིས་མི་སྟེ་❻བའི་
ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་
ལ། ཆོས་མཆོག་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་རྣམས། །སྒྲིན་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པར་
བྱ། །ཞེས་དང་། ❷སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་རང་དང་གཞན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་
དང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་གིས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ནི་
ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ། ❸དེ་ལྟར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་ཅན། སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་མཉམ་པར་
ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་རྫོང་
གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་^①མཉམ་པ་སོགས་བཅུ་འཛི་སྒོ་ནས་དམིགས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྫོང་ཆུང་དུས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་སྒྲུབ་གི་རིས་སུ་མ་ཆད་པར་
མཉམ་པའི་སེམས་དང་། ད་ལྟ་པན་པའི་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱམས་པའི་སེམས་གྱི་རྣམ་པས་
དམིགས་། རྫོང་འབྲིང་གིས་མ་འོངས་པའི་པན་པ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་པན་པ་དང་། ང་
རྒྱལ་བཅོམ་པས་གཞན་བདེ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་མེད་པའི་དང་། ཐོ་མི་མཆམས་པ་རྣམ་པར་
འཆེ་བ་མེད་པའི་སེམས་གྱི་རྣམ་པས་དམིགས་། རྫོང་ཆེན་པོས་སྒྲུས་པ་དང་བུད་མེད་
རང་ལས་ཀྱན་པ་ལ་པ་མའི་དང་། མཉམ་པ་ལ་སྒྲུབ་དང་སྤྲིང་མའི་དང་། རང་ལས་
^②གཞོན་པ་ལ་བུ་དང་བུ་མའི་དང་། པན་འདོགས་པའི་བཤེས་དང་། ཡིད་བརྟན་པའི་
གྲོགས་དང་། རུས་གཅིག་པའི་གཉེན་དང་། རུས་མི་གཅིག་པའི་སྒྲག་གི་གཉེན་
མཆམས་གྱི་སེམས་གྱི་རྣམ་པས་དམིགས་པའི་བྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཅེ་མོས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་རྣམ་པ་
གསུམ་གྱི་^③དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མི་དགེ་བ་སྤྲོད་པ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་པ་དེའི་
སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་སྤྲིག་པ་ལས་སྤྲོག་པ་ལ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་དང་། སྤྲིན་སོགས་
དགེ་བ་ལ་བདག་ཉིད་གནས་ནས་དེའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་དགེ་བ་ལ་གནས་པ་ལ་
སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གཅིག་དང་། གདུལ་བྱ་གཞན་མ་བསྐྱལ་བར་དགེ་སྤྲིག་གི་འདོར་ལེན་
ལ་བདག་ཉིད་ཞུགས་པ་ལ་ངག་གིས་བསྒྲགས་པ་བརྗོད་པ་དང་། སེམས་གྱི་དགའ་བས་
མཐུན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཅེ་
མོ་ཆུང་དུ་འཛི་སྒྲུབས་སུ་རང་ཉིད་སྤྲོག་གཅོད་པ་སོགས་ལས་སྤྲོག་པ་ལ་གནས་ནས།

གཤམ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། བྱམས་ཙམ་ལ་དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་བསྐྱབས་པ་
བརྗོད་པ་དང་། མ་བསྐྱལ་བར་བྱམས་པ་ལ་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་ཅིང་འདུན་པས་དགའ་
བར་བྱེད་ལ། དེ་འབྲིང་གི་ཆེ་རང་ཉིད་སྒྲིན་པ་སོགས་པར་བྱིན་ཏུག་ལ་གནས་ནས་
གཤམ་བྱ་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སྒྲར་བཞིན་དང་། དེ་ཆེན་པོའི་ཆེ་བདག་ཉིད་
ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ནས། ཉེན་འབྲེལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྒྲིམ་པ་ལ་
གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སྒྲར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་བཟོད་པས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་རྣམ་
པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆུང་དུའི་ཆེ་བདག་ཉིད་བདེན་བཞི་ཤེས་
པ་ལ་གནས་ནས། གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་འབྲིང་གི་ཆེ་
བདག་ཉིད་རྒྱན་བྱམས་སོགས་གྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་བྱ་བ་ལ་གནས་ནས་
གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་ཆེན་པོའི་ཆེ་བདག་ཉིད་བྱང་
སེམས་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་གསུམ་
གྱི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆུང་དུའི་ཆེ་བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་
སོགས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པའི་རྣམ་པ་དང་གཞན་མ་བསྐྱལ་བར་བྱམས་
པ་ལ་དག་གིས་བསྐྱབས་པ་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་དང་། སེམས་གྱི་དགའ་བས་མཐུན་པར་
བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་དམིགས། དེ་འབྲིང་གི་ཆེ་རང་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་མངོན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་གསུམ་གྱིས་
དམིགས། དེ་ཆེན་པོའི་ཆེ་རང་ཉིད་རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པ་དང་བག་ཆགས་གྱིས་མཆོམས་
སྒྲུབ་པའི་ཉོན་མོངས་སྟོང་བ་སོགས་ལ་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སོགས་

གསུམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དམིགས་པའི་བྱིར།

དོན་བསྐྱུ་ན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱུ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་ཆོས་ཅན། གཙུ་བོར་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་སྒྲུར་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་བརྒྱ་དགུས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དེ་ལྟ་ན་སྒྲེ་དེའི་བྱིར། དེས་ན་གཙུ་བོ་
ཐབས་གྱི་ཆས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱུ་པའི་སེམས་དཔའི་
དོན་མངོན་ཏྲོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱུ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་
མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཁ་ཅིག །གཙུ་བོར་ཐབས་གྱི་ཆས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་
དཔའི་དོན་མངོན་ཏྲོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྐྱུ་པའི་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན།
ཉན་ཐོས་དག་བཙུང་པའི་ཏྲོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོས་པ་སྒྲོང་བ་ལ། ❶ རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་
སྒྲོམ་པའི་དབྱེ་བས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་
མངོན་པར་ཏྲོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་ཏྲོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་
པའི་ལམ་ཏྲོགས་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྒྱུགས་པར་ཏྲོགས་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ལ་ནི་སྒྲོམ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱིས། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐག་པ་མེད་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་
དང་ཆེན་པོའི་རིམས་གྱིས་སྒྲེས་པ་ཡིན་པས་ཅིག་ཆར་སྒྲེ་བ་དགག་པར་བྱ་བའི་བྱིར་

ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཞེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད།

འདིའི་སྐབས་སུ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་འགོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ལམ་རྒྱུ་པའི་རྣམ་གཞག་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་འབྲེལ་བྱེད་
ཁ་ཅིག་གིས། རྣམ་མཐུན་ཆོག་གས་ལམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་དང་། ལམ་ཞེས་ས་གཉིས་པ་
ནས་དུག་པའི་བར་འབའ་ཞིག །གཞི་ཞེས་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག །རྣམ་རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་
ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག །ཅེ་སྒྲིབ་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་དགྱེལ་སྒྲིབ་འབའ་
ཞིག །མཐར་གྱིས་སྒྲིབ་པ་ས་བཅུ་པའི་དགྱེལ་སྒྲིབ་འབའ་ཞིག །སྐད་ཅིག་སྒྲིབ་རྒྱུ་
མཐའ་ཁོ་ནར། ཆོས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་སྒྲིབ་ཞེས་བེད།

གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས། གཞུང་འདིའི་སྒྲིབ་ཚུལ་ལ་
ཡང་། ལྷ་མ་གསེར་གླིང་པས་གཞུང་གོང་མའི་འཇིག་རྟེན་པ་འོག་མ་ལ་སྒྲིབ་ཞིང་།
འོག་མའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཞེས་པ་གོང་མ་ལ་སྒྲིབ་བར་གསུངས། དེ་
ཡང་། དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་དབྱེ་བས་
གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་
པ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ། ཟག་པ་
མེད་པ་རྟོགས་པ་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་བས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བ་དང་སྒྲིབ་པ་
ཞེས་སྒྲིབ་ལ།

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྟོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་
གསུམ་ལ་སྒྲིབ་པ་གོང་ནས་གོང་གི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱེད་པར་གྱི་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱུ་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རིམས་གྱིས་སྒྲིབ་

བས་ཅིག་ཅར་སྒྲུབ་བ་དག་ག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཐ་
སྒྲུབ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུབ་བའི་དོན་ནི། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་
མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་བསྟན་པ་དང་། སྒྲུབ་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྒྲུབ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་
བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཙུག་གི་དགོས་པ་གཉིས་
གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་དང་པོར་སྒྲུབ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་
གཙུག་གི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཆོག་སྒྲུབ་གྱི་
གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲོམ་སྒྲུམ་པའི་ལོག་ཏུ་ག་
བཀག་ནས། ཡོངས་གཙུག་ལ་དེ་སྒྲུབ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་
དགོས་སོ་ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་གཉིས་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙུག་གི་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་ལམ་ཞེས་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ས་དང་པོ་^①ནས་དུག་པའི་བར་
འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲོམ་སྒྲུམ་པའི་ལོག་ཏུ་ག་བཀག་ནས་
ཡོངས་གཙུག་ལ་དེ་སྒྲུབ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་དགོས་སོ་
ཞེས་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་གསུམ་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་གཞི་ཞེས་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ས་བདུན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
སྒྲོམ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲོམ་སྒྲུམ་པའི་ལོག་ཏུ་ག་བཀག་ནས་ཡོངས་གཙུག་ལ་
སྒྲུབ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་བཞི་པར་དེ་གསུམ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་རྣམ་
ཆོག་སྒྲུབ་བ་ས་བརྒྱད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་ཞིང་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲོམ་སྒྲུམ་པའི་

ལོག་ཏྟག་བསལ་ནས་ཡོངས་གཙོ་ལ་སྒར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ལྔ་པར་དེ་
གསུམ་བཅུན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་ཅེ་སྒྱུར་ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པའི་
དགྲིལ་སྟོང་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིམ་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲིམ་སྟུང་པའི་ལོག་ཏྟག་
བསལ་ནས་ཡོངས་གཙོ་ལ་སྒར་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་དྲུག་པར་དེ་གསུམ་བཅུན་པ་ལ་རྣམ་བཅད་དང་ཡོངས་གཙོ་དགྲི་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ལ་མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བ་ས་བཅུ་པའི་དགྲིལ་སྟོང་འབའ་
ཞིག་ཏུ་སྒྲིམ་གྱི་དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲིམ་སྟུང་པའི་ལོག་ཏྟག་བཀག་ནས། ཡོངས་
གཙོ་ལ་དེ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་གའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲིམ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་
བཅུན་པ་དང་། སྒྱུར་བ་དང་པོ་གསུམ་དུ་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་བཅུན་པ་ལ་སྒྲིམ་
སྒྱུར་མེད་དེ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་དུ་བཅུན་པའི་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་དེ་གསུམ་
མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། ❶ བྱི་མ་གསུམ་གྱི་དེ་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
རྟོགས་སྒྱུར་བའི་སྐབས་ནས་བཅུན་པའི་སྒྱུར་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་
བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད། ཅེ་སྒྱུར་གྱི་སྐབས་གྱི་དེ་གསུམ་
པོ་དེ་ས་དགུ་པའི་དེ་གསུམ་ཡིན། མཐར་གྱིས་སྒྱུར་བའི་སྐབས་གྱི་དེ་གསུམ་དེ་རིམ་པ་
བཞིན་ས་བཅུ་པའི་དེ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། སྐབས་འདིའི་
སྒྱུར་ལམ་གྱི་སྐབས་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ❷ དེ་ལྟར་ལོག་ནས་འཆད་པའི་ཅེ་མོའི་སྒྱུར་
བའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པས་བསྟུས་པ་མཐོང་བ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱི་གྲངས་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་

མཐུན་པ་འདི་དག་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཅེ་སྦྱར་
དང་། མཐོང་སྤང་ཉོག་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཇི་བཞེན་དུ་མེད་པའི་བྱེད་
དེ་དང་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་ཇི་བཞེན་དུ་མེད་པའི་བྱེད་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱེད་

གཞན་ཡང་། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྷོག་སོགས་ཏྲགས། །ཞེས་སོགས་
སྦྱར་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྷོག་པའི་ཏྲགས་འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ལམ་པ་
བྱེད་མི་ལྷོག་པའི་ཏྲགས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། རྣམ་རྒྱུགས་སྦྱར་བའི་སྐབས་
ནས་བསྟན་པའི་སྦྱར་ལམ་པ་དེ་སྒྲུབ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་^①དེས་མཆོན་ནས། མཐོང་
བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་མཐོང་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྷོག་པའི་ཏྲགས་
འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། དེ་ནི་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱེད་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་ལ་དགྲུང་འབྱེད་རིགས་པར་བསྟན་པར་ཐལ་བ་
དང་། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱན། །ཞེས་སོགས་བྱོད་ཀྱི་ཅེ་སྦྱར་འཆད་བྱེད་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྷོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་མཐོང་སྤང་ཉོག་པ་
འཆད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང་། སྤྱང་གསུམ་སྦྱེ་བོ་ཉོན་ཐོས་དང་། །ཞེས་སོགས་
བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །གཞན་ཡང་། བྱོ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་འདིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་
བསྟན་པའི་སྦྱར་ལམ་དེ་སྦྱར་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་མེད་རབ་ཏུ་
སྦྱོན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོགས་ལམ་དེ་
ཆོགས་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་། གཞན་ཡང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས། ^②སྦྱོབ་པ་
བྱེད་མི་ལྷོག་པའི་དགོ་འདུན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ད་ནི་མི་སྦྱོབ་པའི་དགོ་འདུན་ཀྱི་མཆོན་

ཉིད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་བྱང་འཕགས་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
ཐལ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་མི་སྒྲིབ་པ་དེ་ས་བརྒྱད་པ་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་རྒྱུགས་
སྒྲིབ་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་དེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆུང་
འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སོ་སྒྲུབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་།
སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་དང་། མཐུན་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྒྱུགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་
གཞན་ཉེན་ཅན་བདེན་ཤེས་པ། །ཞེས་དང་། བག་ལ་ཉལ་ཀྱན་འཛོམས་པ་
དང་། །ཞེས་དང་། ཀྱན་མཐུན་ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་
ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་རྣམས་སྒྲིབ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སོ་སྒྲུབ་
གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོག་གསུམ་དག་པ་དང་། ཞིང་དག་པ་དང་། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ལུང་སྟོན་པ་དང་། བདེན་
འཛིན་གྱི་རྒྱུ་པ་ཟད་པ་དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་^①ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོད་པར་ཐལ།
དག་དང་དེ་དག་མཆོན་མ་མེད། །ཅེས་དང་། ཉིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ལུང་སྟོན་
པ་དང་རྒྱུ་པ་ཟད། །གསུམ་པོ་པན་ཆུན་ངོ་བོ་གཅིག་། ཉིང་འཛིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་ལམ་དེ་སྒྲིབ་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཉིང་འཛིན་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་^②དེ་ཆོགས་ལམ་
མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག་། སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
ཅེ་སྒྲིབ་དེ་ས་བརྒྱ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ^③དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནི་སྒྲིབ་ཉིད་དུ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཇི་ལྟར་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་

གནས་སྐབས་འདི་ལ་སྒྲོང་བར་བསྟན་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། གང་གིས་ཕྱིར་
དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་
སྒྲོར་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྤངས་ཟེན་ནས་རབ་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་
གྱིས་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་སྒྲོང་བ་མི་འཐད་ཅེས་པའི་ཚུད་ལན་བཏབ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ཐོབ་
པ་ལ་རབ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྟོགས་པ་འབྱུང་བས། ཞེས་པའི་རབ་མཐའ་དེ་ཡང་ས་
བཙུ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤའ་ལས། ❶རབ་གྱི་
མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒྲོར་བ་ཙམ་གྱིས་ས་བཙུ་བའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་ནི་
དོན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། སྒྲོར་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་སྐབས་གྱི་སྒྲོར་ལམ་དེ་སྒྲོར་ལམ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ❷དེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་
ཆེན་པོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་
གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཁྱད་
པར་གྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ❸རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱིས་
བསྟུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ནི་འདྲིན་སྤངས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་། ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་ཁྱད་
པར་དུ་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཞེས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཞུང་འདི་སྒྲུབ་སྒྲོང་ཁོ་ན་ལ་སྒྲོར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སྐབས་དང་པོ་
གསུམ་དུ་སྒྲོར་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་ལན་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲུབ་སྒྲོན་ཡོད་

པར་ཐལ། དེ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་སྒྲིབ་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་སྒྲིབ་མཐོང་སྒྲིམ་གསུམ་
མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིབ་བ་བྱད་པར་ཅན་སྒྲིམ་པའི་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་བཤད་པ་ལ། མདོ་
ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶ དེ་
སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་
གང་ལགས། རྟགས་ནི་གང་ལགས། མཆན་མ་ནི་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་རི་
ལྟར་ན་བདག་ཅག་གིས་བྱང་ཆེན་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའོ། །ཞེས་བགྱི་བར་འཆལ་
བར་བགྱི། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་པ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་རྟོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སོ་སོའི་སྒྲིབ་པའི་ས་དང་།
ཉན་ཐོས་གྱི་ས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སར་བཤད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགྱུར་བ་
མེད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་གཉིས་སུ་བྱར་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་སྒྲིབ་བསྟན་
ནས། དེ་དག་སོ་སོར་བྱེ་སྒྲེ་འཆད་པ་ལ། ❷ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་རྣམ་པ་ཅི་ཅམ་དང་རྟགས་ཅི་ཅམ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆམས་སྒྲིབ་བ་དང་། རྟོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དང་། །སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
ཆོགས། །ཞེས་བཤད་ན། དེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་གྱི་འོག་ཏུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤར་རི་སྐད་བཤད་པའི་

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ནམས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^①ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་ལ་
རི་སྐད་བཤད་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་འབྱུང་བས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་ཡོད་པའི་སྒྲིན་ས་མདོར་བསྟན། ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་
ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་པ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་རྩ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་མདོར་བསྟན་
ཀྱི་སྒྲིན་ས་བཤད་པ་ལ། ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲིན་ས་བཤད་པ་ལ། ^②དཔའ་བོ་གང་དག་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལམ་འཆད་
པར་འབྱུང་བ་ལ། དེ་དང་དེ་རྟགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་དེ་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་སྒྲོབ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ལ་
གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་
དབང་ནོན། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྱིང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་རྒྱལ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྦྱི་དོན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་གི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
དོན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས། རྟགས་དེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་མཆོན་ཚུལ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མདོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པ་སོགས་རྟགས་
ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་

པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དག་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད། ཁ་ཅིག །དེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་
 བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དག་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པ་དང་དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་མ་ངེས་
 པའི་བྱིར། དེ་སྒྲོབ་པ་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དག་འདུན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་མི་འཐད་
 དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྫོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་ས་བརྒྱད་པ་པས་མ་ངེས་པའི་
 བྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྲིད་པ་བྱུང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་
 སེམས་དཔའ། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྫོགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དག་འདུན་གྱི་མཆན་
 ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྫོགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པའི་
 རྫོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་པས་མ་ངེས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྫོགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པ་
 སོགས་གསུམ་དུ་ཡོད། སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན།
 བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྫོགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་
 ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་
 བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དག་འདུན་ཡིན་ཅིང་། དེས་བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྫོགས་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་
 ཉེ། ཆོག་གསལ་ལས། ^①རིགས་རྒྱད་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆན་གཙོ་བོར་མཛད་པ་ཞིག་ན་
 ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དག་བའི་རྩ་བ་འདི་ཡང་བྱིར་མི་ལྡོག་པར་བརྗོད་མོད་ཀྱང་།
 རང་གི་རྫོགས་པ་དང་འཆོམས་པར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
 འདི་ལ་མེད་པས་ན་དེའི་བྱིར་དང་། རང་ལ་དངོས་པོ་ངེས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པའི་
 རྫོགས་གཟུང་སྒྲ་བ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གཞིར་མ་གྱུར་པས་ན་
 འདི་བྱིར་མི་ལྡོག་པའོ། །ཞེས་གང་དུ་ཡང་མ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་དེ་བྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཡོད་

ཀྱང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་བཤད་པ་
གསེར་བྱང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་དང་མཐུན་པར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ^①གང་ཟག་གི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་
རང་གིས་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་ལས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ལམ་གཞན་
དུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲོ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་མི་སྲིད་
པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་རྟགས་དང་ལྡན་པར་མི་བརྗོད་ལ། དེ་བཞིན་དུ། སྦྱོར་བའི་སྡོན་དུ་སྦྱང་རྩེ་
དང་། །བཟོད་པ་དང་ནི་མོས་པ་དང་། །དགེ་ལ་ཡང་དག་སྦྱོད་པ་ནི། །རིགས་ཀྱི་རྟགས་
སུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱོར་བ་སྒྲིམ་པའི་སྡོན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་པའི་སྦྱང་རྩེ་ཆེ་བ་དང་། བཟོད་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་དང་། སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོད་
པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཡང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
ཐོབ་པར་མི་བཞག་གོ། །དེས་ན་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་ན་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་བཞག་ལ། དེ་ཡང་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོང་
ནས་དང་། འབྲིང་པོས་མཐོང་ལམ་དང་། དབང་པོ་རྩེ་ལྟར་བྱལ་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
ཐོབ་པ་^②རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་རིགས་
ངེས་ཀྱི་སྦྱང་རྩེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ཡང་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། དེས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ།
དེ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྦྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་

ན་མ་ཁྱབ་པོ། །བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་དབང་ཚེན་ཡིན་ན། སྒྲུབ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་ཉགས་ཐོབ་པས་ནི་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲུབ་ལམ་ཐོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་ཚེན་དེས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་
ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྲིབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཡིན་ན། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་
ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
དབང་འབྲིང་དེས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན།
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་
ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པའི་ཉགས་པ་སྒྲོན་དུ་སོང་བའི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་
ཆོས་བཟོད་པ་དེས་དེ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་
པས་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^①དབང་པོ་རི་ལྟར་བྱུང་ཡང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ་པར་
རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པས་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་མ་སྟོང་བར་ཐལ།
ས་གཉིས་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྒྱལ་དེས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་
དབང་འབྲིང་གིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་མ་སྟོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
གསལ་བ་སྟོད་རང་གི་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་དེས་བྱང་
སེམས་སྒྲུབ་ལམ་པ་དབང་ཚེན་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་མ་སྟོང་བའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྱུབ་ན། དེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཐོབ་པར་ཐལ་

ལོ། །ཀླུ་ལྟོག་པའི་སྐུ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་མཐོང་ལམ་པ་དབང་
འབྲིང་གི་རྟགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཅིག་ལོས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་
ཏན་མཐའ་དག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་གྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་
གཉེར་གྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྦྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བཅོམ་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་
ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་རྟགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པ་ན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
ཐོབ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་
བསམ་པ་མངོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་མི་སྤྲོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དབང་རྒྱལ་དེ་དེ་འབྲའི་
གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་བྱང་སེམས་
སྦྱོར་ལམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དོར་བའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་ན་སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ཐོབ་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྒྱལ་དེས་དེ་ཐོབ་པའི་
ཕྱིར། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བོད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུག་པས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་བྱང་བསམ་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་མ་ཐོབ་སྟེ། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་
ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱད་དོ་རྗེ་ཅེ་
མོ་ལས། ^①རྗེ་སྤྲོད་ས་བརྒྱད་མ་ཐོབ་པར། །དེ་སྤྲོད་ཐེག་པ་དམན་པས་འཇིགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་

འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་ཉམས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མི་མཚུངས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ། སྒྱུར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བད་པར་བཅོམ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། དེ་འདྲའི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་པ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་མི་སྤྱད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱད་ལ་ཤེས་སྐྱེ་བ་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་བད་པར་བཅོམ་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་མི་སྤྱད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། རང་གང་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་སྒྲ་མེད་རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་སྒྱུ་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྱུར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་ཉི་ཤུ། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་བཅུ་དྲུག །སྒྲིམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་བརྒྱད་དེ་ཞེ་བཞིར་ཡོད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པ་དབང་རྟོན་ཆོས་ཅན། ཤེས་རབ་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྷན་དེ། སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲིན་སྒྲིན་པ་སོགས་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྷན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྷན་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཤེས་མི་

བཟོད་པའི་ལུས་ཀྱི་བ་སྐྱ་ལྡང་བ་དང་མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུགས་པ་སོགས་ལུས་ཀྱི་
རྟགས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་
འབའ་ཞིག་གི་ཕྱིར་དུ་ཐར་བ་དོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་མངོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་
ཟད་པར་བཅོམ་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་གྱི་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། ཐབས་ཤེས་བྱང་པར་ཅན་གྱི་རྫོགས་པ་བརྟན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མཐུན་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྟགས་འདི་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་རྫོགས་པ་ལས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཐ་
སྐྱད་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ལྡན་པ་
ལས་མཉམ་གཞག་གི་རྫོགས་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་གཉིས་ཞེས་བཤད་པ་མི་
འཐད་དེ། མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀར་བར་མ་ཆད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཁོ་ན་རྟགས་ཀྱི་
དཔག་བྱར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་
རུང་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་དེ་དང་དེ་རྗེས་
ཐོབ་ཏུ་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ལས་བར་མ་ཆད་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་འབྱུང་ངེས་པར་
དཔོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་མཐོང་བ་ན་དེ་ལས་ལྷ་གུ་འབྱུང་རུང་
དུ་ངེས་པ་ལྟར། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རང་རྒྱད་ལ་སྤར་བཤད་པའི་
རྟགས་དེ་དག་དང་ལྡན་པར་མཐོང་བ་ན། ད་ནི་བདག་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཐེག་པ་
གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆད་དུ་འཐོབ་པར་ངེས་སོ་སྐྱམ་དུ་སྒྲོ་སྐྱེ་བ་དང་། གང་ཟག་གཞན་
གྱིས་ཀྱང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ལུས་ངག་གི་ཀྱན་སྦྱོད་རྣམས་དང་ལྡན་ཞིང་དེ་ཡང་རིང་
དུ་འདྲིས་ཀྱང་སྦྱོད་ལས་བརྟགས་བྱབ་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་ལས་པ་རོལ་པོ་དེ་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པར་ལུང་ལ་བརྟན་ནས་དཔོག་པ་ཅམ་ལ་དེའི་ངོ་བོར་རྟགས་སུ་བཤད་ཀྱི། འདི་

དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
གཞན་རྒྱད་རིམ་ལ་བཞེན་མཁྱེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་ལ། རྟགས་པ་དམའ་བ་དག་གིས་ནི་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་ཅམ་ཞིག་ལ་
དཔོག་ན་འབྲུལ་ཞིང་། ཐ་སྙད་བྱད་པར་ཅན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་པ་ལ་མི་འབྲུལ་
པ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ནང་གི་རྟགས་པ་ནི་གང་ཟག་དེ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཆམས་
སྒྱུར་བ། ^①དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་
གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་མཆན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་གང་ཡིན་ཞེས་ངེ་
བའི་^②སྒྲོ་ནས་མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ། ^③དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མ་འདྲེས་པ་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲུང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ། མཐོང་ལམ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ། སྒྲོམ་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་དང་པོར་སྒྲུང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་འཆད་པའི་
རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ། ^④དེ་ཤིག་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་ངེས་
པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྟོག་སོགས་རྟགས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^①གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ལས་ལྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་^②ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་
སྐོབ་པའི་བློ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་
ལས་བྱེད་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པ་
སོགས་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་གང་རུང་རང་རྒྱུད་ལ་སྐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱེད་
སྒྲུང་ལམ་པ་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཉི་ཤུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གཟུགས་སོགས་ལ་
བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པ་ནས། ཀྱན་སྦྱོང་ལ་སངས་རྒྱས་དགེས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་བར་ཉི་ཤུར་ཡོད་པའི་བྱེད་

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་
ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆེགས་བཅད་དུག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་
པ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལས་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་
ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱེད་ ཞེས་མཆམས་སྒྲུང་བ་
ལ། ^③ཡང་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་བསྟན་པའི་
བྱེད་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་དུག་གོ །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་
ལས་ལྟོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པ་ལ། ^④ངོ་པོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། བློ་
ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྟགས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་།

གཟུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པ་དང་། སྐབས་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 མངོན་གྱུར་པ་བཅད་པ་དང་། མི་ཁོམ་པར་སྐྱེ་བ་བཅད་པ་དང་། བདག་ཉིད་དགོ་བ་བཅད་པ་
 གནས་ཤིང་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་དང་། བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 བརྗེ་བ་ཉིད་གྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་ལ་དམིགས་ཏེ་སྐྱེན་སོགས་དྲུག་སྒྲོམ་ཞིང་དེ་
 དག་གི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་དགོ་བ་བྱང་ཚུབ་དུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་
 བ་དང་། ཟབ་མོ་སྒྲོས་བྲལ་གྱི་དོན་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པ་དང་། སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ཀྱན་སྦྱོང་
 གཞན་ལ་ཕན་པའི་བྱིར་ཞུགས་པའི་བྱམས་པས་བེན་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་
 ལས་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་སྤང་པོའི་བར་ཆོད་འདོད་ཡོན་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞན་ལ་
 ཞེ་སྤང་བ་གཉིས་དང་། ཞེས་རབ་གྱི་སྤང་པོའི་བར་ཆོད་སེམས་ཡུལ་ལ་སྤྱད་པའི་
 གཉིད་དང་། སེམས་ལས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱགས་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་
 སྤང་པོའི་བར་ཆོད་རྒྱུད་པ་དང་འགྲོད་པ་སྟེ་གཅིག་དང་། བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཅུ་བའི་
 སྐྱེབ་པ་སྟེ་ལྷ་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། མ་རིག་པ་དང་ལྷ་བའི་བག་ལ་ཉལ་ཉམས་སྤྲད་
 པའི་སྒྲོ་ནས་འཛོམས་པ་དང་། སྦྱོང་ལམ་བཞི་ལ་དམ་ཞེས་དང་ལྷན་པ་དང་། ཆོས་གོས་
 སོགས་ཡོངས་སྦྱོང་གྱི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་གཙང་བ་དང་བཅད་གཅིག་རིམ་པ་བཞེན་དུ་
 ཉོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ❶ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པ་རི་ཅམ་
 དང་རྟགས་རི་ཅམ་དང་མཆན་མ་རི་ཅམ་གྱིས་བྱང་ཆེན་འདི་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་
 པར་བཞི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྐུལ་བ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་
 པ་མེད་པ། རྟགས་མེད་པ། མཆན་མ་མེད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་གང་
 གཟུགས་ལས་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་ནས་སྒྲོམ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ ❷ བྱིར་མི་ལྟོག་པ་དེ་
 ནི་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་བྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❸ རབ་

འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་དག་སྒྲུང་དང་བྲམ་ཟེ་འདི་དག་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཤེས་པའོ། །བལྟ་
བར་བྱ་བ་མཐོང་བའོ། །ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་རབ་ཏུ་ཤེས་པ་རབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱེད་
པའོ། །ཞེས་འདི་ལ་བྱེད་ལ་པའི་དག་སྒྲུང་དང་བྲམ་ཟེ་གཞན་དག་གི་ངོ་མོར་མི་བལྟ་སྟེ། དེ་
ནི་གནས་མེད་ཅིང་ཐེ་ཆོམ་མི་བའོ། །^①རབ་འབྱོར་གང་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ལོག་
པར་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་མི་སྟེ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ^②རབ་འབྱོར་
གང་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་དག་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱལ་ཞིང་
སྒྲུང་དོ། །བདག་ཉིད་ཀྱང་སྟོག་གཅོད་པ་ལས་ལྟོག་ཀྱི་ཅེས་སོགས་དང་། ^③རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གང་གི་ཆེ་སྒྲིན་པའི་པར་བྱེད་ལ་གནས་པ་དང་ནས་ཤེས་
བྱེད་ལ་གནས་པ་དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་། ཞེས་
སོགས་དང་། ^④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཆོས་ཟབ་མོ་ལ་དོགས་
པ་དང་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཆོམ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤རབ་འབྱོར་གང་བྱེད་མི་ལྟོག་
པའི་བྱང་ཆེན་ལུས་ཀྱི་ལས་འཇམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དག་གི་ལས་འཇམ་པ་དང་ལྡན་པ་
ཡིན། ཡིད་ཀྱི་ལས་འཇམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑥རབ་འབྱོར་གང་བྱེད་
མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་སྤྲུགས་པ་དང་
གཉིད་དང་ཁྱོད་པ་དང་འགྱོད་པ་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་འདི་དག་དང་ལྡན་ཅིག་མི་གནས་ཏེ།
ཞེས་སོགས་དང་། ^⑦རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བག་ལ་ཉལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑧རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱེད་
མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་འགྲོ་ཞིང་འོང་ཡང་འཁྲལ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མི་འགྲོ་སྟེ་
འགྲོ་འམ་འོང་ན་ཡང་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་ཅིང་འོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑨རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་བྱེད་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་གོས་ལོངས་སྒྲུང་པ་ལ་སྟོབ་མེད་པ་སྤྲད་དུ་

མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས།
གོས་ལ་སོགས་པ་གཙང་བ་དང་། །ཞེས་པའི་བར་དང་། འོ་མོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་དང་། །ཞེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་ཐེ་ཆོམ་
ཟད་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་གྲུབ་པས་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། དཔྱུལ་བ་དང་། ཡི་དྲགས་དང་།
དུད་འགྲོར་སྒྲེ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་ཐོས་པ་དང་། དུལ་མཐའ་འཁོབ་ཏུ་སྒྲེ་
བ་དང་། དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་། སྒྲེན་པ་དང་སྒྲུགས་པའི་དངོས་པོ་དང་། ལྟ་ཆེ་རིང་
པོར་སྒྲེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་ཟད་པ་དང་། སྒྲིང་རྗེས་བདག་དང་གཞན་དག་
བའི་ཆོས་ལ་སྒྲུར་བ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
དུལ་ལ་ཡོངས་སུ་བསྒྲེས་པའི་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་པ། ཆོས་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་
ཟབ་མོའི་དོན་ལ་ཡང་སོམ་ཉི་མི་བྱེད་པ་དང་། གཞན་ལ་ཕན་པ་ཉིད་དུ་ཞུགས་པས་
བྱམས་པས་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། སྒྲུར་བ་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པས་སྤྱི་བ་
པ་ལྟ་བོ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་གཉིད་དང་སྤྲུགས་པ་དང་གློད་པ་
དང་འགྲོད་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་དག་དང་མི་འགྲོགས་པ་དང་། གཉིན་པོ་ནམ་པར་སྒློམ་པ་
ཉིད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བག་ལ་ཉལ་ཐམས་ཅད་འཇོམས་པ་དང་། ཉག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྲན་པ་དང་ཞེས་བཞེན་དང་ལྡན་པ་དང་། གཙང་སྒྲ་ཀུན་
ཏུ་སྒྲིད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོས་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲིད་པ་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པ་
བཅུ་གཅིག་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ལ་གནས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནམ་པ་ལ། ལུས་ལ་སྤྱིན་བུའི་རིགས་
བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང་། སེམས་ལ་བྱ་བུ་མེད་ཅིང་ཉན་རང་གི་ཡིད་བྱེད་ལས་

འདའ་བ་དང་། རྟེན་བཀྱར་ལ་མི་ལྟ་བར་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཡང་དག་
པར་ལེན་པ་དང་། སྒྲིན་སོགས་དྲུག་ཁྲད་པར་ཅན་སྦྱབ་པས་དེ་དག་གི་མི་མཐུན་
སྒྲོགས་སེར་སྒྲིན་སོགས་མེད་པ་དང་། ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་
པར་འདུས་ཤིང་དེ་ལས་མི་འདའ་བར་ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་
ཞིང་མཐུན་པར་ཤེར་སྒྲིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་དང་། སེམས་ཅན་
གཞན་གྱི་དོན་དུ་དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡང་འཆོལ་ཞིང་འདོད་པ་སྟེ་དྲུག་རིམ་
བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་གང་གི་ལུས་ལ་སྒྲིན་བྱའི་རིགས་
སྟོང་ཐལ་བརྒྱད་ཅུ་གནས་ཤིང་། ལུས་ལ་བ་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་གྲང་སྒྲུབ་མི་སྒྲོག་
པའི་བྱང་ཆེན་དེའི་ལུས་ལ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ❷དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་དེའི་ལུས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། དག་
ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱི་དག་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ནམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་
ལྟ་དེ་ལྟར་དག་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ལུས་མི་བྱང་བ་ཉིད་དང་། དག་མི་བྱང་བ་ཉིད་
དང་། སེམས་མི་བྱང་བ་ཉིད་དེ། ལུས་དང་དག་དང་སེམས་ཀྱི་གྲུ་གྲུ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་
བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❸རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་མི་སྒྲོག་པའི་བྱང་ཆེན་ཁེ་
དང་བཀྱར་སྟེ་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན། ཆོས་གོས་གསུམ་པའི་བར་དུ་ལྟར་ལེན་པ་མ་ཡིན་
ཞིང་། དེ་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་སྦྱངས་ཏེ་སྒྲོད་དོ། །ཞེས་
སོགས་དང་། ❹རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྒྲུབ་མི་སྒྲོག་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་སེར་སྒྲིན་སེམས་

སྒྲིང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶རབ་འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་སྒྲིང་
བརྟན་པ་ཡིན། གུས་པར་གཞན་ལ་ཆོས་ཉན་པ་ཡིན། གཞན་ལ་ཆོས་གང་ཐོས་པ་དེ་
དག་གྱང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་བ་ཡིན། ཞེས་སོགས་དང་། ❷རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་བདུད་སྒྲིག་ཏེ་ཅན་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་
བརྒྱད་མང་པོར་སྤྱལ་ནས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་རེ་རེ་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེ་བ་ཁྲག་
ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོ་བསྐྱེད་པ་ཤིང་བཅོ་བ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་གྱི་
སེམས་མི་འབྱུག་ཅིང་དོགས་པ་མེད་ཐེ་ཆོམ་མེད་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྒྲིང་གྱི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གིས་ལྷང་
བསྟན་པར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུས་ལ་སྤྱིན་བྱ་རྣམས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ནས།
སེམས་ཅན་དོན་དུ་དཔྱལ་འཆོལ་དང་། །ཞེས་དང་། ❸དགོ་བའི་རྩ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་
མངོན་པར་འཕགས་པ་ཉིད་གྱིས་ལུས་ལ་སྤྱིན་བྱའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲི་མི་འབྱུང་བ་དང་།
དགོ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་སེམས་བྱ་བྱུ་མེད་པ་དང་། ཉིད་པ་དང་བཀྱར་སྒྲིལ་
སོགས་པ་ལ་མི་ལྟོ་བ་ཉིད་གྱིས་ཕྱག་དར་ཁྲིད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་སྤྱོད་པས་དེ་དག་དང་
འགལ་བ་སེར་སྒྲ་དང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པར་འགྲོ་བ་དང་། འགྲོ་བ་བདག་ཉིད་གྱིས་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་གཞན་

གྱི་དོན་དུ་དཔྱལ་བ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་དུག་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་བཅོད་པ་ལ་གནས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ། བདུད་གྱིས་དམན་པའི་
ལམ་དུ་དགྱིས་ཀྱང་དགྱིར་མི་བྱུང་བ་དང་། ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་
བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་སྟེ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ❶རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་
བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་བདུད་སྒྲིག་ཏེ་ཅན་དག་སྟོང་གི་ཆ་བྱང་དུ་འོངས་ནས་འདི་སྐད་དུ་
གང་ཁྱོད་གྱིས་སྟོན་འདི་ལྟར་བདག་གི་སྒྱུན་པའི་པར་སྒྱུན་ཡོངས་སུ་སྒྱུང་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བས་སྦྱ་མེད་
རྟོགས་བྱང་གི་ཆོས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་ན་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་
དང་། ❷རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་བདུད་སྒྲིག་ཏེ་ཅན་དག་སྟོང་གི་ཆ་
བྱང་དུ་འོངས་ནས་འདི་སྐད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སྟོད་པ་འདི་ནི་འཁོར་བར་སྟོད་པ་ཡིན་
པས་འདི་ཉིད་དུ་ཁྱོད་གྱིས་སྒྲུག་བསྐལ་མཐར་སྒྱུན་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་པ་ནས།
བདུད་སྒྲིག་ཏེ་ཅན་དེས་བྱང་ཆེན་ལ་ལམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་སྟོན་ཏེ་གང་འཁོར་བར་
སྟོད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པས་ལམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡང་ན་རུས་པར་འདུའེས་
པ་ཡང་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འདུའེས་མེད་འདུའེས་མེད་མིན་གྱི་བར་དུ་སྟོན་
ཅིང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཞན་གྱིས་དགྱི་བར་མི་བརྟུབ་དང་། །ལམ་གཞན་ཉི་
བར་སྟོན་བདུད་ལ། །བདུད་ཅེས་བྱ་བར་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❸རྟོགས་པ་ལ་
ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོས་ཉིད་གྱིས་གཞན་གྱི་དགྱིར་མི་བརྟུབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱི་
ཐབས་ཤེས་པ་ལ་མཁས་པ་ཉིད་གྱིས་ལམ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉི་བར་སྟོན་པའི་བདུད་ལ་
བདུད་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་སངས་རྒྱས་དགེས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྒྲིག་པའི་ཆེ་འདི་སྣམ་དུ་གལ་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་རི་སྐད་དུ་
བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྒྲིག་པ་དེ་དང་མ་བལ་ཞིང་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་འདི་དག་གིས་སྒྲིག་པ་དེ་ནི་སྒྲིག་པའི་པར་ཕྱིན་ལས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས།
ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་དགེས་པའི་སྒྲིག་པ་
སྟེ། ཞེས་དང་། ^②འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་
དགེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གཅིག་གིས། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གིས་དོན་བསྐྱུས་
ནས་བཤད་པ་ལ། རྟགས་ནི་ཉི་ཤུ་འདི་དག་གིས། རྫོང་དང་ཅེ་མོ་བཟོད་བཅས་
དང་། རྩོམ་མཆོག་རྣམས་ལ་གནས་པ་ཡི། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་མི་ལྟོག་ རེས་
དང་། ^③གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྱོ་བ་དང་། ཅེ་མོ་དང་། བཟོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་
རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཕྱིར་མི་
ལྟོག་པ་ཡིན་པར་རྟགས་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གིས་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྒྲིག་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དེ་ལ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་
བྱོད་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ ཅེ་མོ་ལ་གནས་
པའི་དུག་ བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་གཉིས། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་གཅིག་རྣམས་
སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲིག་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། སྒྲིག་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་

པའི་རྟགས་དང་བཞི་ཡོད། དང་པོ་ལ་ཡང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ལ་
བདེན་ཞེན་མངོན་གྱུར་པ་ལྟོག་པ་དང་། སྐབས་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་མངོན་གྱུར་པ་བཅད་པ།
མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དུ་སྐྱེ་བ་བཅད་པ། བདག་གཞན་དག་བའི་ཆོས་ལ་སྒྲུང་བ། ^①སེམས་
ཅན་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་དམིགས་ཏེ་སྐྱེན་སོགས་བསྐྱེམས་ཤིང་དེ་དག་གི་བསམ་པ་
རྫོགས་པར་བྱས་ཏེ་དག་ཅེ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ལ་སོམ་ཉི་མེད་པ།
བྱམས་པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ལྡན་པ། སྤྱི་བ་པ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་པ། མ་རིག་པ་
སོགས་གྱི་བག་ལ་ཉལ་འཛོམས་པ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ། གོས་ལ་
སོགས་པ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པ་གཙང་བ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། ལུས་ལ་སྤྱིན་བའི་རིགས་བརྒྱད་ཁྱི་མི་འབྱུང་བ་
དང་། སེམས་ལ་གྲུ་གྲུ་མེད་པ་དང་། སྤྱང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་དང་།
སེར་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་བར་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པར་རྫོགས་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་དཔྱུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱུལ་
འཆོལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཞན་བདུད་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་དགྱི་
བར་མི་བརྟུབ་པ་དང་། ལམ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་བདུད་ལ་བདུད་དུ་རྫོགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གཅིག་ཡོད་དེ། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
སངས་རྒྱས་དགྲེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྒྲུང་ལམ་པ་དེས་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། སྒྲུང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་བློ་ལ་གནས་
པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་མི་

ལྟོག་པའི་རྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ། མཆམས་སྒྱུར་བ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྱུར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྒྱད་ལ་སྐྱེ་རིམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ❶ དེས་བར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྟགས་ཀྱི་གངས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རོ་བོ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ། བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གིས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི་མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་མདོར་བསྟན་ཀྱི་
❷ ཚུལ་གྱིས་འཆད་པ་ལ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ❸ སྒྱུག་བསྐྱེལ་ལ་སོགས་པ་བདེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། །ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཐེག་ཆེན་

གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྱིང་ཆོས་ཅན། ལྷ་
མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་
སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་
ཐོབ་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་
དང་། །ཞེས་སོགས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྷ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་མཆན་ཉིད་
དེ་དག་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་དེ་བའི་ལན་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ། ^①སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་རི་འདྲ་བ་ཞིག་
མཆན་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་རྣམས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྷས་
གསུངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཅུ་དྲུག་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྟོག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲིམ་བཤད་པ་ལ། ^②རང་གི་མཆན་ཉིད་
སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་བདེན་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་བའོ། །

དང་པོ་ལ། སྟུག་བདེན། ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པ། འགོག་བདེན། ལམ་བདེན་གྱི་
རྣམ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་སྟུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་
བཞི་པོ་དེ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^③དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་
དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ཅི་ལས་སྐར་ལྡོག་པའི་སྐད་དུ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་
 ཞེས་བགྱི་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་
 གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་གོ^① ། ཞེས་སོགས་དང་། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་
 ཡང་བྱང་ཆེན་དེའི་བྱང་དུ་བདུད་སྒྲིག་ཅན་ཉི་ལེ་འོངས་ཏེ་མོས་པ་བསྒྲེག་ཅིང་རྣམ་
 མཐུན་ནི་རྣམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པ་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་
 པའོ། ། ཞེས་པ་ནས། དེ་སེམས་བརྟན་པ་དང་སེམས་མི་གཡོ་བ་དང་སེམས་མི་
 འཕྲོགས་པ་དང་ལྡན་པས་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོན་མེད་
 པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་དང་།

^③དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
 གསལ་ཏོ། ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཞེས་
 བགྱིའམ། འོན་ཏེ་སྐར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་
 ཞེས་བྱའོ། ། བྱང་ཆེན་གང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས་ཕྱིར་མི་ལྡོག་
 པ་དེ་ནི་རབ་འབྱོར་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་
 དང་། ^④རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་
 དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
 གོ། ། འགོག་པའི་བར་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་
 བྱ་ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཏོ། ། འགོག་པའི་བར་གྱི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་འབྲས་བྱ་
 ཡོངས་སུ་མི་འཛིན་ཏོ། ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་འདུ་ཤེས་ལྡོག་པ་དང་། ། སེམས་བརྟན་

ཐེག་པ་དམན་དག་ལས། །རྣམ་སྡོག་བསམ་^①གཏན་ལ་སོགས་པའི། །ཡན་ལག་
ཡོངས་སུ་ཟད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^②རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་
ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སུ་རྟོག་པ་ལས་སྡོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་
ཀྱིས་བརྒྱབས་པས་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏན་པ་ཉིད་དང་། ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱབས་པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་
ལས་སེམས་རྣམ་པར་ལོག་པ་དང་། ཆོས་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་བསམ་
གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བའི་ཡན་ལག་
ཡང་དག་པར་ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ཤེས་བཟོད་བཞིའི་རྣམ་པ་སྟོན་པ་
ལ། ^③རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱི་མི་སྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་ལྟན། དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་མི་བྲལ་ཞིང་གཟུགས་སྤྱར་ལེན་པ་ཡིན་
ནོ། ^④ཞེས་སོགས་དང་། ^⑤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱི་མི་སྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་བྱིས་
གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱ་
བའི་སྤྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྦྱོན་པ་ཡོངས་
སུ་གཏོང་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑥རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱི་མི་སྡོག་པའི་བྱང་ཆེན་
ནི་བྱིས་གྱི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་འཇམ་བུའི་སྦྱིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་
བཀའ་བར་བྱས་ཏེ་སྦྱོན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑦དེའི་སེམས་
བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་བར་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བར་མི་
བྱེད་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུས་སེམས་ཡང་བ་ཉིད་དང་ནི། །འདོད་ལ་སྒྲིབ་
ལ་ཐབས་མཁས་དང་། །རྟག་ཏུ་ཆོངས་པར་སྒྲིབ་ཉིད་དང་། །འཆོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་
དང་། །ཞེས་དང་། ^①མི་དག་གི་བ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་དང་སེམས་ཡང་བ་དང་།
སེམས་ཅན་གྲུལ་བའི་ཐབས་མཁས་པའི་མཐུས་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་
ལ་ཉེ་བར་སྒྲིབ་པ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རྟག་ཏུ་ཆོངས་པར་སྒྲིབ་པ་
ཉིད་དང་། སྒྲིབ་བྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཡང་དག་པར་རྣམ་པར་
དག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ཀུན་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པའི་ཤེས་བཟོད་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་སྤྱིར་མི་སྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་སྤྱིར་མི་སྟོག་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་
རྣམ་པ་དེ་དག་དང་། རྟགས་དེ་དག་དང་། མཆོན་མ་དེ་དག་བསྟན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
པར་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བྱུངས་ཤིག་དང་ངས་བཤད་དོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟར་
བགྱེད། །ཞེས་གསལ་ནས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྦྲད་ཉན་
ཏོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྦྲད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེ་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་མི་འབྲལ་བར་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་པ་ནས། བྱང་པོའི་སྒྲིབ་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་བར་མི་གནས་ཁམས་དང་སྒྲིབ་མཆེད་
དང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་གི་སྒྲིབ་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་བར་མི་
གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་ཆོས་གང་ཡང་
དམན་པའམ་མཆོག་ཏུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་བའི་སྤྱིར། ཞེས་དང་། ^③རྟོན་
པོའི་གཏམ་གྱི་སྒྲིབ་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིབ་བར་མི་གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་
ལྟར་བྱང་ཆེན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་གང་ཡང་འབྲོག་པའམ་མི་

འསྡོག་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ^①དམག་གི་གཏམ་
 གྱི་སྦྱར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བར་མི་གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཏེ་
 རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པས་ཆོས་གང་ཡང་ཉུང་དུ་འཕམ་མང་པོར་ཡང་དག་
 པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ^②གཡུལ་གྱི་གཏམ་གྱི་སྦྱར་བ་དང་རྗེས་
 སུ་སྦྱར་བར་མི་གནས་ཏེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པས་
 ཆོས་གང་ཡང་རྗེས་སུ་ཆགས་པའམ་ཁོང་ཁྱོད་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྤང་སོགས་བར་ཆད་བྱེད་རྣམས་དང་། །ཆོགས་དང་
 དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་འབྱེད། སྦྱར་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བ་ཡི། །གནས་པ་
 སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^③སྟོང་པ་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་པོ་དང་སྦྱེ་
 མཆེད་དང་ཁམས་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བ་དག་ཏུ་མི་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་
 སྦྱར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་
 བསལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱར་
 བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྦྱོན་
 ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་
 སྦྱར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་གཏམ་ལ་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། གཟུང་བ་
 འཛིན་པ་དག་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་པོ་དང་རྟེན་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པའི་
 གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བ་དང་རྗེས་སུ་སྦྱར་བའི་གནས་པ་རྗེས་སུ་
 བཀག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ་ལམ་བཤེན་གྱི་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟོན་པ། ^④དེ་

སྒྲིལ་པའི་པར་སྒྲིལ་ལ་སྒྲིལ་ཅིང་སེར་སྒྲིལ་གཏམ་གྱི་སྒྲིལ་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིལ་བ་ལ་མི་
གནས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ①རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་སྒྲིལ་མི་སྒྲིལ་པའི་བྱང་ཆེན་
ཤེར་སྒྲིལ་ལ་སྒྲིལ་བ་ན་ནང་སྒྲིལ་བ་ཉིད་ལ་གནས་པ་དང་། དངོས་སོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
སྒྲིལ་བ་ཉིད་གྱི་བར་ལ་གནས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིལ་བ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་སྒྲིལ་བའམ་འགག་
པའམ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་
པའི་བྱང་ཆེན་དེ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། ③རབ་འབྱོར་གཞན་ཉེ་བདུད་སྒྲིལ་ཏེ་ཅན་བདུད་
ཀྱིས་སྒྲིལ་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྒྲིལ་བྱ་ཞིག་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་བྱང་དུ་
ཉེ་བར་འོངས་ནས་འདི་སྐད་དུ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྲིད་ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་ལུང་བསྟན་གྱི། ཞེས་
པ་ནས། དེས་ཀྱང་ལན་ཟད་པར་མི་འགྱུར་པའི་སོ་སོར་ཡང་དག་པར་རིག་པ་མངོན་
པར་བསྟུན་བོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེར་སྒྲིལ་ལ་སོགས་ལ། །སྒྲིལ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིལ་བ་
དང་། །གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །ཆོས་ནི་རྩལ་ཅམ་མི་དམིགས་ཉིད། །རང་
གི་ས་ལ་ངེས་པ་ཉིད། །ས་གསུམ་ལ་ནི་གནས་པ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲིལ་གཏོང་
བ། །ཞེས་དང་། ④སྒྲིལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་ཉོགས་པས་སེར་སྒྲིལ་དང་འཆལ་པའི་
ཚུལ་བྲིམས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྒྲིལ་བ་དང་རྗེས་སུ་སྒྲིལ་བའི་གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་
པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིལ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཉོགས་པའི་
ཆོས་རྩལ་ཅམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་དང་། མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་ཐོབ་པས་ཐམས་
ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་གིས་ ⑤གསུམ་ལ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
ངེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་དང་། གཅིག་དུ་གཞིལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་

མཐུན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དུ་སྟོག་གཏོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞི་ནི་ལམ་གྱི་
རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་བ་ལ། དེ་འབྲེལ་སྐད་
ཅིག་བཅུ་དྲུག་ནི། །སྟོ་ལྷན་མཐོང་བའི་ལམ་གནས་ཀྱི། །ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དག་
ཡིན། །ཞེས་དང་། ❶ དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
གིས་བསྐྱུས་པ་འདི་རྣམས་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ན། དག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་གཟུང་བ་
དང་འཇིན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་རྗེས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པས་རང་
དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདུཤེས་པ་ལྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་མཆན་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་སེམས་ཅན་གདུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་མ་
གཏོགས་པར་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས་བཤད་དེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྣམ་འབྱོར་པའི་རྒྱུད་ལ་སོ་སོར་
རང་གིས་རིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་མཆན་
ཉིད་དག་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་དེ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་
དེ། དེ་ལ་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བྲངས་པའི།
གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་མཆན་མར་ཞེན་པའི་སྟོ་ནས་དེ་དག་འདུཤེས་ ❷ པ་ལྟོག་པ་
སོགས་རྗེས་ཐོབ་ལུས་དག་གི་སྦྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་
ཐོབ་ལུས་དག་གི་སྦྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་བཅུ་དྲུག་སོ་དེ་ལ་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་

མིང་གིས་བཏགས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག་^①ཤེས་
བཟོད་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མཉམ་གཞག་གི་རྟོགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་དེ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཐུན་པར་ངས་སམ་ཞེ་ན། དེ་མ་ངས་ཏེ།
ཆགས་སྒྲུང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་གཏུལ་བའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་མི་
མཐུན་པར་སྟོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔུང་བཟང་གིས་ཁྱུས་པ་ལས། ^②རང་གི་རང་བཞིན་
ཆགས་དང་སྒྲུང་བྲལ་ཡང་། །ཆགས་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་ལྟར་སྟོན་དང་། །གཏུག་
པ་གཏུལ་ཕྱིར་ཁོ་ལ་ཁོར་སྟོན་པ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གནས་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་
མཉམ་གཞག་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་གང་ཟག་གཞན་ངོར་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་སྟེ་མེད་
རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྣལ་འབྱོར་པ་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་རྣམས་རྣལ་
འབྱོར་པ་སོ་སོ་རང་གིས་རིག་གི་གཏུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་མི་རིག་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་དངོས་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་
གཞག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པོ། །དང་པོ་ནི། རང་གང་ལ་ལྟན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་
ལམ་པ་དབང་འབྱིང་སྟེ་མེད་རྟོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་རྣམ་དག །མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཡོད་དེ། སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་ལུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི།

ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་དེ་བཞི། འགོག་བདེན་གྱི་དེ་བཞི། ལམ་བདེན་གྱི་དེ་བཞི་
ནམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་ནས་
གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཆོས་སྤྱོད་བཏགས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ལས་
ལྟོག་པའི་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་
ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བདུད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ལས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་
པར་སྒྲ་མེད་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བརྟན་པའི་ཆོས་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་བྱང་
པར་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཤེས་རབ་སོགས་བསྐྱེད་པས་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་
འདོད་པ་ལས་སེམས་ལོག་ཅིང་ནམ་མཁུན་ཡིད་བྱེད་དང་མི་འབྲལ་བའི་རྗེས་བཟོད་
དང་། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་སྒྱེ་བ་མེད་པར་མི་རྟོག་ཡེ་
ཤེས་ཀྱིས་རབ་དུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་མཐུས་འཇིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཟུགས་དང་
འགོག་སྒྲུམས་ལ་འཇུག་ཀྱང་དེ་དག་གི་དབང་གིས་མི་སྒྱེ་བར་སེམས་ཅན་འདུལ་བ་
དང་མཐུན་པར་སྒྱེ་བ་འཇིག་རྒྱས་པའི་རྗེས་ཤེས་བཞིས་བྱངས་^①པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་
རག་གི་ཐ་སྙད་བྱང་པར་ཅན་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། མཐོང་ཆོས་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་
སེམས་ལས་སྤྱོད་མི་རྒྱུང་བའི་ལྷོ་བ་དང་བྲལ་བས་ལུས་སེམས་ཡང་བའི་ཀྱན་འབྱུང་
ཆོས་བཟོད་དང་། བྱིམ་ན་གནས་པ་སོགས་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་
པའི་མཐུས་མངོན་ཞེན་མེད་པར་བྱིམ་གྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོད་པའི་ཆོས་ཤེས་
དང་། བྱིམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བས་རང་གཞན་དོན་དུ་བྱིམ་
ན་མི་གནས་པར་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་དུ་^②ཆངས་པར་སྦྱོད་པའི་རྗེས་བཟོད་

དང་། སེམས་མི་གཡེང་བ་དང་དབང་པོ་ཚང་བར་ཐོབ་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་
བརྟེན་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སྒྲིང་སྒྲིང་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་ངང་ཆུལ་གྱིས་འཆོ་བ་
ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་བྱད་མེད་དབང་དུ་སྒྱུད་པ་སོགས་རྗེས་ཤེས་བཞིས་བྱངས་པའི་
དེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། བྱང་ཁམས་སྒྲིམ་ཆེད་དང་ཉེན་འབྲེལ་ལ་དངོས་
པོར་ཞེན་པའི་སྒྲིང་བ་དང་རྒྱན་དུ་ཞེན་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིང་བའི་གནས་པ་བྱང་སོགས་ལ་
སོ་སོར་བཀག་སྟེ། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་གནས་ནས་ཆོས་གང་ལ་ཡང་དམན་མཆོག་
ཏུ་ཡང་དག་པར་ལྟ་བུ་མེད་པའི་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་
པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་ཆོས་དག་བ་འཕྲོག་པས་རྒྱན་པོ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཀྱི་གཏམ་ལ་
དག་ཕྱོགས་འཕྲོག་མི་འཕྲོག་ཏུ་ངོ་ཐོར་ཞེན་པ་སོགས་སྒྲིང་བཞིན་སོ་སོར་བཀག་སྟེ།
རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིང་པས་འཕྲོག་གམ་མི་འཕྲོག་ཏུ་མ་བྱུང་བར་རྟོགས་པའི་འགོག་པ་
ཆོས་ཤེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆོགས་དམག་ལྟ་བུའི་གཏམ་ལ་མང་ཉུང་དུ་དངོས་
པོར་ཞེན་པ་སོགས་བཀག་པའི་འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་དང་། གཞོད་བྱེད་གཉེན་པོ་དང་
གཞོད་བྱ་སྒྲིང་བྱ་གཉིས་སུ་གཡུལ་འབྱེད་པ་ལ་ཆགས་སྒྲིང་ངམ་སྒྲིང་དོར་དུ་དངོས་
པོར་ཞེན་པ་སོགས་སྒྲིང་བཞིན་སོ་སོར་བཀག་པའི་འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་གྱིས་བྱངས་
པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། སྒྲིང་སོགས་ཀྱི་བྱང་པར་འཁོར་གསུམ་དང་བྲལ་བར་
རྟོགས་པས་སེར་སྒྲིང་སོགས་ལ་སྒྲིང་བྱར་དངོས་པོར་ཞེན་པ་སོགས་སྒྲིང་བཞིན་སོ་སོར་
བཀག་པའི་ཆོས་བཟོད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྒྲིང་ཞིང་སྒྲིང་འགག་དང་ཀུན་
བྱང་དུ་བྱུང་བའི་ཆུལ་གྱིས་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲིང་གསུམ་གྱི་ངོ་ཐོར་ཉིད་ཡིན་པར་མཐོང་།

བས། རྟགས་པའི་ཆོས་བྱང་ཚུབ་ཕྱིར་ལྟོག་མི་ལྟོག་གི་ཆོས་ཆེན་པོ་ལྟ་ཞོག་དུ་ལ་ཅམ་
ཡང་མི་དམིགས་པར་རྟགས་པའི་ཆོས་ཤེས་དང་། རང་གི་ས་ལ་མངོན་པར་ཡིད་ཆེས་
བ་ཐོབ་པས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟགས་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་གྱི་རིག་པ་གསུམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཉིད་གྱིས་གནས་པའི་རྗེས་
བཟོད་དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞོལ་ཞིང་ཕུལ་དུ་བྱང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་
བརྟན་པ་ཉིད་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་དང་མཐའ་དག་གཏོང་བ་དང་བདག་དང་སྟོག་གཏོང་བའི་རྗེས་ཤེས་བཞིས་
བྱངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོང་བ་བྱང་པར་ཅན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྟོག་པ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱེད་ཅིག་མ་བཅུ་
དུག་པོ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་དུ་སྐྱབ་
པའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོང་བ་བྱང་པར་
ཅན་བཅུ་དུག་པོ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྟགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་^❶དེ་བྱང་སེམས་རང་རྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་། རྟོག་པས། ^❷རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མཉམ་གཞག་དང་རྗེས་
ཐོབ་གཉིས་ལས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་བྱང་
པའི་ཕྱིར་མཉམ་གཞག་ནི་རྟགས་སུ་མི་བཟུང་སྟེ། རི་ལྟར་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་གཞན་ངོར་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་རྟགས་
སུ་མི་འགྱུར་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྟགས་སུ་མི་འགོད་པ་^❸མ་ཡིན་ཏེ།
རང་ངོར་གདོན་མི་བ་བར་རྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་རང་དོན་དང་

གཞན་དོན་གཉིས་ཀ་ཡང་རྟགས་སུ་འགྱུར། ཞེས་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་པ་རང་རྒྱད་
ལ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

འོ་ན། མཉམ་གཞག་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བྲས་ནས་སྤྱིས་
པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་པ་བྱད་པར་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་རང་རྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆད་མས་
ངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཞན་
དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་བྱབ་སྟེ། རོང་ལྷུ་ཀ་
པས།^① མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་ལ་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཡིན་པས་
ཤེས་བཟོད་ཀྱི་མིང་གིས་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཡང་བཞེད་དེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་བྱབ་མཐའ་ལ་སོང་།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱང་
སེམས་མཐོང་ལམ་པ་དབང་འབྲིང་རྫོགས་བྱང་ལས་ཕྱིར་ལྟོག་མི་ལྟོག་ཐེ་ཆོས་བ་པའི་
གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ཁྱོད་
ཀྱི་རོང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་འབྲེལ་ཐེ་ཆོས་མདོན་གྱུར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། མཉམ་གཞག་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །མཐོང་ལམ་པ་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་པ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་སོང་།

གཉིས་པ་ལ། དབང་སོགས་བཅས་པ་ཡི། །གཡུལ་འགྱེད། སྒྱུར་དང་རྗེས་
སྒྱུར་བ་ཡི། །གནས་པ་སོ་སོར་བཀག་པ་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། དབང་པོ་དེ་རི་
ཉྩ་བུ་ཞི་ན། འདི་ལ་དགག་བྱ་དབང་པོའི་ངོ་བོ། །ཁམས་གང་དུ་འགོག་ཆུལ་དང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་དབང་པོ། དབང་རྟེན། དབང་ཡུལ། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་
བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། བསྐྱུ་བ། སྒྲ་བཤད་པ། གངས་ངེས་
པའི་རྒྱ་མཚན། དབང་པོའི་ཐོབ་གཏོང་། དབང་པོ་ལྡན་ཆུལ། ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་
མཚམས་བཤད་པ་དང་བརྒྱད་ལས།

དང་པོ་ནི། དབང་པོ་ལ་དབྱེ་ན་ཉེར་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཕྱོགས་གྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི། རྣམ་བུར་ཕྱོགས་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་ཉྩ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དུག །པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས། སྒོག་གི་དབང་པོ།
ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་གཉིས། སྐྱག་བསྐྱེལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས། བཏང་
སྒྲུམས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གྲུབ་ཉྩ། དད་པ། བཙོན་འགྲུས། དན་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན། ཞེས་རབ་
གྱི་དབང་པོ། མི་ཞེས་པ་ཀུན་ཞེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ཀུན་ཞེས་གྱི་དབང་པོ།
ཀུན་ཞེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་པོ་འདི་མི་
འགལ་ཉི། མི་ཞེས་པ་ཀུན་ཞེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཞེས་ལྡན་པའི་
དབང་པོ་ཡང་མི་འགལ། ཀུན་ཞེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་ཀུན་ཞེས་གྱི་དབང་པོ་ཡང་

མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློམ་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ།
འདོད་ན། ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་པ་ཅམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་
པར་བྱེད་པའི་དབང་པོས་ཀྱང་མ་བསྐྱུས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོས་ཀྱང་མ་བསྐྱུས།
ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོས་ཀྱང་མ་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་ལམ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློམ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ།
མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཐ་དད་གང་
ཞིག །དེ་གསུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མི་ཤེས་པ་ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་
ལམ་དང་སློམ་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཀུན་
བཏུས་དང་། གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ་སྟེ། ཟག་
མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན་སོ་སྦྱེའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཛོད་
འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིན་ན་

སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཞེས་རབ་ཡིན་ན་ཞེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་
ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། འཇིག་ལྷ་ཞེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཞེས་རབ་ཉོན་མོངས་
ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡིན་ན་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་
སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྒྲོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཉིང་
ངེ་འཇིན་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྲན་བ་ཡིན་
ན་བྲན་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྲན་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་རེ། ཞེས་རབ་ཡིན་ན་ཞེས་རབ་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དད་བ་ཡིན་ན་
དད་པའི་དབང་པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ། བཙོན་འགྱུས་ཡིན་ན་ཡང་བཙོན་འགྱུས་གྱི་དབང་
པོ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག ། ལུས་ཞེས་^①འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་གང་ཞིག ། སེམ་
པར་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ། བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མིག་ཞེས་
འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དེ་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་ཞེས་^②འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། ལུས་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཉོན་དུ་
གྱུར་པའི་ལུས་དབང་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བར་ཐལ། ལུས་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག ། ལུས་ཞེས་^③འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་གང་ཞིག ། གདུང་བར་ཉམས་སུ་སྒྲོང་
བ། ཚོར་བ་སྒྱུག་བསྐྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་ཞེས་འཁོར་དུ་
བྱུང་བའི་ཚོར་བ་གང་ཞིག ། སེམ་པར་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ། བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཆན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། གདུང་བར་ཉམས་སུ་སྒྲོང་བ། སྒྱུག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད་
ཟེར་ན། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཆོས་ཅན།

མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱུང་སྟེ། བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་སེམས་ཚོར་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ^①སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུས་ཚོར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
སེམས་ཚོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། ལུས་ཚོར་གང་ཞིག ། སེམས་པར་སྤྱང་བ་བདེ་བའི་དབང་པོའི་མཚན་
ཉིད། དེ་གང་ཞིག ། གདུང་བར་ཉམས་སུ་སྤྱང་བ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། དང་པོ་སྤྱི་མ་དེས་ཁེགས། གཉིས་པ་ལ། ཚོར་བ་ཡིད་མི་བདེ་ཚེས་ཅན།
མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། སྤྱག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། རྫོང་དང་རྒྱུ་མཉམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་ཆེ་དེ། སྤྱག་དབང་གི་མཚན་ཉིད་
ཟེར་ན། གཞུགས་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་སྤྱག་གི་དབང་པོ་ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། གཞུགས་མེད་ན་རྫོང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ན་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ། ལུས་དབང་གི་སྤྱགས་
གཉིས་ཀྱི་གང་ཞིག ། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་པོར་མཚན་པར་བྱེད་པ། པོའི་དབང་པོའི་
མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དེ་མོར་མཚན་པར་བྱེད་པ། པོའི་དབང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན།
མཚན་གཉིས་^②པའི་པོའི་དབང་པོ་^③ཚེས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཚེས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་པོ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་
པ་ལ་དེས་རིགས་འགྲེལ། །

གཞན་ཡང་། གཞུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་པོའི་དབང་པོ་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་
ཏུ་བྱུང་བའི་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། པོ་པོའི་དབང་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།

འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་
པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་རྩལ་དྲང་བ་མིག་
དབང་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་རྩལ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མིག་དབང་
ཆོས་ཅན། ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེན་
བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
མཆོངས་ཀྱི་མིག་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་ནང་གི་གཟུགས་ཅན་དྲང་བའམ། རང་གི་བདག་འབྲས་སུ་གྱུར་
པའི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ཉེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་
གཟུགས་ཅན་པ་དང་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་གང་རུང་གིས་བསྐྱས་པ། མིག་གི་
དབང་པོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཉེན་བཅས་ཀྱི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། དེ་
མཆོངས་ཀྱི་དེ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བཞིན་པའི་
མིག་གི་དབང་པོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། གཉིད་འཐུག་པོ་ལོག་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་མིག་དབང་ལྟ་བུ། དེས་དབང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ལ་རིགས་འགྲེལ། །རང་གི་བདག་འབྲས་
སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བདག་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོའི་^❶རྣམ་རིག་དེ། ཡིད་
ཀྱི་དབང་པོའི་མཆན་ཉིད། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོན་གཅིག །པོ་མོའི་
དབང་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །རང་རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་

རིགས་སྤྱུ་གནས་པ། ཤོའི་དབང་ཤོའི་མཆན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་མོར་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་སྤྱུ་གནས་པ། ཤོའི་དབང་ཤོའི་མཆན་ཉིད། རྫོང་
དང་རྣམ་ཤེས་ཅི་རིགས་པའི་རྟོན་བྱེད་པའི་ཆེ་དེ། སྒོག་གི་དབང་ཤོའི་མཆན་ཉིད། ལུས་
ཆོར་བདེ་བའི་དབང་ཤོ་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་
བའི་དབང་ཤོ་གང་རུང་གི་ས་སས་བསྐྱུས་པའི་ཆོར་བ་གང་ཞིག །སིམ་པར་སྤྱོད་པ།
ཆོར་བ་ལྗེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བའི་དབང་ཤོའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལུས་ཆོར་བདེ་བའི་དབང་ཤོ་དང་། སེམས་ཆོར་བདེ་བའི་དབང་
ཤོ་གཉིས་ཡོད། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་ཤོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་
བའི་ཆོར་བ་གང་ཞིག །སིམ་པར་སྤྱོད་པ། དང་ཤོའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་མིག་གི་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བདེ་བའི་དབང་ཤོ་སོགས་ལ། ལུས་ཆོར་གང་
ཞིག །གདུང་བར་ཉམས་སྤྱོད་པ། ཆོར་བ་ལྗེའི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སྤྱུག་
བསྐྱུས་གྱི་དབང་ཤོའི་མཆན་ཉིད། སེམས་ཆོར་གང་ཞིག །གདུང་བར་ཉམས་སྤྱོད་པ།
ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་ཤོའི་མཆན་ཉིད། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་^① གྱི་སས་
བསྐྱུས་གྱི་སེམས་ཆོར་གང་ཞིག །སིམ་པར་སྤྱོད་པ། ཡིད་བདེ་བའི་^② དབང་ཤོའི་
མཆན་ཉིད། ཆོར་བ་གང་ཞིག །སིམ་གདུང་བར་མར་ཉམས་སྤྱོད་པ། བཏང་
སྒྲུམས་གྱི་དབང་ཤོའི་མཆན་ཉིད། དད་པའི་དབང་ཤོ་ཡིན་ན་དད་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་
སྟེ། དད་པ་ཡིན་ན། སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་བྱུང་། དད་པའི་དབང་ཤོར་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་
སེམས་ཡོད་པའི་བྱུང་། དེས་བཙུན་འགྱུས་དང་། དན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་།
ཤེས་རབ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེལ། །ཟག་མེད་གྱི་དབང་ཤོ་གསུམ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོགས་གྱི་དབང་ཤོ་བཅུ་གཅིག་ཤོ་དེ་བསྐྱུ་

ན་བཞིར་འདུ་སྟེ། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་རྟེན། ཟུགས་པའི་སྟེ་བ། སྟེས་པའི་གནས་པ།
གནས་པའི་མོངས་སྟོང་དང་བཞིར་འདུ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་
ཡང་བཞིར་འདུ་སྟེ། རྣམ་བྱང་ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་། ཟུགས་པའི་སྟེ་བ། སྟེས་པའི་
གནས་པ། གནས་པའི་མོངས་སྟོང་དང་བཞིར་འདུ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་
བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་
དོན་ལྟ་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡིད་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། པོ་མའི་
དབང་པོ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། པོ་མའི་
ངོ་བོ་དང་བྱེད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

སྟོག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། སྟེས་^①ནས་མ་ཞི་བར་དུ་ལུས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་གནས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྟོགས་ཀྱིས་^②བསྐྱུས་
པའི་ཆོར་བ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉོན་
མོངས་པའི་ཆོས་ལ་ལྟག་པར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་པའི་དགོ་བས་བསྐྱུས་
པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་
པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བ་ཏང་སྟོམས་ཏེ་དགྲ་ལ།
དབང་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ཞེས་ཀྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་།

མཐོང་སྤང་སྤྱོད་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་ལ་དབང་པོ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། སྒྲིལ་
སྤང་སྤྱོད་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་ལ་དབང་པོ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་ཆོས་
བདེར་གནས་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཐོང་ལས། ❶ རང་གི་དོན་དང་
ཐམས་ཅད་ལ། །དམིགས་པར་དབང་བྱེད་ཕྱིར་དབང་དུག །ཕོ་ཉིད་མོ་ཉིད་ལ་དབང་
ཕྱིར། །ལྷུས་ལ་ཕོ་དབང་མོ་དབང་དག །རིགས་གནས་གུན་ནས་ཉོན་མོངས་
དང་། །རྣམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །སྒྲིག་དང་ཆོར་བ་རྣམས་དང་ནི། །དང་
སོགས་དབང་པོ་ལྡར་འདོད་དོ། །བྱང་ལ་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །ཐོབ་པ་ལ་ནི་
དབང་བྱེད་ཕྱིར། །གུན་ཤེས་བྱེད་དང་གུན་ཤེས་དང་། །དེ་བཞིན་གུན་ཤེས་ལྡན་དབང་
པོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། གུན་ནས་ཉོན་མོངས་སྒྲིགས་ཀྱི་དབང་པོ་ལ་བརྟུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཁོར་བར་འཇུག་པའི་ཉོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མིག་སོགས་
དབང་པོ་དུག་བཞག །དེར་སྦྱེས་པའི་ཉོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕོ་མོའི་དབང་པོ་དང་།
དེར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲིག་གི་དབང་པོ་བཞག །བདེ་སྤྱུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བྱང་གི་དབང་པོ་ལ་བརྟུད་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་བྱང་
ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་བཞག །དེར་སྦྱེས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་མི་ཤེས་པ་གུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། དེར་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་གུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། རྣམ་བྱང་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གུན་

ཞེས་ལྟན་པའི་དབང་པོ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཛོད་ལས། ^①ཡང་ན་འཇུག་
པའི་ཉེན་དང་ནི། །སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྐྱོད་ལས། །བཅུ་བཞི་དེ་བཞིན་སྟོག་པ་
ལ། །དབང་པོ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ཐོབ་གཏོང་བཤད་པ་ལ། ཐོབ་ཚུལ། གཏོང་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། མཛོད་ལས། ^②འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྤྲོད་གཉིས། །རྟེན་དེ་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་
བས་མིན། །དེ་ཡིས་དུག་གས་བདུན་ནས་བརྒྱད། །གཟུགས་ན་དུག་གོ་གོང་མར་
གཅིག །ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། འདོད་པའི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་སུ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་
སྟོག་གི་དབང་པོ་གཉིས་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་
བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
སྐྱེ་སྤྲོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་དབང་པོར་སོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པའི་མཆན་མེད་
ཀྱི་རྩལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་དབང་པོ་དུག་གསར་དུ་རྟེན་
དེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། སྟོག་དབང་སྟེ་དུག་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ཁམས་པའི་མཆན་བཅས་ཀྱི་རྩལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་
དབང་པོ་བདུན་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་པོ་ལྟ། སྟོག་གི་
དབང་པོ། ཐོ་མོ་གང་རུང་གི་དབང་པོ་སྟེ་བདུན་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ཁམས་པའི་མཆན་གཉིས་པའི་རྩལ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྲོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་
རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱད་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། སྟོག་
གི་དབང་པོ། ཐོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་
ཁམས་པའི་གང་ཟག་གི་སྐྱེ་སྤྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྣམ་སྤྲོད་ཀྱི་དབང་པོ་དུག་གསར་དུ་རྟེན་

པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། སྟོག་གི་དབང་པོ་སྟེ་དྲུག་གསར་དུ་རྟེན་པའི་
ཕྱིར། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲེ་སྤྱིད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ^①རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་
གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་གི་དབང་པོ་གཅིག་ཁོ་ན་རྟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས། ^②གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །སྟོག་དང་ཡིད་
དང་བཏང་སྟོམས་ཉིད། །འགག་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བརྒྱད། །འདོད་པར་
བརྟུའམ་དགྲུའམ་བརྒྱད། །རིམས་ཀྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །དགོ་ལ་ཐམས་ཅད་
དག་ཏུ་ལྟ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། གཟུགས་མེད་པའི་གང་ཟག་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་འཆི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་
བའི་ཆེ་དབང་པོ་གསུམ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་འཆི་
སེམས་ཀྱིས་འཆི་བའི་ཆེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་
དབང་པོ་ལྟ། དེས་ལྟན་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཁམས་
པའི་མཆན་གཉིས་པའི་རྩས་སྒྲེས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་འཆི་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བའི་ཆེ་
དབང་པོ་བརྟུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། ^③དེས་ལྟན་ཀྱི་
དབང་པོ་གསུམ། ཕོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཏེ་བརྟུ་ཅིག་ཅར་^④དུ་འགག་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ཁམས་པའི་མཆན་བཅས་^⑤ཀྱི་རྩས་སྒྲེས་དེས་འཆི་བའི་ཆེ་དབང་པོ་
དགྲུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་པོ་ལྟ། དེས་ལྟན་ཀྱི་
དབང་པོ་གསུམ། ཕོ་མོ་གང་རུང་གི་དབང་པོ་གཅིག་སྟེ་དགྲུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ཁམས་པའི་མཆན་མེད་ཀྱི་རྩས་སྒྲེས་དེས་འཆི་བའི་ཆེ་དབང་པོ་བརྒྱད་
ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། དེས་ལྟན་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་

སྟེ་བརྒྱད་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་མངལ་སྐྱེས་དེས་འཆི་བའི་ཆེ་དབང་
པོ་བཞི་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་བཞི་
ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པའི་ཕྱིར། འདོད་པའི་མངལ་སྐྱེས་དག་སེམས་ཀྱིས་འཆི་བའི་ཆེ་
དབང་པོ་དགྲུ་ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ཏེ། དད་སྟོགས་དབང་པོ་ལྷ་ཅིག་^①ཅར་དུ་
འགག་པ་གང་ཞིག་^②། དེའི་སྟེང་དུ་སྟོག་ཡིད་ལུས་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་དགྲུ་
ཅིག་ཆར་དུ་འགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ^③འོ་ན། དག་སྦྱང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་
དུས་འཕྲོལ་ཅེ་ན། མཛོད་ལས། ^④འབྲས་བུ་ཐ་མ་གཉིས་དགྲུས་འཕྲོལ། །གཉིས་ནི་བདུན་
དང་བརྒྱད་དང་དགྲུས། །བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་ཉིད། །འགའ་ཞིག་དག་ནི་
སྤིང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། འབྲས་བུ་ཐོག་མ་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ཐ་མ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་
གཉིས་དབང་པོ་དགྲུ་དགྲུས་འཕྲོལ་སྟེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དད་སྟོགས་དབང་
པོ་ལྷ། ཡིད་དབང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བཏང་
སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ། །རྗེས་བཟོད་བར་ཆད་^⑤མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མི་ཤེས་པ་
ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། །ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་
དགྲུས་འཕྲོལ་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ཀྱི་ལུགས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ནི། དད་
སྟོགས་དབང་པོ་ལྷ། ཡིད་དབང་སྟེ་རྒྱལ། །བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡིད་བདེའི་དབང་
པོ་སེམས་ཆོར་བདེ་བའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་། རྟོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་སྟེ་དགྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕྲོལ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉིར་བསྟོགས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་བྱུང་པར་

ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གང་རུང་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག་ཙམ་པོ་བ་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་
གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ན། སེམས་ཚུར་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ཡོད་
དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་རིམས་གྱིས་པའི་
ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དང་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
དབང་པོ་སྟེ་བདུན་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་^①ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་འོང་
གི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དང་སོགས་ལྟ། ཡིད།
བཏང་སྟོམས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
བུ་ཐོད་ཀྱི་ལ་བའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ།
དང་སོགས་དབང་པོ་ལྟ། ཡིད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ། རྗེས་^②བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ། ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་
དབང་པོ་སྟེ། དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་བུ་རིམས་གྱིས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་བདུན་དང་བརྒྱད་
ལ་བརྟེན་ནས་འཐོབ་པ་ཡོད་དེ། ཕྱིར་འོང་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་
གི་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ། དང་སོགས་

ལྷ། ཡིད། བཏང་སྟོམས། ❶ ཡིད་བདེ། སེམས་ཚར་བདེ་བའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་གང་
རུང་གཅིག ། རྗེས་ ❷ བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་
བའི་དབང་པོ། ལམ་རྗེས་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་ཀྱན་ཤེས་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་དགྲ་ལ་
བརྟེན་ནས་འཛོལ་བའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་དབང་པོ་དགྲ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དབང་པོ་བརྟེན་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་བསྟན་བཅོས་ཡི་
ཤེས་ལ་འཇུག་པར་བཞག་པའི་བྱིར་ན་མ་བྲབ་སྟེ། དེ་ནི་དག་བཅོམ་པ་འགའ་ཞིག་
ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ལ། དེས་ལྡན་དང་། སྤིང་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
མཛོད་ལས། ❸ བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི། ། ཡིད་དང་ལྡན་ལ་དེས་གསུམ་
ལྡན། ། བདེ་ལུས་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་། ། མིག་སོགས་ལྡན་ལ་ལྔ་དང་ལྡན། ། ཡིད་བདེ་
ལྡན་ཡང་སྟུག་བསྐྱེད་ལྡན། ། བདུན་དང་མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྡན། ། བརྒྱད་དང་ཀྱན་
ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། ། དབང་པོར་ལྡན་ལ་བརྟེན་གཅིག་ལྡན། ། ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་
ལྡན་ལ། ། བརྟེན་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། བཏང་སྟོམས་སྟོག་ཡིད་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་ན་དེ་
གསུམ་ག་དང་ལྡན་པས་བྲབ་སྟེ། དེ་གསུམ་དེས་ལྡན་གྱི་དབང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བདེ་
བའི་དབང་པོ་དང་། ལུས་གྱི་དབང་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་བཞི་དང་ལྡན་པས་
བྲབ་སྟེ། དེས་ལྡན་གསུམ་དང་དབང་པོ་གཉིས་གང་རུང་དང་ལྡན་པས་བྲབ་པའི་བྱིར།
མིག་སོགས་དབང་པོ་དང་པོ་ ❹ བཞི་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་ན་དབང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་པས་
བྲབ་སྟེ། དེས་ལྡན་གསུམ། ལུས་གྱི་དབང་པོ། མིག་སོགས་གང་རུང་གཅིག་སྟེ་ལྔ་དང་

ལྷན་པས་བྱས་པའི་བྱིར། ཡིད་བདེའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་ལྷ་དང་ལྷན་པས་
བྱས་སྟེ། དེས་ལྷན་གསུམ། ལུས་དབང་ཁོ་རང་སྟེ་ལྷ་དང་ལྷན་པས་བྱས་པའི་བྱིར།
སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་བདུན་དང་ལྷན་པས་བྱས་སྟེ། དེས་ལྷན་
གསུམ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་དབང་པོ། སྒྲུག་བསྐྱེད་གྱི་དབང་པོ། ཡིད་བདེའི་དབང་པོ།
ལུས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་དང་ལྷན་པས་བྱས་པའི་བྱིར། པོ་མའི་དབང་པོ་གཉིས་དང་།
ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པས་བྱས་
སྟེ། ལྷ་མ་བདུན་དང་། དེ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྷན་པས་བྱས་པའི་བྱིར། ཀྱན་
ལེས་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཀྱན་ལེས་ལྷན་པའི་དབང་པོ་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྷན་ན་དབང་
པོ་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྷན་པས་བྱས་སྟེ། དད་སོགས་ལྷ། ཡིད། ཡིད་བདེ། བདེ་བའི་
དབང་པོ། བཏང་སྒྲུལ་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་གདགས་གཞིའི་དབང་པོ་དགྲའི་སྟེང་དུ། སྒྲོག་
གི་དབང་པོ། ཁོ་རང་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྷན་པས་བྱས་པའི་བྱིར། མི་ལེས་པ་
ཀྱན་ལེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ན་དབང་པོ་བརྒྱ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་བྱས་སྟེ།
གདགས་གཞིའི་དབང་པོ་དགྲ། ལུས་གྱི་དབང་པོ། སྒྲོག་གི་དབང་པོ། བཏང་སྒྲུལ་གྱི་
དབང་པོ། ཁོ་རང་དང་ལྷན་པས་^①བྱས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས། ^②དག་མེད་ནང་ན་ཅུང་ལྷན་པ། །ལུས་ཚོར་སྒྲོག་
ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྷན། །གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །བཏང་སྒྲུལ་སྒྲོག་
ཡིད་དག་རྣམས་དང་། །མང་པོར་ལྷན་ལ་བརྒྱ་དགྲ་སྟེ། །དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་
སོ། །མཚན་གཉིས་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ། །མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་
གཏོགས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དག་ཅ་ཆད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་དབང་པོ་
བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་སྟེང་དེ། ཚོར་བ་སོགས་ལྷ། ལུས་སྒྲོག་ཡིད་དབང་སྟེ་བརྒྱད་དང་

ལྷན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་མེད་པའི་སོ་སྐྱེ་འགའ་ཞིག་ལའང་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་
ལྷན་པ་སྲིད་དེ། དད་སོགས་ལྷ། བཏང་སྟོམས་སོག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། སོ་སྐྱེ་པལ་ཆེ་བ་དབང་པོ་བརྒྱ་དགུ་དང་ལྷན་པ་སྲིད་དེ། ཇི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་
གསུམ་མ་གཉོགས་བརྒྱ་དགུ་དང་ལྷན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཙོ་བོར་མཆན་
གཉིས་པའི་སོ་སྐྱེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆན་གཉིས་པ་ཡིན་ན་ཇི་མེད་ཀྱི་དབང་
པོ་གསུམ་དང་མི་ལྷན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཆགས་བཅས་ཀྱི་འཕགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་དབང་པོ་བརྒྱ་དགུ་དང་ལྷན་པ་
སྲིད་དེ། པོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་གཅིག །ཇི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་སྟེ་
གཞན་བརྒྱ་བདུན་ནམས་དང་ལྷན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་བཞུགས་པ་ལ། མཛོད་ལས་གསུངས་
ཚུལ། ཀྱན་བརྟམ་ལས་གསུངས་ཚུལ། ཉི་ཁྲི་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྐྱ་བ་ལས་བཞུགས་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་དབང་པོ་དགུ་ནི་མི་ཤེས་པ་
ཀྱན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་^❶པའི་སྟོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་
དགུ་ནི་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་ནི་ཀྱན་ཤེས་ལྷན་
པའི་དབང་པོར་འཛོག་གོ། །དད་སོགས་དགུ་ཡང་། དད་པ། བཙུན་འགྲུས། བན་པ།
ཉིང་ངེ་འཇིན། ཤེས་རབ། ཡིད། ཡིད་བདེ། ཆོར་བ་བདེ་བ། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་
ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མཛོད་ལས། ^❷མཐོང་སྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགུ་ །གསུམ་ཡིན་
གསུམ་ནི་དེ་མ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྦྱར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་དང་པོ་བཙུན་ལས་བསྐྱས་པའི་དད་
སོགས་དབང་པོ་དགུ་པོ་དེ། མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ། ལམ་རྗེས་

ཤེས་ནས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་
དབང་པོ། མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དགུ་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་འཇོག་
སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ❶ མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོར་
བའི་ ❷ ལམ་དང་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བཙུག་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། ། ཀུན་
ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཏུ་བྱུག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། ། ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་
གང་ཞེ་ན་མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་དབང་བྱེད་པའོ། ། ❸ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྦྱོར་གྱིས་
བསྐྱུས་པའི་དད་སོགས་ལྟ་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། རྒྱུན་ཞུགས་བྱིར་
འོང་བྱིར་མི་འོང་ས་དང་པོ་ནས་དགུ་པའི་བར་གྱི་དད་སོགས་ལྟ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་
པོ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་ས་བཏུ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དད་སོགས་ ❹ ལྟ་པོ་དེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོར་འཇོག་སྟེ། ཉི་མེ་ལས། ❶ དེ་ལ་མི་
ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོབ་པའི་གང་ཟག་མངོན་པར་
རྟོགས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་སྤང་བ་མེད་ཅིང་འདུལ་བར་བྱེད་པ་
གང་ཡིན་པའོ། ། ཞེས་དང་། ❷ དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། སྒྲོབ་པའི་གང་
ཟག་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་
པོའི་བར་ཉི། ཞེས་དང་། ❸ དེ་ལ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གང་ཞེ་ན། མི་སྒྲོབ་པའི་
གང་ཟག་དགྲ་བཙུག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་སྟེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲོར་ལམ་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱད་གྱི་དད་སོགས་ལྟ་
མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྒྲོམ་
ལམ་རྩོུ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་དད་སོགས་ལྟ་ཀུན་ཤེས་པའི་
དབང་པོ་དང་། མི་སྒྲོབ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དད་སོགས་ལྟ་ཀུན་ཤེས་ལྟ་པའི་དབང་པོར་
འཛིན་སྟེ། བསྐྱུ་བ་ལས། ❶ མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་
ན། སྒྲུས་པ་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་བཙུན་པ་དེ་དག་གི་སྒྲོགས་ལ་འདུན་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ་སྒྲོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་པོ་ལྟའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་
དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན། སྒྲུས་པ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་
ནས་བཟུང་སྟེ། རྩོུ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་དབང་པོ་ལྟའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཀུན་ཤེས་ལྟ་པའི་དབང་པོའི་དོན་གང་ཞེ་ན།
སྒྲུས་པ་མི་སྒྲོབ་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྤང་པོ་ལྟག་མ་མེད་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་
དབྱིངས་གྱི་བར་གྱི་དབང་པོ་ལྟའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་དོན་ཡིན་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་
པའི་དབང་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ❷ མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་
དབང་པོ་ནི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཐག་རིང་ཞིང་འཛིན་རྟོན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
❸ པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཐག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དང་
ཐག་མི་རིང་ཞིང་འཛིན་རྟོན་ལས་❹ འདས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཐག་པ་
མེད་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་སྦྱོང་གིས་བསྐྱུས་པའི་དད་སོགས་ལྷ་དང་པོ་
 དང་། ས་དང་པོ་ནས་དགྲ་པའི་བར་གྱི་དེ་གཉིས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་བ་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱུགས་རྒྱུད་གྱི་དེ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
 ལས།^① བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མི་ཤེས་པ་ཀྱན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
 ལ་སོགས་པ་རིམ་རྒྱུར་རྣམས་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྐྱེས་པ་མོས་པ་ལ་སྦྱོང་པའི་ས་ནི་དང་
 པོར་རྣམས་པར་བཞག་གོ། །དེ་ལས་གཞན་ལྷག་པའི་བསམ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་ལ་ནི་
 གཉིས་པའོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་གསུམ་པ་རྣམས་པར་དག་པར་བལྟ་
 བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ། དབང་ཏེན་ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་དང་
 དབང་པོ་ཐ་མི་དད་པར་འབྱུག་པ་རྣམས་སོ། །གསུམ་པ་དབང་ཡུལ་ནི། གཟུགས་ནས་
 ཆོས་ཀྱི་བར་གྱི་ཡུལ་དུག་པོ་རྣམས་ཡིན་ཅོ། །

བཞི་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ངར་འཛིན་པའམ་བདག་ཏུ་
 འཛིན་པ་དང་། དེའི་འཁོར་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའམ་བདག་གི་བར་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་སྒྲོན་པོའི་སྐྱེས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
 དེ། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱེད་དང་བསྐྱུར་^② བྱ་བྱ་ཏོགས་པ་ཡོད་པ་ལ་
 དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁམས་གང་དུ་འཛིན་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འདོད་ཁམས་
 ན་ཡུལ་དུག་ཀ་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་ན་ངེ་རོ་མ་གཏོགས་ཡུལ་བཞི་ཡོད། གཟུགས་
 མེད་ན་ཆོས་ཁམས་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །དབང་པོའི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འདོད་ཁམས་
 ན་ཀྱན་ནས་ཉན་མོངས་སྒྲིགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཅུ་བཞི་ཆང་བར་ཡོད། གཟུགས་ཁམས་

ན་པོ་མོ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་དབང་པོ་ཡིད་མི་བདེའི་དབང་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་ཀྱང་
ནས་ཉོན་མོངས་སྤྱོད་པ་གྱི་དབང་པོ་བཅུ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཅན་
གྱི་དབང་པོ་ལྔ་དང་། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་མ་གཏོགས་སྟོན་ཡིད་བཏང་སྟོམས་གྱི་
དབང་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། ❶ ཇི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །པོ་
མོའི་དབང་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དག །མ་གཏོགས་གཟུགས་གཏོགས་གཟུགས་ཅན་
དང་། །བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་གཏོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོ་བཅུ་དགྲུ་ཡོད་དེ། དེར་ངི་མེད་གསུམ་མ་
གཏོགས་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་བྱིར། གཟུགས་ཁམས་ན་བཙེ་ལྔ་ཡོད་དེ། དེར་
ངི་མེད་གསུམ་པོ་མོའི་དབང་པོ་གཉིས་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡིད་མི་བདེ་གཉིས་ཉེ་
བདུན་མ་གཏོགས་ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་བྱིར།

དབང་པོའི་མཚོན་ཚུལ་ལ། དབང་པོ་དེ་གྲོང་གི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། གྲོང་དེས་སྐྱེ་བོའི་རྟོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དེས་ཀྱང་རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་རྟོན་བྱེད་པའི་བྱིར། དབང་རྟོན་དེ་གྲོང་བྱིར་གྱི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། གྲོང་བྱིར་དེས་གྲོང་གི་རྟོན་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དབང་རྟོན་གྱིས་ཀྱང་དབང་པོའི་
རྟོན་བྱེད་པའི་བྱིར། དབང་ཡུལ་དེ་གྲོང་རྒྱལ་གྱི་དཔེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གྲོང་
རྒྱལ་དེ་སྐྱེས་བུས་འཇུག་པ་སོགས་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། དབང་ཡུལ་
གཟུགས་སྐྱ་ངེ་རོ་རེག་བྱ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པ་སོགས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་
པས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྐྱས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། སེམས་བྱུང་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྟན་
པའི་བྱིར། སེམས་བྱུང་ལ་གང་ཟག་གི་སྐྱས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་

པའི་དབང་བསྐྱར་བྱ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བསྐྱར་པའི་བྱིར། དེས་ན་གྲོང་
དང་གྲོང་བྱིར་དང་གྲོང་རྩལ་སོགས་ཀྱི་བྱིར་པར་ཡོད་དེ། མ་ལ་ཡ་ལ་སོགས་པའི་
ཡུལ་དང་། བྱིས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གྲོང་དང་། བཟོའི་བྱེ་བྲག་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་
ནི་གྲོང་བྱིར་དང་། ཚོང་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་ནི་གྲོང་རྩལ་དང་། རིགས་བཞི་གནས་པའི་
ཡུལ་ལ་སྒྲོངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། རོན་ནི། འགོག་པ་རྗེས་ཤེས་ཐོབ་པའི་རྗེས་
ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དབང་དབང་འབྱེང་ཆོས་ཅན། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་
བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། འགོག་པ་རྗེས་བཟོད་གྱིས་བྲངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་
སྒྲོད་པ་བྱིར་པར་ཅན་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དབང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ཤེས་བཟོད་
གཞན་བཙོ་ལྷ་ལ་རིགས་འགྲོའོ། །

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྐྱར་
བ་དང་། རོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་
རྟགས་དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། མདོར་བསྐྱར་བྱི་གོ་རིམས་དང་བསྐྱར་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ལ།^①དེའི་འོག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་
ལས་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཞར་བྱང་དང་། དཀྱུས་མའི་རོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་
བྱིར་པར་དང་། བྱིར་གཞིའི་སྒྲོམ་ལམ་དང་། དེའི་རབ་དབྱེ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོར་བསྐྱར་དང་བསྐྱར་ན་དང་པོར་རྟགས་འཆད་རིགས་
ནའང་དེ་དག་གི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱིར་པར་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱིར་
པར་ཅན་སྒྲོམ་ལམ་ངེས་པ་ལ་དེའི་བྱིར་པར་ངེས་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔལ་ཚེས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ལྷགས་ལས། ^① བྱང་པར་དང་ནི་བྱང་པར་
གཞི། །འབྲེལ་དང་འཇིག་རྟེན་གཞུང་ལྷགས་ནི། །བཟུང་ནས་དེ་དག་བསྐྱམ་^② བྱ་
སྟེ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །དཔེར་དབྱུག་ཅན་བཞིན། ཞེས་བྱང་པར་དུ་
བྱེད་ཚེས་དབྱུག་པ་སྒྲོམ་མ་བཟུང་བར་བྱང་པར་ཅན་དབྱུག་པ་ཅན་འཇིག་པའི་སྒྲོ་མི་
སྐྱེའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ། ^③ ལྷགས་ལས་བྱང་པར་མ་
བཟུང་བར་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒྲོ་མི་སྐྱེའོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ཉིག་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་
བྱང་པར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^④ སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། ཞེས་
སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། ཟབ་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་བསྟན་པ་དང་། ཟབ་པ་
རང་གི་ངོ་བོ་དང་། ཟབ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^⑤ དེ་
ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གང་དག་དང་རྟགས་གང་དག་དང་མཚན་མ་གང་དག་གིས་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བགྱིས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་
རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཚན་མ་རྣམས་བསྐྱལ་པ་གསྐྱེའི་ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་སྟོན་པར་
སྦྱོད་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གང་ལ་
གནས་ཤིང་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱི་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་པའི་གནས་
ཟབ་མོ་རྣམས་ལེགས་པར་བསྟན་དུ་གསོལ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྒྲིམ་པའི་ལམ་ནི་ཟབ་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། ❶ ཟབ་མོ་ཉིད་
དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཟབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་
པ་ལ། ❷ བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུབ་པ། རབ་འབྱོར་ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་
རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཕྱིར་མི་སྟོན་པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ལ་གནས་ཟབ་མོ་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་སེམས་པ་ནི་ལེགས་སོ། །རབ་འབྱོར་
གཟུགས་ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་སོ། །འདི་ནི་མཆོན་
མ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་དང་། ❸ སྟོང་པ་
ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ❹ གསོལ་པ།
བཙུམ་ལྡན་འདས་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལགས། ཞེས་པ་ནས།
གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ལ་གཟུགས་ཀྱང་མེད་ལ་གཟུགས་ལས་གུད་ན་ཡང་
དེ་བཞིན་ཉིད་མེད་དེ་གཟུགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཟབ་པ་དེ་ནི་སྟོང་འདོགས་དང་། །སྐྱར་བའི་མཐའ་
ལས་གྲོལ་བ་ཉིད། །ཅེས་དང་། ❺ སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་གཟུགས་མེད་ལ།
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ལས་གཞན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས། གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟོང་འདོགས་དང་སྐྱར་བའི་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ་
ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟབ་མོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་
ཏེ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་ཟབ་པའི་ངོ་བོ་ཡང་ཡོད་དེ། སྟོང་པ་

ཉིད་དང་། མཆན་མ་མེད་པ། སྟོན་པ་མེད་པ། མདོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ། སྐྱེ་བ་
མེད་པ། འགག་པ་མེད་པ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ། འགོག་པ། ཞི་བ། དེ་བཞིན་
ཉིད། ཡང་དག་མཐའ་རྣམས་འདིར་བསྟན་ཟབ་མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་བརྩ་གཅིག་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཟབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སྐྱར་གྱི་མཐའ་དང་བྲལ་
བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱད་གཞི་སྒྲིམ་ལམ་བཤད་པ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་
དུ་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་བསྟན་ནས་ད་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་སྒྲིམ་
ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ། ^①དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་བསྟན་པས་
ཁྱད་པར་གྱི་གཞི། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཁྱད་གཞི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྟོན་པ་
ལ། མཆན་ཉིད། མཆན་གཞི། བན་ཡོན་གསུམ་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་
ལས། ^②དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་གང་གི་ཆེ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་ངེ་ལྟར་
བྱ་བ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་འདི་ལྟར་གནས་བར་བཞུགས། །ཤེས་ཕྱིན་ལ་ངེ་ལྟར་ཉེ་བར་
གནས་པ་བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཤེས་ཕྱིན་ལ་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་
བཞིན་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཤེས་ཕྱིན་ལ་ངེ་ལྟར་བཤད་པ་བཞིན་
བདག་གིས་འདི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་པས་ཤེས་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་གནས་པ་ཟབ་
མོ་འདི་དག་ལ་སེམས་པར་ཡང་འགྱུར། འཇལ་བར་འགྱུར། དེས་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་
ན། ཞེས་དང་། ^③དེ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད། དེ་དེ་བཞིན་དུ་དེས་པར་རྟོགས་པར་
བྱེད། དེ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་རྟོགས་པར་བྱེད། ཅེས་སོགས་དང་། ^④རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་
ཉེ། དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་ཅིང་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞིག་གིས་བྱད་མེད་

གཟུགས་བཟང་ཞིང་མཛེས་པ་བལྟ་ན་སྒྲུག་པ་འགའ་ཞིག་དང་དུས་བཟའ་པ་^①ལ། བྱད་
མེད་དེ་ཡང་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཞིག་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱའི་བར་དུ་ཡང་ཉེ་
བར་མི་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་
དང་མཐོང་བའི། །ལམ་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཉིད་ལ། །ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་
དང་། །འཇལ་དང་དེས་ཏྲོག་སྒྲོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོམ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^②ཐོས་པ་དང་བསམ་
པ་དང་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་གས། ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་བ་དང་
དངོས་དང་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དེས་པར་འབྲེད་
པའི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་དེས་པར་མཐོང་བའི་དོན་ཡང་དང་ཡང་དུ་
སེམས་པ་དང་། འཇལ་བ་དང་དེས་པར་ཏྲོག་པ་དག་ནི་སྒྲོམ་པའི་ལམ་རྒྱན་ཆགས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། དེས་འབྲེད་ཡན་ལག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོས་པའི་དོན་ལ་
དཔྱེད་པའི་རིགས་པ་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་བསམ་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་བཞིན་པའི་ཞི་གནས་དགུས་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འཇལ་བ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དོན་དགུ་པོ་དེ་འབྲེད་པ་
དང་། རབ་ཏུ་རྒྱུ་པར་འབྲེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཏྲོག་པ་དང་། ཡོངས་སུ་དཔྱེད་པའི་
ལྟག་མཐོང་བཞིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་དེས་པར་ཏྲོག་པའི་སྒྲུབ་མཐོང་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་
སྐབས་སུ་ཏྲོག་སྒྲིལ་བྱེད་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོག་ས་
ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དེའི་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དེའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། བྱེ་བ་ལ་ཚུད་པ་
སྤང་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་གཞི་སྒྲིམ་
ལམ་དེ་ལ་གྲངས་གྱི་སྒྲིམ་ནས་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད། ཅེས་ཅི་བའི་སྒྲིམ་མཆམས་སྦྱར་
བ་ལ། ^①དེ་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་ཅེ་ན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མི་མཐུན་སྤྱགས་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དགྲ་དང་། གཉིན་པོའི་སྤྱགས་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་དགྲ་ཡོད་པའི། དང་པོ་ནི། མི་མཐུན་སྤྱགས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་། གཉིན་པོ་
ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་གཉིས་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ^②རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་
ཕྱིན་དང་བྲལ་བས་བསྐལ་བ་གསྒྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་
དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^③བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་
ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ལ་བཙུན་པར་བྱེད་ན་དེའི་
བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་དང་། ཅིག་ཤོས་ཆུང་དུའི་འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^④རབ་
འབྱོར་དེ་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བས་བསྐལ་བ་གསྒྲུའི་སྤྱང་
གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་འདུག་ཅིང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་ཡོན་ཕུལ་ན། ཞེས་སོགས་དང་།
^⑤བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་
རིགས་ཀྱི་བྱེ་མ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ཇི་སྐད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ལ་བཙུན་པར་བྱེད་ན། དེའི་
བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་དང་།
ཅིག་ཤོས་ཆུང་དུའི་ཆེན་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^⑥རབ་འབྱོར་དེ་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག་བསྐལ་བ་གསྒྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་འདུག་ཅིང་
སྦྱིན་པ་བྱིན་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑦བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་

འབྲོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཤེར་བྱིན་
 ཟབ་མོ་འདི་ལ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་གཅིག་སྒྲིན་པ་བྱིན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་
 འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་དང་། ཅིག་ཤོས་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^①རབ་འབྲོར་དེ་
 ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་དང་བྲལ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་
 བྲེ་མ་སྟེད་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་བྱིན་ན། ཞེས་སོགས་དང་། ^②བཙུང་ལྟན་འདས་ཀྱིས་
 བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྲོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་
 ཤེར་བྱིན་འདི་ལ་ཇི་སྟེད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ཉི་མ་གཅིག་གནས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་
 བྱིན་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་འབྲིང་གི་འབྲིང་དང་། ཅིག་ཤོས་འབྲིང་གི་འབྲིང་
 གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^③རབ་འབྲོར་དེ་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། ཤེར་བྱིན་དང་བྲལ་བའི་བྱང་
 ཆེན་གང་ཞིག་གིས་བསྐྱལ་བ་གསྐྱའི་སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དུ་གནས་ཏེ། དམན་ཉི་བཞི་དང་།
 ཞེས་སོགས་དང་། ^④བཙུང་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྲོར་དེ་བས་ཀྱང་
 རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གང་གིས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་གནས་ཏེ་
 དམན་ཉི་བཞི་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་འབྲིང་གི་ཆུང་དུ་དང་། ཅིག་ཤོས་འབྲིང་གི་ཆེན་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་
 འབྲོར་དེ་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་དང་བྲལ་བ་གང་གིས་བསྐྱལ་བ་གསྐྱའི་
 སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དུ་གནས་ཏེ་ཟང་ཟང་གི་སྒྲིན་པ་དེ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^⑥བཙུང་
 ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྲོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་
 མོ་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་ཇི་སྟེད་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་ཟང་
 ཟང་གི་སྒྲིན་པ་དེ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཆུང་དུ་ཆེན་པོ་དང་། ཅིག་ཤོས་
 ཆེན་པོའི་ཆུང་དུ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^⑦རབ་འབྲོར་དེ་ཇི་སྟམ་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་

བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་ཤེར་བྱིན་དང་བྲལ་བ་གང་ལ་ལས་བསྐྱལ་བ་གསྒྲུབ་ཀྱི་བྱེ་
མ་སྟེད་དུ་གནས་ཏེ། འདས་པ་དང་མ་བྱོན་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་
བཙུང་ལྟ་འདས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་རྩ་བ་གང་རི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་
སྟུ་ཡི་རང་ནས་སྒྲ་མེད་རྗོགས་བྱུང་དུ་ཡོངས་སུ་^①བསྟོན། ཞེས་སོགས་དང་། ^②བཙུང་
ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་
ཚོ་གང་གིས་ཤེར་བྱིན་ཟབ་མོ་རི་སྟེད་དུ་བསྟན་པ་འདི་ལ་གནས་ཏེ་ཉི་མ་འགའ་ཞིག་
དགོ་བའི་རྩ་བ་དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཆུང་དུའི་འབྲིང་དང་། ཅིག་ཤོས་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པ་
ལ། ^③གསོལ་བ། བཙུང་ལྟ་འདས་མངོན་པར་འདུ་བྱི་བ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པར་
བརྟགས་པའོ། །ཞེས་བཙུང་ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ན། དེ་རི་ལྟར་རིགས་ཀྱི་
བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་ཚོ་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ལགས།
ཞེས་སོགས་དང་། ^④བཙུང་ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་
བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ནི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
བསྟེན་པའམ་སྟོན་མེད་པར་འཇུག་པའམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་དང་། གཉིན་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ། ^⑤རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་དག་ལ་གནས་ཤིང་རི་ལྟ་རི་ལྟར་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་པ། ཞེས་སོགས་ནས། བསོད་ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
བར་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གཉིན་པོ་ཕྱོགས་ལ་བསྟན། དེའི་
དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ནི་རྒྱན་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆེག་དོན་གྱི་སྒྲིབ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^①བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། སྤང་གཉིན་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་^②བ་དང་། སྤང་བྱའི་ངོ་
བོ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་^③བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④ཐུན་པ་ཤིན་^⑤ཏུ་ཆེན་པོ་ནི་སྤང་བ་
ཆུང་དུས་སེལ་^⑥ལ། ཆུང་དུ་ནི་ཆེན་པོས་སེལ་ཏོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེས་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་ཆུང་དུ་རྣམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆེན་པོ་དང་འབྲིང་དང་ཆུང་དུ་འདི་
བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། དེ་དག་གི་གཉིན་པོ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱང་རེ་རེ་ཞིང་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པའི་བྱིར།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ^⑦བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་
རྟོག་པའོ། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་བཤད། ཆེག་དོན་དངོས་དེ་འཆད་པ་ལ། ^⑧དེ་
ལྟར་ན་དོན་དམ་པར་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པའི་སྒྲིབ་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
གཉིན་པོའི་དབྱེ་བ་ལས་གངས་བཞེན་དུ། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ས་དགུ་དག་
ཏུ་རྣམ་པ་དགུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི་རིམ་བཞིན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དུ་མར་
དབྱེར་བྱང་སྟེ། བྱོད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ་ནས། དེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོའི་བར་དགུར་དབྱེར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དེ་དགུར་གངས་རེས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་
བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གཉིས་སུ་སྐད་ཅིག་སྤྲི་བྱི་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་^⑨དབྱེ་བའི་རྣམ་པ་དགུར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་ནས་སྤྲིད་ཅེའི་བར་གྱི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུའི་སྒྲིམ་སྤང་གི་

གཉེན་པོར་གྲངས་མེད་གཉིས་སུ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

སྒྲིམ་ལམ་དགྲར་འབྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྒྲིམ་སྤང་ནམ་པར་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་
དབྱེ་བ་ལས་སྤང་བྱ་དགའི་གཉེན་པོར་གྲངས་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་ལམ་དགྲར་བྱེ་བའི་ཕྱིར།
སྒྲིམ་སྤང་ནམ་པར་རྟོག་པའི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་དུ་^①ནམས་རེ་རེ་ཞིང་ཆེ་
འབྲིང་ཆུང་དུའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་དགྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་
སྒྲིམ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱང་རེ་རེ་^②ཞིང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་
ཐ་དད་པ་དགྲར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཉེན་པོ་ཆུང་རིམས་ནས་སྐྱེ་བས། སྤང་བྱ་ཆེ་རིམས་ནས་འགོག་པ་
མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་ཆུང་དུ་ལ་གཉེན་པོ་ཆེན་པོ་མི་དགོས། ཆེན་པོ་ཆུང་དུས་སྤང་མི་
རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། དེའུ་ནི་འཇུག་མོ་རེས་ཀྱང་གཏོང་རུས་ལ་རི་བོ་ནི་དེ་ལྟར་
མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན། ^③སྒྲིན་མེད་དེ། སྤང་དཀའ་སྤྲོ་ལ་ཆེ་ཆུང་^④དུ་འཛོག་
ན་དེ་ལྟར་^⑤ཡིན་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་མ་སྤྲོ་རགས་ལ་ཆུང་བ་དང་ཆེ་བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྒྱས་མཁན་གྱིས་གོས་གྱི་དེ་མ་རགས་པ་སྒྲོན་ལ་བསལ་ནས་སྤྲོ་བ་རྗེས་སུ་སེལ་བ་
དང་། ལྷན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རགས་པ་^⑥ནི་སྤང་བ་ཆུང་དུ་སྒྲིན་མེད་འོད་གྱིས་ཀྱང་
སེལ་ལ། ལྷན་པ་ཆུང་དུ་སྤྲོ་བ་འགའ་ཞིག་ནི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ནི་འོད་ལྟ་བུས་སེལ་དགོས་
པར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བས་
དགྲར་བྱེ་ནས་ཉོན་སྐྱིབ་གྱི་གཉེན་པོ་ནི་དབྱེ་བས་དེར་མི་འབྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྒྲིམ་
སྤང་ལ་ཉོན་སྐྱིབ་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཉོན་སྐྱིབ་དེ་སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པའི་
ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ^⑦བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ནི་ནམ་

པར་རྟོག་པའོ། །ཞེས་རྒྱན་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱེ་^①བ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ་ལ། གཉིན་པོའི་གྲངས་ངེས་པ་དང་། བྱེད་
བ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཚུད་^②ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཛོ་
དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། གྲངས་མེད་སོགས་སྤྱི་ཉེ་བར་མཆོན་
པའི་མཆོན་ཉིད་དང་། གྲངས་མེད་ལ་ཚུད་པ་དངོས་གཉིས་རིམས་བཞིན་སྟོན་པ་
ལ།^③གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲངས་མ་མཆིས་པ་དང་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་པ་
དང་ཆད་མ་མཆིས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་མཆིས། ཐ་དད་དུ་བབྱི་བ་གང་ཞིག་མཆིས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་གྲངས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱི་བཟང་བར་ཉེ་བར་མི་
འགྲོའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^④གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་གྲངས་གང་གིས་ན་
གཟུགས་ཀྱང་གྲངས་མ་མཆིས་གཞལ་དུ་མ་མཆིས་ཆད་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་བ་
ལགས། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ^⑤རྒྱལ་བའི་ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལས་རྣམ་པ་རེ་
རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། བསོད་ནམས་གྲངས་མེད་པ་དང་། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་།
ཆད་མེད་པར་^⑥སྒྲིབ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་རྣམ་པ་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་
ལྟར་རྣམ་པ་དགྲུ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལ་དབྱེ་བ་ནི་གྲངས་རྣམ་
པ་དགྲུ་ལས་མང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་གསུམ་པོ་དེ་དང་དེ་
ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རེ་རེའི་དབང་དུ་མཛད་དེ། བསོད་ནམས་གྲངས་
མེད་གཞལ་དུ་མེད་ཆད་མེད་གསུམ་སྒྲིབ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་ལྟེ། འབྲས་བུའི་

མང་ཅུང་རྒྱའི་རྗེས་སུ་བྲེད་པའི་ཕྱིར། ཙ་ཏགས་བྱལ་སྟེ། ^①ཇི་ལྷར་ཇི་ལྷར་^②བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱོན་དང་མ་བྲལ་བ་དེ་ལྷ་དེ་ལྷར་གངས་མེད་གཞལ་དུ་མེད་ཚད་མེད་པའི་བསོད་
ནམས་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་དགུས་ཤེར་ཕྱོན་དང་མ་བྲལ་བ་ལ་དེ་
ལྷར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་པ་དགུར་བཞེད་དོ། །ཞེས་ཇི་ལྷར་ན་
གངས་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེར་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལན་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶བཅུ་
ལྟན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། ཆོས་དེ་
དག་ལ་དོན་ནམ་ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བར་དམིགས་སོ། །རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་བརྗོད་དུ་
མེད་པའི་དོན་ལ། དེས་ལས་མི་ཟད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། གངས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ།
གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ལྟོང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་
སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་མདོན་པར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་མཐུན་གྲིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ལ།
 གྲངས་མེད་ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་རྒྱང་པ་དང་པོ་
 གཉིས་ཉི་ལྔ་དུ་ཅོད་པ་དང་། བྱི་མ་གཉིས་ལན་དུ་མཛད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ལེའུ་
 བརྒྱད་མ། རྣམ་གྲོལ་སྟེ། ཤེར་སྟོན། ཤེར་པ། ལྷ་འོད་རྣམས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད།
 འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང་དཔེ་རྗེས་འབྲང་རྣམས་དང་རྩྭ་གཉིས་ཅོད་པ་ཁོང་ནས་
 བཏོན་ཏེ་བཞི་ཀ་ལན་དུ་མཛད་ལ། འདི་ལྟར་ན་སྟོམ་ལམ་ཐ་མར་གྲངས་མེད་སོགས་
 གསུམ་སྟེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་རི་འདྲ་བ་ཞུས་པའི་ལན་དུ་བྱིན་
 ཅི་ལོག་གི་སྟོ་འདོགས་འགོག་པའི་སྟོ་ནས་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་ནི། ④རབ་འབྱོར་

གངས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སམ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་སུ་
བགང་བར་ཉི་བར་མི་འགྲོའོ། །གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དུས་གསུམ་ལ་ཆད་མི་
དམིགས་པའོ། །ཆད་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཟག་གི་རྣམ་པ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་
ཆད་བཟུང་བར་མི་རུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྣམ་གངས་ཡོད་དམ་ཞེས་ཞུས་^①པའི་ལན་དུ་ཡོད་པར་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གང་གིས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རྣམ་གངས་དེ་ཞུས་པའི་ལན་དུ།
སྟོང་པ་ཉིད་གྱིས་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལ། ^②སྟོང་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ནི་མི་
བས་ཏེ་གངས་མ་མཆིས་པ་ཡང་དེ་ལགས། ཆད་མ་མཆིས་པ་ཡང་དེ་ལགས་ཏེ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཟད་པ་མི་དམིགས། གངས་ཀྱང་མི་དམིགས། གཞལ་
བ་ཡང་མི་དམིགས། ཆད་ཀྱང་མི་དམིགས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བས་ན་ཆོས་དེ་
དག་ལ་དོན་རྣམ་ཡི་གེ་ཐ་དད་དུ་བགྱི་བ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་དབྱེ་བ་
མེད་པས་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་གངས་མེད་སོགས་^③ཀྱི་བྱད་པར་མེད་པས། དོན་དང་ཡི་
གཏེ་སྒྲོ་ནས་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་པར་མི་རུས་པར་བཅུད་པ་དེ་བསྐྱུས་པ་ནི། གངས་མེད་
ལ་སོགས་བསྟན་པ་རྣམས། །ཞེས་སོགས། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གངས་
མེད་སོགས་སུ་བརྗོད་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བརྗོད་ན་འགལ་བ་སྟམ་དུ་བསམ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^④གངས་མེད་པ་དང་།
གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཆད་མེད་པ་བསྟན་པའི་ཆོག་དུ་བརྗོད་པའི་ངོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་ནི།
དོན་དམ་པར་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དོན་གཅིག་དུ་རབ་
དུ་སྒྱུར་བ་ལ་ལྡོག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཉི་བར་བསྐྱེད་པའི་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་དབྱེ་བར་
བྱ་བ་བཅོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྗོབ་དུ་ནི་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཇི་སྐད་བཤད་

ཅིང་བསྟན་པ་དེ་དག་གིས་པའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་རབ་དུ་སྟོན་པ་
 ཉིད་གིས་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
 རྒྱ་མཐུན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིན་པས་མང་པོ་ཉིད་དུ་ཐལ་
 བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་གངས་མེད་སོགས་འགྱུར་
 ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་ལ་དགྲུང་གངས་མ་ངེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲིམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སྒྲིམ་ལམ་དགྲུ་པོ་རེ་རེས་
 འབྲས་བུ་གངས་མེད་འབྱེན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 སྒྲིམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་གངས་མེད་སོགས་མི་བསྐྱེད་^❶པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས།
 ཐེག་ཆེན་སྒྲིམ་ལམ་ལ་དགྲུང་གངས་མ་ངེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་
 ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་^❷སྒྲིམ་ལམ་
 གྱི་འབྲས་བུ་གངས་མེད་སོགས་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཁྱོད་ལ་བཏེན་ནས་གདུལ་བྱས་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྟོ་བ་སྐྱེས་ནས་རྒྱ་སྒྲིམ་ལམ་
 ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱེད་པ་ལ་ཚུང་བ་སྤང་བ་ལ། ཚུང་བ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སྒྲིམ་ལམ་གྱི་སྤང་གཉིན་ལ་ཉམས་ཐོབ་ཅུང་ཟད་
 གྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པ་གང་ཞིག །ཆོས་
 ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་གིས་དེ་ལ་གོམས་
 པ་ཁྱད་པར་དུ་འགོ་བའི་ཕུལ་དུ་བྱུང་བ་བྱར་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བོ་སྟོ་
 དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ། ^❸སྟོང་བ་ཉིད་

ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གོམས་པ་ཕུལ་དུ་བྱང་བ་བྱར་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་སྙམ་པའི་སྒྲིབ་པ་སྒྲོ་དམན་པའི་ངོར་དོགས་པ་བསུ་བར།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་མེད་པའི་རྩོད་པ་དེ་
སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^①གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་ལ་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡང་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པ་ནི་ངོ་མཚར་
ཆེའོ། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤེགས་ཀྱི་བརྗོད་དུ་མ་མཆིས་པའི་དོན་ལ་འཕེལ་
བ་དང་ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་ན་སྒྲིབ་པའི་པར་བྱིན་ལ་ཡང་འཕེལ་བ་དང་
ཡོངས་སུ་འགྲིབ་པ་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་
པ་ལ། དངོས་པོ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^②ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་
གི་ངོ་བོར་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་དངོས་པོས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་
ན་དེ་ཉིད་དང་། གཞན་ཉིད་དང་གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་
མེད་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་ཕུལ་དུ་བྱིན་པར་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་
གཉིན་པོ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བྲལ་བ་དང་སྒྲིབ་པར་མི་རུང་ངོ་། །དེ་བས་ན་སྒྲོམ་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ཅི་ཞིག་པོར། རྣམ་པར་
བྱང་བ་ནི་ཅི་ཞིག་^③འཕྲོ་བ་སྟེ། ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པ་ཉིད་པས་ཉེ་བར་འགོད་པར་
མི་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྤང་བུ་ཉམས་པ་
དང་། གཉིན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་པའི་དངོས་པོར་མེད་

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་པའི་དངོས་པོར་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ལ་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་
གཉེན་པོ་འཕེལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

གཉེས་པ་ལ། ལན་དངོས་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། སྤང་གཉེན་ལ་བོར་ཐོབ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
མཆན་འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ། ❶ དེ་ལྟར་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཞེས་གསུངས། གཉེས་པ་ལ། སྤང་ཚུད་དུ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པར་
བསྟན་པ་དང་། རང་བཞིན་ལ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ❷ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་
དེ་བཞིན་ནོ། །དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་དོན་ལ་ནི་འཕེལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་
འགྲིབ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཇི་ལྟ་དེ་
བཞིན་དུ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་དོན་སྦྱབ་བྱེད། །ཅེས་གསུངས།

གཉེས་པ་ནི། ❸ གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྲ་མེད་ཚོགས་བྱང་ཇི་ལྟ་བུ་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཚོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
བོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་དེ་བཞིན་ཉིད་མཆན་
ཉིད། །དེ་ཡང་དེ་ཡི་མཆན་ཉིད་བཞིན། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། གཞུང་དེ་རྣམས་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ལ། ❹ ཇི་ལྟར་ཁྱད་
པར་དུ་བྱར་མེད་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ་ཅམ་གྱིས། གདུལ་
བྱའི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་དོན་ཁྱད་པར་

ཅན་སྒྲིབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིབ་ནས་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
བསྐྱེམས་པས་སྒྲིབ་བྱུང་གི་ངེ་མ་དང་བྲལ་བའི་སྒྲིབ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ལམ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདི་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་
དོ། །དོན་དམ་པར་ནི་ཉམས་པ་དང་འཕེལ་བ་དགག་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེད་པས་དེའི་ཆེ་
སྒྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་སྒྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་
མེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་
ཐ་སྙད་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་
བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ལྷ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེད་དོན་དམ་པར་
འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་བའི་
འདོད་དོན་སྐྱབ་རྒྱས་ཏེ། ཉོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སེམས་ཅམ་
པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། སྒྱུར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་བདེན་གཉིས་བདེན་
གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཅ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དོན་ལ། རྒྱན་སྒྲིབ་དུ་རྒྱུང་བ་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དུ་མཛད་ནས། ཕྱི་མ་གཉིས་བྱང་
ཆུབ་དང་ལམ་གྱི་ཡིན་ལུགས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སྒྱུར་ཏེ་སོ་སོར་བཞུགས་
དོ། །འགྲེལ་བ་འདིར་ནི་རྒྱུང་བ་གསུམ་པ་དང་པོའི་གོང་དུ་སྒྲིབ་ནས་དཔེ་དང་། བཞི་
པ་གཉིས་པའི་གོང་དུ་སྒྲིབ་ནས་དོན་དུ་མཛད་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་

ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན། བྱང་ཆུབ་དང་ལམ་ལ་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་པ་མེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཀྱི་
ཤུགས་ལ་བསྟན་ལ། ཀྱང་པ་དང་པོའི་འགྲེལ་པ་ནི། ^①རྩི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་པ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདག་པོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་བར་རོ། །

གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་ནི། ^②དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་
ཞེས་པའོ། །བཞི་པའི་འགྲེལ་པ་ནི། ^③དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ཡང་། ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པའི་འགྲེལ་པ་ནི། དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་། ཀྱན་རྫོབ་དུ་
ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ། དོན་དམ་དུ་འདོད་ལན། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ།
དཔེ་འགོད་པ་དང་དོན་སྦྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^④རྩི་ལྟར་ཁྱད་པར་དུ་བྱར་མེད་
པའི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ^⑤བསྒྲིམས་པས་སྒྲོ་བྱར་གྱི་ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ^⑥དོན་དམ་པར་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། གསུམ་པ་
ནི། ^⑦དེའི་ཆེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

དོན་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་
སྙད་དུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་ཐ་
སྙད་དུ་སྒྲོ་བ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བཏེན་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་
དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ན། དེས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་། གཉིན་པོ་འཕེལ་བའི་
བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དེས་ཐ་སྙད་དུ་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དཔེར་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་དེས་ཐ་སྙད་དུ་གདུལ་
བྱའི་དོན་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ཉམས་པ་དང་། གཉེན་པོ་འཕེལ་བའི་བྱ་བ་
མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབྱུ་མ་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་
ལ་ཐ་སྙད་དུ་བྱལ་བ་མེད་ཀྱི་ལན་ཐེབས་པར་མ་ཟད་དོན་དམ་པར་འདོད་ལན་དོན་
མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དེ་ལ་སྒྲོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་
དགྱུར་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་^①སྒྲོམ་ལམ་དེས་དོན་དམ་
པར་སྤང་གཉེན་ཉམས་འཕེལ་མི་བྱེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་དེ་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉེས་པ་དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ལ། ཚུད་པ་དང་། ལན་གཉེས་ལས། དང་པོ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ནི་སྤྲ་མས་བྱང་ཆུབ་པར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་དུ་ཉམས་འཕེལ་མེད་པས་དོན་དམ་པར་
གཞན་དོན་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དོན་བྱེད་པར་མི་
རུང་ངོ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆམས་སྦྱར་བ་ལ། ^②དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཡང་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དོན་བྱེད་པར་མི་རུང་ངོ་
སྟུང་པའི་དོགས་པ་བསུ་བར། ཞེས་གསུངས།

གཉེས་པ་ནི། མདོ་ལས། ^③གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་སེམས་
དང་པོ་བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆེན་སྤྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱུའལ། འོན་ཏེ་
སྤང་མ་བསྐྱེད་པས་བྱང་ཆེན་སྤྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ། ཞེས་པ་ནས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འགྲོགས་
ན། ཇི་ལྟར་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་ཆོགས་སུ་འགྱུར། དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པར་ནི་
སྤྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་

བཤད་པ་ལ། སེམས་ནི་སྤྲུམ་སྤྲུལ་བྱང་ཆུབ་པར། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆེ་ག་དོན་གྱི་སྒྲིམ་ནས་འཆད་པ་ལ། ^①སྤྲུམ་གྱུར་པའི་
སེམས་ཤིན་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོ་དང་ཅ་བར་གྲོལ་བ་གཉིས་ལས་མ་བྱུང་
ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཞིབ་ཏུ་མཐའ་དབྱེད་པར་དགོངས་ནས་གཉིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་
བཞེར་མཛད་དོ། །

འདི་ལ་ཡང་ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། ཉགས་སྒྱུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^②དེ་
བས་ན་རི་ལྟར་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་དོན་བྱེད་ཅེ་ན།
ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་ལ་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བརྟགས་པ་དང་། སྐྱད་ཅིག་དུ་མ་ལ་
བརྟགས་པའི་ཚུད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^③སྤྲུམ་གྱུར་པའི་སེམས་རེ་
རེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྱུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པའི་དོན་མཐའ་དག་མི་སྤང་བའི་བྱིར། རེ་རེས་བྱང་ཆུབ་པར་ནི་རིགས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྐྱད་ཅིག་དུ་མ་ཅིག་ཆར་དུ་སྐྱེད་པ་དང་། རིམས་ཅན་སྐྱེད་པ་ལ་
བརྟགས་པའི་ཚུད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^④འདོད་པའི་དོན་སྒྱུབ་པར་བྱེད་
པ་སྤང་བའི་སེམས་ཅིག་ཆར་བྱུང་བ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱད་རེ་རེ་བཏོ་ཞེས་འབྱུང་བས་མི་སྤིད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^⑤སྤྲུམ་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྱུབ་པར་
བྱེད་པ་བྱན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་
བརྒྱད་ཀྱི་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་རང་གི་དོ་བོ་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་སེམས་བྱུང་བ་

སྤྱི་ཕྱི་རྒྱུ་པ་མང་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱང་མ་ཐག་ཏུ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་
པ་ཉིད་དུ་འཛིག་པས་ན་པན་ཚུན་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ལམ་དུས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སེམས་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་མ་ཁོ་
ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེར་མ་ཟད་དེ་འབྲེལ་སེམས་སྐྱད་
ཅིག་ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འབྲེལ་
སེམས་སྤྱི་ཕྱི་རྣམས་འབྲུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
ས་བཅུ་པའི་སེམས་ཐག་མེད་བཅུ་ལ་བྱེད་དེ། སྐབས་འདིའི་མདོ་ལས། ❶སེམས་དཔའ་
ཆེན་པོ་འདི་ས་བཅུ་པོ་འདི་ལ་སློབ་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེའི་ས་བཅུ་པོ་དེ་དཀར་པོ་རྣམ་མཐོང་གི་ས་ནས་བྱས་པ་རྟོགས་པའི་སའི་བར་བདུན་
དང་། ❷རང་རྒྱལ་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་སྟེ་བཅུ་ལ་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་བཤད་ཅིང་། ཉི་
སྤང་ལས་ཀྱང་ས་བཅུ་པོ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་ཀྱི་ངོ་བོར་མ་བཤད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ནས་ས་བཅུ་པའི་
བར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱའོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དོན་དམ་པར་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཀྱང་དེས་ཐ་
སྐྱད་དུ་སྤང་གཉིན་ཉམས་འཕེལ་བྱེད་པའི་དཔེར། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པའི་དོན་བཤད་པ་འགོད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་རེ་རེ་ཁོ་ནས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ། དེ་སྐྱད་ཅིག་
སྤྱི་ཕྱི་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཆོག་པས་པས་དེ་མི་འཐོབ། དེ་སྐྱད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་དུ་མ་རིམས་

ཀྱིས་བྱང་བས་ཀྱང་དེ་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་སྔ་མ་ཁོ་ནས་
འཐོབ་ན་ཕྱི་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱི་མ་ཁོ་ནས་འཐོབ་ན་སྔ་མ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་^①དུ་འཆོགས་པ་མི་
སྤིང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ^②སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུད་རེ་རེ་
བཞོན། །ཞེས་^③གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ནི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་
ཅར་^④དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་ལ་རྒྱས་པ་
འཛོགས་པ་དང་། ཕྱི་མས་རྒྱས་པ་དེ་གསོས་འདེབས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་
ཅིག་སྔ་ཕྱི་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མར་མེད། ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གཉིས་
གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་གང་རུང་རེ་
རེ་ཁོ་ན་དང་། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དང་རིམས་ཀྱིས་སྐྱེས་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
འཆོགས་པ་དུ་མས་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་ན་བྱང་ཆུབ་མི་འཐོབ་པར་བརྟུན་པ་དེ་ནི་ཡང་
དག་པ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་
སྒྱུར་བ་ལ། ^⑤དེ་ནི་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། ^⑥བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་
དོན་འདི་ཉིད་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་བྱེད་ལ་དཔེ་བསྟན་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་སྐྱེས་བུ་
མཁས་པ་ལ་ལས་དོན་དཔེས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་རི་སྟམ་དུ་
སེམས་ཤིང་མར་གྱི་མར་མེ་འབར་བས་སྟོང་པོ་ཆོག་པར་འགྱུར་ན། མེ་སྟེ་དང་པོ་དང་
འབྲུད་པས་སྟོང་པོ་དེ་འཆོག་གསུམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མར་

མེད་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲིབ་ནས་བཤད་པ་ལ། ^①ཇི་ལྟར་མེ་ལྷེ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས། ཅ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་གྱི་དོན་ལ་ཡང་། དངོས་གྱི་དོན་དང་།
དེ་གཞན་ཡང་མཆོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མར་མེད་དཔེ་ཡི་ཚུལ་གྱིས་
ནི། །ཞེས་དང་། ^②ཇི་ལྟར་མེ་ལྷེ་དང་སྒྲིབ་པོ་འབྲུད་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ། རང་
གི་རྒྱས་པར་ཚུན་གྱི་སྒྲིབ་ནས་དུས་མཉམ་པ་དང་ཐུད་པ་བསྐྱེད་པས་བྱུང་པར་ཅན་དུ་
མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་མེད་པར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་
སྒྲིབ་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྷེ་དང་སྒྲིབ་པོ་
བྱུང་པར་ཅན་སྐྱེ་བ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཉག་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པར་
ཐལ་བར་འབྱུར་བས་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་དང་། ^③ཇི་སྐད་སྒྲིབ་
པའི་དཔེ་ཁོ་ནས་ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས།
ཞེས་བཤད། དང་པོ་ལ་ཡང་། དཔེ་འགོད་པ་དང་། དཔེ་དོན་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། ལྟོས་མེད་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྟོས་ནས་བསྐྱེད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
སྐད་ཅིག་དང་པོས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། གཉིས་པས་མི་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ^④ཇི་ལྟར། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ^⑤དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལྷེ་དང་།
ཞེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་མཆོན་ཉིད་སྒྲིབ་
པར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། ^⑥གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆོ་རྒྱུན་ཉིད་འདི་པ་

ཅམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཚལ་ཉིད་ཀྱིས་མ་བརྟགས་
གཅིག་པུར་ཉམས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིས་ཀ་
འབྲད་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟོས་ནས་དེས་བྱས་པ་མཐུ་ཕུལ་དུ་
ཕྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ན། དེའི་
ཆེ་རྒྱ་མེད་པར་ཞིག་ཀྱང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་
བ་དང་འཇིག་པར་དམིགས་པས་སྐྱེ་ག་པར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱེ་ག་པར་བྱ་བ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། ❶ དེ་བས་ན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོས་ཀྱང་མེ་ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོང་པོ་མི་བསྐྱེགས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པས་ཀྱང་མེ་
ལྕེའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་མ་སྟོས་པར་སྟོང་པོ་མི་བསྐྱེགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མར་མེའི་
དཔེའི་ཚུལ་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱ་ཕྱིར་གྱུར་བ་གཉིས་ལུལ་གཅིག་ལ་ཉེ་བར་སྦྱར་བ་ཞེས་པར་
བྱེད་པ་ལྟར་ལེན་པས་སྐད་ཅིག་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དངོས་པོ་
ཆད་ཡོད་པ་ཞིག་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་སྐྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས། དེ་ལ་སྟོང་བའི་དོན་
ཀྱིས་དཔེན་པ་ལྟག་པར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་སྟོང་བའི་རྣམ་པར་ཞེས་པ་ཕྱི་མ་
སྐྱེ་བས་བྱང་ཆུབ་འཕྲོག་པར་རིགས་སོ། །ཞེས་བརྗོད།

གཞུང་དོན་ནི། རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྐད་ཅིག་སྐྱ་ཕྱི་བདེན་པར་
མེད་ན། དེ་གཉིས་བསྟོམས་པས་རང་འབྲས་བྱང་ཆུབ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་
དེ། དེ་གཉིས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་དེ་སྐད་ཅིག་སྐྱ་ཕྱི་རིམས་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་རྣམས་
པན་ཚུན་སྟོས་ནས་རང་འབྲས་སྐྱ་གསུམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མར་མེ་སྐད་ཅིག་
སྐྱ་ཕྱི་པན་ཚུན་སྟོས་ནས་སྟོང་བུ་སྦྱུམ་ལྡན་སྐྱེ་ག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེའི་སྟོན་ནས་

ལན་མཛད་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བཏེན་ནས་སྒྲིབ་ལག་ཟབ་པ་
 སོགས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མར་
 མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མར་མེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྒྲོང་བྱ་
 སྒྱུ་ལྡན་ཇོགས་པར་སྒྲིག་བྱས་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྒྲོང་བྱ་སྒྱུ་ལྡན་ཇོགས་པར་སྒྲིག་པ་
 མར་མེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མར་མེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན།
 ཁྱོད་མར་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྒྲོང་བྱ་སྒྱུ་ལྡན་ཇོགས་པར་སྒྲིག་བྱས་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མར་མེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉག་ཏུ་སྒྲིབ་བའམ་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་མི་སྲིད་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། མར་མེ་དང་སྒྲོང་བྱ་བ་སྒྲིག་བྱ་སྒྲིག་བྱེད་དུ་
 འཐད་དེ། མར་མེ་རིམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ལྟོས་ཀྱིས་སྒྲོང་བྱ་རིམ་ཀྱིས་ཇོགས་པར་
 བསྒྲིགས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་སྤྱི་ཕྱི་རིམས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཕན་
 ཚུན་ལྟོས་ནས་རང་འབྲས་སྤྱི་གསུམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མར་མེ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་ཕྱི་
 ལྟོས་ནས་སྒྲོང་བྱ་སྒྲིག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་རང་
 འབྲས་སྤྱི་གསུམ་སྐྱེད་པའི་དཔེར། མར་མེ་སྒྲོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
 ལ་བཏེན་ནས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགྲུས་མའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་དང་ནི།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་
 བརྒྱད། །ཅེས་སྤྱི་ཕྱི་མིང་ཅན་བྱུང་བའི་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་ཡུལ་ཆོས་ཅན་གང་ལ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོམ་
 ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྗོད་

པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྱུར་བ་ལ། ^①སྒྲིམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཟབ་
མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡུལ་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། སྐྱེ་བ་ཟབ་པ། འགག་པ་ཟབ་པ། དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་པ། ཞེས་བྱ་
ཟབ་པ། ཞེས་པ་ཟབ་པ། སྐྱོད་པ་ཟབ་པ། གཉིས་སྤྲུམ་མེད་པ་ཟབ་པ། ཐབས་ལ་མཁས་
པ་ཟབ་པ་བརྒྱད་རིམས་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། ^②གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་དེ་ལྟར་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཀྱང་བྱང་ཆེན་སྒྲུ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་
པར་འཆང་བྱ་བ་མ་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་། ^③བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་
པ། རབ་འབྱོར་དེ་རིམ་སྟུང་སེམས། གང་སྐྱེ་བ་དེ་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ནམ།
རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་འགག་པའི་ཆོས་ཅན་མ་ལགས་
སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^④བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་རིམ་
སྟུང་སེམས། དེ་བཞིན་ཉིད་རིམ་བུ་ལ་ཁོ་རྣམ་གནས་པར་འགྱུར་རམ། གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་རིམ་བུ་ལ་ཁོ་རྣམ་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ^⑤བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་རིམ་སྟུང་སེམས། དེ་
བཞིན་ཉིད་སེམས་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་
སོགས་དང་། ^⑥བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་རིམ་སྟུང་སེམས།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་ངམ། གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^⑦བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་རིམ་སྟུང་སེམས། དེ་ལྟར་སྐྱོད་པ་དེ་ཞེས་ཕྱིན་ཟབ་མོ་ལ་སྐྱོད་
པ་ཡིན་ནམ། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་སྐྱོད་པ་དེ་ལྟར་སྐྱོད་པ་དེ་ནི་ཞེས་ཕྱིན་

ཟབ་མོ་ལ་སྒྲིང་པའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ❶བཙུམ་ལྷན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་པ་དེ་གང་ལ་སྒྲིང་པ་ཡིན། གསོལ་བ། དེ་ནི་གང་
ལ་གཉིས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་རྒྱ་བ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དམ་པ་ལ་སྒྲིང་དོ། །ཞེས་སོགས་
དང་། ❷བཙུམ་ལྷན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྲིས་མཆན་མ་
མེད་པའི་འདུཤེས་རྣམ་པར་བཤེགས་པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཙུམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་པ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་མཆན་མ་རྣམ་པར་གཞིགས་པར་བྱའོ། །མཆན་མ་
མེད་པ་རྣམ་པར་གཞིགས་པར་བྱའོ་སྐུ་ཁྱེ་སྒྲིང་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་
ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ལ་གནས་ཏེ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྲིན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ།
སྒྲིབ་དང་ནི་འགག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། ཟབ་མོའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཉོགས་པ་ཉོགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❸སྐད་ཅིག་སྒྲུ་མ་དང་བྱེ་མ་དག་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་སྒྲོམ་པས་ཉོགས་པར་བྱ་བའི་དོན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་
བསྒྲིང་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བ་
ཉིད་ནས་རང་བཞིན་གྲིས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་
འགག་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་ཀྱང་དེ་མཛོན་དུ་མི་
བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
སྦྲིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གྲིས་མཐོང་བ་མེད་པ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པ་དང་།
ཆོས་ཉིད་གྲིས་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིང་པ་མེད་པ་ཉིད་སྒྲིང་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིང་པ་དང་།

གཉིས་སུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དང་།
ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འཐོབ་པ་
ཞེས་བྱ་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། ❶ བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་པན་
ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྐྱབ་པས་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། གཞུང་དོན་ནི། ས་
བརྒྱད་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཚོས་ཅན། ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཟབ་པ་སོགས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་
ངངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྦྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འདུས་བྱས་
དང་། འདུས་མ་བྱས། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། སྦྱོད་པའི་ཟབ་པ་རྣམས་གྱིས་དབང་དུ་
བྱས་ནས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བའམ་རྟེན་འབྲེལ་
ལ་ཟབ་པ་དང་། འགག་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་ཟབ་པ་དང་། གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ་དང་། ཤེས་
པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། བཞི་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྦྱོད་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། གཉིས་སུ་
མེད་པ་ལ་ཟབ་པ་དང་། ཐབས་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་
སོགས་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཟབ་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཞག་སྟེ། དོན་ལ་མི་འགལ་ཡང་།
མངོན་ཞེན་ཅན་གྱི་སྒོ་ངོར་སྐྱེ་བ་སོགས་དེ་དག་པན་ཚུན་འགལ་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུར་
སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་པས་དེ་དག་མི་འགལ་བར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། དེས་མཐར་འཇིག་ཅན་གྱི་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་ངངས་པའི་རྗེས་

ཐོབ་ལུས་ངག་གི་སྒྲིང་པ་བྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོགས་ལ་གནས་པའི་
 སེམས་དཔལ། བྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཏྲགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་མཆན་
 ཉིད། རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་སྤྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་བྱིར་
 མི་ལྡོག་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་བྱེད་ནམ་དག་དེ། སྒྲོམ་ལམ་པ་བྱིར་མི་
 ལྡོག་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

དབྱེ་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཟབ་མོ་ནམ་པ་བརྒྱད་ཏྲོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
 པའི་རྗེས་ཐོབ་ལུས་ངག་གི་ཐ་སྙད་བྱད་པར་ཅན་བརྒྱད་དུ་ཡོད། ས་བརྒྱད་པའི་རྗེས་
 ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་ཆོས་ཅན། སྒྲེ་བ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ།
 སེམས་བསྐྱེད་སྐྱད་ཅིག་སྒྲིམ་ཕྱི་རེ་རེ་བ་དང་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་འཆོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་
 བྱང་ཆུབ་མི་སྐྱེད། དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཡང་བྱང་ཆུབ་སྐྱེད་པ་མིན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
 བསྒྲོམས་པས་ཏྲོགས་ཤིང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྤྲ་མེད་བྱང་
 ཆུབ་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྗེས་ལ་མངོན་ཏྲོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འགག་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་
 དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱ་ལས་བྱང་ཅམ་ཉིད་ནས་འགག་ཟེན་པས་སྤྲར་ཡང་དགག་
 ཏུ་མེད་ཅིང་དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་དོན་དམ་དུ་འགག་པ་མེད་ཀྱང་ཀྱན་རྫོབ་
 ཏུ་འགག་གོ་ཞེས་བྱ་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་གོམས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྒྲིང་
 རྗེས་དེ་བཞིན་ཉིད་རང་དོན་དུ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
 ཤེས་བྱ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རང་

བཞིན་ལ་སྒྲིན་སོགས་སྐྱབ་ཏུ་མེད་ཀྱང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་སྒྲིན་སོགས་པར་སྒྲིན་ནམ་པ་
 དུག་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་ལ་ཟབ་པ་
 ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་
 རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོག་ཡེ་ཞེས་ཀྱིས་སྒྲིས་པ་མཐོང་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱད་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་གནས་པ་ནི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་མར་སྐྱད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་ཏུ་སྒྲིན་
 སོགས་ལ་སྐྱད་པའོ་ཞེས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། གཉིས་
 སུ་མེད་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། མཚན་མ་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་
 འདུ་ཞེས་ཀྱིས་སྐྱད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་པས་བསྐྱབ་བྱ་དང་
 སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་མེད་ཀྱང་ལམ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པའོ་ཞེས་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་དེ་
 ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། ཐབས་ལ་མཁས་པ་ལ་ཟབ་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་
 རྫོབ་ཏུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཞེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ལ་དོན་དམ་པར་དེའི་
 འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཕྲོ་བ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་རྗེས་ལ་
 མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། ས་གསུམ་པའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
 ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་བྱིར^①། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཞེས་ཐོབ་པ་
 གང་ཞེས། ཁྱོད་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་ལམ་པ་དབང་རྣམས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཀྱན་རྫོབ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་

ཀུས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱི་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བེད་ན། དེའི་
རྒྱུ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཉོག་པའི་སྒྲོ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་རྫོབ་ཐུགས་སུ་མ་རྒྱུད་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་མོ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་ཐལ།
དེས་ཟབ་མོ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར། ཉོག་པའི་ཁས་སོ། །

གསུམ་པ་ཉོག་པ་དང་ཉོག་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ། ^①སྒྲོ་བ་པ་ཕྱིར་
མི་སྒྲོག་པའི་ཆོག་པ་མཆན་ཉིད་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེས་སྒྲོ་བ་པའི་
ལམ་གྱི་རིམས་པ་བཤད་པ་ལ། བརྟེན་པ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་།
རྟེན་ཞིང་དེ་དག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེར་དོན་མཛད་པའི་རྒྱ་
བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅས་
གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་ལ་ཟབ་པར་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་
གསུམ་ལ་གནས་ནས་སེམས་ཅན་སྒྲིན་པར་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ལས་འསྐྱོས་
ནས། ^②དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
སྒྲུས་སོ། །ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གང་མི་ལམ་དུ་སྒྲོང་བ་ཉིད་དང་། མཆན་
མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་ལ་སྒྲོ་མས་པར་འཇུག་ན་ཅི་ཤེར་
ཕྱིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་ལམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་
གལ་ཏེ་ཉིན་པར་བསྒྲོ་མས་པས་རྣམ་པར་འཕེལ་ན་མི་ལམ་ན་བསྒྲོ་མས་པས་ཀྱང་རྣམ་
པར་འཕེལ་ལོ། །ཞེས་པ་ནས། གླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མདོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
སྒྲུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། སྒྲོ་བ་པ་ཕྱིར་མི་

ལྷོག་པའི་ཆོག་པ། །སྲིད་དང་ཞེ་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། ཕྱིར་མི་ལྷོག་
པའི་རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་སྲིད་ཞེ་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་སོགས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་
ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ནི་
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྲིད་ཞེ་མཉམ་ཉིད་དུ་སྒྲེལ་བ་ལ་འབད་
དགོས་པར་ཞེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲུབ་བ་ལ། ^①སྒྲོབ་
པའི་ཆོག་པ་ཀྱི་ཆོས་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབད་བས།
སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་མཉམ་པ་ཉིད།
ཅེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འབྲ་བའི་
ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བཤད་པ་
ལ། ^②འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། གྲུག་ཀ་སྤང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཆོས་རྣམས་མི་ལམ་འབྲ་བའི་ཕྱིར། །སྲིད་དང་ཞེ་བར་མི་རྟོག་པ། །ཞེས་
དང་། ^③འཁོར་བ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མི་མཐུན་པ་དང་གཉིན་པོ་རྣམས་སྤང་བརྟན་
ཅམ་ཀྱི་དངོས་པོ་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་དང་ཟུང་ན་
ལས་འདས་པ་དག་ལ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པས་ན་མཉམ་པ་ཉིད་
དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལས་མེད་པ་དང་།
འབྲས་བུ་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་དང་། ལུགས་དང་འགལ་བ་དང་། མི་ལམ་ན་ལས་
བསོགས་^④པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་གྲུག་ཀ་བཞི་སྟོན་པ་ལ། ལས་མེད་ལ་སོགས་གྲུག་ཀ་

ཡི། །ཞེས་དང་། ❶ མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་སྒྲིན་པ་ལ་སོགས་
པ་མེད་པས། གཉིད་མ་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་གཉིད་ལོག་པའི་གནས་སྐབས་
བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལན་ནི་རི་སྐད་བཤད་
པར་ཟད། །ཅེས་དང་། ❷ ཞེས་བྱ་བའི་གྲན་ཀ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། དོན་མི་འཐད་པ་དང་། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དང་། དཔེ་གྲུབ་
པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། ཐལ་བ་འགོད་པ་དང་། ཉེས་སྤོང་གི་ལན་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། རི་ལྟར་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་དུ་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་མེད་པར་
འཇིག་པར་ངེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ❸ གྲུབ་པའི་མཐའ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་སྣ་ཚོགས་
ལས་ལས་སྒྲིས། །ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ལ། དཔེ་འགོད་པ་དང་། དོན་ལ་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ❹ རི་ལྟར་བྱེ་
རོལ་དོན་དུ་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ལ་དོན་དམ་པར་སྒྲིས་ཀྱང་སྒྲིལ་བསད་པ་ཡང་མེད་ ❺ །
མ་བསད་པ་ཡང་མ་ཡིན། སྒྲིས་ཀྱང་སྒྲིལ་ཞོར་སྒྲངས་པ་ཡང་མེད། མ་སྒྲངས་པ་ཡང་མ་
ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱན་འཇུག་པ་དང་འགལ་བའི་དངོས་པོ་
བསྐྱེད་པ་ལ། གསོད་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ནས་རྩལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འབྲ་བར་སོག་
གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པར་འཇོག་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་བཤད། གཉིས་པ་
ནི། ❻ དངོས་པོ་མི་ལམ་དང་འབྲ་ཡང་སྒྲིན་ཅི་ལོག་གི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་མ་ཉམས་པ་
རྣམས་ལ་དེ་དང་མཐུན་པའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་
ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལན་དེ་དང་དེ་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱ་
བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་ལ་ཡང་། ལུང་གཞན་གྱིས་དང་། མདོ་འདི་
ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶གཞན་
ཡང་། མི་ལམ་སེམས་ནི་གཉིད་གྱིས་ཉམས། །དེས་ན་འབྲས་བུ་འདྲ་མ་ཡིན། །ཞེས་བྱ་
བས་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ། །ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། ❷དེ་བཞིན་དུ་མི་ལམ་ན་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྤྱད་པ་ནི་
སད་པའི་གནས་སྐབས་ན་གྱེ་མ་བྱས་སོ་ལེགས་པར་བྱས་སོ། །ཞེས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
ན། རྗེས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མདོན་པར་ཞེན་པའི་གསོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་
གསོས་ཏེ། ཞེས་བཤད།

གསུམ་པ་ནི། ❸དེའི་ཕྱིར་ཡང་དཔེ་མ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་དང་ཕྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བཤད། དེ་དག་ནི་གསེར་ཐང་ལས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །གཞུང་དོན་ནི། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་
ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བློ་
པའི་སྒྲོ་ནས་རྗེས་སོ་བ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འདྲིན་མདོན་གྱུར་བ་སྐྱེ་བའི་གོ་
སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྲིད་ཞི་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་མེད་དེ། ཉེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན་ནོ། །དངོས་སྒྲུ་
བས་དབུ་མ་པ་ལ་ཉིན་པར་ལས་གསོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་དོན་དམ་
པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། ཞེས་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་པས་ཁྱོད་
ལ་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷན་ཀ་སྤང་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་ནི། སྤྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཟེན་པའི་སྒྲིང་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་བའི་
 གོ་སྐབས་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས། སྤྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིང་བའི་
 མཆན་ཉིད། ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
 མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་
 འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་མི་སྐྱེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ། འདོད་མི་རུས་
 ཉེ།^①ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་
 མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིང་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་
 རྒྱད་ལ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་
 པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
 རུས་ཉེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིང་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དུ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་
 རྒྱད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ།

ཁ་ཅིག །སྤྲིད་ཞི་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
 འབྱོར། དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱིས་མ་ངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ས་
 བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དག་
 སའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
 སུ་གནས་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྐྱེན་པའི་ཉམས་ལེན་

གྲི་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་གྲི་ཆོག་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་
མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལས་འབྲས་མེད་པ་དང་། ལས་འབྲས་དོན་དམ་དུ་ཐལ་བ་དང་།
ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། ཆི་ལམ་ན་ལས་གསོག་པའི་ལྷན་ཀ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ།
ཅོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶ ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྲི་ཆི་ལམ་དུ་ལས་གང་གི་བྱས་པའི་ལས་དེ་ལ་སོགས་པའམ་འབྲི་བར་
འགྱུར་བ་ཡོད་དམ། ཞེས་སོགས་གྲིས་བཤད།

དོན་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་ཆི་ལམ་དང་འབྲ་ན། ལྷོང་པ་དང་
ཉེན་འབྱུང་འགལ་བར་འཇིན་པའི་ལོག་ཏྟིག་གཅོད་པའི་ཆེད་དུ་ཉིན་པར་ཡང་སྒྲུབ་
དངོས་མཐུག་གསུམ་གྲིས་བསྒྲུས་པའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་འབྲས་
དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཆི་ལམ་བཞིན།

གཉིས་པ་ནི། ❷ རབ་འབྱོར་གྲིས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྷན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་རིམ་ལྷར་
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྲིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆི་ལམ་ལྷ་བྱར་གསུངས་པ་དེ་ལྷར་ན་དེ་ལ་
སོགས་པའམ་འབྲི་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆི་ལམ་གྲི་ཆོས་གང་ལ་
ཡང་སོགས་པའམ་འབྲི་བར་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་སད་ནས་རྣམ་པར་རྟོག་
ན་དེ་ལ་སོགས་པའམ་འབྲི་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གྲིས་བཤད།

དོན་ནི། ལྷ་རིའི་བྱའི་སུན་འབྲིན་དེ་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
ལ་དོན་དམ་ལ་ལྷོས་ནས་འདོད་ལན་དང་། གྲུན་རྫོབ་ལ་ལྷོས་ནས་བྱབ་པ་མེད་ལན་
ཐེབས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། ཆི་ལམ་བདེན་པར་མེད་པས་དེའི་ཆོས་ལ་དོན་དམ་

པར་འབྲི་འཕེལ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་ལམ་ན་ཡང་སྒྲིང་པ་ལས་སད་
ནས་ཡི་རང་ན་འབྲི་འཕེལ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱུང་པ་དང་དཔེ་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཚུད་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶ རབ་འབྱོར་གྱིས་སྦྲས་པ།
ཉིན་པར་སློག་བཅད་པ་དང་མི་ལམ་ན་སློག་བཅད་པ་དེ་ལ་འདི་སྒྲུལ་དུ་དེ་བདག་གིས་
བསད་དོ་བདག་གིས་བསད་པ་ལེགས་སོ་ཞེས་མངོན་ཞེན་དག་པོས་གསོས་བཏབ་པ་
ལ་ལས་ལམ་རྫོགས་པར་མཆུངས་པར་འདོད་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་དེ་ལ་རི་སྐད་ཟེར་ཞེས་
ཚུད་པའི་སྐབས་བྱེ་བ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་སྦྲས་པ། འོ་ན་མི་ལམ་ན་གསད་བྱ་གསོད་
བྱེད་སྒྲིན་བྱ་སྒྲིན་བྱེད་སོགས་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ།
སད་མི་གཉིས་ཀ་མཆུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་ལམ་དུ་དགོ་སློང་གིས་མི་བསད་པ་
མིས་བས་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། ❷ སྦྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་
མི་སྒྲིང་དེ་ལས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནར་སྒྲེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་
སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཁོ་ནར་སྒྲེའོ། །རབ་འབྱོར་
གྱིས་སྦྲས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ། དམིགས་པ་མེད་པར་ལས་མི་
སྒྲེའོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སེམས་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད།

དོན་ནི། ལྷ་རིའི་བྱའི་སྒྲིན་འབྱེན་དེ་སྒྲིན་འབྱེན་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དགོ་སློང་
གིས་མི་བསད་པས་སྒྲོམ་པ་ཉམས་པ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཅས་པའི་དབང་གིས་
ཡིན་གྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་མི་ལམ་དུ་བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན།
མི་ཆངས་སྒྲིང་གི་ལྷང་བར་འབྲེལ་ཡང་འཆབ་སེམས་སྒྲིས་ན། དགོ་སློང་དུ་མི་རུང་ལ། མ་
སྒྲིས་ན་ཆད་ལས་གྱི་བསྐྱབ་པ་བྱིན་ནས་དགོ་སློང་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^①ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་
འབྱོར་ལས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པའོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་གསུངས་ན། དེ་རི་ལྟར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེས་ཏེ། དམིགས་པ་
མེད་པར་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དོན་ནི། ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ། རབ་འབྱོར་
སད་ཆེས་གཉིས་སུ་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས།
ལས་དང་སེམས་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། ^②རབ་འབྱོར་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། ཆེ་དང་ལྡན་པ་ལྷ་རིའི་བྱས་མཆོན་
མར་བྱས་ནས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་ལས་སྐྱེས་སྟེ་དམིགས་པ་མེད་པར་མ་ཡིན།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དོན་ནི། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་སྒྲུས་པ། མདོ་དང་འགལ་བ་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་ལས་དང་སེམས་པ་དོན་དམ་
པར་མེད་པ་ལ་དགོངས་ལ། ལས་དང་སེམས་པ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^③ལྷ་རིའི་བྱས་སྒྲུས་པ།
རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་སྦྱིན་པ་བྱིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད། དོན་ནི།
ལྷ་རིའི་བྱ་ན་རེ། མི་ལམ་དུ་བྱང་སེམས་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་བསྐྱོམས་ཏེ།
དག་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོས་ན་ཆོགས་གཉིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། མི་ལམ་ན་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ།
མི་ལམ་གྱི་ལས་ལམ་དེ་ཡང་དག་ཀྱན་རྫོབ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ལ་རབ་འབྱོར་ཀྱིས་ལན་དོན་ཀྱིས་བཏབ་ཟིན་པ་དང་། བྱམས་པ་ལ་
ཁ་འཕང་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་ཀྱིས་འདིར་ལན་དངོས་སུ་མི་
འདེབས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་ལན་གོང་དུ་བཏབ་ཟིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་

ནི།^①ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་ལུང་བསྟན་པ་འདི་མདོན་དུ་གྱུར་ན། འདི་ལ་ངེས་
ཞིག་དང་འདིས་ལན་ལྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

ཁ་ཅིག །བྱམས་པས་ལན་དངོས་སུ་མ་བཏབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།^②རབ་
འབྱོར་གྱིས་ལན་བཏབ་པ་ལྟར་བྱམས་པས་ཀྱང་བདག་གིས་ནི་གང་ལ་ལན་ལྟོན་པ་
དང་། གང་གིས་ལན་ལྟོན་པ་དང་། གང་ལ་ལན་པའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་
སུ་མི་མཐོང་རོ། །ཞེས་སྤྲོད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བ་སྒྱུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
བཤད་ལྟར་ན། དག་མི་དགའི་ལས་ལམ་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། མི་
ལམ་དུ་ཡང་ལས་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། ལུང་དང་
འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་བཞི་རིམས་བཞིན་སྒྱུར། བསྟན་
བཅོས་སུ་ལྡན་ཀ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་^③ལན་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ལྡན་ཀའི་གཙོ་བོ་ལས་ལམ་མེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལན་བཏབ་པས་ལན་གཞན་རྣམས་
ཀྱང་གོ་རུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^④དེ་ནས་
ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་དུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིད་ཅིང་
རྣམ་མཁྱེན་དང་ཡང་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་ལགས། དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་
འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཞེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིད་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་བཀྱེས་པ་རྣམས་མཐོང་
ཞིང་། སེམས་ཅན་སྐྱོམ་པ་དང་གོས་ངན་པ་དང་། ཟས་དང་གོས་དང་མལ་ཆས་ཐོངས་

པ་དག་མཐོང་ན་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་སྒྲ་མེད་
 རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དེ་ན་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱི་ཉེས་པ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་སྲིད་པ་དང་།
 ཞེས་པ་ནས། ཀུན་དགའ་བོའི་སྲིང་མོ་འདི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་གི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་
 སྐྱུངས་པ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་དུ། སྲིད་དང་ཞི་བ་
 མཉམ་ཉིད་དང་། །ཞིང་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི། །ཞེས་བཤད། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་
 སྐྱོར་བའི་འོག་དུ་ཞིང་དག་སྐྱོར་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡོད་དེ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་བསྐྱེམས་པས་མ་འོངས་པ་ན་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་དུ་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཚམས་སྐྱོར་བ་
 ལ།^①གཉིས་ཀ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་
 སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བས། དེའི་འོག་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ།
 ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་
 དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་
 ལ།^②སེམས་ཅན་དང་སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པ་
 གཉིས་ལ་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་བཤེས་པ་དང་སྒྲོམ་པ་དང་། རྫོང་དང་ཆེར་མ་ལ་སོགས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉིན་པོར་ལྟའི་ཉེ་བར་སྐྱུད་པ་དང་། གསེར་ཀྱི་
 ས་སྤྱོགས་ལ་སོགས་པ་དག་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་རྣམ་པར་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཞིང་དག་པའི་སྒྲུབ་བ་ཡིན་
 ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་ཞིང་ཁུད་པར་ཅན་འབྲུག་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལ་སོགས་
 པའི་དགོ་ཅའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་
 གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁུད་པར་ཅན་འབྲུག་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱའི་དགོ་ཅའི་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཞིང་
 དག་སྒྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྒྲོད་ཀྱི་ཞིང་དག་སྒྲུབ་བ་དང་། བཅུད་ཀྱི་ཞིང་དག་
 སྒྲུབ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག །དག་སའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་གཟུགས་སྒྲུབ་ལག་རྒྱུ་
 འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་སའི་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་ཆོས་སྒྲུབ་ལག་རྒྱུ་
 འཛོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་
 ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ❶ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
 འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་བྱང་ཆེན་
 ཇི་ལྟར་སྒྲོད་ཉིད་ལ་ཡོངས་སུ་འབྲིས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སྒྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་
 སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་མཆན་མ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་
 འཇུག་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་
 བགྱི། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་འབྲིས་པར་བགྱི། ཇི་ལྟར་བྱང་ཆོས་རྣམས་

བསྐྱེད་པར་བཀྲི། ཞེས་པས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་བསྐྱེད་ནས། ཐབས་མཁས་ཀྱི་
སྒྲུབ་བ་དེ་སྐྱེད་པ་ལ། ^①དེ་སྐད་ཅེས་གསལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་
ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་གཟུགས་སྟོང་ཞེས་བྱ་བར་བརྟག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། ཞིང་དག་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ནི། །རྣམ་ཀྱན་མཛོན་རྫོགས་རྫོགས་པ་སྟེ། །དེ་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །ཞེས་
བཤད་ན། ཞིང་དག་སྒྲུབ་བའི་འོག་ཏུ་ཐབས་མཁས་སྒྲུབ་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན།
དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་དག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་
ནི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་མཁས་པས་གདུལ་བྱའི་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྲུབ་པ་ལ། ^②རང་
གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱབས་པ་ནི་ཐབས་མཁས་པས་སྐལ་བ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱ་དགོས་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་དང་སྒྲུབ་བ་ཅན་འདི་
ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲ་ནས་བཤད་པ་
ལ། ^③བར་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ལས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་
དང་། ཡུལ་ཅན་སྒྲུབ་བའི་ངོ་བོ་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བ། ཡུལ་དང་དངོས་པོའི་སྒྲ་ནས་
དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་སྒྲུང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་རྣམ་ཐར་གསུམ་དང་། བྱང་
སྐྱོགས་སྟེ་ཆོན་བདུན་ཉེ་བཅུ་དང་། ལེ་མངས་སུ་མཐར་གནས་དགུ་དང་། ཉོ་བས་
དང་མ་འདྲེས་པ་སོགས་ཡུལ་དུ་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཡུལ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྒྲིབ་
 རྗེས་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་རང་དོན་དུ་མི་བྱེད་པས་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་
 ཉམས་ལེན་སྒྲར་བཤད་པ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་སྒྲིབ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ^①མཉམ་
 པར་མ་བཞག་སེམས་ཅན་ཁམས་ལ་སྒྲིབ་རྗེ་འདྲུག། བར་སྐབས་དེར་ཡང་སངས་རྒྱས་
 ཆོས་ལས་ཡོངས་མི་ཉམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྒྲིབ་བ་
 ཅན་འདི་ནི། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིབ་བ་དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་ནས་བཅུ་ཡོད་པའི་
 དང་པོ་བར་ཆད་གྱི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་དེ་སྒྲིབ་བ་
 ལ། ^②རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྒྲིབ་བུ་ཞིག་དཔའ་བ་དང་རྒྱལ་པོ་དེ་པ་དང་།
 རྩལ་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། གཟུགས་མངོས་པ་དང་བྱད་བཞིན་བཟང་ཞིང་ཁོ་
 ལག་བཟང་པོ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་འཕོང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་མཆོན་ཆ་སྒྲ་
 བ་ཐོགས་པ་རྒྱ་རྩལ་དུག་ཅུ་རྩ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བཟོའི་གནས་
 དང་ལས་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་རིགས་པ། འགྲོ་བ་མང་པོའི་ཡིད་དུ་འོང་
 ཞིང་སྤྱུག་པ་ནི་བྱ་བ་གང་དང་གང་རྩལ་ཡང་ཐམས་ཅད་དུ་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཏེ།
 ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། །ཞེས་
 དང་། ^③བར་ཆད་གྱི་ཆོས་ལས་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་བས་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་བདུད་
 ལས་འདས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་མི་གནས་པར་གནས་པའི་དེ་སྒྲིབ་
 པ་ལ། ^④རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འདབ་ཆགས་བྱ་ནི། བར་སྒྲིབ་ལ་རྒྱ་ཞིང་
 ས་ལ་མི་ལྟོང་སྟེ། རྣམ་མཁའ་བར་སྒྲིབ་ལ་གནས་ཀྱང་དེ་ལ་གནས་པ་མེད་

དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མི་གནས། ཞེས་དང་། ❶ ཆོས་
ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བསྐྱེམས་པས་མི་གནས་པར་གནས་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་ལམ་གྱི་ཤུགས་གྱིས་འཕང་པའི་དེ་ནི། ❷ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ།
དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མཐུ་དང་ལྡན་པ་འཕོང་ཅུལ་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དུ་གྱུར་བ་འཕོང་ཅུལ་
བསྐྱབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བྱང་བ་གཅིག་ཡོད་ལ། དེས་མདའ་གནམ་དུ་འཕང་སྟེ་མདའ་གཞན་
གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་མདའ་ལྔ་མ་དེ་ས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བཅུག་སྟེ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཇི་བཞིན་ཤུགས་དང་ནི། །ཞེས་དང་། ❸ སྟོན་ལམ་
གྲུབ་པས་གཞན་གྱི་དོན་སྟོན་གྱི་ཤུགས་གྱིས་འཕངས་པ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དེ་ནི། ❹ དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་། ཆེ་དང་
ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་བྱང་ཆེན་གང་ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་སྟོབ་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་སྟོབ་པ། དེ་
བཞིན་ཉིད་ལ་སྟོབ་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱེངས་རང་གི་མཆན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་སྟོབ་
པ། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྟོ་གསུམ་ལ་སྟོབ་པའི་བར་མ་དོར་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་ལས་
ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་དཀའ་བ་བགྱིད་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད། དེའི་དོན་
བཤད་པ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཆན་ཉིད་དང་། །ཞེས་དང་། ❺ དཀའ་བ་སྟོད་པ་ཐམས་
ཅད་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྔ་པ་❻ མ་ཆགས་པའི་དེ་ནི། ❷ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་གང་གི་ཆེ་འདི་
ལྟ་སྟེ་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་བྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་བར་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མ་ཆགས་པ་དང་།

ཞེས་དང་། ❶ཆོས་དཀར་པོ་རྣམ་པར་དག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇིན་པ་མེད་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་པ་མི་དམིགས་པའི་དེ་ནི། ❷རབ་འབྱུང་གང་བྱང་ཆེན་འདི་
སྙམ་དུ་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོར་བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ལ་སྒྲིང་སྒྲིང་པ་རྟག་པར་འདུམེས་
པ་དང་། བདེ་བར་འདུམེས་པ་དང་། རྒྱལ་པར་འདུམེས་པ་ལ་སྒྲིང་སྒྲིང་པ་ཡིན་གྱི་དེ་
དག་གི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྲིས་བསྟན།

དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མི་དམིགས་དང་། །ཞེས་དང་། ❸རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་
སྒྲིང་པ་ཉིད་གྲིས་མི་དམིགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་མཆན་མ་མེད་པའི་དེ་
ནི། ❹རབ་འབྱུང་གང་བྱང་ཆེན་འདི་སྙམ་དུ་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཡུན་རིང་པོ་ནས་
མཆན་མ་ལ་སྒྲིང་སྒྲིང་པ་སྟེ། བྱང་མེད་གྱི་མཆན་མའམ། ཞེས་སོགས་གྲིས་བསྟན།
དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མཆན་མ། ཞེས་དང་། ❺རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་མཆན་མ་མེད་པ་
ཉིད་གྲིས་མཆན་མ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བརྒྱུད་པ་སྒྲོན་པ་མེད་པའི་དེ་ནི། ❻རབ་འབྱུང་གང་བྱང་ཆེན་❼འདི་སྙམ་དུ་
སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་ཡུན་རིང་པོ་ནས་སྒྲོན་ལམ་ལ་སྒྲིང་སྒྲིང་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་
གྲིས་བསྟན། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྒྲོན་ལམ་ཟད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ❽རྣམ་པར་
ཐར་པའི་སྒྲོ་སྒྲོན་པ་མེད་པ་ཉིད་གྲིས་སྒྲོན་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགྲུ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་གྱི་དེ་སྒྲོན་པ་ལ། ❾རབ་འབྱུང་གང་❿བྱང་
ཆེན་དེ་ལྟར་སྒྲིང་ཅིང་བྱང་ཆོས་འདི་དག་ལ་ཡོངས་སུ་འབྲིས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ལ།
ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། དེ་ཡི་རྟགས་དང་། ཞེས་དང་། ❿བྱི་བ་
སྒྲོན་དུ་བཏང་བ་ཅན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོས་བརྗོད་པས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་
དང་། ཞེས་གསུངས།

བཅུ་བ་ཡུལ་ཆད་མེད་པ་ལ་ཐབས་མཁས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ^①གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་གིས་བྱིར་མི་སྟོག་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་གངས་དེ་ལྟ་བུ་མཆིས་
སམ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས།
བྱང་ཆེན་དེ་དང་དེ་དག་ནི་ལྟ་དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་
འབྲོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ཆད་མེད་པ། །ཞེས་དང་།
^②ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་^③གསུངས།

བཞི་བ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་པ་བཅུ། །ཞེས་དང་། ^④ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཡུལ་རྣམས་པ་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་ལ་དུས་དང་དུས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་
པའི་སྒྲུབ་བ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། གཞུང་དོན་ནི། ཐབས་
མཁས་སྒྲུབ་བ་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་བཅུར་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཐབས་མཁས་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་དེ་ལ་བཅུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་རྣམས་པར་ཐར་པ་གསུམ་དང་།
བྱང་ཆོས་སྟེ་ཆོན་བདུན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཐབས་མཁས་སྒྲུབ་བ་སྒྲུབ་བསྟན་པ་དང་། བདུད་བཞི་
བཅོམ་ཚུལ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འབད་ཚེལ་རགས་པ་ཞི་བའི་
སྟོན་ས་འཕྲིན་ལས་སུན་ཆོགས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཐབས་
མཁས་སྒྲུབ་བའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བདུད་བཞི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འདས་པའི་
ཐབས་མཁས་སྒྲུབ་བ། མི་གནས་པར་གནས་པའི་སྒྲུབ་བ། གདུལ་བྱ་གཞན་གྱི་དོན་
སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་ཇི་ལྟར་བཏབ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་འཕང་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་བ། ཉན་
རང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇིག་པ་མེད་པར་མ་
ཆགས་པའི་སྒྲུབ་བ། མི་དམིགས་པའི་སྒྲུབ་བ། མཆན་མ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བ། སྟོན་ལམ་

ཟད་པའི་སྒྲོར་བ། སྒར་བཤད་པའི་ཕྱིར་མི་སྒྲོག་པའི་ཉག་ས་བརྒྱད་པོ་དེས་མཆོན་པར་
བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ། ཆད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྒྲོར་བ་དང་བཅུར་ཡོད།

ཁོ་ན་རེ། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་སྐྱལ་སྐྱའི་ལག་རྒྱུ་འཛོག་
བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཁ་ཅིག །དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་གང་
ཞིག །གཙོ་བོར་སྐྱལ་སྐྱའི་ལག་རྒྱུ་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ཉོག་ས་རིགས་སུ་གནས་པ་དེའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྒར་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །འཕྲིན་ལས་
ཕུན་ཆོག་ས་སྐྱབ་པའི་རྒྱའི་དག་ཅའི་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་
དེ་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོག་ས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། བདུད་བཞི་སོ་སོའི་ངོ་བོ། བདུད་བཞིར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན།
སྒྲོ་དོན། བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ས་མཆོམས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །རང་
རྒྱ་ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཐག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་དམན་
པའི་ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྐྱབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ།
ཕུང་པོའི་བདུད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སེམས་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་གང་
ཞིག །གཙོ་བོར་དམན་པའི་ལྷག་མེད་ཕུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྐྱབ་པའི་
རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། སྒོག་གི་དབང་པོ་རང་
དབང་མེད་པར་འགག་པར་བྱེད་པའི་ཆ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་
གྲོལ་ཀྱི་དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་སྐྱབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། འཆི་

བདག་གི་བདུད་གི་མཚན་ཉིད། བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
 གྱེད་གང་ཞིག ། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་ཡིན་པ་དེ། ལྷའི་བྱའི་བདུད་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་
 བ། སོ་སྒྲུའི་རྒྱུད་གི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སྤང་པོའི་བདུད་དུ་ཐལ། ཉེར་ལེན་གི་སྤང་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཉན་སར་^①། དེ་ལ་སྤང་པོའི་བདུད་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་
 ལྷའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པའི་ཟུར་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར།
 ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ།
 ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་གི་གཙོ་^②སེམས་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་རྣམས་
 ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལྷག་མེད་སྤང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་
 སྤང་པོའི་བདུད་བཅོམ་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་
 པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སྤང་པོའི་བདུད་བཅོམ་ན་མ་རིག་བག་ཆགས་གི་ས་དང་ཟག་
 མེད་གི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་སྤངས་^③པས་བྱལ་ལ། འཆི་བདག་གི་
 བདུད་བཅོམ་ན། བསམ་གིས་མི་བྱལ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། མཚན་ཉིད་བཞི་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ཆོས་ཅན། མཚན་བྱ་དེར་
 ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱལ་སྟེ། ས་བརྒྱུད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་གྱེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱལ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ཐེག་ཆེན་གི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན། འཆི་
 བདག་གི་བདུད་བཅོམ་པས་བྱལ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ལས་ཉོན་གི་དབང་གིས་འཁོར་བར་

སྒྲིང་འཆི་སྤངས་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར།

རང་ལུགས་ནི། བདུད་བཞིའི་ནང་ཚན་གང་ཞིག །རང་རྒྱུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་
བརྟེན་དགོས་པ་གང་རུང་། ཕྱང་པོའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤ་རགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། ཉར་ལེན་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ལྟ་བུ། དེ་གང་ཞིག །གཙོ་བོར་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
བར་དུ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ། ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་ན། སྤ་རགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱི་ས་བོན་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་
ནི། ཅ་ཉོན་བྱུག །ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ།

དེ་གང་ཞིག །སྒྲིབ་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་བྱེད་པའི་ཆའི་
རིགས་སུ་གནས་པ། འཆི་བདག་གི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། སྤ་རགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་འཆི་འཕོ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལས་ཉོན་
གྱིས་སྒྲིབ་གི་དབང་པོ་རང་དབང་མེད་པར་འགག་པར་བྱེད་པའི་ཆ་ལྟ་བུ།

དེ་གང་ཞིག །བདུད་གཞན་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་། འདོད་
ལྟའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པ། ལྟའི་བྱུང་བའི་བདུད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དཔེར་ན། གཞན་འཕྲུལ་
དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ལྟ་བུ། འདིས་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཚུལ་
ཡོད་དེ། གདུལ་བྱ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལ་མངོན་ཤེས་
ཀྱིས་བལྟས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་ང་རྒྱལ་ཕྱག་དོག་གི་
མདའ་ལྟ་སོ་སོར་འཕེན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདི་ལ་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་དང་། མེ་ཏོག་
གཞུ་ཅན་དང་། མདའ་ལྟ་པ་སོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། ཉན་སར། དེ་

ལ་ཕུང་པོའི་བདུད་ནི་ཉི་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟེན། །ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ནི་ཁམས་
གསུམ་ན་སྒྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འཆི་བདག་གི་བདུད་ནི་སེམས་ཅན་
དེ་དང་དེ་དག་སེམས་ཅན་གྱི་རིས་དེ་དང་དེ་ནས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ལྷའི་བྱའི་བདུད་ནི་ཕུང་པོ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་ལས་
འདའ་བར་བྱ་བའི་དགོ་བའི་སྒྲིགས་ལ་བཙོན་པ་དེ་དག་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་རྣམ་པར་
གཡེང་བར་བྱ་བའི་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྒྲེས་པའི་ལྷའི་བྱ་དབང་ཕྱག་ཐོབ་པ་དག་ཉི་
བར་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷའི་བྱའི་བདུད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི་བདུད་དེ་ལ་བཞེར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གང་འཆི་བའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་དང་། གང་གིས་འཆི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་བདུད་དང་། འཆི་བའི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་།
དེ་གསུམ་ལས་འདའ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཞག་
པའི་སྤྱིར་ཉི། ཉན་སར། ^①དེ་ལ་གང་འཆི་བ་དང་། གང་གིས་འཆི་བ་དང་། འཆི་བ་དེ་
གང་ཡིན་པ་དང་། བར་ཆད་གྱི་དངོས་པོ་གང་གིས་འཆི་བ་ལས་ཡང་དག་པར་མི་འདའ་
བར་བྱེད་པ་དེ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདུད་བཞེར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཉི།
ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཕུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པས་ན་
བདུད་ཅེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ། གསེར་སྤང་ལས། ^②ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་།
འཆི་བའི་བདུད་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་འཆི་བ་ས་དང་པོ་ནས་མེད་ཀྱང་ཡིད་ལུས་
གྱི་འཆི་འཕོ་བ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་ལྟོག་པས་འཆི་བདག་གི་བདུད་དང་།
ཕུང་པོའི་བདུད་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་དང་། ལྷའི་བྱའི་བདུད་ཀྱང་དེ་གསུམ་ལ་

བར་ཆད་བྱེད་པས་དེ་གསུམ་རི་སྒྲིང་འཇུག་པ་དེ་སྒྲིང་དུ་ཡོད་དོ། །རྒྱུད་ཟླ་མར་
ཡང་།^①འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ལ། །འཆི་བདུད་རྒྱ་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང་
པའི་སྒྲིང་ཉག་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ནི་རྣམ་
བཤད་ལྟར་ཁས་སྦྱངས་ཏེ། དེ་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
ནས་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། སྐབས་གནས་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟ་བའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་དངོས་
གཉིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་
སྒྲིབ་བཟ་བར་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་འཆི་བདག་གི་བདུད་
རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། འབད་ཚུལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲིང་འཆི་བྱེད་པ་
སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མེད་ཟུང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕྱང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ།
ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་བྱ་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས།^②ཐེག་པ་དམན་པ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བྱའི་བདུད་ལས་
འདས་ཤིང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་ལས་འདའོ། །གཉིས་ཀའི་ཆ་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བས་འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་
བརྒྱབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར། ཕྱང་པོའི་བདུད་ལས་ལྟག་མེད་ཟུང་འདས་ཐོབ་ནས་
འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉག་པ་ཐོབ་ནས་ལྟའི་བྱའི་
བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པའི་ལུས་ངག་གི་སྒྲིང་པ་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ས་བརྒྱུད་པ་ནས་ཉོན་
མོངས་པའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། དེར་ཉོན་སྒྲིབ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། དེར་འཆི་

བདག་གི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་སྟེ། དེར་འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་
འཆི་བྱེད་གི་འཆི་བདག་གི་བདུད་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཕྱང་པོའི་བདུད་རགས་པ་
བཅོམ་སྟེ། འབད་ཚེ་ལ་རགས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས། མ་རིག་བག་ཆགས་གི་ས་
དང་ཟག་མེད་གི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་ཡིད་ལུས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་ལས། ^①ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་ལས་
འདས་ཤིང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་བདུད་གཞན་གསུམ་རགས་པ་ལས་འདའ་ལ་བདུད་
བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་ནའོ། །ཞེས་དང་། ^②ས་བདུན་པ་མན་ཆད་
ནས་ཀྱང་འབད་པས་བསྐྱབས་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་གི་ས་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་
ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་གི་རང་བཞིན་གི་ལུས་ལེན་རྒྱས་མོད་གི་ངམ་ངམ་ཤུགས་གིས་
འབྱུང་བ་པ་ནི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་དང་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། འཆི་
བདག་གི་བདུད་བཅོམ་ན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་འཆི་འཕོ་སྤངས་པས་བྱབ། ཕྱང་
པོའི་བདུད་བཅོམ་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་གི་ས་དང་ཟག་མེད་གི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་
འབྱུང་བའི་ཡིད་ལུས་མི་ལེན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

ཕྱང་འདི་དག་གི་དོན་མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག །ཐེག་དམན་གི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་
བྱའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དམན་
པའི་ལྷག་བཅས་ཕྱང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉོན་སྐྱིབ་མ་
ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གི་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་འཆི་
བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྐྱབས་པ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར།

དམན་པའི་ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱི་
དབང་གིས་སྤང་བའི་ཐག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་དུས་མཉམ་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། བདུད་བཞི་མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
གང་ཐག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་མེད་ཐུང་འདས་ཐོབ་པའི་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ཉན་
ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེས་བདུད་བཞི་
མ་ལུས་པར་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ལྷའི་བྱའི་བདུད་
བཅོམ་པ་གང་ཞིག་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ། ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ། འཆི་བདག་
གི་བདུད་ཀྱང་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་རྣམས་དམ་བཅའི་སྟེང་དུ་སྒྲུབ།

རོང་རྒྱུག་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ།
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡིད་ཆེས་^①བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར།
ལྷག་བཅས་ཐུང་འདས་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་
བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གྱི་རབ་མཐའ་ཐོབ་ནས་
འཆི་བདག་གི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཆེ་འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མེད་ཐུང་
འདས་ཐོབ་ནས་ཕུང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བོར་ཞིང་ལེན་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ནས་ལྷའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། དགོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་ཞེ་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་འཆི་བདག་གི་
བདུད་བཅོམ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་སྒྲུབ་འཆི་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ས་བརྒྱད་པ་ནས་སྤང་པོའི་བདུད་བཅོམ་སྟེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་
ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་བདུན་པ་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐྱ་མངོན་དུ་
བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་རྣམས་སྤང་གི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །

ཁ་ཅིག །དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཞེ་ནས་དད་པ་ཐོབ་ན་ལྟའི་བྱའི་བདུད་བཅོམ་
པས་བྱུང་། ཆེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ལ་དབང་ཐོབ་ན་འཆི་བདག་གི་བདུད་
རགས་པ་བཅོམ་པས་བྱུང་། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཟག་བཅས་གྱི་སྤང་པོ་
སྤངས་ན་སྤང་པོའི་བདུད་རགས་པ་བཅོམ་པས་བྱུང་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་པོ་ལ།
དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆད་མས་བྱངས་པའི་དེས་པ་རྟེན་པའི་དམན་ལམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པས་མ་དེས། གཉིས་པ་ལ་དམན་ལམ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ས་དང་པོ་པས་མ་དེས། གསུམ་པ་ལ་ས་གསུམ་པ་པས་མ་དེས་
པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དབྱ་མ་འཇུག་པ་ལས། ^①དེ་ཡི་ཆེ་ན་བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་
གནས་ཤིང་། ཞེས་དེ་འདྲའི་ས་དང་པོ་པ་དེས་ཆེ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གྱུང་བསྐྱལ་པ་
བརྒྱར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱད་ཟླ་མར། ^②འཕགས་
པས་འཆི་དང་རྒྱ་བ་དང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་བཤད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་
ཟག་བཅས་གྱི་སྤང་པོ་སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། བདུད་བཞི་མངོན་གྱུར་པ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། བདུད་གྱིས་བར་ཆད་བྱ་བར་
རྒྱས་པ་སོགས་བར་ཆད་གྱི་ཆོས་ལ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་གྱིས་ཡང་དག་པར་རྒྱལ་
བའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུ་དབང་གི་
རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བཞི་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤང་། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ། །
རེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཞོག། །

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེའྲེའི་རིང་ལུགས་སྟོ་
ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་
གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྟོན་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུག་འདི་དགེ་
སྟོང་ཆོས་སྦྲ་བ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །

- [illegible]

- 52 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༨༣་༡༣། བ་༥༥་ན་༥་
བཤད། བ་༥༥་བ་༤་བཤད། ཀ་༣༡་ན་༡་བཤད་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད།
ཀུན་བདུས། ༩༤༤་༡༩།
- 53 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༨་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༨་༡༤། བ་༥༥་བ་༤་བདུན་ཡོད། བ་༥༤་ན་༤་བདུན་
ཡོད། ཀ་༣༡་བ་༡་བདུན་དུ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༤་
༩༠། བ་༥༥་བ་༥་བ་དེ་དེས། བ་༥༤་ན་༤་བ་དེ་དེས། ཀ་༣༡་བ་༩་བ་དེས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི།
འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༨་༡།
- 54 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༤༠༤་༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༨༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུ། ༡༨༡་༡༡།
- 55 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༨༣་༡༢། བསྟན་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༨་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤།
སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༩་༤།
- 56 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༩་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༨༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༨་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། སེམས་ཙམ་རི།
འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༩༤༨་༩༡།
- 57 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབུས་མཐའ། ༤༠༤་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༠།
སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱུ། ༡༨༡་༡། བ་༥༥་ན་༥་བཞག ། བ་༥༥་ན་༡་བཞག ། ཀ་༣༣་བ་༤་
གཞག ། བ་༥༥་བ་༣་བསྟར་མ། བ་༥༥་ན་༥་བསྟར་མ། ཀ་༣༤་ན་༡་བསྟར་མ།
- 58 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་ཙམ་བ། ༤༨་༡༣། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༨༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུ་རྒྱ་མ། ༤༤༤་༡༤།
- 59 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོན་སྡེ་རྒྱུ། ༡༤༨་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༨༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོན་སྡེ་རྒྱུ། ༡༨༡་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ།
སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༨༤་༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་
གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༨༥་༩། བ་༥༥་བ་༩་ལས་འདས་པའི། བ་༥༤་ན་༤་ལས་འདས་པའི། ཀ་༣༥་ན་༤་འཛིག་ཉེན་
པའི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༨༤་༩།
- 60 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མདོན་ཙམ་བ། ༤༨་༩།
- 61 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༨༠། སེམས་ཙམ་མི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོན་སྡེ་རྒྱུ། ༡༨༣་༤། བ་༥༤་ན་༤་རྒྱབ་ཀྱིས།
བ་༥༤་བ་༥་རྒྱབ་ཀྱིས། ཀ་༣༤་ན་༣་རྒྱབ་ཀྱིས། བ་༥༤་ན་༤་བ་དང་། བ་༥༤་བ་༥་བ་དེ་དང་། ཀ་༣༤་ན་༣་བ་དང་། བསྟན་

ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- [illegible]

- པའི་ཆེ་མིད། བ་༣༤་བ་༡། འཇུག་པའི་མིད། ཀ་༤༣་ན་༣་འཇུག་པའི་ཆེ་མིད། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མདོན་བ་ཀྱ།
སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༥༩་༥།
- 72 ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༥་༡༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༥་༡༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་རི།
འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༥་༡༡།
- 73 ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། བསྟར་བ། ༤༡༣་༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༥། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། བསྟར་བ། ༤༡༣་༡༤། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་རི།
འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༤་༡༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད།
ཀུན་བདུས། ༡༣༤་༡༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༤་༡༠།
- 74 ཅི་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། བལ་པོ་ཆེ་ཁ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། ས་བཙུ་བ། ༤༤༤་༡༤། ཅི་ག་༣༥་ན་༡་ཐེང་བར།
བ་༣༥་བ་༥་ཐེང་བ་ལས། ཀ་༤༣་བ་༤་ཐེང་བར། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། སྟེན་རབས་ག། མགོན་པོ་ལྷ་སྟེན་བ།
རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༣༤་༡༤། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་བ། དབུ་མ་འཇུག་བ། ༥༡༤་༣།
- 75 ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། བསྟར་བ། ༤༥་༡༡། ཅི་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡། ཉི་ཁྱི་
ལ། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། མཛོད་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་མདོ། ༣༠༡་༡༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་
ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༥་༤། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༥༩་༥།
- 76 ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༡༣་༡། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༤་༡༡།
- 77 ཅི་ག་༣༤་ན་༤་བཞག། བ་༣༡་ན་༣་བཞག། ཀ་༤༥་ན་༤་བཞག། །
- 78 ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། སེམས་ཙམ་རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༣༥་༡༡། ཅི་ག་༣༤་བ་༤་འགྱུར་ཏེ།
བ་༣༡་བ་༣་འགྱུར་ཏེ། ཀ་༤༤་ན་༣་འགྱུར་རོ། ། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད།
བསྟར་བ། ༤༡༣་༡།
- 79 ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། སེམས་ཙམ་ཞི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། བསྟར་བ། ༤༥་༡༤། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༡༣་༥། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། འེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་
སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༤་༡། ཅི་ག་༣༡་ན་༥་ཡོད་མིན་གྱི། བ་༣༤་ན་༣་ཡོད་མིན་གྱི། ཀ་༤༤་བ་༤་ཡོད་མིན་གྱི། ཅི་ག་
༣༡་ན་༥་ འདུལ་བས་ངས། བ་༣༤་ན་༣་ འདུལ་བས་ངས། ཀ་༤༤་བ་༤་འདུལ་བས་ངས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡། འེར་
ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༡༡༤། ༡། གཤུལ་བྱས་ངན་ཤེས་མི་རུས། །
- 80 ཅི་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤། མདོ་སྟེ་ར། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། མདོ་ཉི་མའི་སྟོང་པོ། ༤༣༥་༡། ཅི་བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་
མ། ༤༠། མདོ་སྟེ་ར། སྟོན་བ་བཙུག་ལྟ་འདས། སྟོང་རྩེ་བད་དཀར། ༣༡༣་༡༡།
- 81 ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མདོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༡༣་༣། ཅི་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤།

- མཛོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོན་ཅ་བ། ༡༥་༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མཛོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།
མཛོན་ཅ་བ། ༤་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། སེམས་ཅམ་མི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། སུམ་ཅུ་བ། ༣་༡༠།
- 83 བ་༣་༤་བ་༡་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འབྲུག། །བ་༣་༤་བ་༥་སེམས་ཀྱི་སྟོམས་འབྲུག། །ཀ་༤་༤་བ་༥་སེམས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་
འབྲུག། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མཛོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོན་ཅ་བ། ༣་༣་༥། བ་༣་༤་ན་༥་གཞི།
བ་༣་༤་བ་༤་གཞི། ཀ་༤་༤་ན་༡་གཞི།
- 84 བ་༣་༤་ན་༥་བ། བ་༤་༠་ན་༥་བ། ཀ་༤་༤་ན་༥་བ། བ་༣་༤་ན་༡་གྲུར་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འབྲུག་དེ། བ་༤་༠་ན་༤་གྲུར་པའི་
འགོག་པའི་སྟོམས་འབྲུག་དེ། ཀ་༤་༤་བ་༡་གྲུར་པའི་བསམ་གཞུགས་བརྒྱུད་པོ་དེ། བ་༣་༤་བ་༡་ཆོས་འདི་ལ། བ་༤་༠་ན་༥་ཆོས་
ཉིད་ལ། ཀ་༤་༤་བ་༣་ཆོས་ཉིད་ལ།
- 85 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། སེམས་ཅམ་མི། སློབ་དཔོན་སྟོ་གོས་བརྟན་པ། བྱེ་བཤད་རང་འགྲེལ། རྒྱུང་པོ་ལྷའི་རབ་ཏུ་བྱེད་
བ་བྱེ་བཤད་ཏུ་བཤད་པ། ༡༤༠༥་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་
གསལ། ༥༥༤་༥༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༥༥་༥༥།
- 86 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༥༥་༥༥།
- 87 བ་༤་༠་བ་༥་མོང་བར། བ་༤་༡་བ་༥་མོང་བར། ཀ་༥་༡་ན་༥་མོང་བར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་
བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱ། ༡༡༥་༡༠། བ་༤་༡་ན་༡་བྱམ་བ་ཁས། བ་༤་༡་བ་༥་བྱམ་བ་ཁས། ཀ་༥་༡་ན་༤་རྟགས་ཁས།
- 88 བ་༤་༡་ན་༤་གང་གི་ཡིན་པ། བ་༤་༡་བ་༡་གང་ཡིན་པ། ཀ་༥་༡་བ་༥་གང་གི་ཡིན་པ། བ་༤་༡་བ་༤་བར། བ་༤་༥་ན་༡་བའི།
ཀ་༥་༡་བ་༥་བར། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ།
༥༥༥་༥༥། བ་༤་༡་ན་༥་མོང་། བ་༤་༥་ན་༥་མོང་། ཀ་༥་༡་བ་༤་མོང་ས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི།
ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤་༥་༤།
- 89 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མཛོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོན་ཅ་བ། ༥༥་༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེའི་རྒྱ། ༡༤༠་༤། བ་༤་༡་བ་༥་གསུངས་ནི། བ་༤་༥་ན་༤་གསུངས་ནི།
ཀ་༥་༥་ན་༥་གསུངས། བ་༤་༡་བ་༥་འཕོ་དང། བ་༤་༥་བ་༥་འཕོ་དང། ཀ་༥་༥་ན་༥་འཕོ་བ་དང། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤༠་༥༠། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་
བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤༠་༡༥།
- 90 བ་༤་༥་ན་༥་དེ་གསུམ་ཅིགས་པ། བ་༤་༥་བ་༥་དེ་གསུམ་ཅིགས་པ། ཀ་༥་༥་བ་༥་དེ་གསུམ་ཅིགས་པ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤་༥་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་
སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༥༥༥་༥༥། བ་༤་༥་ན་༤་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག ། བ་༤་༥་བ་༡་རྒྱས་སོགས་བདག ། ཀ་
༥་༥་བ་༥་རྒྱས་སོ་ཞེས་བདག ། བ་༤་༥་ན་༤་གྲུར་པའི། བ་༤་༥་ན་༥་གྲུར་པའི། ཀ་༥་༥་ན་༥་གྲུར་པའི།
- 91 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤༠་༡༥། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༠། སེམས་ཅམ་མི། ཇེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༤་༥་༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- [illegible]

- ལྷུང་མཆན་དང་བསྐྱར་མཆན།

- སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༤༥
- 200 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༢༢'༡༩།
- 201 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣། ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༤༥། བསྟན་འགྱུར་
དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣། ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༤༥།
- 202 བ་༤༡'ན་༡'གཉིས་པ། བ་༤༡'ན་༡'གཉིས་པ། ༡༧'༡༡'༥'བ་༣'གཉིས་པ་ལ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣། ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་
དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༤༥༡༣། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣། ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་
པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༤༥༡༣། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༢༤'༡༩།
- 203 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༢༤'༤༩། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ།
སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༢༤'༡༩། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༢༤'༡༩།
བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༤༣'༣༩།
- 204 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣། ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༤༥༡༣། བཀའ་
འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༤༣'༡༩། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་
ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༤༩'༡༩།
- 205 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༧། ཉི་མི་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི། ༢༤༤'༡༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣།
ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༥༠༡༩།
- 206 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༨། མངོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་རང་འགྲེལ། ༢༡'༢'༩། བ་༤༡'བ་༢'དེ་ལ་མ་
བཏེན་ན། བ་༤༣'བ་༤'དེ་ལ་མ་བཏེན་ན། ༡༧'༡༡'༤'དེ་ལ་མ་ཐོབ་བ་རྒྱུས་ཀྱིས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༨། མེས་མ་ཙམ་
རི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བདུས། ༡༩༣༩༡༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༨། མངོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།
མངོན་ཅ་བ། ༩༩'༣༠། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༩། ཞེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཉི་མང་། ༣༣༤'༡༩།
- 207 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༨། མངོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་འགྲེལ། ༤༤༩'༡༩། བ་༤༣'ན་༢'ལྷལ་གྱི། བ་༤༩'
ན་༤'ལྷལ་གྱི་གསེབ། ༡༧'༡༡'༤'བ་༣'ལྷལ་གྱི་གསེབ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༨། མངོན་བ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་
འགྲེལ། ༤༤༤'༩། གལ་ལྷལ་གྱི་གསེབ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༩། ཞེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཉི་མང་། ༣༣༤'༤༩།
- 208 བ་༤༩'བ་༩'བསོག་པ། བ་༤༩'བ་༩'བསོག་པ། ༡༧'༡༡'༤'ན་༡'གསོག་པ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༩། ཞེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་བ་
ཐོགས་མེད། ཉི་མང་། ༣༣༤'༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠། མེས་མ་ཙམ་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མངོན་མེད་རྒྱུ། ༡༩༤'༡༩།
- 209 བ་༤༩'ན་༣'ཕུན་སུམ་ཚེགས་པ། བ་༤༤'ན་༣'ཕུན་སུམ་ཚེགས་པ། ༡༧'༡༡'༤'བ་༣'ཕུན་སུམ་ཚེགས་པ། བ་༤༩'ན་༤'དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བ་༤༤'ན་༤'དགོས་པའི་ཕྱིར། ༡༧'༡༡'༤'བ་༩'དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣། ཞེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་
དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༡༩༥༠'༡༩། བ་༤༩'ན་༤'རག། བ་༤༩'ན་༤'རག། ༡༧'༡༡'༤'བ་༩'རག། བ་༤༩'
ན་༤'བཙུན་པ་དག། བ་༤༤'ན་༤'བཙུན་པ་དག། ༡༧'༡༡'༤'བ་༩'བཙུན་པ་དག། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༣། ཞེར་ཕྱིན་ཇ།

- [illegible]

- 245 ག་༡༠༩་བ་༩་རྣམ་ལོག་བསམ། བ་༡༡༡་ན་༣་རྣམ་ལོག་བསམ། ག་༡༢༠་བ་༡་རྣམ་ལོག་བསམ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩།
ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་༡། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༠་༩། ག་༡༡༠་ན་༣་ལྷུང་ལེན་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། བ་༡༡༡་ན་༥་ལྷུང་ལེན་བ་ཡིན་ནོ། ། ག་༡༢༠་བ་
༥་ལེན་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༡་༩༠། བཀའ་
འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༩༠། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ།
སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༡༩།
- 246 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་༡། བཀའ་འགྲུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༩། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་
བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༩།
- 247 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༡༠། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་
མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༡༡། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ།
འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་༡༩། ག་༡༡༡་ན་༣་སྟོན་བ། བ་༡༡༩་ན་༩་སྟོན་བ། ག་༡༢༩་ན་༩་སྟོན་བ་ལ།
- 248 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༡༩། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་
མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༣༩་༡༩། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་མེ་ཁ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་
༡༣༩་༡༩། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་༡། ག་
༡༡༡་བ་༣་རང་གི་ས་གསུམ་ལ། བ་༡༡༩་བ་༩་རང་གི་ས་གསུམ་ལ། ག་༡༢༩་བ་༥་རང་གི་ས་གསུམ་ལ།
- 249 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༩་༩། ག་༡༡༩་ན་༡་དེ་
དག་ཏུ་འདུལེས། བ་༡༡༩་ན་༣་དེ་དག་ཏུ་འདུལེས། ག་༡༢༩་ན་༥་དེ་དག་ཏུ་འདུལེས།
- 250 ག་༡༡༩་ན་༣་དེ་མཉམ་གཞག ། བ་༡༡༩་ན་༩་དེ་མཉམ་གཞག ། ག་༡༢༩་བ་༡་དེ་རྣམས་མཉམ་གཞག ། སྟུང་འབྲུམ་བར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཆ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བཤེས་བཤད་གསེར་མེང་། ༩༩༩་༩། སྤངས་པའི་དབྱུང་བཟང་གིས་ཁྱེས་པའི་མདོ།
- 251 ག་༡༡༩་བ་༥་རྗེས་ཤེས་བཞིས་བྱངས། བ་༡༡༩་བ་༩་རྗེས་ཤེས་བཞིས་བྱངས། ག་༡༢༩་ན་༩་རྗེས་ཤེས་བཞིས་བྱངས། ག་༡༡༩་
བ་༡་རྟགས་ཏུ། བ་༡༡༩་ན་༡་རྟགས་ཏུ། ག་༡༢༩་བ་༣་རྟགས་ཏུ།
- 253 ག་༡༡༩་བ་༣་བ། བ་༡༡༩་བ་༩་བ། ག་༡༢༩་བ་༣་བ། མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག ། ༩། རྩོད་སྟོན་གསུང་འབྲུམ་ག ། རྩོད་སྟོན་ཤུལ་
ཆུལ་མཆན། དངོས་རྒྱུན་འགྲེལ་བ་ཆོག་དོན་རབ་གསལ། ༩༩༩་༡། ག་༡༡༩་བ་༩་རྟགས་སུ་མི་འགོད་བ། བ་༡༡༩་བ་༩་རྟགས་
སུ་མི་འགོད་བ། ག་༡༢༩་བ་༩་རྟགས་སུ་འགོད་བ།
- 254 མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག ། ༩། རྩོད་སྟོན་གསུང་འབྲུམ་ག ། རྩོད་སྟོན་ཤུལ་ཆུལ་མཆན། དངོས་རྒྱུན་འགྲེལ་བ་ཆོག་དོན་རབ་གསལ། ༩༩༩་༡།
- 257 ག་༡༡༩་ན་༥་ལུས་ཤེས། བ་༡༡༩་ན་༩་ལུས་ཤེས། ག་༡༢༩་བ་༩་ལུས་ཤེས། ག་༡༡༩་ན་༩་ལུས་ཤེས། བ་༡༡༩་ན་༡་ལུས་ཤེས།
ག་༡༢༩་བ་༥་ལུས་ཤེས། ག་༡༡༩་ན་༡་ལུས་ཤེས། བ་༡༡༩་བ་༡་ལུས་ཤེས། ག་༡༢༩་བ་༩་ལུས་ཤེས།

- 258 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༥། བ་༡༡༥་བ་༤་མཆན་གཉིས།
བ་༡༡༤་བ་༡་མཆན་ཉིད་གཉིས། ཀ་༡༢༤་བ་༡་མཆན་གཉིས། བ་༡༡༥་བ་༤་མཛེ་དབང་པོའི། བ་༡༡༤་བ་༡་མཛེ་དབང་པོའི།
ཀ་༡༢༤་བ་༡་མཛེ་དབང་པོ་ཆོས་ཅན།
- 259 བ་༡༡༤་ན་༤་པོ། བ་༡༡༡་ན་༡་པོ། ཀ་༡༢༤་ན་༣་པོ།
- 260 བ་༡༡༤་བ་༤་ཡན་ཆད། བ་༡༡༡་བ་༥་མན་ཆད། ཀ་༡༢༤་བ་༣་ཡན་ཆད། བ་༡༡༤་བ་༥་ཡིད་བདེའི་དབང་པོའི། བ་༡༡༡་བ་༤་
ཡིད་བདེའི་དབང་། ཀ་༡༢༤་བ་༣་ཡིད་བདེའི་དབང་།
- 261 བ་༡༡༡་ན་༣་སྟེ། བ་༡༡༤་ན་༤་སྟེ། ཀ་༡༢༠་ན་༤་སྟེ། བ་༡༡༡་ན་༤་ཀྱི། བ་༡༡༤་ན་༥་ཀྱི། ཀ་༡༢༠་ན་༤་ཀྱི།
- 262 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༤།
- 263 བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༤། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༠།
- 264 བ་༡༡༤་ན་༤་སྟེ་ཀྱི་སྐབས། བ་༡༡༤་ན་༤་སྟེ་སྐབས། ཀ་༡༢༡་བ་༣་སྟེ་ཀྱི་སྐབས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ།
༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༣། བ་༡༡༤་བ་༡་དབང་པོ་དང་པོ་ལྷ། བ་༡༡༤་བ་༣་དབང་པོ་ལྷ། ཀ་
༡༢༣་ན་༡་དབང་པོ་དང་པོ་ལྷ། བ་༡༡༤་བ་༡་ཅིག་ཅར། བ་༡༡༤་བ་༣་ཅིག་ཅར། ཀ་༡༢༣་ན་༡་ཅིག་ཅར། བ་༡༡༤་ན་༡་བཅས།
བ་༡༡༤་བ་༣་བཅས། ཀ་༡༢༣་ན་༣་བཅས།
- 265 བ་༡༡༤་བ་༤་ཅིག་ཅར། བ་༡༡༤་བ་༥་ཅིག་ཅར། ཀ་༡༢༣་ན་༥་ཅིག་ཅར། བ་༡༡༤་བ་༤་འགག་པ་གང་ཞིག ། བ་༡༡༤་བ་༤་
འགག་པ་གང་ཞིག ཀ་༡༢༣་ན་༥་འགག་པའི་བྱིར། བ་༡༡༤་བ་༤་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བ་༡༡༤་བ་༤་དགྲ་
ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀ་༡༢༣་ན་༥་ལྷ་ཅིག་ཅར་དུ་འགག་པ་ཡིན་ནོ། ། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་
ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༥། བ་༡༡༤་བ་༤་རྗེས་བཟོད་བར་ཆད་མེད། བ་༡༢༠་ན་༡་རྗེས་བཟོད་བར་ཆད་མེད།
ཀ་༡༢༣་བ་༡་ཆོས་བཟོད་བར་ཆད།
- 266 བ་༡༡༤་ན་༥་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས། བ་༡༢༠་ན་༤་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས། ཀ་༡༢༣་ན་༡་འཛིག་རྟེན་པའི། བ་༡༡༤་ན་༤་རྗེས་བཟོད།
བ་༡༢༠་བ་༡་རྗེས་བཟོད། ཀ་༡༢༣་ན་༣་ཆོས་བཟོད།
- 267 བ་༡༡༤་བ་༡་བཏང་སྟོམས། ཡིད་བདེ། བ་༡༢༠་བ་༣་བཏང་སྟོམས། ཡིད་བདེ། ཀ་༡༢༣་ན་༥་བཏང་སྟོམས། མེས་ཆོར་བདེ་བའི་
དབང་པོ། བ་༡༡༤་བ་༡་རྗེས། བ་༡༢༠་བ་༣་རྗེས། ཀ་༡༢༣་ན་༥་ཆོས། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༡། བ་༡༡༤་བ་༤་པོ་དང་པོ་བཞི་པོ། བ་༡༢༡་ན་༡་པོ་དང་པོ་བཞི་པོ། ཀ་༡༢༣་བ་༥་དབང་པོ་ལྷ་པོ།
- 268 བ་༡༢༠་ན་༤་པའི། བ་༡༢༡་ན་༤་པས། ཀ་༡༢༤་ན་༥་པའི། བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།
མཛོད་ཅ་བ། ༡༠༡།
- 269 བ་༡༢༠་བ་༣་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི། བ་༡༢༡་བ་༥་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི། ཀ་༡༢༤་བ་༥་འཛིག་རྟེན་པའི།
བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༤། མངོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༡༠།

- [illegible]

- [illegible]

- 317 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༡༩། བཀའ་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༩༡་༡༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་
དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥་༡༩། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
ཉི་མི། ༩༩་༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩་༡། བ་
ག་༡༩་༡་བ་༣་ལྷ་བ་མ་ཆགས་པའི་དེ་ནི། བ་༡༩་༣་བ་༥་ལྷ་བ་མ་ཆགས་པའི་དེ་ནི། ༡༡་༡༩་བ་༥་ལྷ་བ་མ་ཆགས། བཀའ་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༩༩་༥།
- 318 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩་༣། བཀའ་འགྱུར་
དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༩༥་༡༠། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་
དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩་༣། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས།
ཉི་མི། ༩༥་༡༡། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩་༩།
བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༩༩་༩། བ་༡༩་༡་བ་༥་བྱང་ཆོ། བ་༡༩་༣་ན་༣་བྱང་
ཆོ། ༡༡་༡༩་ན་༩་བྱང་ཆོ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ།
༣༠༩་༥། བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༩༠་༡། བ་༡༩་༣་ན་༡་འབྱོར་བྱང་ཆོ། བ་
༡༩་༣་ན་༣་འབྱོར་བྱང་ཆོ། ༡༡་༡༩་ན་༥་འབྱོར་བྱང་ཆོ། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩་༩།
- 319 བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི། ༩༡་༡༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་
ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩་༥། བ་༡༩་༣་ན་༩་ ཞེས་གསུངས། བ་༡༩་༣་ན་༩་ ཞེས་དང་། ༡༡་༡༩་
བ་༣་ ཞེས་གསུངས། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩་༩།
- 321 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། སེམས་ཅམ་ཇི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༣༠༩་༥། བ་༡༩་༣་ན་༩་གཙོ་སེམས་
དང་། བ་༡༩་༩་ན་༥་གཙོ་སེམས་དང་། ༡༡་༡༩་བ་༥་གཙོ་སེམས་དང་། བ་༡༩་༣་ན་༥་སྤང་བས། བ་༡༩་༩་ན་༥་སྤང་བས།
༡༡་༡༩་ན་༡་སྤང་བས།
- 323 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། སེམས་ཅམ་ཇི། འཕགས་བ་ཐོགས་མེད། ཉན་ས། ༣༠༩་༡༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཆོ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་མེད། ༣༡༩་༩།
- 324 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་ཇི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆོ། ༤༤༩་༡༥། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཆོ། རྒྱུ་ཆོབ་ཇི། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱ། ༤༤༩་༥།
- 325 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཆོ། རྒྱུ་ཆོབ་ཇི། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱ། ༤༤༩་༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ།
གསུང་འབྲུམ་ཆོ། རྒྱུ་ཆོབ་ཇི། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱ། ༣༣༥་༩།
- 326 བ་༡༩་༥་བ་༡་ཉོགས་པའི་ཡིད་ཆེས། བ་༡༩་༩་བ་༣་ཉོགས་པའི་ཡིད་ཆེས། ༡༡་༡༩་ན་༡་ཉོགས་པའི་ཐོབ་པའི་ཡིད་ཆེས།
- 327 བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠། དབྱུང་པ་ལ། དཔལ་ལྡན་ཆོ་བ་འགྲུགས་པ། དབྱུང་པ་འཇུག་པ། ༤༩༥་༡༩། བསྟན་འགྱུར་དཔེ་
བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་ཇི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆོ། ༤༩༩་༩།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གིས་རྩེ་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་མ་
ཞུ་སྒྲིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མཐུན་འགྱུར་ཆ་ཚང་དང་དཔར་སྐྱོན་གནང་མཁན་བཅས།
སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གི་ཕྱག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཞུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་བྱུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་
དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་གོང་འོག ། སར་བྱེས་འཛིན་གྲུ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཞུ་དག་གནང་མཁན།

སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གི་དཔེ་ཁྱིམ་དགེ་ལྡན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ།

ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་བསྐྱར་བཅོས་ཀྱི་ལུང་འཆོལ་མཁན་དང་དེབ་སྒྲིག་པ།

བྱེ་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོའི་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་འཛིན་གྲུ་དང་འདུལ་གསར་འོག་
མའི་འཛིན་གྲུ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལུང་འཆོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་དུས།

བྱེ་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་།

འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་མཁན་དང་དཔར་སྐྱོན་བདག་དབང་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲུ་ཚང་།

ཡིག་གཟུགས།
སྟོན་ལམ་བོད་ཡིག་གཉིས་པ།

མཉེན་ཆས།
Microsoft Word 2010

དེབ་ཆད།
ཞེང་དུ། Width 17.cm སྤྱིད་དུ། Height 23.50cm

ཕྱི་ལོ་ (2015) ལོར་སྟོན་ཁྲད་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་པར་གཞི་ཐོག་མར་བསྒྲིགས།